

De aanpassing van het model EMOE aan de vegetatie van de Biesbosch

Analyse van de vegetatie in relatie tot zoutgehalte,
beheer, hoogteligging en bodem

Carlo van de Rijt

Hansson Ecodata

April 2001

Inhoud

Voorwoord.....	5
Inleiding	7
Zoutgehalte van het overspoelingswater	7
Terreinbeheer	8
Hydrologie	9
Versie 6.0	11
Materiaal en Methode.....	13
Inleiding.....	13
Vorbereiding Classificatie en Ordinatie.....	15
Classificatie	15
Ordinatie.....	16
Resultaten.....	19
Classificatie	19
Vegetatietypen volgens VVN.....	19
Overgangen tussen vegetatietypen.....	22
Nieuwe associaties en rompgemeenschappen.....	22
Ordinatie.....	25
DCA ordinatie.....	25
CCA ordinatie met alle milieuvariabelen.....	26
De hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand en het chloridegehalte van het overspoelingswater	28
De hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand en de getijdenamplitudo.....	29
Terreinbeheer en hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand....	30
Terreinbeheer en bodemtextuur.....	30
Vegetatie in relatie tot de hoogteligging.....	33

Discussie en Conclusies..... 37

Classificatie	37
Ordinatie.....	38
De aanpassing van het model EMOE.....	39
Discussie	43

Literatuur..... 45

Bijlagen 47

Bijlage 1: Plantensoorten in het noordelijk deltabekken gerangschikt naar hun score op de eerste as van een ordinatie m.b.v. Detrended Correspondence Analyses (DCA). Deze as komt overeen met een gradiënt in vochtigheid van het milieu

Bijlage 2: Plantensoorten in het noordelijk deltabekken gerangschikt naar hun score op de tweede as van een ordinatie m.b.v. Detrended Correspondence Analyses (DCA). Deze as correspondeert met een gradiënt in vegetatiestructuur als gevolg van beheer

Bijlage 3: Vegetatie-opnamen t.b.v. CCA waarvan alle milieuv variabelen bekend zijn

Bijlage 4: Grafische weergave van de aantallen opnamen binnen de verschillende (klassen van) milieuv variabelen bij elk van de t.b.v. EMOE uitgevoerde canonische correspondentieanalyses

Bijlage 5: Synoptische tabellen bij de vegetatietypen volgens de classificatie t.b.v. EMOE

Bijlage 6: Resultaten logistische regressie van vegetatietypen ten opzichte van de hoogtegradient gestratificeerd naar getijgrootte en beheer

Bijlage 7: Controle van de bestaande hoogtemodellen van de Biesbosch met behulp van veldmetingen

Voorwoord

Bij de beoordeling van de MER Haringvlietsluizen werd de behoefte geuit het voor de MER gebruikte model EMOE aan te passen aan de vegetatie van het voormalige zoetwatergetijdengebied van de Biesbosch. Het voor u liggend rapport beschrijft de werkzaamheden die geleid hebben tot de aanpassing van het model aan dit unieke natuurgebied. De werkzaamheden zijn door het bureau Hansson ecodata te Freiburg in de periode april 2000 tot en met april 2001 uitgevoerd in opdracht van Rijkswaterstaat directie Zuid-Holland en RIZA Lelystad.

Het project is begeleid door een commissie bestaande uit:

Hugo Coops, RIZA Lelystad (projectleider en voorzitter)

Marieke Ohm, Rijkswaterstaat dir. Zuid-Holland

Ies Zonneveld, Enschede

Marius Teeuw, Meetkundige Dienst, Delft

Luc Jans, RIZA Lelystad

Roel Posthoorn, RIZA Lelystad

Marius Teeuw en Ies Zonneveld leverden een bijzondere bijdrage aan het project. Marius Teeuw verzamelde een groot deel van de basisgegevens van de Biesbosch en was mede-initiator van het project. Ies Zonneveld bood hulp bij de classificatie van de grote hoeveelheid opnamen en droeg met zijn kennis van het zoetwatergetijdengebied enorm bij aan de totstandkoming van het model. Beiden wil ik hiervoor nog eens extra bedanken.

Carlo van de Rijt
Freiburg, april 2001

Inleiding

Het Ecohydrologisch Model voor de Oevervegetatie van Estuaria (EMOE) is ontwikkeld in opdracht van de Directie Zuid-Holland van de Rijkswaterstaat in het kader van de MER Haringvlietsluizen. Met behulp van dit model kunnen verwachtingen ten aanzien van de vegetatieontwikkeling onder invloed van veranderingen in het milieu in kaart gebracht worden. Uit diverse multivariate analyses van vegetatieopnamen uit het gebied blijkt dat het zoutgehalte van het overspoelingswater, het terreinbeheer en de hydrologie de belangrijkste milieufactoren voor de buitendijkse vegetatie in het noordelijk deltabecken zijn.

Zoutgehalte van het overspoelingswater

De invloed van het chloridegehalte van het overspoelingswater op de vegetatie is erg groot. De meeste oeverplanten worden door hogere chloride-concentraties in het water in verschillende levenstadia metabolisch geremd en kunnen daardoor op den duur niet overleven. De vrijgekomen ruimte wordt ingenomen door soorten die onder zoete omstandigheden niet concurrentiekrachtig genoeg zijn om zich tegenover de zoete soorten door te zetten, zgn. facultatieve zoutindicatoren als Melkkruid en door soorten die deze zilte omstandigheden juist nodig hebben, o.a. Kortarige zeekraal en Lamsoor, om te kunnen leven. Deze laatste worden obligate zoutindicatoren genoemd. Een aantal soorten die zich bij voorkeur in het zoete milieu ophouden zijn in staat een zeker zoutgehalte in het overspoelingswater te tolereren. Dit zijn de soorten die in natuurlijke estuaria het beeld van de oever over een brede zoutgradiënt kunnen bepalen, zoals Riet, Moerasmelkdistel en Grote engelwortel.

De invloed van het zoutgehalte op de vegetatie in het model EMOE wordt mede gebaseerd op een honderdtal vegetatieopnamen die door Maurice Hoffmann (1993) zijn verzameld langs de Zeeschelde in België en welke door hem bereidwillig zijn afgestaan. Voor een belangrijk deel van de zilte vegetatie wordt echter teruggerepen op literatuurgegevens (Beeftink, 1965). Omdat het zoutgehalte in het water over het jaar heen nogal varieert ten gevolge van variatie in de rivierafvoer, is in navolging van Hoffmann (1993) besloten uit te gaan van het gemiddelde chloridegehalte in het overspoelingswater gedurende de zomermaanden wanneer planten metabolisch het meest actief zijn. In deze periode worden planten het meest gevoelig verondersteld te zijn.

In het model worden de volgende zes saliniteitsklassen gebruikt:

• Zoetwater:	Chloridegehalte tot 200 mg. per liter
• Oligohalanicum:	Chloridegehalte 200 – 3000 mg. per liter
• β -mesohalanicum:	Chloridegehalte 3000 – 5500 mg. per liter
• α -mesohalanicum:	Chloridegehalte 5500 – 10.000 mg. per liter
• Polyhalanicum:	Chloridegehalte 10.000 – 15.000 mg. per liter
• Euhalanicum:	Chloridegehalte 15.000 – 22.000 mg. per liter

Versie 6 van het model EMOE voorziet nog niet in een aanpassing van het model ten aanzien van de zoutgradiënt. Omdat de gehele Biesbosch reeds voor de afsluiting van het Haringvliet volledig zoet was, en hieraan ook een aangepast spui-beheer van de Haringvlietsluizen niets zal veranderen, blijft de in eerdere versies van EMOE

opgenomen vegetatiegradiënt ten opzichte van het zoutgehalte ongewijzigd. Een verbetering van het model met betrekking tot de zoutgradiënt, gebaseerd op vegetatieopnamen en veldmetingen, verdient echter aanbeveling.

Terreinbeheer

Het beheer valt voor de meest recente versie van het model (versie 5, December 1998) uiteen in zes categorieën:

Onbeweid of Onbegrasd: deze beheervorm is passief gekenmerkt: niets doen. Deze vorm van beheer leidt tot een min of meer natuurlijke vegetatie. Voor het noordelijk deltabekken bestaat deze vegetatie van laag- naar hooggelegen uit biezen, riet en ruigten. Naarmate het rivierkarakter toeneemt ten koste van het estuariumkarakter zal Riet meer plaats maken voor Rietgras. Rietgras is waarschijnlijk beter bestand tegen langere perioden van lage waterstanden. Op de niet zeer regelmatig overstromde delen is spontane bosontwikkeling mogelijk.

Hooilandbeheer: een hooilandbeheer bestaat uit het een- of tweemaal per jaar maaien van de grazige vegetatie, eventueel gevolgd door een korte periode van nabeweiding. Door het onttrekken van voedingsstoffen aan het systeem leidt een hooilandbeheer op schralere bodems tot bloemrijke graslanden, zoals onder andere aan te treffen in de Hengstpolder en de Kop van de Oude Wiel (Sliedrechtse Biesbosch). De dominante grassoort is hier Rood zwenkgras. Op zwaardere, voedselrijkere bodems treedt Glanshaver op de voorgrond. Deze vegetatie is veelvuldig aanwezig op de kruinen van de dijken in het rivierengebied. Nabeweiding zorgt hier voor het ontstaan van gaten in de grasmatten waar met name een aantal schermbloemige planten van profiteren: Gewone Bereklaauw, Peen, Pastinaak en vooral Fluitekruid. Lager gelegen gronden worden bij hooilandbeheer gedomineerd door Grote Vossestaart en Kweek. Hierin treden soorten op als Scherpe en Kruipende boterbloem, Veldzuring en Paardebloem.

Extensieve beweiding: onder extensieve beweiding wordt een beweidingsdruk verstaan die onder het agrarisch gemiddelde ligt. Staatsbosbeheer hanteert een veedichtheid van ongeveer 1-1,5 grootvee-eenheden (g.v.e.) per ha. Onder normale agrarische beweiding verstaat SBB een dichtheid van 3 g.v.e. per ha. Extensieve beweiding leidt tot een wat grovere vegetatiestructuur. Met name Rietzwenkgras kan zich hier manifesteren. Zonder extra maatregelen als maaien en bloten zal extensieve beweiding leiden tot een grasland waarin een aantal ruigtesoorten zoals distels zich goed thuis voelen. Langs het Haringvliet heeft in dit type grasland ook de Canadese guldenroede zich goed uitgebreid. Deze soort wordt door het vee op grond van zijn smaak als voedsel gemeden en heeft daardoor een concurrentievoordeel.

Intensieve beweiding: intensieve beweiding is datgene dat door de SBB als normale agrarische beweiding wordt gekenschetst. Deze beweidingsvorm leidt mede door de grote voedselrijkdom tot een door laagblijvende grassen gedomineerde vegetatie: Engels raaigras en Ruw beemdgras op de hoger gelegen delen, Fioringras en Ruw beemdgras op de regelmatig overstromde delen. Van de kruiden blijven slechts de soorten over die hun plaats in de grasmatten weten te handhaven: o.a. Madeliefje en Gewone hoornbloem.

Zeer intensieve beweiding en betreding: op plaatsen die zeer sterk betreed worden, zoals koepaden en de toegangen tot veekralen, treedt een tredplantengemeenschap op de voorgrond met soorten als Straatgras, Grote weegbree, Herderstasje en Varkensgras. Onder natte omstandigheden worden de veelal door Fioringras gedomineerde graslanden langs het Haringvliet sterk opengetrapt. In deze graslanden worden regelmatig soorten aangetroffen als Fraai duizendguldenkruid en Rode ogentroost. Deze relicten van het voormalig brakke milieu vinden in de open

graslanden hun regenatieniche.

Griendbeheer: het beheer van grienden speelt in eerdere versies van het model EMOE een passieve rol: om de aanwezigheid van grienden in het toekomstige landschap te handhaven werd gebruik gemaakt van een bestaande vegetatiekaart. Daar waar reeds bestaand griend of bos aanwezig is, werd, er van uitgaande dat het beheer voortgezet zou worden, dit in de berekende kaart gehandhaafd. Bij de aanpassing van het model aan de vegetatie van de Biesbosch wordt aan verschillen in het griendbeheer aandacht besteed. Op de beheerkaart van de Brabantse en Dordtse Biesbosch (Staatsbosbeheer, 1983) wordt onderscheid gemaakt tussen struikgrienden en boomgrienden. Bovendien is een deel van de opnamen opgenomen in grienden waar nog een actief kapbeheer wordt toegepast. Door middel van multivariate analyse wordt onderzocht of deze structuur- en beheersverschillen ook daadwerkelijk leiden tot verschillen in de vegetatiesamenstelling.

Hydrologie

Voor de invloed van het getij op de vegetatie wordt in het model EMOE gebruik gemaakt van de volgende vijf hydrologische parameters:

Gemiddeld Laagwater (GLW): het GLW geeft in het model de ondergrens van de amfibische vegetatie aan. Dit is de vegetatie van landplanten die (on-)regelmatig overstroomd wordt. De echte waterplantenvegetatie wordt door het model niet beschreven. Als maat voor het GLW geldt de waterstand die in 50% van de optredende laagwaters niet onderschreden wordt.

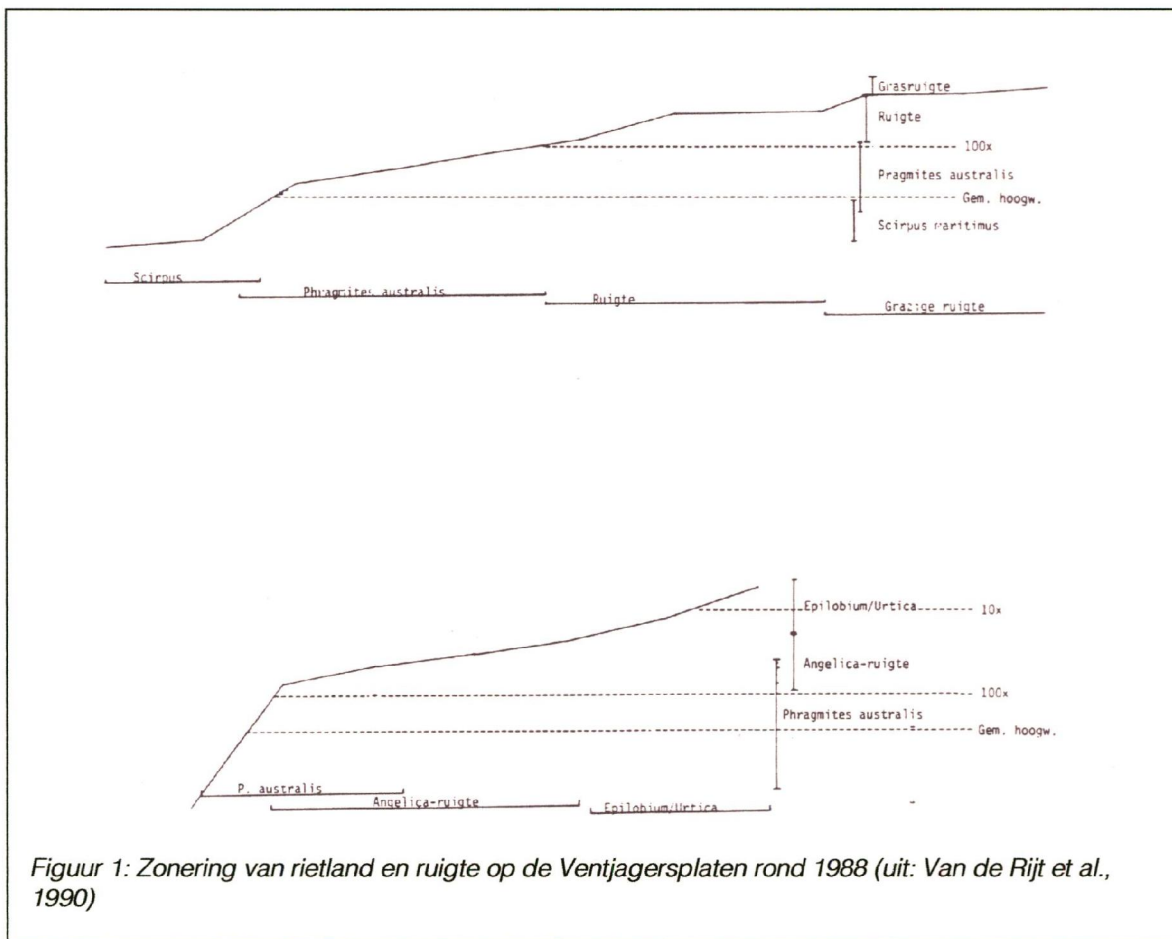
Gemiddeld Hoogwater (GHW): het GHW is de waterstand die door 50% van de optredende hoogwaters niet overschreden wordt. Aan het GHW wordt de bovengrens van het goed ontwikkelde rietland gekoppeld. Deze is op 20 cm boven het GHW gesteld in gebieden met minder dan 30 cm getij. Als de getijslag toeneemt schuift ook de bovengrens van het rietland verder naar boven in de richting van het gemiddeld hoogwater bij Springtij (GHWS).

Gemiddeld Hoogwater bij Springtij (GHWS): het GHWS komt overeen met een waterstand die bij ongeveer 95% van de optredende hoogwaterstanden niet overschreden wordt. Deze maat is volgens Beeftink met name voor een deel van de kweldervegetatie van belang, maar wordt in EMOE (indien bekend) tevens gebruikt om de bovengrens van het rietland te bepalen. Het GHWS ligt in het noordelijk deltabekken, volgens de meetgegevens die ten behoeve van het model ZWENDL verzameld worden, tot een getijdenslag van 150 cm op ongeveer 40-45 cm boven het GHW. Diep in de Biesbosch ligt het GHWS ten gevolge van opstuwing op 46 cm boven GHW bij een getijslag van 33 cm. Bij 150-200 cm getij ligt het GHWS gemiddeld 50 cm boven GHW en bij een getijdenamplitudo van 200-230 cm ligt het GHWS gemiddeld op 60 cm boven GHW (metingen Rijkswaterstaat).

De bovengrens van het rietland ligt in het model EMOE (t/m versie 5.0) op 75% van het verschil tussen GHWS en GHW. Dit komt voor het noordelijk deltabekken overeen met 30-40 cm boven GHW. Deze hoogte wordt in het noordelijk deltabekken ongeveer 100 per jaar overschreden (zie ook Zonneveld, 1999). Deze bovengrens komt goed overeen met een aantal veldmetingen verspreid over het gebied (o.a. Ventjagersplaten, zie Figuur 1, Beninger slikken, Oude Maas en Lek). In het spuimondgebied lag het optimum van het rietland onder de brakke omstandigheden van voor de afsluiting van het Haringvliet op een hoogte van 100-130 cm boven NAP (Van der Weijden, 1968) bij een gemiddeld hoogwaterpeil van 99 cm +NAP bij Hellevoetsluis en 97 cm +NAP bij Willemstad (Van Urk, 1988)

Extreem Hoogwater (EHW): het EHW geeft in het model EMOE de bovengrens van de vegetatie aan die nog enigszins door overstroming beïnvloed wordt. Als maat voor het EHW geldt een waterstand die in 99% van de optredende hoogwaters niet overschreden wordt.

Getijdendynamiek: een belangrijke factor voor de vegetatie in het getijdengebied is de grootte van de getijdendynamiek. Wanneer de vegetatiezonering langs de Oude Maas vergeleken wordt met die langs het Haringvliet, dan valt op dat de vegetatiezonering in principe gelijk is. Echter, door de grotere getijdenslag langs de Oude Maas, kunnen met name de biezen zich daar veel beter handhaven. Een van de redenen voor het verdwijnen van biezen bij een kleinere getijdenslag zoals langs het Haringvliet, is dat watervogels als ganzen en zwanen veel makkelijker toegang hebben tot de ondergrondse wortelknollen van de biezenplanten. Naarmate de getijdenslag toeneemt krijgen in EMOE de biezen in de verticale zonering meer ruimte toebedeeld tussen GHW en GLW.

Figuur 1: Zonering van rietland en ruigte op de Ventjagersplaten rond 1988 (uit: Van de Rijt et al., 1990)

Versie 6.0

Versie 6.0 van EMOE betreft de aanpassing van het model aan de vegetatie in het voormalig zoetwatergetijdengebied van de Biesbosch. Voor deze aanpassing is gebruik gemaakt van een groot aantal vegetatieopnamen, veldmetingen, en digitale kaartbestanden uit de Brabantse -, Dordtse - en Sliedrechtse Biesbosch. Een deel van de nieuw toegevoegde vegetatieopnamen stamt uit de tijd voor de afsluiting van het Haringvliet, toen de getijdenamplitudo in de Biesbosch nog meer dan 200 cm bedroeg. Het unieke successieonderzoek waarvoor deze opnamen de basis vormen is recentelijk gepubliceerd door Zonneveld (1999).

Het belangrijkste doel van de aanpassing van EMOE is de **toevoeging van een aantal voor de Biesbosch specifieke vegetatietypen** aan het model, waarvan de vegetatie van de grienden het meest belangrijk is. Gekeken zal worden in hoeverre de hoogteligging en het beheer eventuele verschillen in de ondergroei van de grienden kunnen verklaren. Door gebruik te maken van vegetatieopnamen en veldmetingen uit de periode voor 1970 kan tevens aandacht besteed worden aan het **effect van de getijdenamplitudo** op de riet- en ruigtevegetatie en de vegetatie van de grienden. Naarmate de getijdenamplitudo kleiner wordt, komt het grondwater steeds meer permanent in het bereik van de plantenwortels. Zonneveld (1999) beschrijft dit als het telescoopeffect. Door dit verschijnsel ligt de bovengrens van het rietland bij een kleine getijdenamplitudo verder boven het gemiddeld hoogwater dan bij een grote getijdenamplitudo.

Omdat in de Biesbosch op diverse plaatsen wat zwaardere gronden voorkomen dan algemeen langs het Haringvliet is de derde doelstelling te kijken in hoeverre verschillen in operationele factoren die samenhangen met de **bodemtextuur** een verklaring kunnen geven voor het voorkomen van verschillende vegetatietypen die op grond van beheer en hydrologie niet van elkaar te onderscheiden zijn.

Het model EMOE doet uitspraken op het niveau van plantengemeenschappen (klasse, orde, verbond en (sub-)associatie). Tussen plantengemeenschappen en het milieu bestaat een duidelijk beschreven relatie die veel stabiel is dan de relatie tussen individuele plantensoorten en het milieu. De plantengemeenschappen van Nederland zijn in de laatste tien jaren uitvoerig opnieuw geanalyseerd en beschreven en in een brede ecologische context geplaatst (Schaminée *et al.*, 1995-1999). Dit feit is reden geweest om alle vegetatieopnamen die aan EMOE ten grondslag liggen opnieuw vegetatiekundig te bewerken en bij de nomenclatuur (naamgeving) van de gemeenschappen zoveel mogelijk bij dit werk aan te sluiten. Voor de beschrijvingen van de vegetatietypen wordt dan ook verwezen naar het vijfdelige boekwerk 'De Vegetatie van Nederland' (Schaminée *et al.*, 1995-1999). Naar dit werk zal in het navolgende met de afkorting VVN verwezen worden.

Materiaal en Methode

Inleiding

Het model EMOE maakt zoveel mogelijk gebruik van vegetatieopnamen en de relatie van deze opnamen met het milieu. Vegetatieopnamen uit de buitendijkse gebieden van het noordelijk deltabelken en de Biesbosch zijn ruimschoots voorhanden, o.a. verzameld ten behoeve van vegetatiekarteringen in het gebied. De bij de opnamen behorende milieuvariabelen ontbreken helaas voor het grootste deel van de vegetatieopnamen. Met name hoogtemetingen zijn voor de ecohydrologische modellering van de vegetatie in het noordelijk deltabelken van groot belang.

De methode die in het kader van het model EMOE wordt gebruikt behelst zowel de ordinatie als de classificatie van de vegetatieopnamen, en wel zodanig dat deze onafhankelijk van elkaar worden uitgevoerd. Voor de classificatie wordt hiertoe gebruik gemaakt van een divisief hiërarchisch clusteralgoritme zoals gebruikt in het programma TWINSPAN (Hill, 1979). Dit algoritme is weliswaar gebaseerd op correspondentieanalyse (CA), maar is niet gelijk aan de correspondentieanalyse (DCA) die voor de ordinatie wordt gebruikt (Ter Braak, 1987). Het hiërarchisch karakter van de TWINSPAN classificatie maakt dat het resultaat goed te interpreteren is in termen van de vegetatiekundige methode volgens Braun-Blanquet (Westhoff en Van der Maarel, 1973). Het doel van de classificatie is het opdelen van de set vegetatieopnamen tot clusters van opnamen die een hoge mate van gelijkenis vertonen in presentie en abundantie van de plantensoorten. De opnamen binnen deze clusters waarvan de milieuvariabelen bekend zijn, worden geacht representatief te zijn voor de gehele cluster.

Met behulp van ordinatie wordt gekeken naar de relatie tussen vegetatie en milieu. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van zowel indirecte- als directe ordinatie. De indirecte ordinatie maakt uitsluitend gebruik van de vegetatieopnamen. Deze worden zodanig ten opzichte van elkaar gerangschikt, dat opnamen die veel van elkaar verschillen in samenstelling (presentie én abundantie) ver van elkaar worden geplaatst, en opnamen die op elkaar lijken dicht bij elkaar. Bij een indirecte ordinatie dienen de ordinatie-assen als milieu gradiënten geïnterpreteerd te worden. Dit wordt meestal gedaan door de ordening van plantensoorten in het ordinatiediagram te tonen. Een geliefd hulpmiddel bij de interpretatie van ordinatie-assen op deze manier is het gebruik van gegevens uit het Botanisch basisregister of van indicatorwaarden volgens Ellenberg (1979).

Bij een directe ordinatie wordt bij de ordening van de soorten en opnamen tevens gebruik gemaakt van de bij de opnamen bepaalde milieufactoren. Tijdens de extractie van de ordinatie-assen (de belangrijkste theoretische milieu gradiënten) wordt steeds een regressie uitgevoerd van de ordinatie-assen ten opzichte van de gemeten milieuvariabelen. De ordening wordt op deze wijze kwantitatief gerelateerd aan de gemeten milieuvariabele. Het resultaat is dat de eerste ordinatie-as zo goed mogelijk overeenkomt met de milieuvariabele die het meest bijdraagt aan de variatie in het opnamenmateriaal, de tweede as met de op een na belangrijkste milieuvariabele etc.. Om de significantie van deze relatie te toetsen, wordt veelal gebruik gemaakt van Monte-Carlo-simulaties. Daarbij worden de gemeten milieuvariabelen telkens willekeurig aan andere vegetatieopnamen toegewezen en wordt de ordinatie opnieuw uitgevoerd. Indien dit telkens leidt tot een goede

correlatie tussen milieuvariabele en ordinatie-as, dan moet er sprake zijn van een toevallig verband. Treedt de gevonden correlatie tussen milieuvariabele en ordinatie-as bijvoorbeeld in slechts 1 van de 100 simulaties op, dan is dit statistisch gezien geen toeval meer en is er sprake van een significante relatie tussen de gemeten milieuvariabele en de samenstelling van de vegetatie.

Indien van alle opnamen de milieuv variabelen bekend zijn kan in een reeks van directe ordinaties bepaald worden hoe de milieuv variabelen verantwoordelijk zijn voor de verschillen in de vegetatie. Als na een eerste ordinatie blijkt dat variabele X het meest bijdraagt aan de verklaring van de variatie in het opnamenmateriaal, wordt deze variabele in een volgende ordinatie als co-variabele gebruikt, d.w.z. als variabele waarvan het effect reeds bekend is. Uit deze ordinatie kan vervolgens blijken dat variabele Y het meest bijdraagt aan de restvariatie in de opnamen, d.w.z. de variatie die niet door variabele X verklaard kon worden. Op deze wijze kan men een set vegetatieopnamen in theorie uitpluizen worden tot er in geen enkele variatie meer over is.

Helaas ontbreken bij de meeste opnamen die voor EMOE ter beschikking staan de milieuv variabelen. Om toch zo goed mogelijk gebruik te maken van de bij de vegetatieopnamen ter beschikking staande milieuv variabelen zijn een aantal subsets van opnamen uit de database genomen. Deze subsets bevatten steeds zoveel mogelijk opnamen waarvan bepaalde combinaties van milieuv variabelen bekend zijn. Met behulp van deze subsets wordt getracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de relatie tussen de vegetatiesamenstelling en de (combinatie van) bekende milieuv variabelen.

Omdat met name de relatie tussen de vegetatie en de hydrologie van belang is krijgt de hoogteligging van de vegetatie ten opzichte van de oppervlaktewaterbeweging extra aandacht. De feitelijke relatie tussen hydrologie en vegetatie speelt voor een groot deel via het grondwater. Het grondwater beweegt in gedempte vorm mee met het oppervlaktewater, waarbij de mate van demping bepaald wordt door de afstand tot het oppervlaktewater en de bodem waarbinnen dit alles zich afspeelt. Deze bodem bepaalt niet alleen de demping van de waterbeweging maar ook de mate van capillaire opstijging en het watervasthoudend vermogen, verdamping, drainage etc.. Al deze factoren zijn niet bekend. Grondwaterstanden worden niet vlakdekkend bepaald in het gebied en kunnen derhalve niet als maat voor de hydrologische toestand in het model gebruikt worden. De directe invloed van het oppervlaktewater op de vegetatie (overspoelingsfrequentie, -diepte en -duur) wordt ten dele verstoord door de aanwezigheid van kaden en andere drempels. In griendssystemen speelt bovendien de toestand van de begreppeling een belangrijke rol. In het grootste deel van de Biesbosch is de bekading reeds lange tijd in verval geraakt, waardoor de meeste griencen beschouwd kunnen worden als onbekade gebieden. De toestand van de begreppeling van de grienden is onvoldoende bekend om in de modellering gebruikt te kunnen worden. Hiervoor zijn veel nauwkeuriger DTM's nodig dan die op het moment ter beschikking staan. Binnen de grienden wordt derhalve met een gemiddelde hoogteligging gerekend, welke veelal zal overeenkomen met de hoogte van de rabatten.

Om de vegetatie aan de aan de hydrologie gekoppelde hoogteligging te relateren wordt gebruik gemaakt van de hoogtemetingen die bij een deel van de vegetatieopnamen verricht zijn. De hoogteligging van deze vegetatieopnamen wordt representatief geacht voor de vegetatietypen waartoe de opnamen behoren. Om te bepalen hoe groot de kans is dat bij een gegeven hoogteligging een bepaald vegetatietype optreedt is voor elk vegetatietype een logistische regressie uitgevoerd op de hoogteligging van de representerende opnamen. Bij een logistische regressie wordt een zo goed mogelijk passende regressielijn getrokken op de verhouding tussen presentie en absentie van een vegetatietype op de milieugradiënt, in dit geval de hoogteligging t.o.v. het GHW. Bovendien is voor elke vegetatietype m.b.v. boxplots de positie op de hoogtegradiënt bepaald. Zowel de logistische regressie

als de hoogteverdeling in de vorm van boxplots zijn voor drie getijdenklassen apart verricht.

Vorbereiding Classificatie en Ordinatie

Aan de reeds in de database van EMOE5.0 opgeslagen 3871 vegetatieopnamen zijn 1656 uit de Biesbosch afkomstige vegetatieopnamen met de bijbehorende veldgegevens toegevoegd. Deze opnamen zijn door Marius Teeuw in de vorm van TURBOVEG-bestanden geleverd en geconverteerd en opgeslagen in een Microsoft Access 97 database. Van de 5527 opnamen in de database is van 4832 stuks de geografische locatie bekend. De coördinaten van de opnamen langs de Lek, het Quackgors en de Ventjagersplaten zijn niet in de database opgenomen. Van een aantal Zonneveld-opnamen en de opnamen langs de Zeeschelde zijn de coördinaten niet bekend. Met behulp van de coördinaten kunnen milieuvariabelen behorende bij de opnamen van kaarten afgeleid worden.

Classificatie

Voor de aanpassing van het model EMOE aan de zoetwatergetijdenvegetatie van de Biesbosch is een volledig nieuwe classificatie uitgevoerd van alle vegetatieopnamen die in het kader van het model beschikbaar zijn. Slechts voor een klein deel van de 5382 vegetatieopnamen kon gebruik gemaakt worden van reeds eerder uitgevoerde classificaties (o.a. in het kader van VVN).

Tabel 1 geeft een overzicht van de vegetatieopnamen die voor de nieuwe classificatie zijn gebruikt.

Tabel 1: Overzicht vegetatieopnamen in de database bij EMOE 6.0.

Opnamecode	Deelgebied	Auteur (s)	Opnamedatum
BE001 – BE382	Beninger slikken	Meetkundige Dienst	1983-1986
BS001 – BS194	Blanke slikken	<i>Idem</i>	1983-1986
BP001 – BP049	Beerenplaat	<i>Idem</i>	1983-1986
BoMe001 – BoMe532	Boven-Merwede	<i>Idem</i>	1994
BR001 – BR099	Brabander	<i>Idem</i>	1983-1986
ADA001 – ADA999	Afgedamde Maas	<i>Idem</i>	1994
HA001 – HG013	Hogezandse gorzen	<i>Idem</i>	1983-1986
HVHD001 – HVHD564	Haringvliet / Holl. Diep	<i>Idem</i>	1995
ZS001 – ZS098	Zuidspringer	<i>Idem</i>	1983-1986
ZO001 – ZO033	Zomerlanden	<i>Idem</i>	1983-1986
NE001 – NE040	Plaat van Nederhoven	<i>Idem</i>	1983-1986
EV001 – EV477	Biesbosch	Everts en De Vries / MD	1994
ZVPQ001 – ZVPQ620	PQ's Biesbosch	I.S. Zonneveld	1950-1998
Zvbos001 – Zvbos107	Bosopnamen Biesbosch	<i>Idem</i>	1948-1953
ZVOV001 – ZVOV182	Overige opn. Biesbosch	<i>Idem</i>	1948-1953
MT001 – MT169	Biesbosch	Marius Teeuw	1997
KUNBE401 – KUNZOM09	Noordelijk deltabelken	Carlo van de Rijt e.a.	1990
SC001 – SC104	Zeeschelde (B)	Maurice Hoffmann	1990
HEY001 – HEY104	Biesbosch	Heyligers	1953

Om de enorme vegetatietabel (534 soorten x 5382 vegetatieopnamen) op te delen in

een aantal kleinere tabellen is eerst een grove classificatie uitgevoerd met behulp van het programma TWINSPAN (Hill, 1979). Daarna is per deeltabel handmatig een classificatie uitgevoerd op basis van dominante plantensoorten. De daaruit voortgekomen vegetatietabellen zijn vervolgens nogmaals met behulp van TWINSPAN geordend. Deze clustering is nogmaals handmatig geoptimaliseerd en aan de hand van Schaminée *et al.* (1995-1999) geïdentificeerd en benoemd. Voor de classificatie van de opnamen is slechts een klein deel van de PQ-opnamen van Zonneveld gebruikt, om te voorkomen dat lokaal optredende vegetatietypen door herhaalde metingen te veel gewicht krijgen.

Ordinatie

Om te bepalen welke milieuvariabelen het meest bijdragen aan de variatie in de vegetatie van het gebied is een detrended correspondence analysis (DCA) volgens Hill & Gauch (1980) uitgevoerd. Voor de DCA is gebruik gemaakt van dat deel van de vegetatieopnamen waarvan alle milieuvariabelen bekend zijn. Dezelfde set opnamen is gebruikt voor de eerste canonical correspondence (CCA; Ter Braak, 1986). Deze analyse ordent vegetatieopnamen en plantensoorten optimaal ten opzichte van de bij de opnamen gemeten milieuvariabelen. Beide methoden zijn beschikbaar in het programma CANOCO (Ter Braak, 1988).

De variabelen terreinbeheer en bodem zijn klasse-variabelen, d.w.z. ze worden als niet-continu beschouwd. Om deze variabelen toch te kunnen gebruiken in een gradiëntenanalyse (CCA) zijn uit deze variabelen zgn. 'dummy'-variabelen gemaakt. Opnamen die bijvoorbeeld op een zware kleibodem gelegen zijn krijgen bij de variabele ">35% klei" een "1". De overige opnamen krijgen bij deze variabele een "0". Voor de variabele bodemtextuur zijn drie 'dummy'-variabelen gemaakt:

- <18% klei voor zandige bodems
- 18-35% klei voor zavelige bodems
- >35% klei voor zware kleibodems

Analoog hieraan zijn voor het terreinbeheer de volgende 'dummy'-variabelen gemaakt:

- Onbegraasd
- Hooilandbeheer
- Extensief begraasd
- Intensief begraasd
- Griend- en bosbeheer

Onder griend- en bosbeheer vallen de typen hakgriend, boomgriend, struikgriend en overig bos op de beheerkaart van de Brabantse en Dordtse Biesbosch (SBB, 1983).

Hoewel de getijdenamplitudo in principe een continue variabele is, is deze variabele in drie klassen opgedeeld. In de dataset van het noordelijk deltabekken en de Biesbosch kunnen de volgende drie getijdenklassen onderscheiden worden:

- Getij klein: tot 40 cm, bijvoorbeeld langs Haringvliet en Hollands Diep sinds 1970 (205 opnamen)
- Getij matig: 41-130 cm, zoals heden ten dage in de Sliedrechtse Biesbosch en langs de Oude Maas (122 opnamen)

- Getij groot: groter dan 130 cm: Biesbosch voor 1970 (269 opnamen)

De milieuv variabelen 'Hoogteligging ten opzichte van GHW' en 'Chloridegehalte' zijn als continue variabelen geanalyseerd. De laagstgelegen opname t.o.v. GHW ligt op 2.69 m beneden GHW, de hoogste op 4,53 m boven GHW. De saliniteit van het oppervlaktewater ligt tussen 72 en 6594 mg chloride per liter.

Omdat niet bij alle vegetatieopnamen alle milieuv variabelen bekend zijn, is bij de analyses m.b.v. CCA gebruik gemaakt van een aantal verschillende subsets van vegetatieopnamen met steeds andere combinaties van milieuv variabelen. De eerste CCA is uitgevoerd met een set van 239 vegetatieopnamen (zie bijlage 3) met 214 soorten waarvan alle milieuv variabelen (terreinbeheer, chloridegehalte, bodemtextuur, getijdenamplitudo en hoogteligging) bekend waren. In de daaropvolgende analyses zijn de volgende (combinaties van) milieuv variabelen gebruikt. De aantallen opnamen binnen de verschillende (klassen van) milieuv variabelen bij elk van de uitgevoerde canonische correspondentieanalyses zijn grafisch weergegeven in bijlage 4..

De hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand en het Chloridegehalte van het overspoelingswater

Bij 733 vegetatieopnamen is de hoogteligging ten opzicht van NAP in het veld gemeten. Dit zijn opnamen langs de Lek, de Afgedamde Maas, de Boven-Merwede, de Zeeschelde en de zgn. KUN opnamen, evenals alle opnamen van Marius Teeuw en I.S. Zonneveld. Met behulp van de slotgemiddelden van de waterstanden in het noordelijk deltabecken voor de betreffende opnamedata is de hoogteligging van de opnamen ten opzichte van GHW (H-GHW) berekend. Van dezelfde opnamen is het zoutgehalte van het overspoelingswater afgeleid uit meetgegevens die de Rijkswaterstaat over het gehele noordelijk deltabecken verzameld heeft. Slechts een beperkt deel van de vegetatieopnamen is afkomstig uit gebieden waar het chloridegehalte hoger is dan 200 mg per liter. Dit betreft een aantal opnamen uit de monding van de Zeeschelde en een paar opnamen langs de Oude Maas.

De hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand en de getijdenamplitudo.

Van 597 opnamen en 253 soorten kon een analyse uitgevoerd worden met de combinatie van hoogteligging en getijdenamplitudo. Deze opnamen zijn alle afkomstig uit het noordelijk deltabecken. Van de Zeeschelde opnamen ontbreken helaas de gemiddelde laagwaterstanden, waardoor de getijdenamplitudo niet berekend kon worden. Van de opnamen voor 1970 is de getijdenamplitudo berekend m.b.v. de slotgemiddelde hoog- en laagwaterstanden.

Terreinbeheer en hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand

De combinatie van terreinbeheer en hoogteligging kon bij 300 vegetatieopnamen en 254 soorten achterhaald worden. Hiervoor is gedeeltelijk gebruik gemaakt van beheerkaarten en deels van informatie bij de vegetatieopnamen. De Zeeschelde-opnamen behoren niet tot deze set opnamen; de overige deelgebieden zijn alle vertegenwoordigd.

Terreinbeheer en bodemtextuur

461 vegetatieopnamen met in totaal 291 soorten zijn gebruikt voor de analyse van de vegetatie in relatie tot terreinbeheer en bodem. Deze opnamen zijn zo gekozen dat van alle beheercategorieën (onbegrasd, hooilandbeheer, extensief begrasd, intensief begrasd en griendbeheer) en alle textuurklassen (>18% klei, 18-35% klei

en >35% klei) zoveel mogelijk opnamen vertegenwoordigd zijn. Een set van 448 opnamen met 289 soorten is tenslotte gebruikt voor de analyse van het onderscheidend effect van uitsluitend textuur op de vegetatie.

Resultaten

Classificatie

De classificatie van de vegetatieopnamen heeft 91 clusters van opnamen opgeleverd, variërend in grootte van een enkele opname in het Eleocharito Acicularis-Limoselletum (Slijkgroen-associatie) tot 296 opnamen in de RG *Urtica dioica*-[*Convolvulo-Filipenduletea*] (Rompgemeenschap van Grote brandnetel). Van de 5527 opnamen konden 93 stuks niet voldoende goed geassocieerd worden. Van de 588 PQ-opnamen van Zonneveld zijn slechts 54 opnamen gebruikt voor de classificatie. Hiervoor zijn die opnamen gekozen waarvan de hoogteligging bekend is.

Vegetatietypen volgens VVN

Van de 91 clusters sluiten 59 stuks aan op de beschrijvingen in 'De vegetatie van Nederland' (Schaminée *et al.*, 1995-1999). Dit zijn 2955 opnamen. Deze clusters zijn weergegeven in Tabel 2. Voor een beschrijving van deze vegetatietypen wordt verwezen naar Schaminée *et al.* (1995-1999). De synoptische tabellen van de typen zijn weergegeven in bijlage 5.

Tabel 2: Vegetatietypen en aantallen opnamen in het noordelijk deltabekken met de bijbehorende syntaxonomische codering volgens VVN.

Vegetatietype	Syntaxcode VVN	Aantal opnamen
Waterplanten		
Potameto-Nymphoidetum	05BA04	10
RG Potamogeton pect. En Zannich. Pal. Ssp. Ped. –[Zannichellietalia pedic.]	05RG03	17
RG Potamogeton pusillus en Elodea nuttallii-[Parvopotamion]	05RG05	19
Rietlanden / moerassen		
Polygono-Veronicetum anagallidis-aquaticae	08AA02	69
Scirpetum lacustris	08BB01	6
Scirpetum tabernaemontani	08BB02	16
Alismato-Scirpetum maritimi	08BB03	41
Alismato-Scirpetum scirpetosum triquetri	08BB03A	6
Alismato-Scirpetum calthetosum	08BB03B1	15
Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum	08BB03B2	9
Alismato-Scirpetum inops	08BB03D	14
Typho-Phragmitetum typhetosum angustifoliae	08BB04A	26
Typho-Phragmitetum calthetosum	08BB04B	153
Caricetum ripariae	08BC01	7
Caricetum gracilis	08BC02	19
RG Glyceria maxima-[Phragmitetea]	08RG01	58
RG Typha latifolia-[Phragmitetea]	08RG03	11
RG Phalaris arundinacea-[Phragmitetalia]	08RG09	24
Weilanden		
Plantagini-Lolietum perennis	12AA01	153
Triglochino-Agrostietum stoloniferae	12BA02	63
Cirsium-rijke vorm van RG Poa trivialis-Lolium perenne-[Plantaginetea majoris/Cynosurion cristati]	12RG01a	49

Vegetatietype	Syntaxcode VVN	Aantal opnamen
RG <i>Poa trivialis</i> - <i>Lolium perenne</i> -[<i>Plantaginetea majoris</i> / <i>Cynosurion cristati</i>]	12RG01b	34
Ruige vorm van RG <i>Poa trivialis</i> - <i>Lolium perenne</i> -[<i>Plantaginetea majoris</i> / <i>Cynosurion cristati</i>]	12RG01c	46
<i>Hordeum secalinum</i> -rijke vorm van RG <i>Poa trivialis</i> - <i>Lolium perenne</i> -[<i>Plantaginetea majoris</i> / <i>Cynosurion cristati</i>]	12RG01d	113
RG <i>Agrostis stolonifera</i> -[<i>Lolio-Potentillion anserinae</i>]	12RG03	88
RG <i>Festuca arundinacea</i> -[<i>Lolio-Potentillion anserinae</i>]	12RG04	128
Droge graslanden op zandgrond		
RG <i>Carex arenaria</i> -[<i>Koelerio-Coryneporetea</i>]	14RG01	19
RG <i>Calamagrostis epigejos</i> -[<i>Cladonio-Koelerietalia</i>]	14RG09	22
Matig voedselrijke hooilanden		
Arrhenatheretum elatioris	16BB01	60
RG <i>Alopecurus pratensis</i> - <i>Elymus repens</i> -[<i>Arrhenatheretalia</i>]	16RG09	13
Duingrasland		
RG <i>Ammophila arenaria</i> - <i>Carex arenaria</i> -[<i>Ammophiletea</i> / <i>Koelerio-Coryneporetea</i>]	23RG01	13
Brakke graslanden en ruigten		
<i>Puccinellietum distantis</i>	26AB01	10
RG <i>Scirpus maritimus</i> -[<i>Asteretea tripolii</i>]	26RG01	6
Eenjarige pioniergemeenschappen		
<i>Polygono-Bidentetum</i>	29AA01	26
<i>Eleocharito acicularis</i> - <i>Limoselletum</i>	29AA04	1
Ruderaal gemeenschappen		
RG <i>Elymus repens</i> -[<i>Artemisietea vulgaris</i>]	31RG04	123
RG <i>Cirsium arvense</i> -[<i>Artemisietea vulgaris</i>]	31RG05	23
Natte strooiselruigten		
<i>Valeriano-Filipenduletum symphyetosum</i>	32AA01C	14
<i>Valeriano-Senecionetum fluviatilis</i>	32BA01	2
<i>Soncho-Epilobietum hirsuti</i>	32BA02	48
<i>Oenanthe-Althaeetum</i>	32BA03	30
DG <i>Solidago gigantea</i> -[<i>Epilobion hirsuti</i>]	32DG01	85
RG <i>Epilobium hirsutum</i> -[<i>Convolvulo-Filipenduletea</i>]	32RG02	15
RG <i>Calystegia sepium</i> - <i>Phragmites australis</i> -[<i>Convolvulo-Filipenduletea</i>]	32RG03	192
RG <i>Phalaris arundinacea</i> -[<i>Convolvulo-Filipenduletea</i>]	32RG05	75
RG <i>Urtica dioica</i> -[<i>Convolvulo-Filipenduletea</i>]	32RG06	296
RG <i>Angelica archangelica</i> -[<i>Epilobion hirsuti</i>]	32RG08	61
Nitrofiel zomen		
RG <i>Urtica dioica</i> -[<i>Galio-Urticetea</i>]	33RG01	67
RG <i>Petasites hybridus</i> -[<i>Galio-Urticetea</i>]	33RG03	9
Doornstuwelen		
<i>Pruno-Crataegetum</i>	37AB01	9
<i>Hippophao-Sambucetum</i>	37AC01	30
RG <i>Hippophae rhamnoides</i> - <i>Calamagrostis epigejos</i> -[<i>Berberidion vulgaris</i> / <i>Polygalo-Koelerion</i>]	37RG03	10
Wilgenvloedbossen en -struwelen		
<i>Artemisio-Salicetum albae</i>	38AA01	34
<i>Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum</i>	38AA03A	225
<i>Cardamino amarae-Salicetum alismatosum</i>	38AA03B	94
<i>Cardamino amarae-Salicetum urticetosum</i>	38AA03C	120
<i>Cardamino amarae-Salicetum inops</i>	38AA03D	19
Elzenbroekbossen		
RG <i>Rubus fruticosus</i> -[<i>Alnion glutinosae</i>]	39RG02	6
Eiken- en beukenbossen		
<i>Fraxino-Ulmetum</i>	43AA02	4

De classificatie heeft een aantal voor het model EMOE nieuwe vegetatietypen opgeleverd, waarvan vooral degene die in de Biesbosch typisch zijn in dit kader besproken zullen worden. Een aantal vegetatietypen die al eerder in EMOE vertegenwoordigd waren, zijn in aansluiting op VVN herbenoemd. Voorbeelden zijn het *Typho-Phragmitetum*, dat in eerdere versies van het model nog (*Calystegio-*) *Phragmitetum communis* heette, en de twee rompgemeenschappen van *Urtica dioica*, die in EMOE 5 nog de gemeenschap *Urticetum dioicae* genoemd werd.

De twee rompgemeenschappen van *Urtica dioica* onderscheiden zich van elkaar in de samenstelling van de (spaarzame) overige soorten: de met de meeste opnamen voorkomende vorm is de brandnetelruigte met vele soorten uit de Convolvulo-Filipenduletea, de klasse van natte strooiselruigten, zoals Haagwinde, Koninginnekruid en Harig wilgeroosje.

De rompgemeenschap *Urtica dioica*-[Galio-Urticetea] is een voedselrijke zoomgemeenschap die ontstaat uit de natte strooiselruigten bij verdergaande bodemrijping en wordt gekenmerkt door soorten als Kleefkruid en Hondsdraf. De standplaatsen van deze gemeenschap worden nooit of zelden overstroomd (Schaminée *et al.*, 1999).

De meeste voormalige grienden met een ondergroei van Grote brandnetel vallen onder het type *Cardamino amarae-Salicetum urticetosum*, het brandnetelrijke wilgenvloedbos. Van dit type zijn 120 opnamen in de database aanwezig, waarvan de meeste uit de periode ná 1971. Dit staat in sterk contrast tot het type *Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum*, het Waterweegbree-wilgenvloedbos. De opnamen van dit type zijn op acht stuks na afkomstig van voor de afsluiting van het Haringvliet! Zonneveld (1999) vermeldt dat het brandnetelrijke vloedbostype een relatief kortstondige overgangsfase vertegenwoordigt na het droogvallen van de grienden en inmiddels al weer aan het verdwijnen is. Mogelijk behoort een deel van de opnamen van het *Cardamino amarae-Salicetum urticetosum* reeds tot de *RG Urtica dioica*-[*Salicion albae*]. Deze rompgemeenschap vormt een overgang van de wilgenvloedbossen naar de rivierdalbossen van het Alno-Padion.

Het *Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum*, het Fluitekruid-wilgenvloedbos neemt in de hoogteligging een intermediaire positie tussen de beide eerder genoemde bostype in. Van de 225 opnamen uit dit type zijn er 156 voor 1972 gemaakt. De 19 opnamen uit het kruidenarme griend (*Cardamino amarae-Salicetum inops*) zijn alle ná 1971 gemaakt.

Het Bijvoet-ooibos van de rivieroever, het *Artemisio-Salicetum albae*, is met 42 opnamen vertegenwoordigd, op één na alle van ná 1970. Dit is het type dat in het noordelijk deltabeekken voorkomt langs de Ventjagersplaten, bij het Quackgors en op de kop van de Korendijkse slikken in het Spuimondgebied. Na het instorten van de rietlanden langs het Haringvliet, direct na 1970, is op een aantal plaatsen massaal Schietwilg gekiemd. Daar waar niet beweid of gemaaid werd zijn deze uitgegroeid tot ooibossen. Het Bijvoet-type komt normaal gesproken voor op veel dynamischer plaatsen zoals bovenstrooms gelegen rivierstrandjes, waar de vegetatie eens in de zoveel jaren wordt opgeruimd door een langdurig hoogwater.

Het *Valeriano-Filipenduletum symphytetosum* is een ruigtegemeenschap die reeds door Zonneveld (1960) in de Biesbosch is onderkend. Opnamen die in dit type passen komen vooral voor in de ruigten van de Brabander aan de oostelijke oever van de Nieuwe Merwede. Het type wordt als een overgang gezien tussen het rietland en de *Epilobion*-ruigten (waaronder de rompgemeenschappen van Grote brandnetel en Harig wilgeroosje behoren).

Een fraaie gemeenschap in het *Epilobion* is de Rivierkruid-associatie. Helaas is deze gemeenschap maar met twee opnamen in de totale set opnamen vertegenwoordigd. Uit inventarisatiegegevens van Staatsbosbeheer blijkt dat dit type duidelijk in opmars is door gestage vegetatieve uitbreiding vanuit haarden verspreid over de voormalige rietgorzen (zie ook Zonneveld, 1999)

Van de rietland- en moerasgemeenschappen verdient vooral de Gemeenschap van Driekantige bies, het *Alismato-Scirpetum scirpetosum triquetri* als typische gemeenschap van het zoetwatergetijdengebied genoemd te worden. Zonneveld (1960) beschreef dit type voor de Brabantse Biesbosch onder de naam *Scirpetum triquetri et maritimi*. Het grootste deel van de opnamen van dit type stamt uit die tijd. Een klein deel van de opnamen in de dataset zijn gemaakt in de jaren '90, waaruit

blijkt dat dit vegetatietype, ondanks het gebrek aan getij, nog niet helemaal verdwenen is.

Overgangen tussen vegetatietypen

In Tabel 3 zijn de 21 clusters weergegeven die een overgang vormen tussen diverse plantengemeenschappen. Deze clusters bestaan in totaal uit 1458 opnamen. De grootste aantallen opnamen zijn te vinden in de overgangen van ruig rietland naar echte ruigte (zowel Harig wilgeroosje als Grote brandnetel, 116 resp. 304 opnamen) en in de overgangen tussen de belangrijkste graslandtypen.

Tabel 3: aantallen opnamen behorende bij de gemeenschappen die een overgang vormen tussen diverse vegetatie-eenheden.

Overgangen tussen diverse vegetatietypen	Aantal opnamen
Alismato-Scirpetum calthetosum → RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]	10
Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum → RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]	88
Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum → Soncho-Epilobietum	23
Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum → Typho-Phragmitetum calthetosum	52
Ranunculo-Festucetum arundinaceae → DG Solidago gigantea	34
Ranunculo-Festucetum arundinaceae → Triglochino-Agrostietum stoloniferae	13
RG Agrostis stolonifera → RG Festuca arundinacea	59
RG Agrostis stolonifera → RG Lolium perenne-Poa trivialis	168
RG Agrostis stolonifera → Triglochino-Agrostietum	106
RG Agrostis stolonifera → Typho-Phragmitetum	132
RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea] → RG Agrostis stolonifera-[Lolio-Potentillion anserinae]	29
RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea] → RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]	116
RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea] → RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]	304
RG Epilobium hirsutum → DG Solidago gigantea	47
RG Epilobium hirsutum → Oenantho-Althaeetum	76
RG Epilobium hirsutum → RG Lolium perenne-Poa trivialis	82
RG Rubus caesius [Galio-Urticetea] → RG Epilobium hirsutum	43
RG Urtica dioica-[Galio-Urticetea] → RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]	29
Triglochino-Agrostietum → Scirpetum maritimi	11
Typho-Phragmitetum calthetosum → RG Glyceria maxima	13
Typho-Phragmitetum calthetosum → RG Phalaris arundinacea	24

Nieuwe associaties en rompgemeenschappen

Voor 462 vegetatieopnamen zijn 10 nieuwe associaties en rompgemeenschappen bedacht. Deze zijn in Tabel 4 opgenomen. Het betreft hier vegetatietypen die niet voldoen aan de beschrijvingen in VVN. In de tabel wordt een 'oude bekende' weergegeven: de gemeenschap van Rietzwenkgras en Behaarde boterbloem (Ranunculo-Festucetum arundinaceae). Deze wordt karakteristiek geacht voor de extensief beweede graslanden in het Spuimondgebied. De gemeenschap is voornamelijk aanwezig in het opnamenmateriaal van de Korendijkse – en Beninger slikken en de Bommelse gorzen uit het midden van de jaren 80. De uitbreiding van de Heemst-rijke vorm wordt door middel van beheer bevorderd: de Heemst wordt pas gemaaid nadat het zaad gerijpt is.

Tabel 4: Vegetatietypen zonder beschrijving in VVN

Vegetatietype	Aantal opnamen
Ranunculo-Festucetum arundinaceae (pro. Ass.)	120
Ranunculo-Festucetum arundinaceae, Althaea-rijke vorm	85
RG Alnus glutinosa-[Alnetea glutinosae]	3
RG Alopecurus pratensis-[Arrhenatheretalia]	48
RG Elymus athericus en Festuca rubra-[Koelerio-Corynephoretea]	55
RG Festuca rubra-[Arrhenatheretalia]	25
RG Nuphar lutea-[Nymphaeion]	13
RG Rubus caesius [Galio-Urticetea]	52
RG Sedum acre-Festuca ovina-[Koelerio-Corynephoretea]	19
RG Valeriana officinalis-Epilobium hirsutum	47

Het provisorisch als rompgemeenschap van Zwarte els weergegeven type bestaat uit drie opnamen die een hoge abundantie van Zwarte els gemeenschappelijk hebben. Het weinige opnamenmateriaal in combinatie met de diversiteit van de opnamen laat geen inpassing in het bestaande systeem toe.

De rompgemeenschap van Grote vossenstaart is vergelijkbaar met de rompgemeenschap van Grote vossenstaart en Kweek, echter zonder de tweede naamgevende soort. Omdat dit type in het opnamenmateriaal meer voorkomt dan het in VVN beschreven type RG Alopecurus pratensis-Elymus repens-[Arrhenatheretalia] is het in een afzonderlijk type ondergebracht.

De RG Elymus athericus en Festuca rubra-[Koelerio-Corynephoretea] is een ruig graslandtype op droge (zand)gronden. De opnamen zijn moeilijk te classificeren vanwege het gemengde grasland- en ruigtekarakter. Het type komt vooral voor op de Ventjagersplaten en in het westelijk deel van het Quackgors. Vanwege het kust- en duinkarakter van de opnamen dienen ze in een eventuele classificatie van de opnamen in de voordelta van het Haringvliet meegenomen te worden.

De RG Festuca rubra-[Arrhenatheretalia] is sterk vergelijkbaar met de in VVN beschreven rompgemeenschap van Rood zwenkgras en Moerasrolklaver. Moerasrolklaver ontbreekt echter in alle opnamen. De hooilandgemeenschap wordt aangetroffen op vochtige zandgronden, zoals oeverwallen.

De rompgemeenschap van Gele plomp (RG Nuphar lutea-[Nymphaeion]) bestaat uit 13 opnamen die uitsluitend Gele plomp gemeenschappelijk hebben. Het type komt vrij goed overeen met het Myriophyllo-Nupharetum, de Associatie van Witte waterlelie en Gele plomp, waarbij echter Witte waterlelie ontbreekt, evenals de Potamogeton-soorten.

De rompgemeenschap van Dauwbraam (RG Rubus caesius [Galio-Urticetea]) is een type dat zowel in het opnamenmateriaal als in het veld duidelijk waar te nemen is. Het is een zoomgemeenschap op hoger gelegen gronden (oeverwallen) die aansluit op de natte strooiselruigtegemeenschappen van bijv. Harig wilgeroosje.

Negentien opnamen met een duidelijk duinkarakter, voornamelijk van de Ventjagersplaten, zijn ondergebracht in de rompgemeenschap van Vetmuur en Schapegras (RG Sedum acre-Festuca ovina-[Koelerio-Corynephoretea]). Andere prominente soorten in deze, door konijnenvraat kort gehouden gemeenschap zijn Zandmuur en de Gewone- en Kleverige reigersbek.

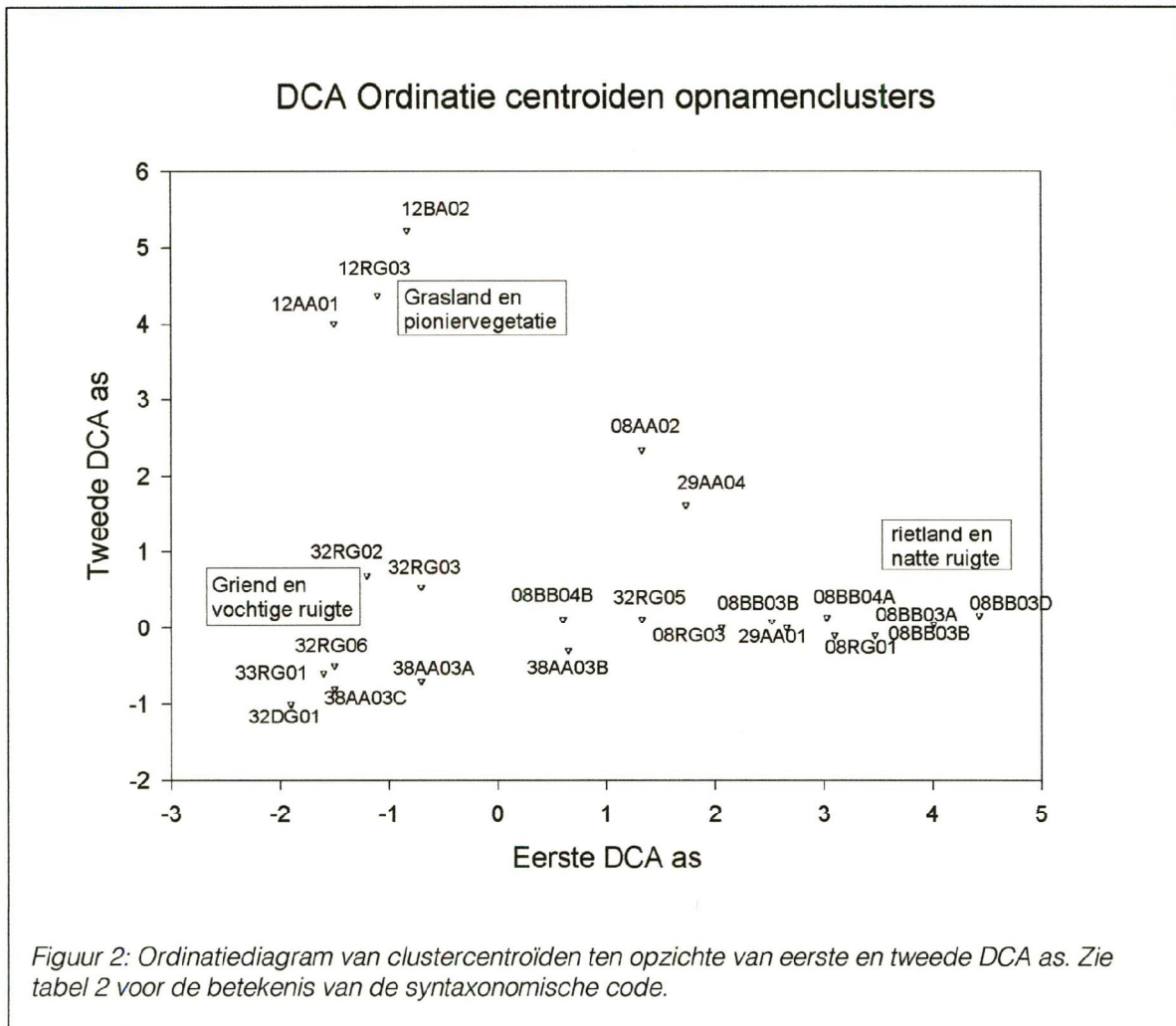
De 47 opnamen in de rompgemeenschap van Echte valeriaan en Harig wilgeroosje (RG Valeriana officinalis-Epilobium hirsutum) vormen een ruigtegemeenschap op de overgang van rietland naar Epilobium-ruigte, en is mogelijk een rompgemeenschap van het Valeriano-Filipenduletum. De opnamen zijn in een aparte groep geplaatst vanwege het constante voorkomen van beide naamgevende soorten. De opnamen in

deze groep liggen verspreid over het gehele noordelijk deltabekken.

Ordinatie

DCA ordinatie

Het resultaat van de ordinatie m.b.v. DCA is weergegeven in Figuur 2. Deze figuur toont de centroiden van de opnameclusters, d.w.z. de gemiddelden van de asscores op de eerste en tweede as van de opnamen behorende tot een bepaald vegetatietype. De vegetatietypen zijn weergegeven m.b.v. hun syntaxonomische code (zie Tabel 2). De ordinatie toont het effect van hydrologie en beheer op de vegetatiesamenstelling. Op de eerste as is een (relatieve) droog-nat-gradiënt zichtbaar in de vegetatiesamenstelling, met de grienden en de vochtige ruigten links in de figuur en de rietlanden en natte ruigten rechts. De graslanden en de pioniervegetatie scoren hoger op de tweede as dan de rietlanden, ruigten en grienden, hetgeen eenvoudig geïnterpreteerd kan worden als een effect van het terreinbeheer. Beide gradiënten zijn tevens af te lezen aan de hand van de ordening van de plantensoorten op de eerste en tweede as (zie bijlagen 1 en 2 voor de eerste – resp. de tweede DCA as).

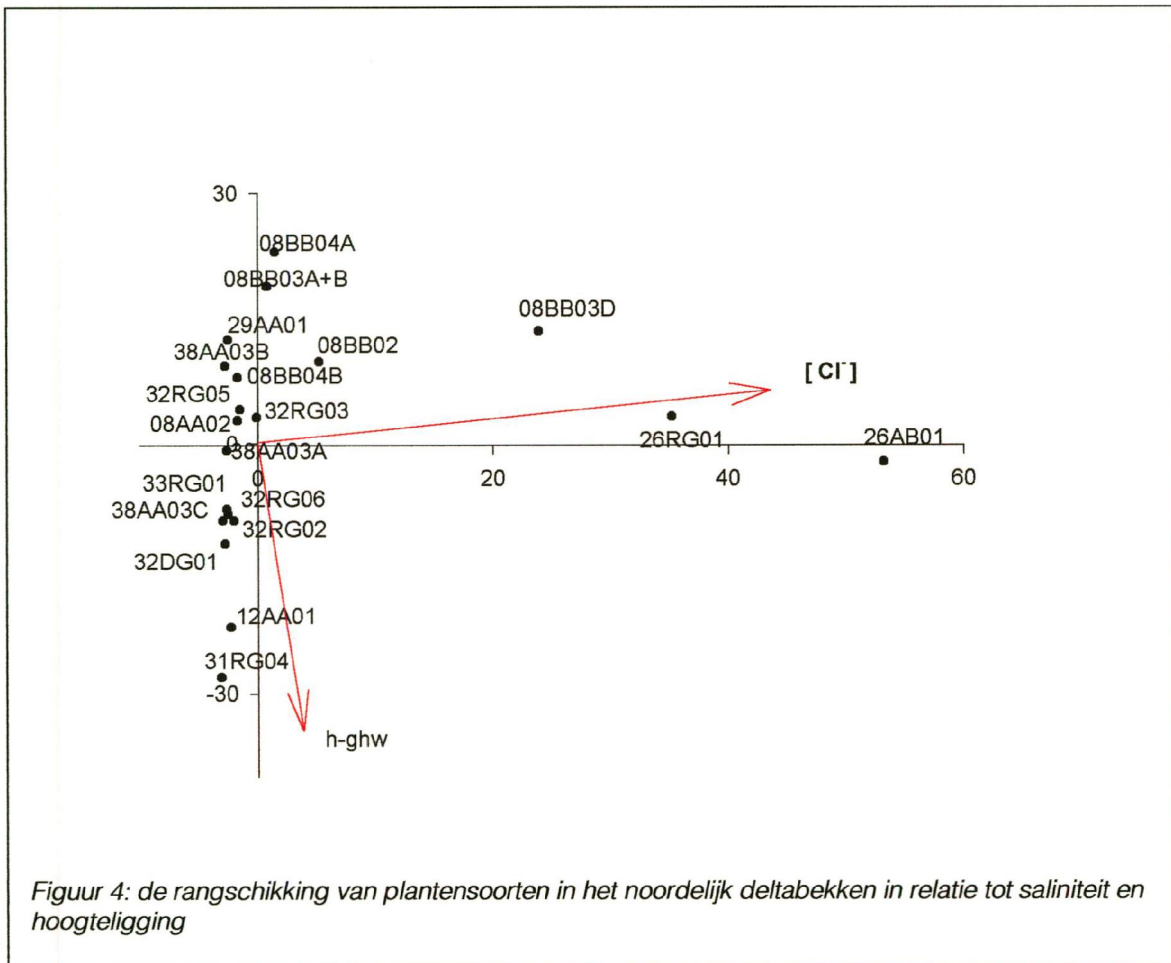

beheer en de getijdenamplitudo op de vegetatie moeilijk van elkaar te onderscheiden: de opnamen bij een grote getijdenamplitudo zijn bijna alle griendopnamen (opnamen voor 1970), terwijl de graslandopnamen veelal afkomstig zijn uit de gebieden met weinig getij. Het chloridegehalte van het water heeft volgens de Monte Carlo simulaties geen significante invloed op de vegetatiesamenstelling. In de gebruikte set opnamen is dan ook nauwelijks sprake van verschil in chloridegehalte omdat de opnamen van de Zeeschelde ontbreken. De biplot uit Figuur 3 dient derhalve met voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden: de milieugradiënt die door middel van de chloride-pijl wordt weergegeven is feitelijk een begrazingseffect. De 'zilte' soorten komen voornamelijk voor in de natte weilanden langs het Haringvliet, o.a. op het Quackgors en op de westelijke punt van de Beninger slikken als relict van de vroegere brakke toestand.

De verschillen in beheer komen in de figuur duidelijk tot uitdrukking: de grienden liggen duidelijk laag op de tweede ordinatie-as, evenals bij de DCA-ordinatie. Aan de rechterkant liggen de nattere getijdengrienden (38AA03B), terwijl de hoger gelegen grienden met o.a. Heksenkruid en IJle zegge (38aa03A en C) links in de figuur zijn afgebeeld.

De weilanden zijn boven in de figuur terug te vinden. De rietlanden en natte ruigten behoren duidelijk tot de onbegraasde vegetatie rechts in de biplot. Verschillen in bodemtextuur zijn in deze ordinatie niet significant.

De hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand en het chloridegehalte van het overspoelingswater

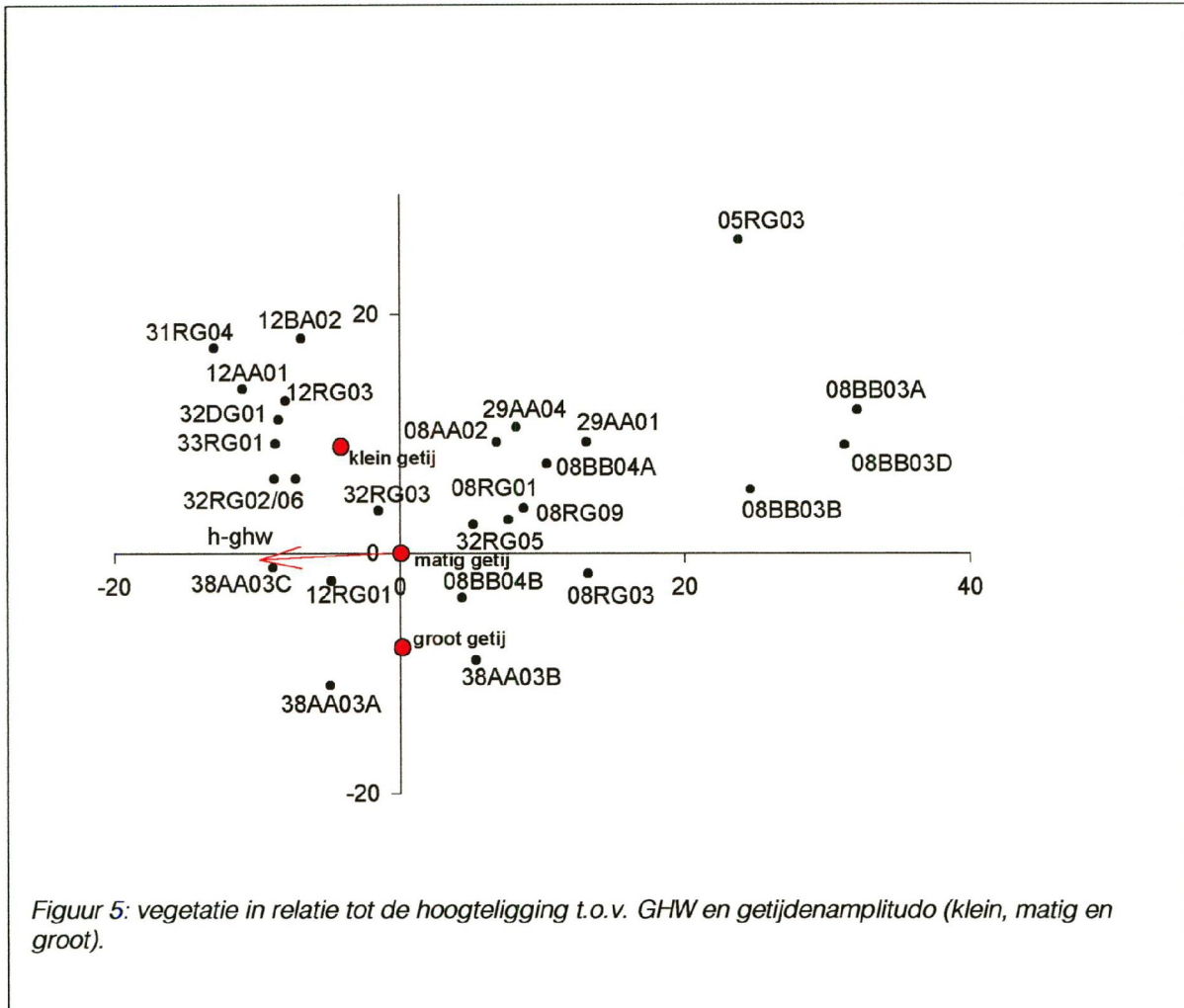

Figuur 4: de rangschikking van plantensoorten in het noordelijk deltabekken in relatie tot saliniteit en hoogteligging

De analyse van de vegetatieopnamen waarvan chloridegehalte en hoogteligging bekend zijn heeft geresulteerd in de biplot van Figuur 4. Het effect van de saliniteit is duidelijk af te lezen op de horizontale as. De vegetatie van het brakke milieu staat rechts in het ordinatiediagram, die van het zoete milieu links. De hoogteligging correleert zeer sterk met de verticale (tweede) ordinatie-as, waarbij de nattere soorten duidelijk boven in de figuur zijn weergegeven, terwijl de soorten van het relatief droge milieu een lage score op de deze as hebben.

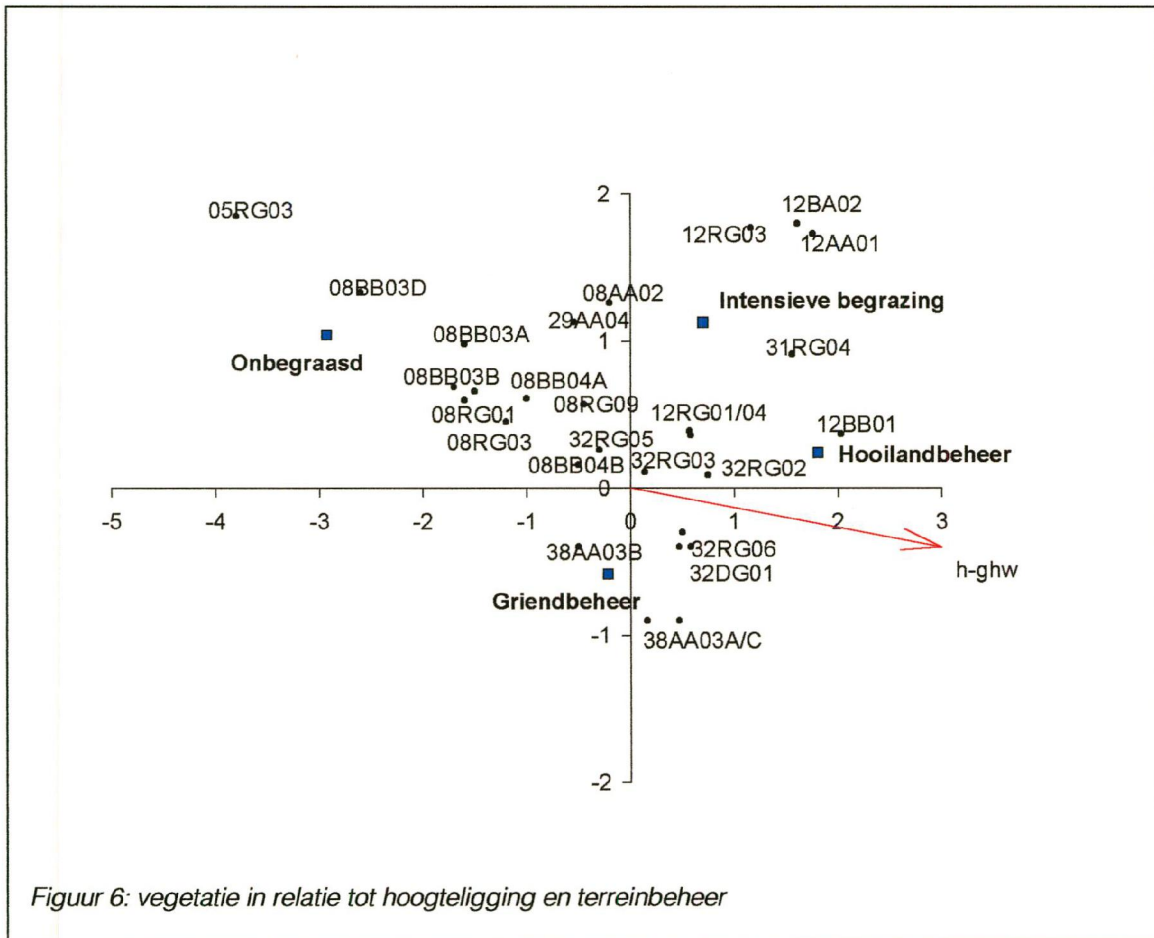
De hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand en de getijdenamplitudo

Het effect van hoogteligging en getijdenamplitudo is weergegeven in Figuur 5. De biplot laat duidelijk zien dat de diverse biezenbegroeiingen (08BB03) voornamelijk voorkomen bij een matige tot grote getijdenamplitudo, evenals het dotterbloemrietland (08BB04B).

Ook de vochtiger wilgenvloedbossen (38AA03a en b) worden laag gelegen geplaatst bij een grote getijdenamplitudo. Het brandnetelrijke type (38AA03c) wordt duidelijk hoger gelegen en bij een kleine tot matige getijdenamplitudo geplaatst. Dit komt overeen met de bij de classificatie genoemde aantallen opnamen behorende bij de drie vloedbostypen: het natste type bevat voornamelijk opnamen van voor 1970, de drogere typen van daarna.

Terreinbeheer en hoogteligging ten opzichte van de gemiddelde hoogwaterstand

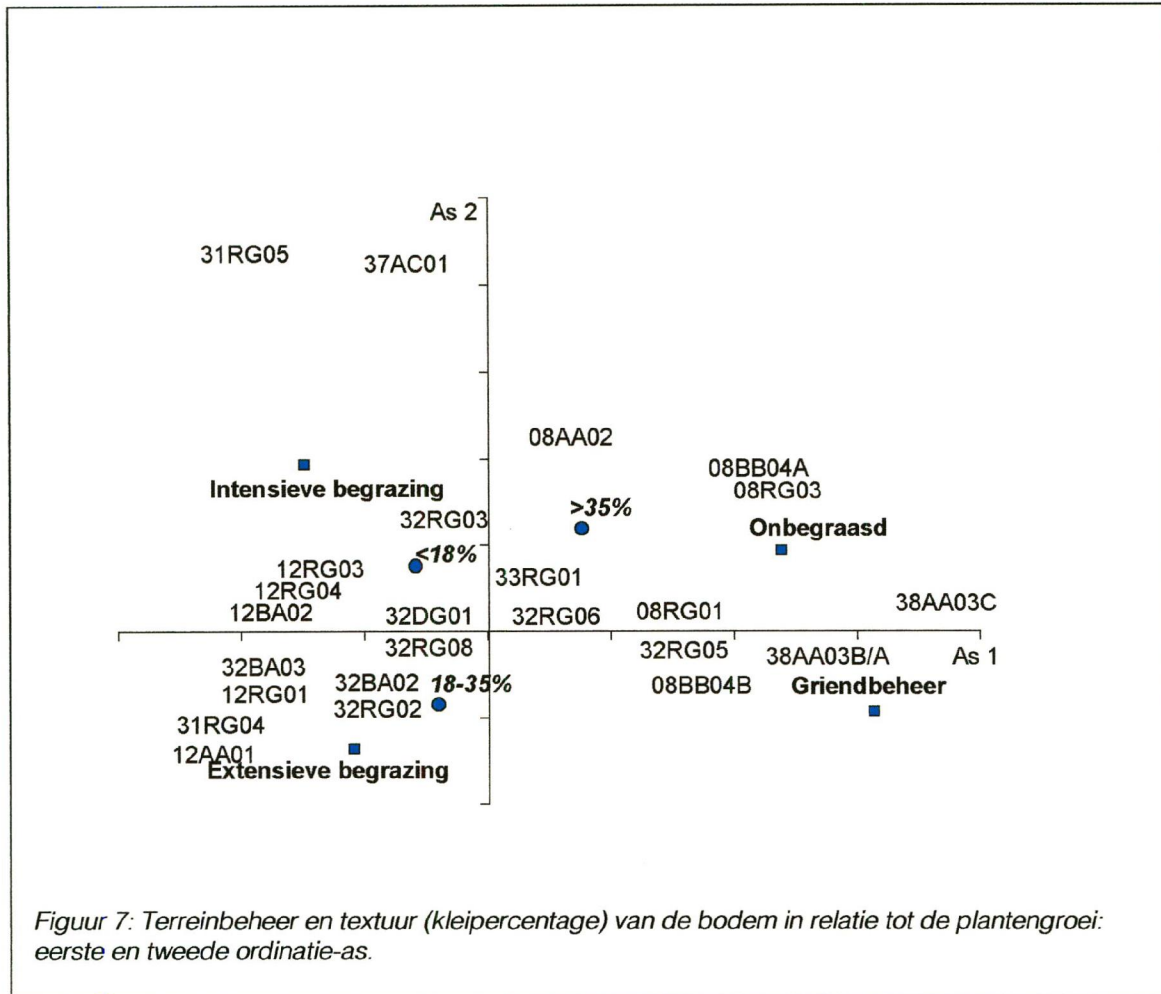
Figuur 6: vegetatie in relatie tot hoogteligging en terreinbeheer

Figuur 6 toont het effect van hoogteligging en terreinbeheer op de vegetatiestructuur. In de biplot liggen de grienden laag op de tweede as terwijl de weilanden hoog scoren. De rietlanden, ruigten en hooilanden nemen een intermediaire positie in. Deze ordening komt goed overeen met de structuur van de vegetatiestructuur. Door projectie op de pijl 'H-GHW' kan duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de natte tot vochtige vegetatie (05 en 08, zie Tabel 2) en de drogere begroeiingstypen. Ook de hoog- en laaggelegen grienden laten zich goed op deze gradiënt ordenen.

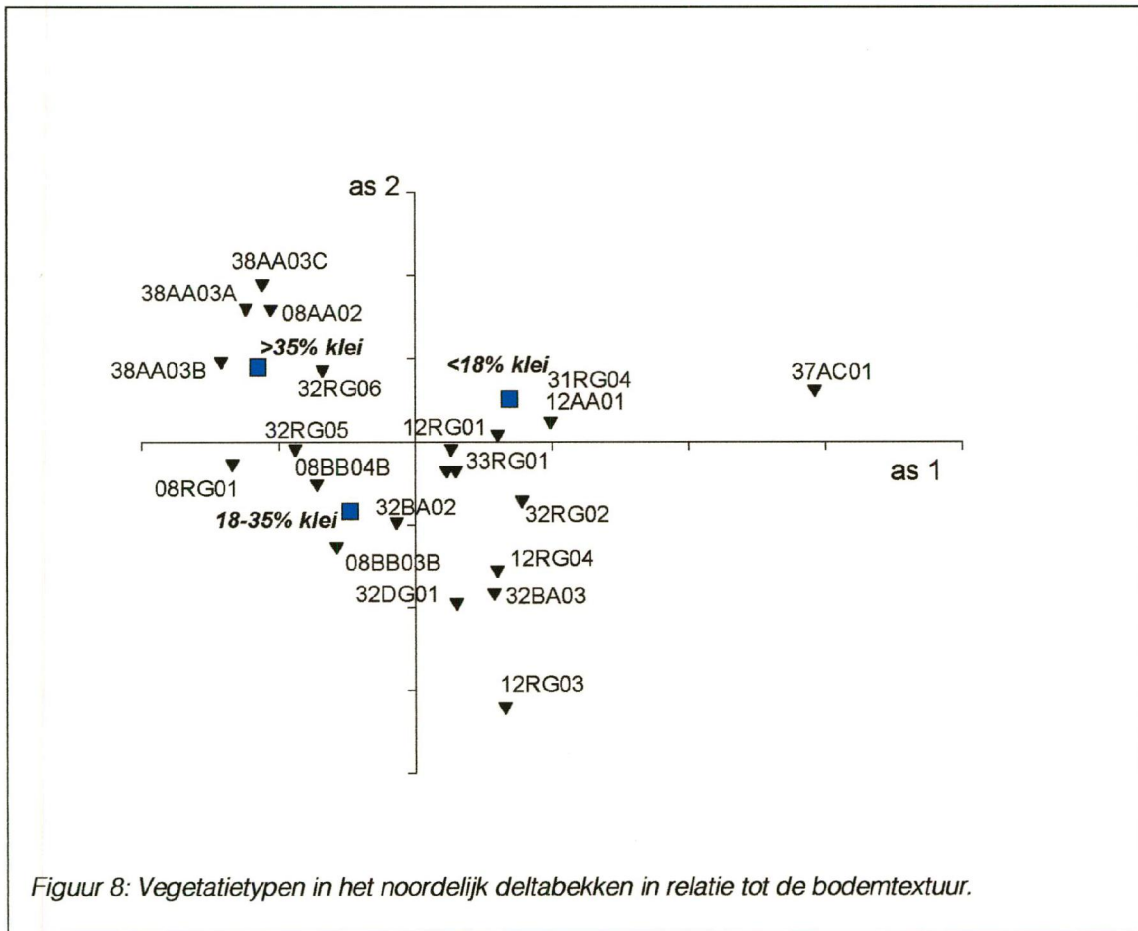
Terreinbeheer en bodemtextuur

Figuur 7 toont de resultaten van de CCA van de opnamen in combinatie met bodem- en beheergegevens. Ook hier is weer duidelijk het effect van de diverse beheervormen op de vegetatie goed te herkennen: geheel rechts de grienden, links de hooi- en weilanden en meer centraal de rietlanden en ruigten. Voor de verschillen in bodemsamenstelling dienen we te kijken naar de relatieve verschillen van de posities van de vegetatie ten opzichte van de pseudo-gradiënten in bodemtextuur. Hier blijkt alleen de variabele '<18% klei' (zandige bodems) significant voor de variatie in de vegetatiesamenstelling. Uit de biplot zou men kunnen concluderen dat de Grote brandnetelruigten (32RG06 en 33RG01) een lichte voorkeur hebben voor

zwaardere kleibodems (>35%), terwijl de Harig wilgeroosje-ruigte (32RG02) de wat lemiger en zandiger gronden (18-35% klei) verkiest.

Figuur 7: Terreinbeheer en textuur (kleipercentage) van de bodem in relatie tot de plantengroei: eerste en tweede ordinatie-as.

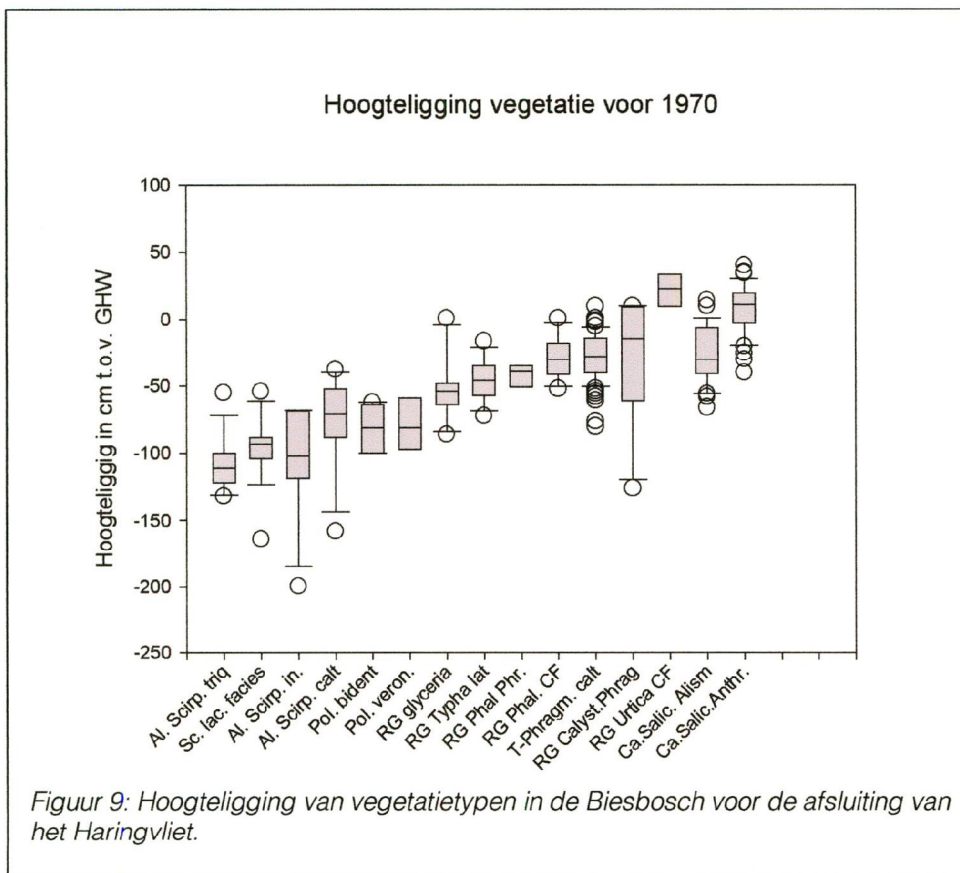

Figuur 8: Vegetatietypen in het noordelijk deltabekken in relatie tot de bodemtextuur.

Bij de analyse van uitsluitend bodemgegevens in relatie tot de vegetatie, wordt deze interpretatie bevestigd (Figuur 8): in de biplot ligt Harig wilgeroosje (32RG02) beneden de horizontale as aan de lemige kant, terwijl de Grote brandnetel (32RG06) linksboven aan de kleikant ligt. Het mooist is het effect van de bodemtextuur te zien aan de hand van de duinvegetatie in het opnamenmateriaal, zoals Zandmuur en Duindoorn. Ook Rood zwenkgras neigt hier duidelijk naar de lichtere bodems.

Vegetatie in relatie tot de hoogteligging

De resultaten van de logistische regressie van de presentie van vegetatietypen in relatie tot de hoogteligging ten opzichte van het GHW zijn weergegeven in bijlage 6. Voor de meeste vegetatietypen kon geen significante regressie worden uitgevoerd, door gebrek aan voldoende hoogtegegevens. De univariate statistische bepaling van de hoogteligging van vegetatietypen is in de vorm van boxplots weergegeven in de figuren Figuur 9 en Figuur 10. Figuur 9 toont de hoogteligging van diverse vegetatietypen in de Biesbosch ten opzichte van het gemiddeld hoogwater zoals deze gemeten is voor de afsluiting van het Haringvliet. De biezassociaties van het *Alismato-Scirpetum maritimi* treden laag in de zonering op en worden begeleid door de beide Waterpeper-pioniergemeenschappen met Tandzaad resp. Waterereprijs. Deze pioniergemeenschappen treden op waar open plekken bestaan in de vegetatie. Het type met Waterpeper en Waterereprijs wordt veeleal gevonden in combinatie met biez en open rietlanden, terwijl het Waterpeper-Tandzaad-type eerder in combinatie met natte weilanden gevonden wordt. In de biezzone zijn drie stadia te herkennen die in successie optreden, de laagste zone met Driekantige bies, een iets hoger gelegen zone met Mattenbies en een overgang naar het Spindotter-rietland: de Heen met spindotter-zone.

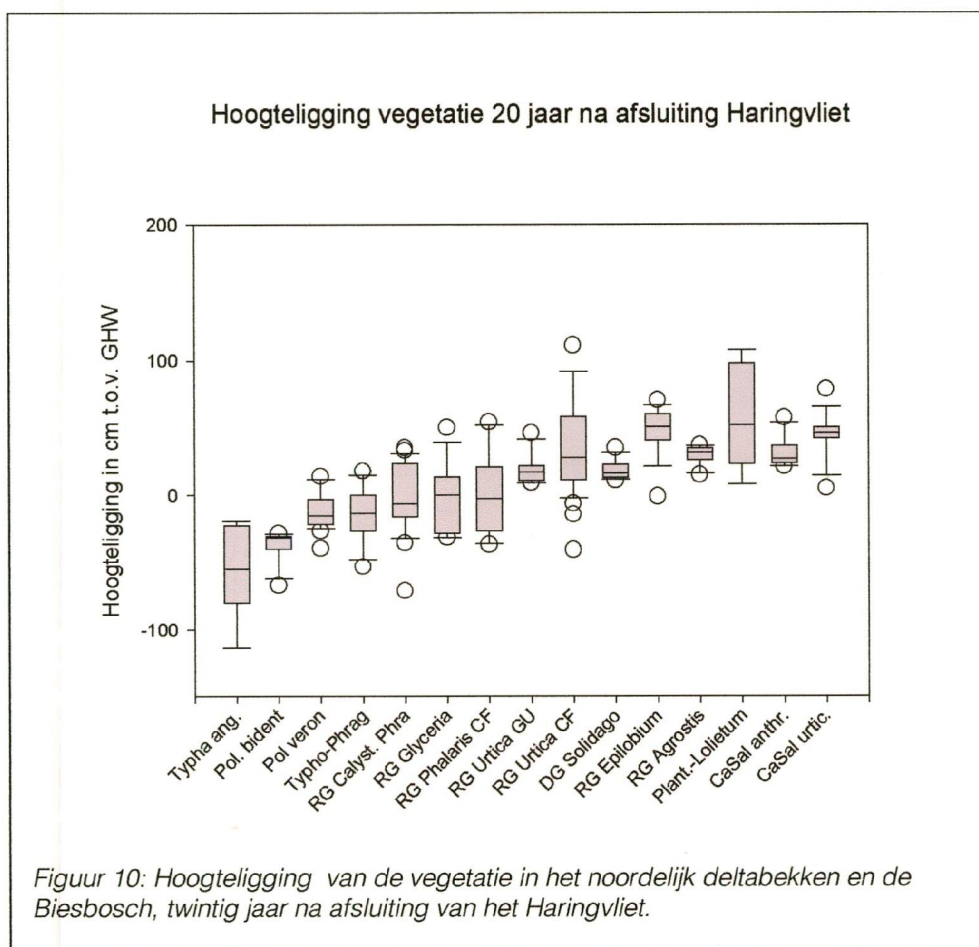

Ongeveer 70 centimeter onder GHW begint de rietlandzone, met naast het Spindotter-rietland dominantiegemeenschappen van Grote lisdodde, Liesgras en Rietgras. De rompgemeenschap van Grote lisdodde treedt in de luwte op, het

Liesgras bij extensieve beweiding en het Rietgras waar de dominantie van het rietland gebroken wordt door verstoring. Rietgras is beter dan Riet in staat om perioden van lage waterstanden te overleven.

De overgang naar de natte strooiselruigten wordt gevormd door de rompgemeenschap (RG) van Haagwinde en Riet. Op glooiende oevers kan deze gemeenschap vaak tot in de biezenzone doordringen. Door Zonneveld (1999) wordt dit type rietland met de term oeverriet aangeduid. De RG van Haagwinde en Riet wordt in VVN al tot de natte strooiselruigten gerekend. De natte strooiselruigten beginnen ongeveer ter hoogte van het GHW. Onder dit type ruigten vallen onder andere de rompgemeenschap (RG) van Grote brandnetel, de RG van Rietgras en de RG van Harig wilgeroosje, maar ook fraaie associaties als de Associatie van Moerasspirea en Echte valeriaan, de Rivierkruiskruid-associatie, de Moerasmelkdistel-associatie, en de Associatie van Strandkweek en Echte heemst, die meer in het brakke gebied voorkomt. In deze ruigten kunnen bij verstoring inslagen optreden van Grote engelwortel, die gedurende een aantal jaren stand kunnen houden.

De twee griendtypen die de Biesbosch voor 1970 domineerden liggen op dezelfde hoogte als het rietland, waarbij het natte Waterweegbreetype wat hoogteligging betreft overeenkomt met het dotterrijke rietland, en het wat drogere fluitekruidtype met de rietruigte en zelfs (ten dele) de brandnetelzone.

De vegetatiezonering in het noordelijk deltabekken twintig jaar na afsluiting van het

Haringvliet is weergegeven in Figuur 10. Het meest opvallend is het vrijwel ontbreken van biezen. De laagstgelegen zone wordt nu ingenomen door de Kleine lisdodde. Vrijwel de gehele zone tussen GLW en GHW wordt nu ingenomen door het rietland met haar twee vervangingsgemeenschappen (Liesgras en Rietgras). De beide Waterpeper-pioniergemeenschappen vinden in deze zone ook nog hun plaats. Doordat het GLW nu nog slechts 30 cm onder het GHW ligt, komen de wortels van Riet vrijwel permanent in contact met het grondwater en schuift de bovengrens van het ruige rietland naar boven tot 20 cm boven GHW. Daarboven raakt zij haar positie definitief kwijt aan de natte strooiselruigten, vnl. de rompgemeenschappen van Harig wilgeroosje en Grote Brandnetel. Het verdwijnen van de biezenzone door het in elkaar schuiven van de vegetatie en het omhoogschuiven van het rietland ten opzichte van het GHW wordt door Zonneveld (1999) als telescoopeffect beschreven. Het Fluitekruid-wilgenvloedbos griend komt ook twintig jaar na de afsluiting van het Haringvliet in hoogteligging overeen met de overgang van rietland naar ruigte. Het brandnetelrijke wilgenvloedbos, dat voor 1970 in de Biesbosch nauwelijks een rol speelde, komt in hoogteligging sterk overeen met de beide rompgemeenschappen van Harig wilgeroosje en Grote brandnetel.

Discussie en Conclusies

Classificatie

Classificatie dient als hulpmiddel om een grote hoeveelheid vegetatieopnamen te reduceren tot een kleiner aantal te onderscheiden vegetatietypen. Elke onderzoeker zal met hetzelfde basismateriaal tot een ander resultaat komen, omdat de classificatie van vegetatieopnamen, ondanks het gebruik van een computerprogramma, ten dele nog berust op handarbeid. Inherent aan de gebruikte classificatiemethode is, dat opnamen die op een hoog niveau eenmaal toebedeeld worden aan een cluster, daar op een lager niveau niet meer uitkomen. Hierdoor kan het gebeuren dat ruigte-opnamen in graslanden terecht komen en omgekeerd. Bij meer dan 5000 vegetatieopnamen is het vrijwel ondoenlijk om alle opnamen nog eens na te lopen, en kunnen we slechts vertrouwen op de techniek. De in het kader van dit onderzoek verrichte classificatie sluit voor het grootste deel goed aan op het standaardwerk voor de vegetatie van Nederland (Schaminee *et al.*, 1995-1999). Een deel van de opnamen weerspiegelen de vele overgangssituaties in de vegetatie van het gebied, zowel in tijd als in ruimte. Deze zijn als overgangstypen geïdentificeerd. Een deel van de vegetatietypen bestaan bij de gratie van het feit dat de vegetatie in het noordelijk deltabeekken door de afsluiting van het Haringvliet schoksgewijs is veranderd. De grootschalige, door Harig wilgeroosje gedomineerde, ruigten langs het Haringvliet zijn ontstaan door het feit dat het Harig wilgeroosje, d.m.v. anemochore zaadverspreiding het door het instorten van rietland vrijgekomen substraat snel kon koloniseren. Ook de Echte heemst kon zich langs het Haringvliet snel uitbreiden vanaf haar oorspronkelijke positie op de oeverwallen. In de Biesbosch en het oostelijk deel van het Haringvliet heeft de Grote brandnetel zich sterk kunnen ontwikkelen na het wegvallen van het getij. Na een periode met Grote engelwortel, treedt op dit moment een invasie van Reuzenbalsemien op en komt de Derivaatgemeenschap van Late guldenroede langzaam het gebied binnen (I.S. Zonneveld, pers. mededeling). Deze plantengemeenschappen van de natte strooiselruigten kunnen in het model niet onderscheiden worden op basis van de factoren beheer, hydrologie en bodem. Deze vegetatietypen treden zowel plaatselijk als tijdelijk op de voorgrond in een ecosysteem dat aan een verstoring onderhevig is geweest. Hetzelfde geldt voor de ruige graslanden waarvan de vegetatieopnamen genomen zijn in een periode waar een ruigte (met een brakke historie) werd omgezet in een grasland (midden jaren '80).

De analyse van meer dan 5000 vegetatieopnamen, waarvan een substantieel deel afkomstig uit de Biesbosch, heeft een aantal voor het model EMOE nieuwe vegetatietypen opgeleverd. De belangrijkste zijn de wilgenvloedbossen van de Biesbosch. Vier belangrijke typen kunnen in aansluiting op VVN onderscheiden worden: het nattere Waterweegbree-type kwam voor 1970 in de gehele Biesbosch voor. In de huidige situatie is het veel minder aanwezig, o.a. in de Sliedrechtse Biesbosch. Het vochtige Fluitekruid-type komt het meest voor in het opnamenmateriaal. Het type werd zowel vroeger als nu in de Biesbosch aangetroffen. Het Brandnetel-vloedbostype heeft zich sinds de afsluiting van het Haringvliet sterk uitgebreid. In de opnamen van voor 1970 komt het type nauwelijks voor, terwijl het materiaal van na 1970 voor een groot deel bestaat uit opnamen van dit bostype. Het vierde vloedbostype is het inops-type, het kruidenarme griend, dat met slechts 19 opnamen is vertegenwoordigd. De vloedbossen vertonen een duidelijke gradiënt in hoogteligging die goed gekoppeld kan worden aan de hydrologie van het gebied, zowel in het heden als in het verleden. De gradiënt sluit eveneens goed aan bij de reeds eerder in EMOE opgenomen gradiënt van de

oevervegetatie van buitendijkse gebieden. Een ander vegetatietype van het zoetwatergetijdengebied is de Associatie van Heen en Grote waterweegbree (subassociatie met Driekantige bies). Het vegetatietype vormt de laagstgelegen biezenezone in het zoetwatergetijdengebied van de Biesbosch. Een viertal opnamen van na 1970 toont aan dat dit vegetatietype, ondanks het grotendeels wegvallen van het getij, nog niet volledig verdwenen is.

De ruigtegemeenschap van Valeriaan en Moerasspirea is met 14 opnamen in de vegetatiedatabase van EMOE vertegenwoordigd, waarvan helaas slechts één met hoogte-informatie. Het type komt voor rond het GHW (Zonneveld, pers. mededeling).

Ordinatie

Om de invloed van de diverse milieuv variabelen op de vegetatie te bepalen is gebruik gemaakt van indirecte – en directe gradiëntenanalyse. Om het effect van reeds bekende variabelen uit te sluiten wordt normaal gesproken van een directe gradiëntenanalyse met behulp van co-variabelen gebruik gemaakt. Een reeds bekende milieuv variabele wordt in de analyse als co-variabele ingebracht, waardoor de nog resterende variatie in de vegetatie gecorreleerd kan worden aan de overige milieuv variabelen. Deze methode kon m.b.v. de bestaande gegevens niet gebruikt worden omdat van te weinig opnamen alle milieuv variabelen bekend zijn. Om toch zoveel mogelijk van de belangrijkste gradiënten uit het opnamenmateriaal te halen is gebruik gemaakt van sub-datasets. Deze subsets bestaan uit vegetatieopnamen waarvan telkens combinaties van milieuv variabelen bekend zijn.

De ordinatie van de opnamen ten opzichte van elkaar (DCA) en in relatie tot de gemeten milieuv variabelen (CCA) toont dat zoutgehalte, beheer en hydrologie de belangrijkste gradiënten vormen in de buitendijkse estuariumvegetatie: de analyse m.b.v. DCA toont een duidelijke invloed van hydrologie en terreinbeheer op de samenstelling en de structuur van de vegetatie, hetgeen door de CCA bevestigd wordt. De CCA met de Zeeschelde-opnamen toont de zeer sterke invloed van het zoutgehalte.

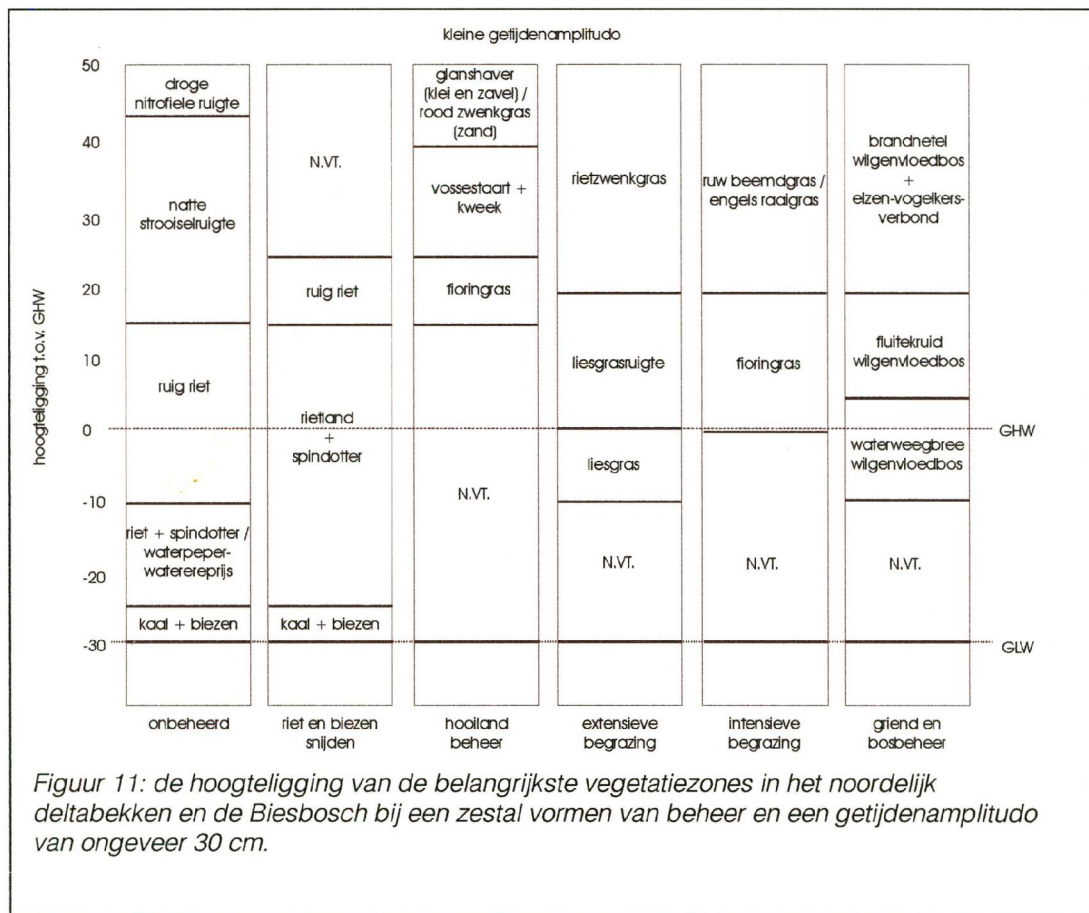
Op grond van de analyse van de vegetatie in relatie tot het terreinbeheer moet geconcludeerd worden dat het door SBB gemaakte onderscheid in boomgrienden en struikgrienden vegetatiekundig weinig relevant is. De invloed van het hakken/snijden op de vegetatie van de grienden kan uit deze analyse niet worden gehaald. Van Eijk (1994) geeft in zijn interessante overzicht van de bestaande kennis rondom grienden aan dat het kappen en/of snijden van grienden wel degelijk van invloed is op de vegetatie. Hij geeft aan dat in getijdengrienden telkens ongeveer drie jaar na het kappen de natuurwaarde het hoogst is. De bomen/struiken halen in die tijd een hoogte van vier tot vijf meter, waarna ze weer gesneden worden. De verklaring daarvoor is, dat bij het snijden en kappen de vegetatie goeddeels vertrapt wordt. Eventueel worden de greppels weer op diepte gebracht en de daarin aanwezige planten op de kant verzameld. Door de vergrote lichtinval en het inspoelen van vers slib in de greppels ontstaat een goed milieu voor de Spindotterbloem, die de belangrijkste bijdrage levert aan de natuurwaardering vlg. de provincie Zuid-Holland (Clausman *et al.*, 1984). Na drie jaar is de Spindotterbloem op haar top, daarna wordt de boom/struiklaag te dicht voor een optimale lichtvoorziening. De natuurwaarde neemt af, maar blijft wel op een hoog niveau. Als nu de griend opnieuw gekapt/gesneden wordt, begint deze cyclus opnieuw, met weer na drie jaar een griend met een hoge natuurwaarde. Wanneer de griend doorschiet en het greppelen achterwege blijft kan de ondergroei zich nog enige tijd handhaven, maar uiteindelijk wordt het milieu ongeschikt voor de natte griendsoorten en ontwikkelt de griend zich in de richting van een vloedbos. Op een aantal plaatsen in de Brabantse Biesbosch zijn reeds ontwikkelingen in de richting van een Alno-Padion zichtbaar.

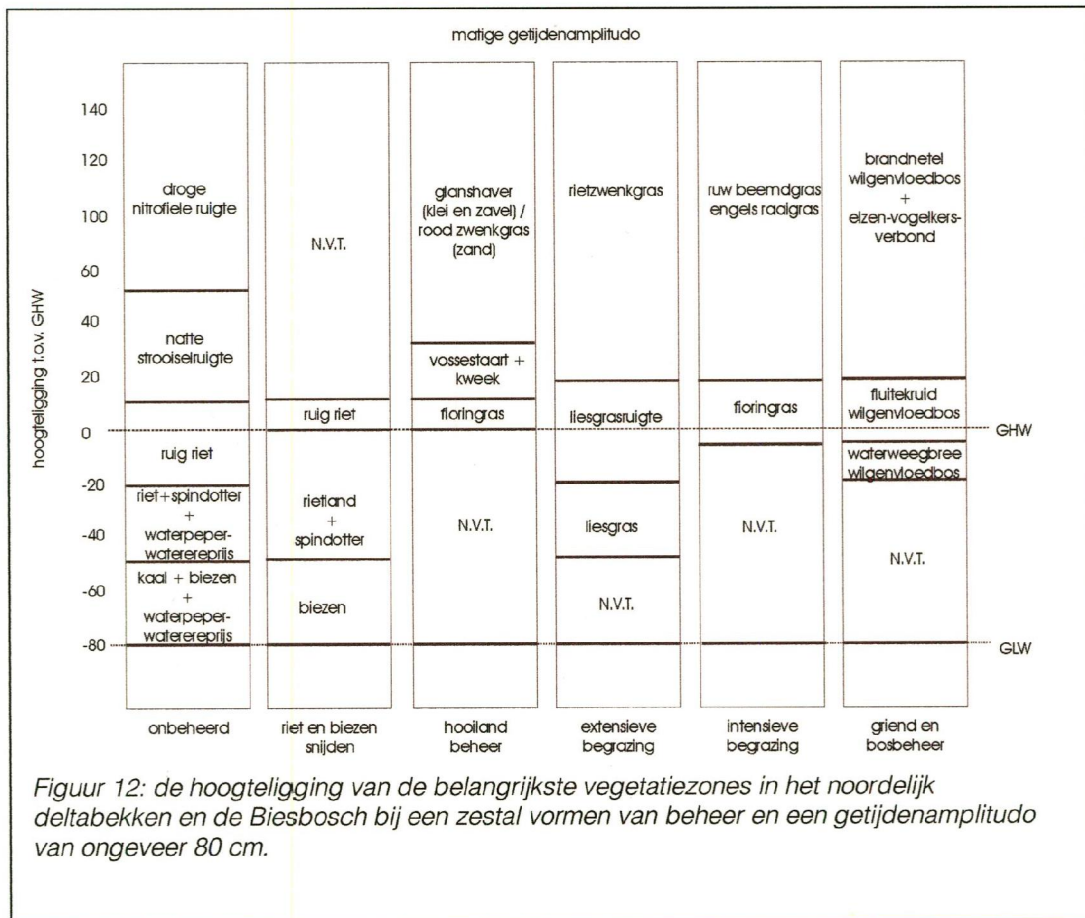
De invloed van het substraat op de vegetatie kan op grond van de uitgevoerde analyses slechts in beperkte mate aangetoond worden. Het lijkt erop dat de brandnetelruigten in vergelijking tot de wilgeroosjeruigten een voorkeur hebben voor zwaardere gronden. Ook bij de hooilanden ziet men iets dergelijks: de Rood zwenkgras-vegetatie heeft in vergelijking tot de Glanshaver-hooilanden een voorkeur voor lichtere gronden.

De aanpassing van het model EMOE

De aanpassing van het model EMOE heeft uitsluitend betrekking op het zoete deel van het estuarium. Er is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de hoogtegegevens bij de vegetatieopnamen, maar voor een groot deel berust de volgende zonering van vegetatietypen op de veldkennis en –ervaring van I.S. Zonneveld.

Voor een aanpassing van het model aan het zoetwatergetijdengebied van de Biesbosch dienen we rekening te houden met de grootte van de getijdenamplitudo. Door het telescoopeffect bij een verkleining van de getijdenslag verdwijnt de ruimte voor de biezenzone en verschuift de bovengrens van het rietland tot ruim boven het GHW. Bovendien is het griend- of bosbeheer in de Biesbosch een belangrijke factor en dient het riet- en biezen snijden als beheervorm in het model opgenomen te worden. Figuur 11, Figuur 12 en Figuur 13 tonen de belangrijkste vegetatiezones in het noordelijk deltabekken en de Biesbosch bij een kleine, matige en grote getijdenamplitudo.

Bij een kleine getijdenamplitudo wordt onder onbeheerde omstandigheden het grootste deel van de intergetijdenzone ingenomen door rietland met de pioniervegetatie van Waterpeper en Waterereprijs. In de zone tussen GLW en 25 cm onder GHW kunnen lokaal biezen voorkomen, maar het grootste deel van deze zone bestaat uit kaal slik met wat pioniersoorten uit de Associatie van Waterereprijs en Waterpeper. De lage rietlandzone (tot 10 cm onder GHW) biedt nog ruimte aan de Spindotterbloem. De hoger gelegen rietzone (ruig riet) vormt de overgang naar de natte strooiselruigten. Onder deze noemer vallen vegetatietypen als de Rompgemeenschappen van Harig wilgeroosje, - Grote brandnetel en Rietgras, de Associatie van Valeriaan en Moerasspirea, de Rivierkruidassosiatie, de Associatie van Strandweek en Echte heemst, de Moerasmelkdistelassosiatie, de Derivaatgemeenschap van Late guldenroede en de Rompgemeenschap van Grote engelwortel. Welke van deze typen op de voorgrond treden is afhankelijk van andere factoren dan die welke hier geanalyseerd zijn, zoals prioriteit, primariteit en lokale drainage. Langs het Haringvliet heeft lange tijd het Harig wilgeroosje deze zone gedomineerd, in de Biesbosch de Grote brandnetel.

Vanaf 50 cm boven GHW treden de gemeenschappen van de nitrofiële zomen op de voorgrond, zoals de RG van Grote brandnetel en de RG van (Dauw-)braam.

Bij een beheer van riet en biezen snijden worden de ruigtesoorten in de ruige rietlandzone onderdrukt waardoor dit wordt omgezet in rietland met in de laagste delen Spindotter. De zone van ruig riet schuift mede omhoog. De beheervorm riet en biezen snijden heeft boven 25 cm +GHW geen zin en is dan ook niet van toepassing. Boven 15 cm +GHW wordt onder een hoilandbeheer de ruigte omgezet in een grasland dat voornamelijk door Fioringras gedomineerd zal worden. De iets hoger gelegen zone wordt ingenomen door de grassen Kweek en Grote vossenaar. Vrijwel

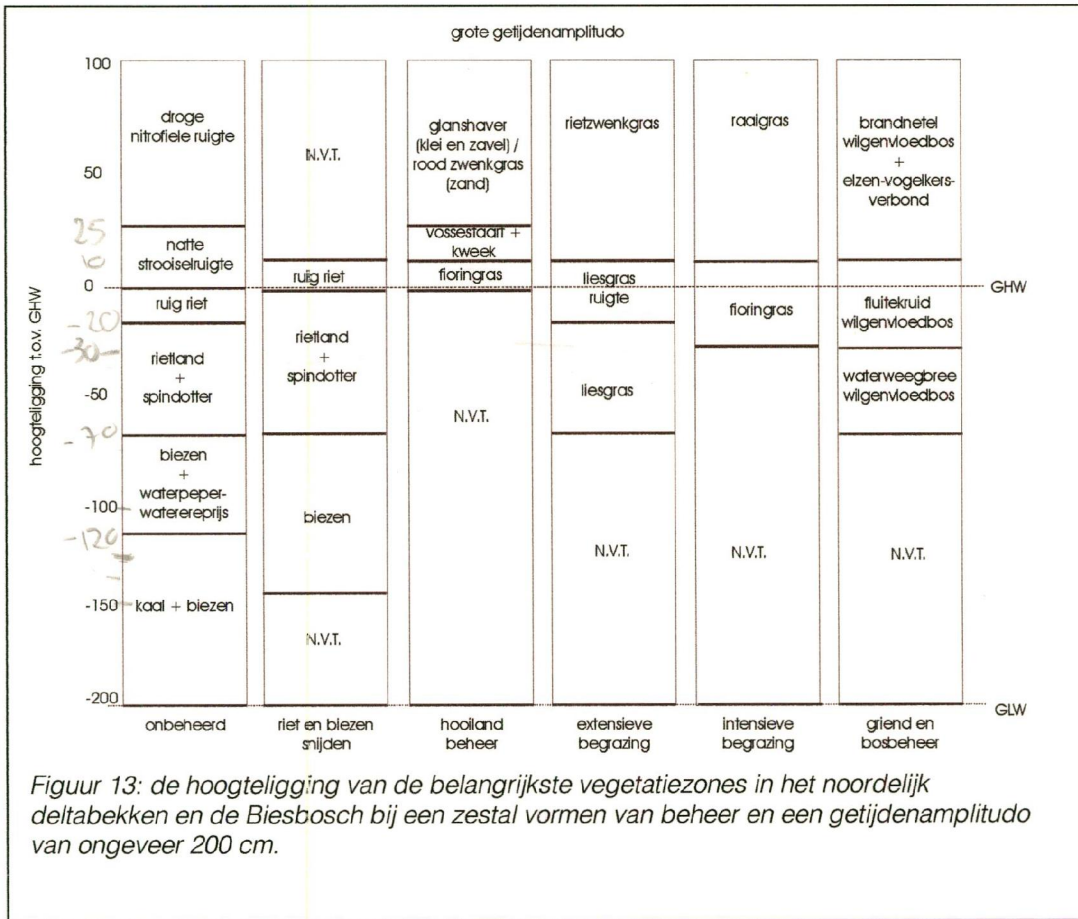
buiten het bereik van het oppervlaktewater treden de hooilandgemeenschappen op van Glanshaver (op klei en zavel) en Rood zwenkgras (op zand). Onder extensieve begrazing wordt de rietlandzone vrijwel geheel vervangen door een vegetatie die gedomineerd wordt door Liesgras. De natte strooiselruigte wordt ingenomen door een graslandtype waarin het Rietzwenkgras domineert. Door gerichte beheermaatregelen wordt in dit graslandtype de Echte heemst in het spuiomdgebied bevorderd. De Derivaatgemeenschap van Late guldenroede kan zich in dit graslandtype goed uitbreiden, de soort wordt nl. door het vee gemeden. Juist boven het GHW treedt bij intensieve beweiding de fioringrasweide op als vervanging van het rietland. De natste delen van dit graslandtype bevatten vaak nog vele soorten van de Tandzaadklasse. De zone van de natte strooiselruigten wordt vanaf 20 cm +GHW ingenomen door de graslanden die gedomineerd worden door Ruw beemdgras en Engels raaigras.

In de als griend en bos in beheer zijnde delen van de Biesbosch komt het natte Waterweegbree-wilgenvloedbos voor in de smalle zone tussen 10 cm onder GHW en enkele cm boven GHW. Het iets drogere fluitkruid-wilgenvloedbos bevindt zich in de zone van enkele cm boven GHW tot ongeveer 20 cm boven GHW. De hoogstgelegen vloedbossen met een sterke ondergroei van Grote brandnetel en overgangen naar het Elzen-vogelkersverbond bezetten de zone vanaf 20 cm boven GHW. In de laag gelegen greppels van de wilgenvloedbossen komen Bittere veldkers en Spindotterbloem voor, evenals diverse soorten uit de Associatie van Waterpeper en Waterereprijs.

Bij een vergroting van de getijdenamplitudo naar 80 cm zoals deze voorkomt in delen van de Sliedrechtse Biesbosch en 200 cm, zoals vroeger in de Biesbosch treden een aantal verschuivingen op in de vegetatie ten opzichte van het GHW (Figuur 12 en Figuur 13). Het onderste deel van de intergetijdenzone wordt steeds geschikt voor een biezenvegetatie. De biezenvegetatie wordt bevorderd door een beheer van biezen snijden; onder onbeheerde omstandigheden treedt de biezenvegetatie op in mozaïek met kaal slik en pioniersoorten van de Associatie van Waterpeper en Waterereprijs. De ondergrens van het rietland schuift naar beneden bij vergroting van de getijslag en de bovengrens van het Spindotter-rietland zakt tot onder het GHW. De natte strooiselruigten komen bij een grote getijslag reeds vanaf het GHW voor. Een duidelijk effect van de vergroting van de getijslag is dat er meer ruimte ontstaat voor het spindotterrijke rietland, de verschillende typen biezen en de natte wilgenvloedbossen.

In de zone beneden het GLW kunnen lokaal waterplantengemeenschappen optreden zoals diverse Fonteinkruiden en de Associatie van Witte waterlelie en Gele plomp. Op glooiende oevers kan riet zich d.m.v. rhizoomvicinisme uitbreiden tot aan het GLW ten koste van de vegetatie met lagere planten. Dit zgn. oeverriet (Zonneveld, 1999) dient als alternatief voor de rietland- en biezenzonering weergegeven te worden bij onbeheerde terreinen.

De op een aantal plaatsen in opmars zijnde vegetatie van grote zeggen (Zonneveld, pers. mededeling) komt voor op plaatsen met een slechte drainage, ongeveer op de hoogte van het ruige rietland en de vochtige ruigte. Helaas ontbreken in de dataset de gegevens om deze vegetatietypen op de hoogtegradiënt te kunnen plaatsen.

Discussie

Hoogteligging en hydrologie

Eerdere versies van het model EMOE waren uitsluitend gebaseerd op vegetatieopnamen en metingen langs het Haringvliet/Hollands Diep en de Oude Maas. Dat beperkte ook het gebruik van het model tot dit gebied. De modellering van rietlanden, ruigten en graslanden in twee natuurontwikkelingspolders in de Sliedrechtse Biesbosch kwam weliswaar goed overeen met de veldsituatie in vergelijkbare gebieden (Van de Rijt *et al.*, 2000; Van de Rijt en Boudewijn, 2001), maar de vegetatie van de voormalige grienden kon niet met behulp van EMOE in kaart gebracht worden. De reden dat deze grienden nog niet in het model waren opgenomen, was dat de grienden langs het Haringvliet en Hollands Diep nog beschikken over een intacte kade, waardoor de hydrologie van deze gebieden losgekoppeld was van hydrologie van de buitenwateren. Bij de grienden van de Biesbosch is dit niet het geval. De kaden van de meeste grienden in de Biesbosch worden al lange tijd niet meer onderhouden en de voormalige grienden gedragen zich als onbekade systemen. Het is dan ook beter hier van wilgenvloedbossen te spreken.

Van 120 opnamen uit wilgenvloedbossen zijn hoogtemetingen bekend, zowel van voor als na de afsluiting van het Haringvliet, waardoor een goede inschatting van de hoogteligging ten opzichte van het GHW mogelijk is. Een probleem is echter, dat het DTM waarop het model EMOE haar vegetatiekaarten baseert een veel te hoge terreinhoogte aangeeft (zie bijlage 7). Bovendien is het DTM van onvoldoende ruimtelijke resolutie om hoogteverschillen op kleinere schaal, zoals begreppeling, in het terrein te onderkennen. Een gridcel in het DTM zal een soort gemiddelde terreinhoogte weergeven die waarschijnlijk overeenkomt met de hoogte van de rabatten. Om de DTM's te verbeteren dienen bossen met zo hoog mogelijke ruimtelijke resolutie gevolgen te worden. Bovendien dient onderzocht te worden welke filtertechnieken ingezet moeten worden om de hoogteligging van de (voormalige) greppels van de rabatten te kunnen onderscheiden. Deze technieken kunnen per (voormalig) griendtype verschillend zijn.

De meeste hoogtemetingen zijn bekend van de onbeheerde situatie, zowel van voor als van na 1970, verdeeld over verschillende vegetatietypen. Het is de vraag of het door Zonneveld benoemde oeverriet niet de gehele riet- en biezenzone in het onbeheerde terrein zou moeten beslaan. Met name de biezenzone bestaat vooral bij de gratie van een snijdbeheer.

Ook bij de modellering van de onbeheerde vegetatie zal het model een te droge vegetatie weergeven omdat de DTM's op de meeste plaatsen de bovenkant van de dichte vegetatie weergeven in plaats van de terreinhoogte.

Van de extensief beweide vegetatie is slechts de Liesgrasvegetatie redelijk in hoogte ingemeten. Van de Rietzwenkgrasweiden zijn te weinig hoogtemetingen bekend om de hoogteligging van deze graslanden goed te kunnen inschatten. De vier metingen geven een hoogte tussen 30 en 60 cm boven GHW aan bij een kleine getijdenamplitudo. Bij grote getijslag zijn geen hoogtegegevens van dit type bekend. Het type komt bij een matige getijdenamplitudo o.a. in de Mariapolder (Sliedrechtse Biesbosch) voor, op een hoogte rond 20 cm +GHW.

De meeste hoogtemetingen van de intensief beweide vegetatie zijn afkomstig van het Haringvliet na de afsluiting. Van buitendijkse graslanden bij een grote getijdenamplitudo zijn geen opnamen voorhanden.

Van de hooilanden zijn vrijwel geen hoogtegegevens beschikbaar. De geschatte zonerings in de figuren 11 t/m 13 berust uitsluitend op expertkennis en gegevens uit de literatuur. Gezien het feit dat met name de schralere hooilanden floristisch gezien erg interessant zijn verdient het aanbeveling meer hoogtemetingen in de hooilanden

te verzamelen, in combinatie met bodemgegevens.

Voor de zonering van de vegetatie onder een beheer van riet en biezten snijden is uitsluitend gebruik gemaakt van de veldkennis en ervaring van I.S. Zonneveld. Ook het telescoopeffect, het in elkaar schuiven van de vegetatie bij een verkleining van de getijslag en de verruiging van de zone boven GHW, is gebaseerd op Zonneveld's waarnemingen.

Bodem

Helaas heeft het gebruik van bodemgegevens in de analyses weinig opgeleverd voor het onderscheid tussen verschillende vegetatietypen. De bestaande bodemkaarten zijn te grootschalig om verschillen in de vegetatie op dit niveau weer te geven. De gevonden tendens dat de ruigte van Harig wilgeroosje mogelijk meer voorkomt op zandige tot zavelige bodems en Grote brandnetel op klei, wordt tegengesproken door waarnemingen dat beide ruigten langzaam aan het afnemen zijn, waarbij de ruigte van Harig wilgeroosje veelal door Grote brandnetel wordt vervangen. Het gevonden effect geeft waarschijnlijk eerder de geografische positie van de beide gemeenschappen weer: Harig wilgeroosje langs het Haringvliet en Grote brandnetel in de Biesbosch. Het onderscheid tussen de twee hooilandgemeenschappen van Glanshaver en Rood zwenkgras berust op veldobservaties.

De bodem speelt een belangrijke rol in de hydrologische toestand van de vegetatie, met name waar deze iets verder van het oppervlaktewater gelegen is. Verschillen in textuur bepalen de mate waarin het grondwater met het oppervlaktewater mee beweegt, de capillaire opstijging, de doorlaatbaarheid van de bodem, de mate van uitdroging etc.. Helaas zijn de bodemgegevens op de kaarten van onvoldoende kwaliteit om deze verschillen in de vochttoestand van het substraat te kunnen kwantificeren en daarmee het verschuiven van de vegetatiegrenzen op de hoogtegradiënt.

Zoutgehalte

De veranderingen in versie 6 van het model EMOE hebben slechts betrekking op het zoete deel van het getijdengebied. Voor het brakke en zilte deel van het estuarium is nog steeds slechts een zeer beperkt aantal vegetatie-opnamen beschikbaar. De grenzen van een aantal vegetatietypen, o.a. het rietgors en de Heenvegetatie, komen in het brakke deel van het estuarium hoger te liggen ten opzichte van het GHW dan in het zoete deel. De reeds in EMOE opgenomen grenzen zijn voornamelijk gebaseerd op literatuurgegevens en de veldkennis van een aantal experts. Deze grenzen sluiten, door het optreden van het telescoopeffect, niet meer aan bij de grenzen in het zoete deel. Om EMOE op verantwoorde wijze te kunnen gebruiken in een gradiënt van zout naar zoet, dienen deze grenzen opnieuw bepaald te worden met behulp van vegetatieopnamen en gemeten milieuvariabelen. Hiervoor zouden zowel opnamen van de Wester- en Oosterschelde als van het Lauwersmeergebied gebruikt kunnen worden.

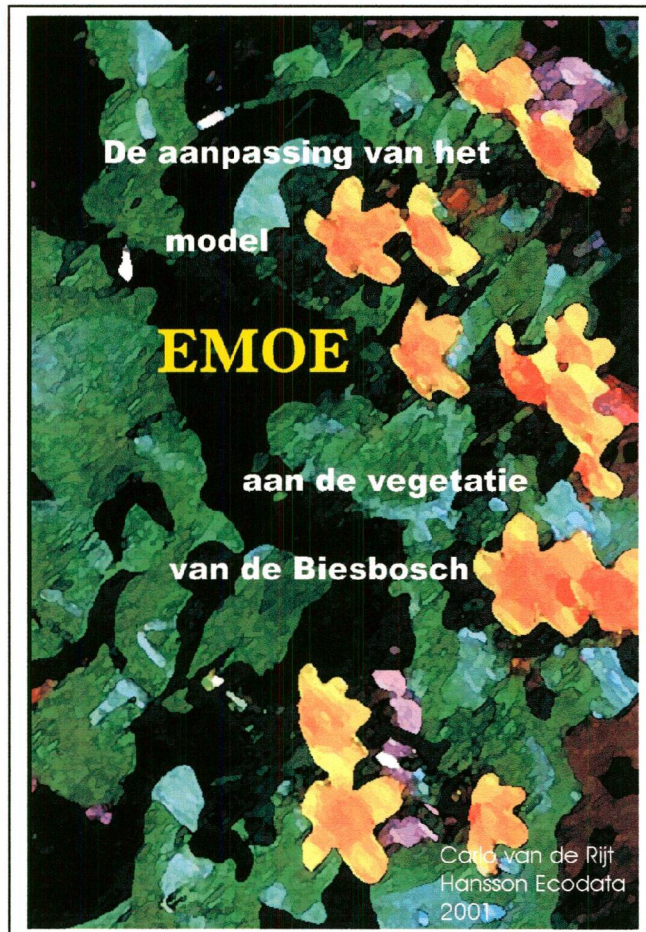
Literatuur

1. Clausman P.H.M.A., W. van Wijngaarden & A.J. den Held 1984. Het vegetatie-onderzoek van de provincie Zuid-Holland. Deelrapport 1: Verspreiding en ecologie van wilde planten in Zuid-Holland. Deel A: Waarderingsparameters. 0017Z/LND. PPD Zuid-Holland, Den Haag.
2. Coops, H. *Helophyte zonation: impact of water depth and wave exposure*, Nijmegen: PhD. Thesis, 1996.
3. Ellenberg, H. *Zeigerwerte der Gefässpflanzen Mitteleuropas*. Göttingen: Scripta Geobotanica, 1979.
4. Jongman, R.G.H., Ter Braak, C.J.F., and Van Tongeren, O.F.R. *Data analysis in community and landscape ecology*, Wageningen: Pudoc, 1987.
5. Ter Braak, C.J.F. Canonical correspondence analysis: a new eigenvector technique for multivariate direct gradient analysis. *Ecology* 67:1167-1179, 1986.
6. Ter Braak, C.J.F. Ordination. In: *Data analysis in community and landscape ecology*. edited by Jongman, R.H.G., Ter Braak, C.J.F., and Van Tongeren, O.F.R. Wageningen: Pudoc, 1987, p. 91-173.
7. Ter Braak, C.J.F. *Canoco, a FORTRAN program for canonical community ordination*. Ithaca, New York: Microcomputer Power, 1988. pp. 1-95.
8. Hill, M.O. *Twinspan, a FORTRAN program for arranging multivariate data in an ordered two-way table by classification of the individuals and attributes*, Ithaca, New York: Cornell University, 1979. pp. 1-31.
9. Hill, M.O. and Gauch, H.G. Detrended correspondence analysis: an improved ordination technique. *Vegetatio* 42:47-58, 1980.
10. Schaminee, J.H.J., Weeda, E.J., and Westhoff, V. *De vegetatie van Nederland deel 2: Plantengemeenschappen van wateren, moerassen en natte heiden*. Uppsala, Leiden: Opulus Press, 1995.
11. Schaminee, J.H.J., Stortelder, A.H.F., and Weeda, E.J. *De vegetatie van Nederland deel 3: Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden*. Uppsala, Leiden: Opulus Press, 1996.
12. Schaminee, J.H.J., Weeda, E.J., and Westhoff, V. *De vegetatie van Nederland deel 4: Plantengemeenschappen van de kust en van binnenlandse pioniermilieus*. Uppsala: Opulus Press, 1998.
13. Siebel, H.N. Floodplain forest restoration. Tree seedling establishment and tall herb interference in relation tot flooding and shading. Catholic University Nijmegen. , 1998.
14. Stortelder, A.H.F., Schaminee, J.H.J., and Hommel, P.W.F.M. *De vegetatie van Nederland deel 5: Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen*. Uppsala / Leiden: Opulus Press, 1999.
15. Van der Weijden, H.G. Slikken van Zuidland en Korendijkse Slikken. Vegetatieschets Prov. Directie Zuid-Holland, consulentschap natuurbhoud. , 1968.
16. Westhoff, V. and Van der Maarel, E. The Braun-Blanquet Approach. In: *Handbook of vegetation*

science. *Ordination and Classification of Communities*, edited by Whittaker, R.H. The Hague: Dr. W. Junk b.v. Publishers, 1973, p. 617-726.

17. Van de Rijt, C.W.C.J., Van de Steeg, H.M., and Blom, C.W.P.M. *De mogelijkheden van ecohydrologische modellering van de vegetatieontwikkeling in de zuidrand van het noordelijk deltabekken*, Nijmegen: Rapport Experimentele Plantenecologie, Katholieke Universiteit, 1990.
18. Van de Rijt, C.W.C.J. and Coops, H. Getij geeft vegetatie meer ruimte in het Rijn-Maasestuarium. 's-Graveland: *De Levende Natuur* 94(2):68-72, 1993.
19. Van de Rijt, C.W.C.J., de Boer, E.J.F., and Boudewijn, T. De effecten van natuurontwikkeling op bestaande en nieuwe natuurwaarden in de Sliedrechtsche Biesbosch. Culemborg: Bureau Waardenburg. Rapport nr. 99.80:1-62, 2000.
20. Van de Rijt, C.W.C.J. and Boudewijn, T. Wiederherstellung der Süßwassergezeitenvegetation in zwei ehemaligen Poldern im Rhein-Maas-Delta: Simulationen mit dem Modell EMOE. Bonn: Bundesamt für Naturschutz. *Angewandte Landschaftsökologie* 37:69-80, 2001.
21. Van Splunder, I. Floodplain forest recovery. Softwood forest development in relation to hydrology, riverbank morphology and management. Catholic University Nijmegen. , 1998.
22. van Urk, A. Derde nota waterhuishouding; alternatief beheer Haringvlietluizen in verband met natuurwaarden. Rijkswaterstaat. WSD-notitie 88-046, 1988.
23. Zonneveld, I.S. *De Biesbosch een halve eeuw gevolgd: van hennip tot netelbos en verder. De vierde dimensie van de vegetatie en de bodem in de Brabantse Biesbosch (1949-1998)*. Uitgeverij Unipers, Abcoude en Staatsbosbeheer, 1999.

Bijlagen

Bijlage 1: Plantensoorten in het noordelijk deltabekken gerangschikt naar hun score op de eerste as van een ordinarie m.b.v. Detrended Correspondence Analyses (DCA). Deze as komt overeen met een gradiënt in vochtigheid van het milieu.

Wetenschappelijke soortnaam	as1	Nederlandse soortnaam
<i>Geranium molle</i>	-2,3902	Zachte ooievaarsbek
<i>Hordeum secalinum</i>	-2,1628	Veldgerst
<i>Juncus inflexus</i>	-2,1628	Zeegroene rus
<i>Geranium dissectum</i>	-2,1457	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Ononis repens</i> subsp. <i>Spinosa</i>	-2,1262	Kattedoorn
<i>Juncus ambiguus</i>	-2,1125	Zilte greppelrus
<i>Solidago gigantea</i>	-2,0885	Late guldenroede
<i>Lolium perenne</i>	-2,0727	Engels raagrass
<i>Cuscuta lupuliformis</i>	-2,0495	Hopwarkruid
<i>Elymus repens</i>	-2,0491	Kweek
<i>Bromus hordeaceus</i> subsp. <i>Hordeaceus</i>	-2,0448	Zachte dravik s.s.
<i>Althaea officinalis</i>	-2,0395	Echte heemst
<i>Glyceria fluitans</i>	-2,019	Mannagrass
<i>Holcus lanatus</i>	-1,9966	Gestreepte witbol
<i>Carex acutiformis</i>	-1,9632	Moeraszegge
<i>Epilobium parviflorum</i>	-1,955	Viltige basterdwederik
<i>Lysimachia vulgaris</i>	-1,9353	Grote wederik
<i>Petasites hybridus</i>	-1,9183	Groot hoefblad
<i>Cirsium vulgare</i>	-1,8951	Speerdistel
<i>Taraxacum officinale</i> s.s.	-1,888	Gewone paardebloem
<i>Sonchus asper</i>	-1,8822	Gekroesde melkdistel
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	-1,8709	Verspreidbladig goudveil
<i>Sonchus palustris</i>	-1,8172	Moerasmelkdistel
<i>Cerastium fontanum</i>	-1,8114	Gewone en Glanzige hoornbloem
<i>Leontodon autumnalis</i>	-1,7837	Vertakte leeuwetand
<i>Betula pendula</i>	-1,777	Ruwe berk
<i>Sonchus arvensis</i> var. <i>Arvensis</i>	-1,7645	Akkermelkdistel s.s.
<i>Chenopodium album</i>	-1,7637	Melganzevoet
<i>Scrophularia umbrosa</i> subsp. <i>Neesii</i>	-1,7637	Middelst helmkruid
<i>Thalictrum flavum</i>	-1,7285	Poelruit
<i>Rumex sanguineus</i>	-1,6727	Bloedzuring
<i>Cirsium arvense</i>	-1,6658	Akkerdistel
<i>Ranunculus sardous</i>	-1,6471	Behaarde boterbloem
<i>Rumex</i>	-1,6428	Zuring (G)
<i>Stellaria media</i>	-1,6309	Vogelmuur
<i>Carduus crispus</i>	-1,6262	Kruldistel
<i>Urtica dioica</i>	-1,6237	Grote brandnetel
<i>Salix dasyclados</i>	-1,6102	Duitse dot
<i>Scrophularia</i>	-1,6046	Helmkruid (G)
<i>Scrophularia umbrosa</i>	-1,5838	Gevleugeld helmkruid
<i>Oenanthe lachenalii</i>	-1,5741	Zilt torkruid
<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>Serotinus</i>	-1,5741	Late ogentroost
<i>Elymus caninus</i>	-1,5651	Hondstarwegras
<i>Populus</i>	-1,5651	Populier (G)
<i>Cuscuta europaea</i>	-1,5573	Groot warkruid
<i>Sambucus nigra</i>	-1,5394	Gewone vlier
<i>Circaea lutetiana</i>	-1,5373	Groot heksenkruid
<i>Lactuca serriola</i>	-1,5077	Kompassla
<i>Poa palustris</i>	-1,503	Moerasbeemdgras
<i>Festuca pratensis</i>	-1,4929	Beemdlangbloem
<i>Trifolium repens</i>	-1,4844	Witte klaver
<i>Galeopsis tetrahit</i>	-1,4715	Gewone hennepnetel
<i>Arctium lappa</i>	-1,4651	Grote klit
<i>Filipendula ulmaria</i>	-1,4619	Moeraspirea
<i>Alopecurus pratensis</i>	-1,4582	Grote vossenstaart
<i>Galium aparine</i>	-1,453	Kleefkruid
<i>Lapsana communis</i>	-1,4483	Akkerkool
<i>Poa annua</i>	-1,4465	Straatgras

Wetenschappelijke soortnaam	as1	Nederlandse soortnaam
Anthriscus	-1,4216	Kervel (G)
Salix	-1,4032	Wilg (G)
Lysimachia nummularia	-1,3977	Penningkruid
Ranunculus acris	-1,384	Scherpe boterbloem
Festuca gigantea	-1,3748	Reuzenzwenkgras
Humulus lupulus	-1,3649	Hop
Stachys sylvatica	-1,3513	Bosandoorn
Deschampsia cespitosa	-1,3513	Ruwe smele
Mentha arvensis	-1,3399	Aktermunt
Trifolium fragiferum	-1,3346	Aardbeiklaver
Quercus robur	-1,3315	Zomereik
Festuca arundinacea	-1,3169	Rietzwenkgras
Carex remota	-1,3156	Ijle zegge
Rubus caesius	-1,2975	Dauwbraam
Equisetum arvense	-1,2924	Heermoes
Impatiens noli-tangere	-1,2758	Groot springzaad
Populus nigra	-1,2674	Zwarte populier
Carex cuprina	-1,2474	Valse voszegge
Populus x canadensis	-1,2353	Canadapopulier
Scrophularia nodosa	-1,1931	Knopig helmkruid
Symphytum officinale	-1,1924	Gewone smeewortel
Aegopodium podagraria	-1,1886	Zevenblad
Dactylis glomerata	-1,187	Kropaar
Heracleum sphondylium	-1,1769	Gewone bereklauw
Carex riparia	-1,1753	Oeverzegge
Centaurium pulchellum	-1,1721	Fraai duizendguldenkruid
Epipactis helleborine	-1,171	Brede wespenorchis
Glechoma hederacea	-1,154	Hondsdrif
Scutellaria galericulata	-1,154	Blauw glikkruid
Atriplex prostrata	-1,1208	Spiesmelde
Eupatorium cannabinum	-1,1129	Koninginnekruid
Taraxacum	-1,112	Paardebloem (G)
Crepis paludosa	-1,0763	Moerasstreepezaad
Rumex acetosa	-1,0545	Veldzuring
Matricaria discoidea	-1,0496	Schijfkamille
Polygonum amphibium	-1,0496	Veenwortel
Ranunculus auricomus	-1,0468	Gulden boterbloem
Angelica archangelica	-1,0382	Grote engelwortel
Glaux maritima	-1,0326	Melkkruid
Juncus gerardi	-1,0326	Zilte rus
Senecio fluviatilis	-1,0315	Rivierkruiskruid
Salix caprea	-1,0304	Boswilg
Salix repens	-1,0304	Kruipwilg
Anthriscus sylvestris	-1,0193	Fluitekruid
Iris pseudacorus	-1,014	Gele iis
Lychnis flos-cuculi	-1,0008	Echte koekoeksbloem
Cerastium fontanum subsp. Vulgare	-0,9913	Gewone hoornbloem
Stellaria aquatica	-0,9909	Watermuur
Salix fragilis	-0,9792	Kraakwilg
Poa trivialis	-0,896	Ruw beemdgras
Carex acuta	-0,8862	Scherpe zegge
Equisetum palustre	-0,8539	Lidrus
Valeriana officinalis	-0,8514	Echte valeriaan
Ranunculus ficaria subsp. Bulbilifer	-0,8457	Gewoon speenkruid
Angelica sylvestris	-0,837	Gewone engelwortel
Potentilla anserina	-0,8231	Zilver schoon
Elymus athericus	-0,8018	Strandkweek
Gnaphalium uliginosum	-0,7758	Moerasdroogbloem
Rumex obtusifolius	-0,7351	Ridderzuring
Epilobium hirsutum	-0,7308	Harig wilgeroosje
Festuca rubra	-0,7274	Rood zwenkgras s.l.
Plantago major	-0,7151	Grote weegbree s.l.
Alnus glutinosa	-0,6743	Zwarte els
Tussilago farfara	-0,6297	Klein hoefblad
Rumex conglomeratus	-0,6027	Kluwenzuring

Wetenschappelijke soortnaam	as1	Nederlandse soortnaam
<i>Plantago lanceolata</i>	-0,5613	Smalle weegbree
<i>Vicia cracca</i>	-0,5602	Vogelwikke
<i>Senecio aquaticus</i>	-0,5381	Waterkruiskruid
<i>Calystegia sepium</i>	-0,5208	Haagwinde
<i>Ambrosia</i>	-0,5101	Ambrosia (G)
<i>Ranunculus repens</i>	-0,5034	Kruipende boterbloem
<i>Sonchus</i>	-0,5005	Melkdistel (G)
<i>Scirpus lacustris</i>	-0,5005	Mattenbies s.l.
<i>Spergula arvensis</i>	-0,5005	Gewone spurrie
<i>Prunella vulgaris</i>	-0,5005	Gewone brunel
<i>Arctium</i>	-0,5005	Klit (G)
<i>Ranunculus flammula</i>	-0,5005	Egelboterbloem
<i>Mentha longifolia</i>	-0,499	Hertsment
<i>Triglochin palustris</i>	-0,4928	Moeraszoutgras
<i>Rumex maritimus</i>	-0,4452	Goudzuring
<i>Salix alba</i>	-0,4417	Schietwilg
<i>Eleocharis palustris</i> subsp. <i>Palustris</i>	-0,4376	Gewone waterbies
<i>Cardamine pratensis</i>	-0,4296	Pinksterbloem
<i>Polygonum aviculare</i>	-0,4091	Varkensgras
<i>Alopecurus geniculatus</i>	-0,3904	Geknikte vossestaart
<i>Calamagrostis canescens</i>	-0,3904	Hennegras
<i>Ribes rubrum</i>	-0,3512	Aalbes
<i>Phragmites australis</i>	-0,3317	Riet
<i>Galium palustre</i> subsp. <i>Elongatum</i>	-0,3312	Rietwalstro
<i>Spergularia salina</i>	-0,2913	Zilte schijnspurrie
<i>Agrostis stolonifera</i>	-0,1998	Fioringras
<i>Salix purpurea</i>	-0,1895	Bittere wilg
<i>Salix viminalis</i>	-0,1591	Katwilg
<i>Polygonum lapathifolium</i> subsp. <i>Lapathifolium</i>	-0,139	Knopige duizendknoop
<i>Chenopodium glaucum</i>	-0,1145	Zeegroene ganzevoet
<i>Ranunculus ficaria</i>	-0,0942	Speenkruid
<i>Lycopus europaeus</i>	0,0181	Wolfspoot
<i>Salix triandra</i>	0,0242	Amandelwilg
<i>Solanum dulcamara</i>	0,0248	Bitterzoet
<i>Cardamine amara</i>	0,0473	Bittere veldkers
<i>Juncus bufonius</i>	0,0596	Greppelrus
<i>Galium palustre</i>	0,0787	Moeraswalstro
<i>Juncus subnodulosus</i>	0,0895	Padderus
<i>Cardamine hirsuta</i>	0,0895	Kleine veldkers
<i>Juncus articulatus</i>	0,1249	Zomprus
<i>Stachys palustris</i>	0,2138	Moerasandoorn
<i>Sonchus oleraceus</i>	0,25	Gewone melkdistel
<i>Rorippa palustris</i>	0,3035	Moeraskers
<i>Rumex crispus</i>	0,36	Kruizuring
<i>Ranunculus sceleratus</i>	0,4526	Blaartrekkende boterbloem
<i>Veronica catenata</i>	0,5569	Rode waterereprijs
<i>Rorippa sylvestris</i>	0,6486	Akkerkers
<i>Rumex palustris</i>	0,8345	Moeraszuring
<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	0,8355	Kikkerbeet
<i>Spirodela polyrhiza</i>	0,8355	Veelwortelig kroos
<i>Elodea canadensis</i>	0,8355	Brede waterpest
<i>Bidens frondosa</i>	0,9163	Zwart tandzaad
<i>Bidens cernua</i>	1,0906	Knikkend tandzaad
<i>Matricaria maritima</i>	1,1196	Reukeloze kamille
<i>Veronica beccabunga</i>	1,1202	Beekpunge
<i>Rorippa nasturtium-aquaticum</i>	1,2464	Witte waterkers
<i>Myosotis palustris</i>	1,3445	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Chenopodium rubrum</i>	1,3892	Rode ganzevoet
<i>Rorippa amphibia</i>	1,3924	Gele waterkers
<i>Plantago major</i> subsp. <i>Major</i>	1,4048	Grote weegbree s.s.
<i>Caltha palustris</i> subsp. <i>Araneosa</i>	1,4297	Spindotterbloem
<i>Phalaris arundinacea</i>	1,4638	Rietgras
<i>Mentha aquatica</i>	1,474	Waterment
<i>Sparganium erectum</i>	1,4754	Grote egelskop s.l.
<i>Senecio paludosus</i>	1,6975	Moeraskruiskruid

Wetenschappelijke soortnaam	as1	Nederlandse soortnaam
<i>Sium latifolium</i>	1,8036	Grote watereppe
<i>Veronica anagallis-aquatica</i>	1,9756	Blauwe waterereprijs
<i>Callitriche stagnalis</i>	2,1129	Gevleugeld sterrekroos
<i>Polygonum hydropiper</i>	2,1156	Waterpeper
<i>Lythrum salicaria</i>	2,1191	Grote kattestaart
<i>Limosella aquatica</i>	2,1651	Slijkgroen
<i>Apium nodiflorum</i>	2,195	Groot moerasscherm
<i>Callitriche</i>	2,2497	Sterrekroos (G)
<i>Typha latifolia</i>	2,608	Grote lisdodde
<i>Typha angustifolia</i>	2,7685	Kleine lisdodde
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	2,811	Grote waterweegbree
<i>Rorippa</i>	3,1145	Waterkers (G)
<i>Glyceria maxima</i>	3,1437	Liesgras
<i>Eleocharis palustris</i>	3,2215	Waterbies
<i>Veronica anagallis-aquatica + Veronica catenata</i>	3,317	Blauwe + Rode waterereprijs
<i>Scirpus lacustris</i> subsp. <i>Tabernaemontani</i>	3,3752	Ruwe bies
<i>Berula erecta</i>	3,3912	Kleine watereppe
<i>Scirpus maritimus</i>	3,408	Heen
<i>Sparganium erectum</i> subsp. <i>Erectum</i>	3,8939	Grote egelskop s.s.
<i>Butomus umbellatus</i>	4,0081	Zwanebloem
<i>Scirpus lacustris</i> subsp. <i>Lacustris</i>	4,0401	Mattenbies s.s.
<i>Scirpus triquetus</i>	4,2048	Driekantige bies
<i>Sagittaria sagittifolia</i>	4,3142	Pijlkruid
<i>Potamogeton natans</i>	4,3489	Drijvend fonteinkruid
<i>Sparganium emersum</i>	6,0455	Kleine egelskop
<i>Potamogeton pectinatus</i>	6,0455	Schedefonteinkruid

Bijlage 2: Plantensoorten in het noordelijk deltabekken gerangschikt naar hun score op de tweede as van een ordinarie m.b.v. Detrended Correspondence Analyses (DCA). Deze as correspondeert met een gradiënt in vegetatiestructuur als gevolg van beheer.

Wetenschappelijke soortnaam	as2	Nederlandse soortnaam
Petasites hybridus	-1,7067	Groot hoefblad
Humulus lupulus	-1,3247	Hop
Chrysosplenium alternifolium	-1,3141	Verspreidbladig goudveil
Cuscuta lupuliformis	-1,1971	Hopwarkruid
Stachys sylvatica	-1,1917	Bosandoorn
Deschampsia cespitosa	-1,1917	Ruwe smele
Thalictrum flavum	-1,1233	Poelruit
Solidago gigantea	-1,1014	Late guldenroede
Alopecurus pratensis	-1,0829	Grote vossestaart
Circaea lutetiana	-1,0728	Groot heksenkruid
Carex remota	-1,0548	Ijle zegge
Impatiens noli-tangere	-1,0346	Groot springzaad
Glechoma hederacea	-1,0307	Hondsdrif
Lychnis flos-cuculi	-1,0084	Echte koekoeksbloem
Carex acutiformis	-0,9896	Moeraszegge
Chenopodium album	-0,9869	Melganzevoet
Scrophularia umbrosa subsp. Neesii	-0,9869	Middelst helmkruid
Ranunculus auricomus	-0,9805	Gulden boterbloem
Lysimachia nummularia	-0,9749	Penningkruid
Populus	-0,9741	Populier (G)
Elymus caninus	-0,9741	Hondstarwegras
Populus x canadensis	-0,9683	Canadapopulier
Scrophularia nodosa	-0,9635	Knopig helmkruid
Galium aparine	-0,9628	Kleefkruid
Taraxacum	-0,9567	Paardebloem (G)
Equisetum arvense	-0,9515	Heermoes
Carex riparia	-0,9476	Oeverzegge
Populus nigra	-0,9433	Zwarte populier
Filipendula ulmaria	-0,9346	Moerasspirea
Lapsana communis	-0,9337	Akkerkool
Rumex	-0,9296	Zuring (G)
Salix dasyclados	-0,918	Duitse dot
Lysimachia vulgaris	-0,9155	Grote wederik
Scrophularia umbrosa	-0,914	Gevleugeld helmkruid
Ranunculus ficaria subsp. Bulbilifer	-0,9096	Gewoon speenkruid
Scrophularia	-0,9056	Helmkruid (G)
Senecio fluviatilis	-0,9035	Rivierkruid
Salix viminalis	-0,8962	Katwilg
Quercus robur	-0,8933	Zomereik
Galeopsis tetrahit	-0,8927	Gewone hennepnetel
Epipactis helleborine	-0,8747	Brede wespenorchis
Rumex obtusifolius	-0,8492	Ridderzuring
Sambucus nigra	-0,8478	Gewone vlier
Aegopodium podagraria	-0,8395	Zevenblad
Symphytum officinale	-0,8373	Gewone smeerwortel
Angelica sylvestris	-0,8332	Gewone engelwortel
Arctium lappa	-0,8193	Grote klit
Salix alba	-0,8088	Schietwilg
Salix fragilis	-0,8008	Kraakwilg
Iris pseudacorus	-0,7973	Gele lis
Crepis paludosa	-0,7957	Moerastreepzaad
Poa palustris	-0,7778	Moerasbeemdgras
Rumex sanguineus	-0,7764	Bloedzuring
Cuscuta europaea	-0,7743	Groot warkruid
Heracleum sphondylium	-0,7464	Gewone bereklaauw
Sonchus palustris	-0,7332	Moerasmelkdistel
Galium palustre	-0,7317	Moeraswalstro
Rumex conglomeratus	-0,7312	Kluwenzuring

Wetenschappelijke soortnaam	as2	Nederlandse soortnaam
Salix	-0,7208	Wilg (G)
Anthriscus sylvestris	-0,7069	Fluitekruid
Valeriana officinalis	-0,6781	Echte valeriaan
Festuca gigantea	-0,6692	Reuzenzwenkgras
Ranunculus acris	-0,6337	Scherpe boterbloem
Scutellaria galericulata	-0,627	Blauw glidkruid
Solanum dulcamara	-0,6173	Bitterzoet
Atriplex prostrata	-0,6044	Spiesmelde
Urtica dioica	-0,5806	Grote brandnetel
Anthriscus	-0,5794	Kervel (G)
Cardamine amara	-0,5581	Bittere veldkers
Cardamine pratensis	-0,5567	Pinksterbloem
Ribes rubrum	-0,539	Aalbes
Salix triandra	-0,5369	Amandelwilg
Betula pendula	-0,4734	Ruwe berk
Calystegia sepium	-0,4547	Haagwinde
Stachys palustris	-0,4047	Moerasandoorn
Sonchus oleraceus	-0,3558	Gewone melkdistel
Glyceria fluitans	-0,3311	Mannagras
Dactylis glomerata	-0,3266	Kropaar
Sparganium erectum	-0,3111	Grote egelskop s.l.
Bidens frondosa	-0,2826	Zwart landzaad
Potamogeton natans	-0,2787	Drijvend fonteinkruid
Callitriche stagnalis	-0,273	Gevleugeld sterrekroos
Myosotis palustris	-0,2706	Moerasvergeet-mij-nietje
Sium latifolium	-0,2645	Grote watereppe
Angelica archangelica	-0,2491	Grote engelwortel
Sagittaria sagittifolia	-0,2326	Pijlkruid
Rubus caesius	-0,2284	Dauwbraam
Sparganium erectum subsp. Erectum	-0,2264	Grote egelskop s.s.
Apium nodiflorum	-0,2161	Groot moerasscherm
Callitriche	-0,2108	Sterrekroos (G)
Glyceria maxima	-0,198	Liesgras
Elodea canadensis	-0,1804	Brede waterpest
Spirodela polyrhiza	-0,1804	Veelwortelig kroos
Hydrocharis morsus-ranae	-0,1804	Kikkerbeet
Carduus crispus	-0,1803	Kruldistel
Alisma plantago-aquatica	-0,1797	Grote waterweegbree
Sparganium emersum	-0,1676	Kleine egelskop
Potamogeton pectinatus	-0,1676	Schedefonteinkruid
Veronica anagallis-aquatica + Veronica catenata	-0,1668	Blauwe + Rode waterereprijs
Lycopus europaeus	-0,1575	Wolfspoot
Caltha palustris subsp. Araneosa	-0,1373	Spindotterbloem
Typha latifolia	-0,1201	Grote lisdodde
Rorippa amphibia	-0,1173	Gele waterkers
Scirpus lacustris subsp. Lacustris	-0,0906	Mattenbies s.s.
Ranunculus repens	-0,0628	Kruipende boterbloem
Stellaria aquatica	-0,0616	Watermuur
Butomus umbellatus	-0,0606	Zwanebloem
Rorippa	-0,0586	Waterkers (G)
Senecio paludosus	-0,0386	Moeraskruiskruid
Polygonum hydropiper	-0,0268	Waterpeper
Berula erecta	-0,0265	Kleine watereppe
Senecio aquaticus	-0,0053	Waterkruiskruid
Phalaris arundinacea	0,0118	Rietgras
Ranunculus ficaria	0,02	Speenkruid
Typha angustifolia	0,0459	Kleine lisdodde
Mentha longifolia	0,0543	Hertsiumt
Rumex acetosa	0,0543	Veldzuring
Stellaria media	0,0892	Vogelmuur
Lythrum salicaria	0,1426	Grote kattestaart
Salix purpurea	0,2062	Bittere wilg
Festuca pratensis	0,235	Beemdlangbloem
Scirpus triquetus	0,3166	Driekantige bies
Phragmites australis	0,3628	Riet

Wetenschappelijke soortnaam	as2	Nederlandse soortnaam
<i>Scirpus maritimus</i>	0,3741	Heen
<i>Poa trivialis</i>	0,3834	Ruw beemdgras
<i>Veronica beccabunga</i>	0,3849	Beekpunge
<i>Cerastium fontanum</i> subsp. <i>Vulgare</i>	0,3991	Gewone hoornbloem
<i>Vicia cracca</i>	0,4562	Vogelwikke
<i>Epilobium hirsutum</i>	0,4611	Harig wilgeroosje
<i>Lactuca serriola</i>	0,5147	Kompassla
<i>Veronica anagallis-aquatica</i>	0,5403	Blauwe waterereprijs
<i>Eleocharis palustris</i>	0,6005	Waterbies
<i>Mentha aquatica</i>	0,6414	Watermunt
<i>Equisetum palustre</i>	0,9162	Lidrus
<i>Plantago major</i> subsp. <i>Major</i>	0,9502	Grote weegbree s.s.
<i>Ranunculus sceleratus</i>	0,9845	Blaartrekkende boterbloem
<i>Scirpus lacustris</i> subsp. <i>Tabernaemontani</i>	0,9997	Ruwe bies
<i>Carex acuta</i>	1,2542	Scherpe zegge
<i>Eupatorium cannabinum</i>	1,3172	Koninginnekruid
<i>Rorippa nasturtium-aquaticum</i>	1,4937	Witte waterkers
<i>Plantago lanceolata</i>	1,5473	Smalle weegbree
<i>Arctium</i>	1,9494	Klit (G)
<i>Spergula arvensis</i>	1,9494	Gewone spurrie
<i>Sonchus</i>	1,9494	Melkdistel (G)
<i>Scirpus lacustris</i>	1,9494	Mattenbies s.l.
<i>Ranunculus flammula</i>	1,9494	Egelboterbloem
<i>Prunella vulgaris</i>	1,9494	Gewone brunel
<i>Cirsium arvense</i>	2,0061	Akkerdistel
<i>Cardamine hirsuta</i>	2,07	Kleine veldkers
<i>Juncus subnodulosus</i>	2,07	Padderus
<i>Galium palustre</i> subsp. <i>Elongatum</i>	2,0811	Rietwalstro
<i>Limosella aquatica</i>	2,2218	Slijkgroen
<i>Cirsium vulgare</i>	2,2603	Speerdistel
<i>Matricaria maritima</i>	2,7045	Reukeeloze kamille
<i>Tussilago farfara</i>	2,7779	Klein hoefblad
<i>Agrostis stolonifera</i>	3,0895	Fioringras
<i>Juncus articulatus</i>	3,1308	Zomprus
<i>Sonchus asper</i>	3,1895	Gekroesde melkdistel
<i>Althaea officinalis</i>	3,2082	Echte heemst
<i>Elymus athericus</i>	3,2919	Strandkweek
<i>Festuca rubra</i>	3,4371	Rood zwenkgras s.l.
<i>Chenopodium rubrum</i>	3,4518	Rode ganzevoet
<i>Festuca arundinacea</i>	3,4731	Rietzwenkgras
<i>Rorippa sylvestris</i>	3,487	Akkerkers
<i>Salix caprea</i>	3,6216	Boswilg
<i>Salix repens</i>	3,6216	Kruipwilg
<i>Alopecurus geniculatus</i>	3,8145	Geknikte vossestaart
<i>Calamagrostis canescens</i>	3,8145	Hennegras
<i>Bidens cernua</i>	3,8878	Knikkend tandzaad
<i>Elymus repens</i>	4,2387	Kweek
<i>Carex cuprina</i>	4,3878	Valse voszegge
<i>Rumex palustris</i>	4,4587	Moeraszuring
<i>Hordeum secalinum</i>	4,7371	Veldgerst
<i>Juncus inflexus</i>	4,7371	Zeegroene rus
<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>Serotinus</i>	4,8274	Late ogentroost
<i>Oenanthe lachenalii</i>	4,8274	Zilt torkruid
<i>Sonchus arvensis</i> var. <i>Arvensis</i>	4,9216	Akkermelkdistel s.s.
<i>Holcus lanatus</i>	4,943	Gestreepte witbol
<i>Geranium dissectum</i>	5,0057	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Epilobium parviflorum</i>	5,0158	Viltige basterdwederik
<i>Bromus hordeaceus</i> subsp. <i>Hordeaceus</i>	5,0656	Zachte dravik s.s.
<i>Veronica catenata</i>	5,1623	Rode waterereprijs
<i>Cerastium fontanum</i>	5,2201	Gewone en Glanzige hoornbloem
<i>Juncus bufonius</i>	5,2697	Greppelrus
<i>Polygonum aviculare</i>	5,453	Varkensgras
<i>Lolium perenne</i>	5,5512	Engels raaigras
<i>Alnus glutinosa</i>	5,6335	Zwarte els
<i>Plantago major</i>	5,6787	Grote weegbree s.l.

Wetenschappelijke soortnaam	as2	Nederlandse soortnaam
<i>Polygonum lapathifolium</i> subsp. <i>Lapathifolium</i>	5,8227	Knopige duizendknoop
<i>Rorippa palustris</i>	5,9721	Moeraskers
<i>Geranium molle</i>	5,9828	Zachte ooievaarsbek
<i>Ononis repens</i> subsp. <i>Spinosa</i>	6,005	Kattedoorn
<i>Trifolium repens</i>	6,0444	Witte klaver
<i>Taraxacum officinale</i> s.s.	6,3462	Gewone paardebloem
<i>Leontodon autumnalis</i>	6,3907	Vertakte leeuwetand
<i>Eleocharis palustris</i> subsp. <i>Palustris</i>	6,5678	Gewone waterbies
<i>Mentha arvensis</i>	6,6235	Akkermunt
<i>Rumex crispus</i>	6,7087	Krulzuring
<i>Trifolium fragiferum</i>	6,7208	Aardbeiklaver
<i>Potentilla anserina</i>	6,9494	Zilverschoon
<i>Ambrosia</i>	7,0575	Ambrosia (G)
<i>Glaux maritima</i>	7,1678	Melkkruid
<i>Juncus gerardi</i>	7,1678	Zilte rus
<i>Triglochin palustris</i>	7,2085	Moeraszoutgras
<i>Ranunculus sardous</i>	7,2443	Behaarde boterbloem
<i>Centaurium pulchellum</i>	7,5298	Fraai duizendguidenkruid
<i>Matricaria discoidea</i>	7,5887	Schijfkamille
<i>Polygonum amphibium</i>	7,5887	Veenwortel
<i>Juncus ambiguus</i>	7,7216	Zilte greppelrus
<i>Poa annua</i>	8,134	Straatgras
<i>Spergularia salina</i>	8,3244	Zilte schijnspurrie
<i>Gnaphalium uliginosum</i>	8,5938	Moerasdroogbloem
<i>Rumex maritimus</i>	8,7762	Goudzuring
<i>Chenopodium glaucum</i>	8,9587	Zeegroene ganzevoet

Bijlage 3: Vegetatie-opnamen t.b.v. CCA waarvan alle milieuvariabelen bekend zijn.

OPNAME -CODE	PQ- NUMMER	Syntaxcode VVN	Vegetatietype
ZVov070		08BB03B	Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVov072		08BB03B	Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVov092		08BB03B	Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVov093		08BB03B	Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVov099		08BB03B	Alismato-Scirpetum calthetosum
Zvov100		08BB03B	Alismato-Scirpetum calthetosum
Zvov176		08BB03B	Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVov003		08BB03D	Alismato-Scirpetum inops
Zvov103		08BB03D	Alismato-Scirpetum inops
Zvov107		08BB03D	Alismato-Scirpetum inops
Zvov112		08BB03D	Alismato-Scirpetum inops
Zvov110		08BB03A	Alismato-Scirpetum scirpetosum triquetri
Zvov111		08BB03A	Alismato-Scirpetum scirpetosum triquetri
ZVPQ053	03	08BB03A	Alismato-Scirpetum scirpetosum triquetri
ZVPQ515	20	08BB03A	Alismato-Scirpetum scirpetosum triquetri
ZVPQ620	A	08BB03A	Alismato-Scirpetum scirpetosum triquetri
MT155		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos014		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos019		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos039		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos080		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos081		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos082		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos085		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos090		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos091		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos097		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos098		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVbos099		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
Zvbos100		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
Zvbos101		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
Zvbos102		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
Zvbos103		38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVPQ291	12	38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
ZVPQ322	13	38AA03B	Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
MT016		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos001		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos002		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos003		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos005		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos006		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos007		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos009		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos010		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos012		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos016		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos017		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos020		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos025		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos027		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos030		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos032		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos036		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos037		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos041		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos042		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos050		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos057		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum

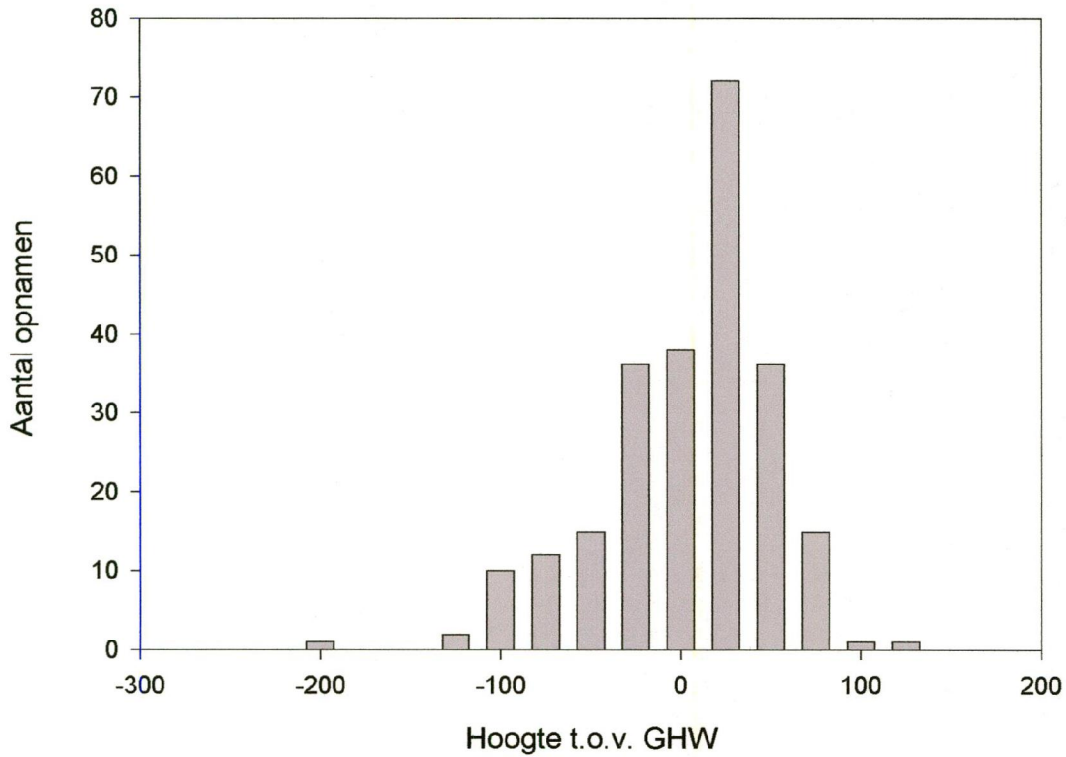
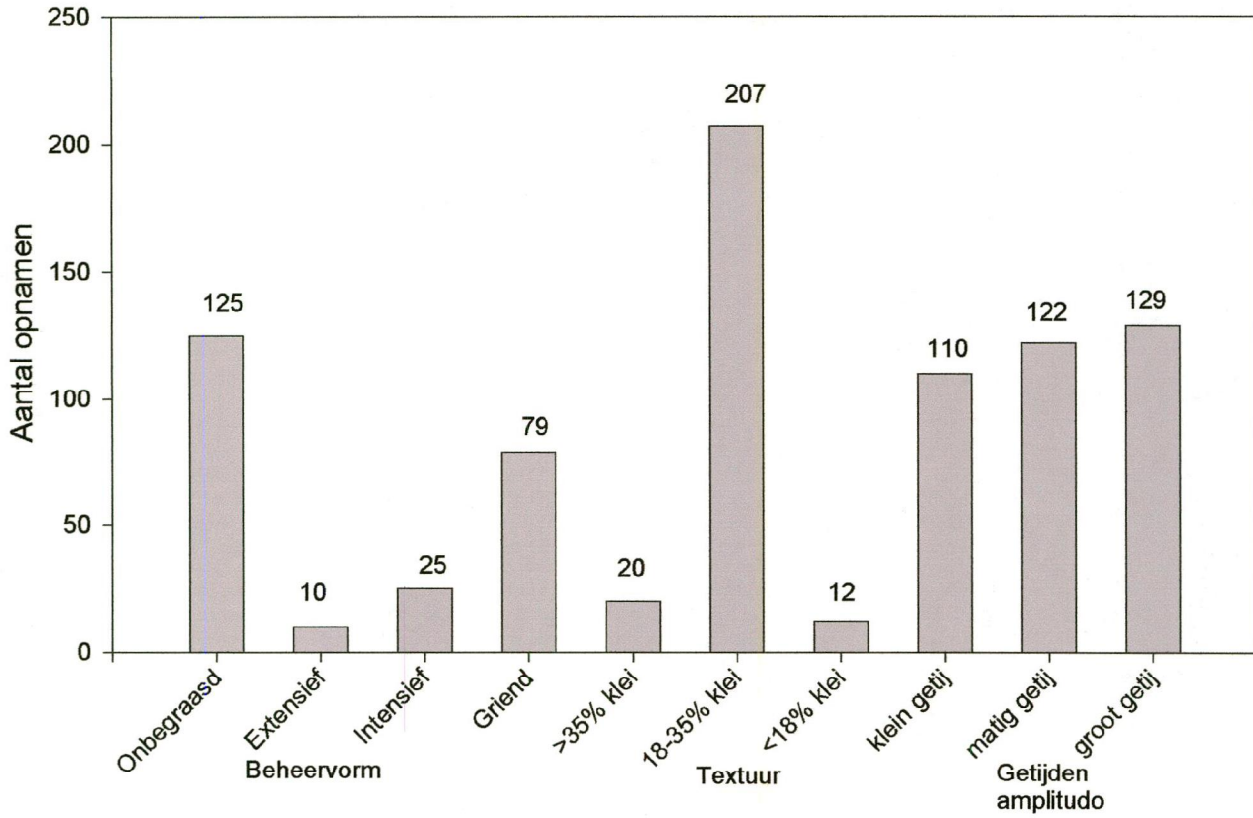
OPNAME -CODE	PQ- NUMMER	Syntaxcode VVN	Vegetatietype
ZVbos061		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos062		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos068		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos069		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos073		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos074		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos075		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos079		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos083		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos086		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVbos087		38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVPQ257	11	38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVPQ446	17	38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVPQ471	18	38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVPQ495	19	38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVPQ589	18	38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVPQ590	17	38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
ZVPQ593	13	38AA03A	Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
KUNMER11			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNMER12			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNVE208			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT015			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT017			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT023			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT024			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT028			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVov076			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVov083			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVPQ122	04b		Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
Zvov109			Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum ==> Typho-Phragmitetum calthetosum
MT111		38AA03C	Cardamino amarae-Salicetum urticetosum
ZVPQ252	08	38AA03C	Cardamino amarae-Salicetum urticetosum
ZVPQ514	19	38AA03C	Cardamino amarae-Salicetum urticetosum
ZVPQ516	20n	38AA03C	Cardamino amarae-Salicetum urticetosum
ZVPQ594	12	38AA03C	Cardamino amarae-Salicetum urticetosum
ZVPQ595	11	38AA03C	Cardamino amarae-Salicetum urticetosum
ZVPQ601	15	38AA03C	Cardamino amarae-Salicetum urticetosum
KUNBE414		12RG01	Cirsium-rijke vorm van RG Poa trivialis-Lolium perenne-[Plantaginea majoris/Cynosurion cristati]
MT001		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT003		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT004		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT010		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT011		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT012		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT014		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT018		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT019		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT020		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
MT078		32DG01	DG Solidago gigantea-[Epilobion hirsuti]
ZVPQ527	30	29AA04	Eleocharito acicularis-Limoselletum
KUNBE412		12AA01	Plantagini-Lolietum perennis
KUNBE413		12AA01	Plantagini-Lolietum perennis
KUNBE415		12AA01	Plantagini-Lolietum perennis
KUNBE416		12AA01	Plantagini-Lolietum perennis

OPNAME -CODE	PQ- NUMMER	Syntaxcode VVN	Vegetatietype
MT093		12AA01	Plantagini-Lolietum perennis
ZVov059		29AA01	Polygono-Bidentetum
Zvov122		29AA01	Polygono-Bidentetum
Zvov123		29AA01	Polygono-Bidentetum
KUNBE404		08AA02	Polygono-Veronietum anagallidis-aquaticae
KUNBE408		08AA02	Polygono-Veronietum anagallidis-aquaticae
KUNQUA01		08AA02	Polygono-Veronietum anagallidis-aquaticae
Zvov120		08AA02	Polygono-Veronietum anagallidis-aquaticae
Zvov162		08AA02	Polygono-Veronietum anagallidis-aquaticae
Zvov163		08AA02	Polygono-Veronietum anagallidis-aquaticae
ZVPQ529	31	08AA02	Polygono-Veronietum anagallidis-aquaticae
KUNQUA05			Ranunculo-Festucetum arundinaceae (pro. Ass.)
KUNQUA06			Ranunculo-Festucetum arundinaceae (pro. Ass.)
KUNQUA03			RG Agrostis stolonifera ==> RG Festuca arundinacea
KUNQUA02			RG Agrostis stolonifera ==> Triglochino-Agrostietum
KUNBE403			RG Agrostis stolonifera ==> Typho-Phragmitetum
KUNBE405			RG Agrostis stolonifera ==> Typho-Phragmitetum
KUNBE407			RG Agrostis stolonifera ==> Typho-Phragmitetum
KUNMEG03			RG Agrostis stolonifera ==> Typho-Phragmitetum
KUNMEG04			RG Agrostis stolonifera ==> Typho-Phragmitetum
KUNBE406		12RG03	RG Agrostis stolonifera-[Lolio-Potentillion anserinae]
KUNBE411		12RG03	RG Agrostis stolonifera-[Lolio-Potentillion anserinae]
KUNMEG02		12RG03	RG Agrostis stolonifera-[Lolio-Potentillion anserinae]
KUNBE505		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNMER03		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNMER04		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNVE103		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNVE209		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT021		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT022		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVov013		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVov084		32RG03	RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNVE101			RG Elymus athericus en Festuca rubra-[Koelerio-Corynephoretea]
KUNVE102			RG Elymus athericus en Festuca rubra-[Koelerio-Corynephoretea]
KUNVE201			RG Elymus athericus en Festuca rubra-[Koelerio-Corynephoretea]
KUNVE202			RG Elymus athericus en Festuca rubra-[Koelerio-Corynephoretea]
KUNVE203			RG Elymus athericus en Festuca rubra-[Koelerio-Corynephoretea]
KUNBE506		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNBE508		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNBE509		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNBE510		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNBE511		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNBE512		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNBE514		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNBE515		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNBE516		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNVE204		32RG02	RG Epilobium hirsutum-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVov061		08RG01	RG Glyceria maxima-[Phragmitetea]
ZVov062		08RG01	RG Glyceria maxima-[Phragmitetea]
ZVov064		08RG01	RG Glyceria maxima-[Phragmitetea]
KUNMEG01		32RG05	RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVov094		32RG05	RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]
Zvov174		32RG05	RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVPQ080	04	32RG05	RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVPQ605	32	32RG05	RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNMER02			RG Rubus caesius [Galio-Urticetea]
KUNBE507			RG Rubus caesius [Galio-Urticetea] ==> RG Epilobium hirsutum
KUNBE513			RG Rubus caesius [Galio-Urticetea] ==> RG Epilobium hirsutum
KUNMER06			RG Rubus caesius [Galio-Urticetea] ==> RG Epilobium hirsutum
KUNMER07			RG Rubus caesius [Galio-Urticetea] ==> RG Epilobium hirsutum
KUNMER08			RG Rubus caesius [Galio-Urticetea] ==> RG Epilobium hirsutum
ZVov060		08RG03	RG Typha latifolia-[Phragmitetea]
Zvov175		08RG03	RG Typha latifolia-[Phragmitetea]
ZVPQ386	15	08RG03	RG Typha latifolia-[Phragmitetea]
MT005		33RG01	RG Urtica dioica-[Galio-Urticetea]

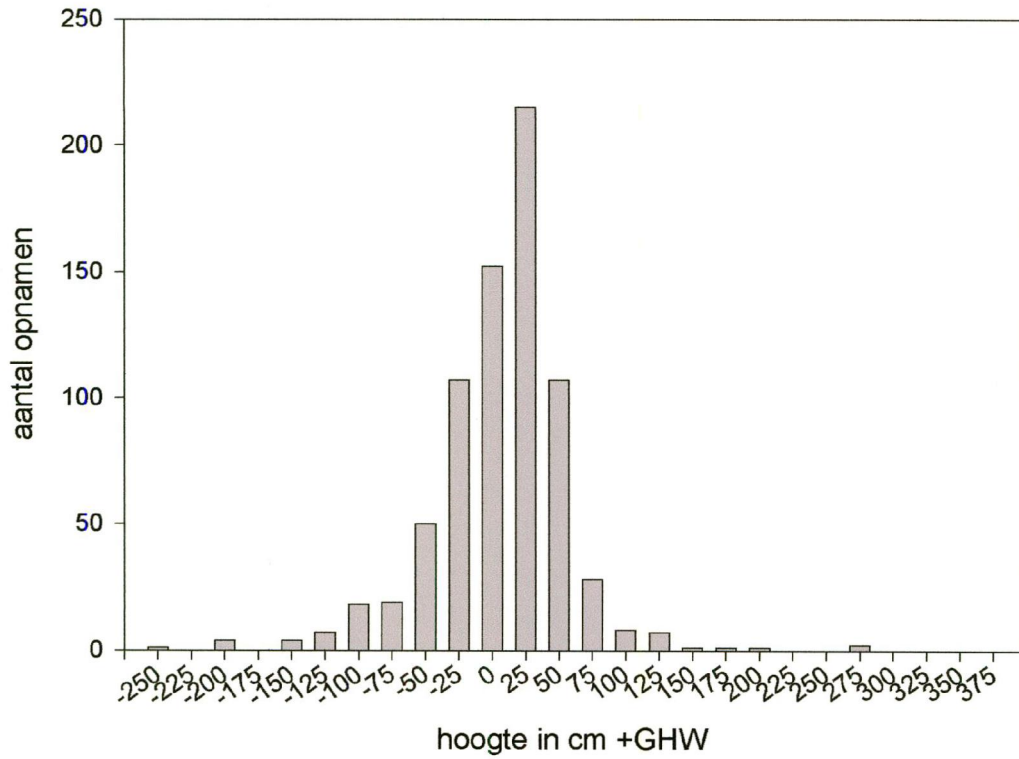
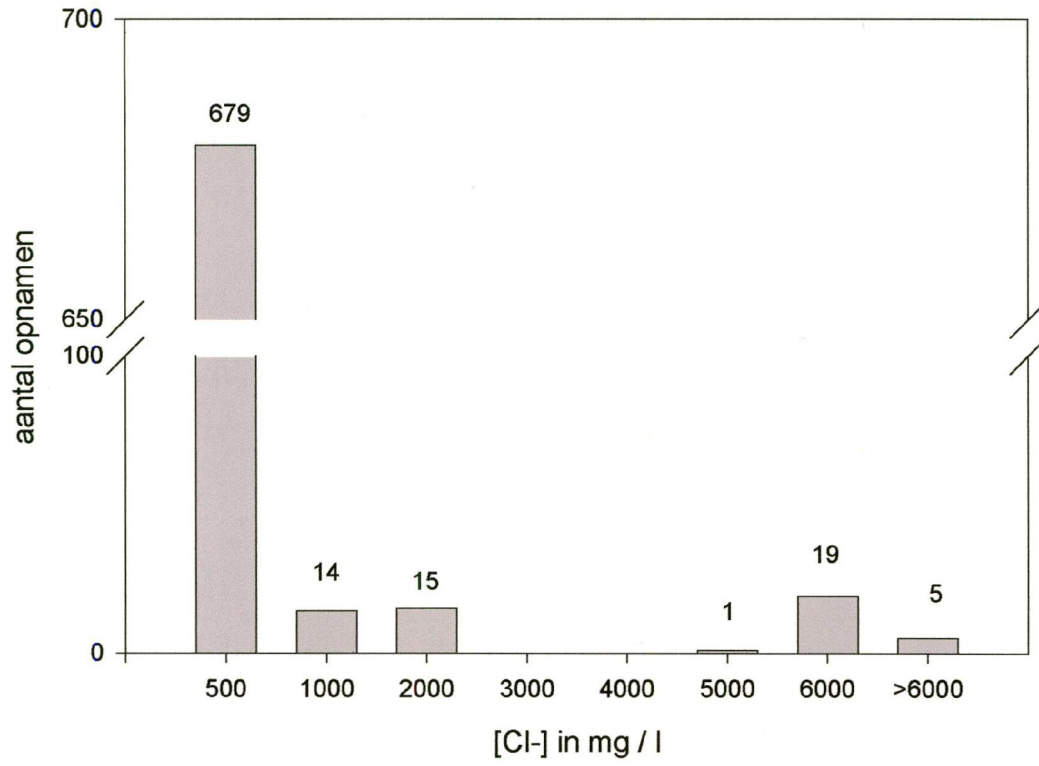
OPNAME -CODE	PQ- NUMMER	Syntaxcode VVN	Vegetatietype
MT008		33RG01	RG Urtica dioica-[Galio-Urticetea]
MT009		33RG01	RG Urtica dioica-[Galio-Urticetea]
MT013		33RG01	RG Urtica dioica-[Galio-Urticetea]
ZVPQ182	06	33RG01	RG Urtica dioica-[Galio-Urticetea]
ZVPQ609	36	33RG01	RG Urtica dioica-[Galio-Urticetea]
KUNMER09		32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNVE205		32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT002		32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT006		32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT089		32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT099		32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT100		32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
MT163		32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
ZVPQ617	A	32RG06	RG Urtica dioica-[Convolvulo-Filipenduletea]
KUNMER10			RG Valeriana officinalis-Epilobium hirsutum
KUNVE206			RG Valeriana officinalis-Epilobium hirsutum
KUNVE207			RG Valeriana officinalis-Epilobium hirsutum
MT007		12RG01	Ruige vorm van RG Poa trivialis-Lolium perenne-[Plantaginea majoris/Cynosurion cristati]
MT029		12RG01	Ruige vorm van RG Poa trivialis-Lolium perenne-[Plantaginea majoris/Cynosurion cristati]
ZVov058		08BB03B	Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVov073		08BB03B	Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVov074		08BB03B	Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVov075		08BB03B	Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum
Zvov106		08BB03B	Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum
Zvov124		08BB03B	Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum
ZVPQ126	05	08BB03B	Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum
KUNQUA04		12BA02	Triglochino-Agrostietum stoloniferae
KUNMER05		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
MT098		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov008		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov015		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov020		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov021		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov031		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov033		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov034		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov035		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov036		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov037		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov038		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov043		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov044		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov045		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov046		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov047		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov055		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov056		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov069		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
Zvov108		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
Zvov127		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
Zvov128		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
Zvov138		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
Zvov147		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
Zvov151		08BB04B	Typho-Phragmitetum calthetosum
ZVov001			Typho-Phragmitetum calthetosum ==> RG Phalaris arundinacea
ZVov095			Typho-Phragmitetum calthetosum ==> RG Phalaris arundinacea
Zvov173			Typho-Phragmitetum calthetosum ==> RG Phalaris arundinacea
ZVPQ142	05		Typho-Phragmitetum calthetosum ==> RG Phalaris arundinacea
ZVPQ224	08		Typho-Phragmitetum calthetosum ==> RG Phalaris arundinacea
ZVPQ532	32		Typho-Phragmitetum calthetosum ==> RG Phalaris arundinacea
ZVov057		08BB04A	Typho-Phragmitetum typhetosum angustifoliae
ZVPQ152	06	08BB04A	Typho-Phragmitetum typhetosum angustifoliae

Bijlage 4: Grafische weergave van de aantallen opnamen binnen de verschillende (klassen van) milieuvariabelen bij elk van de t.b.v. EMOE uitgevoerde canonische correspondentieanalyses.

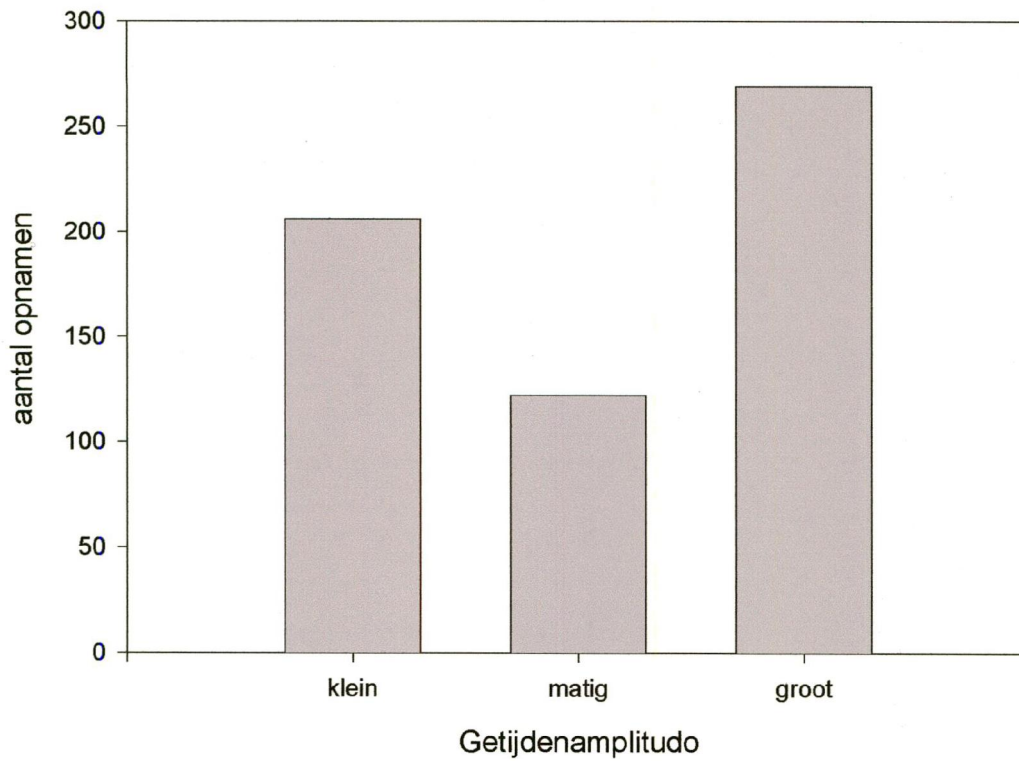
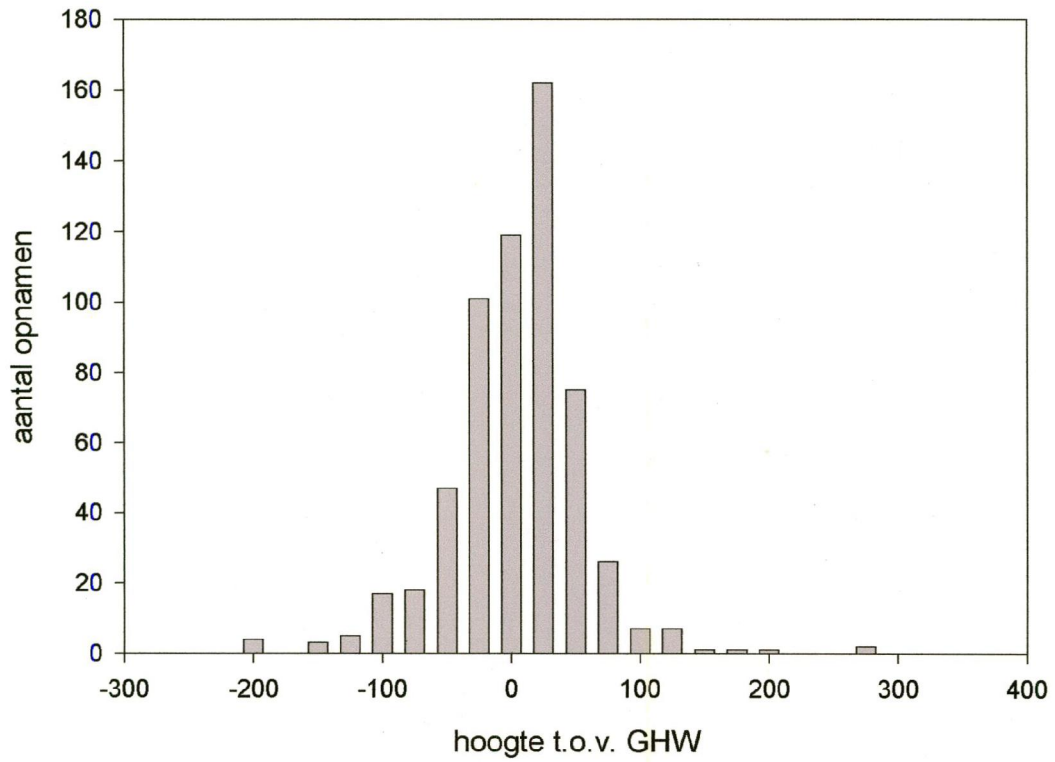
Aantallen opnamen in de CCA met alle milieuvariabelen

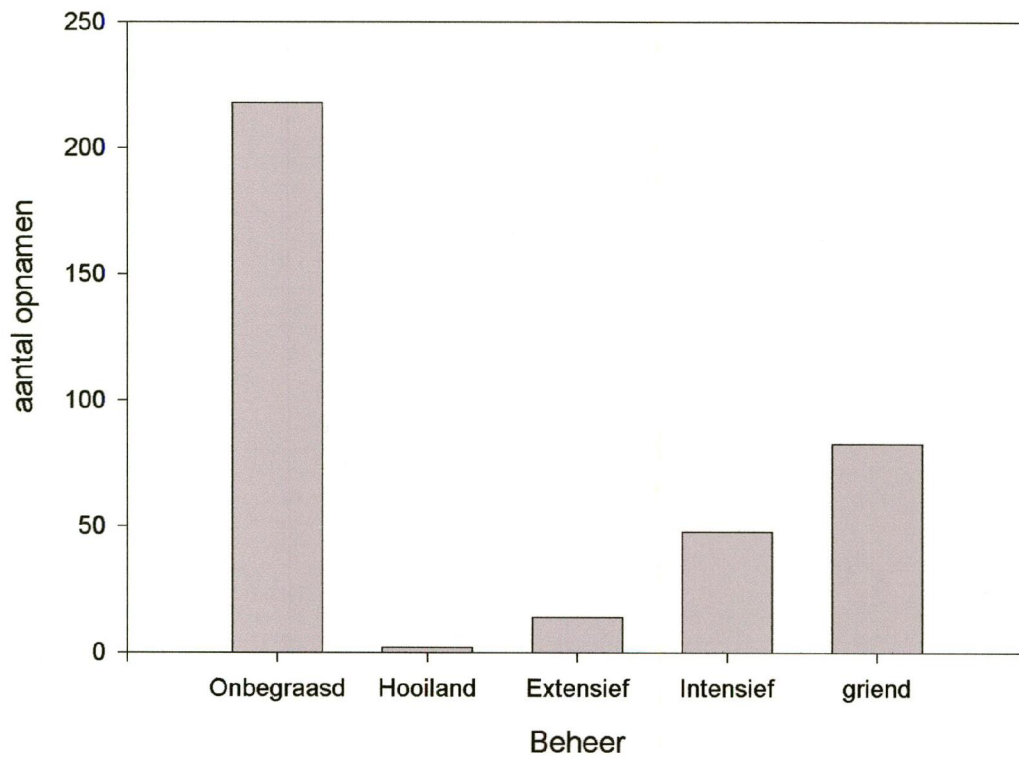
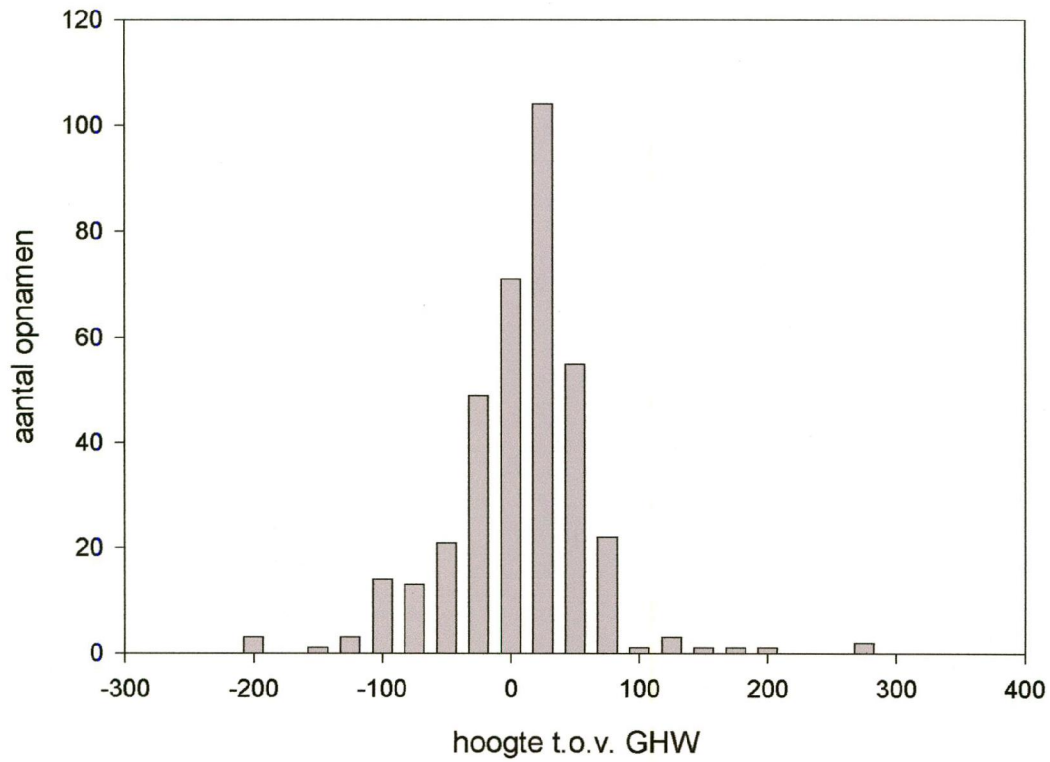
Aantal opnamen in de CCA met zoutgehalte en hoogteligging

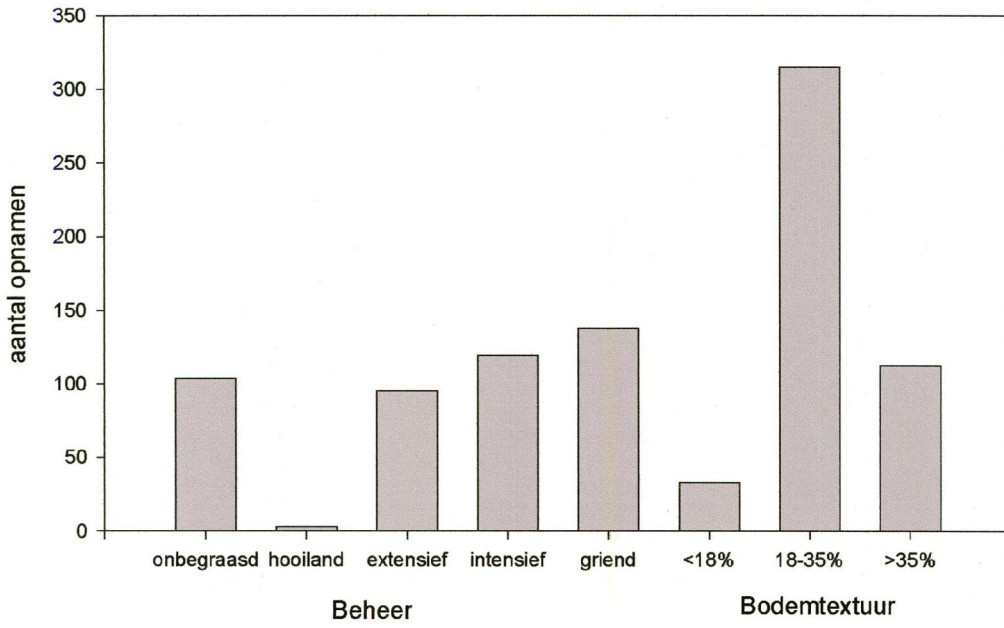
aantal opnamen in de CCA met hoogteligging en getijdenamplitudo

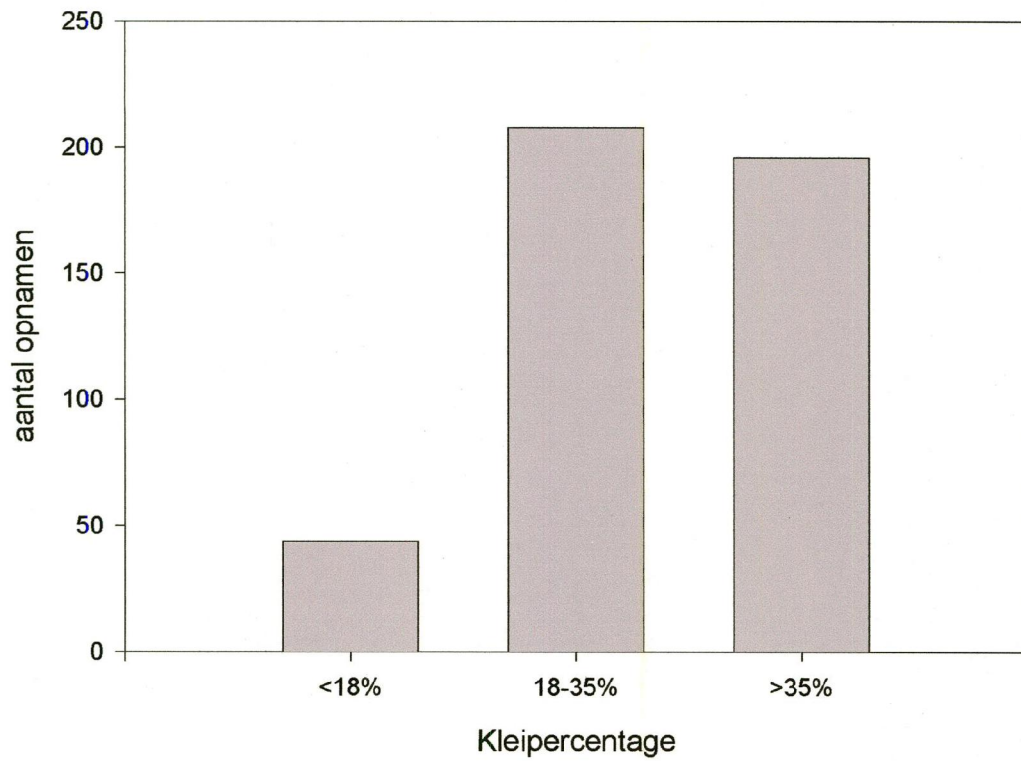
Aantal opnamen in de CCA met hoogteligging en beheer

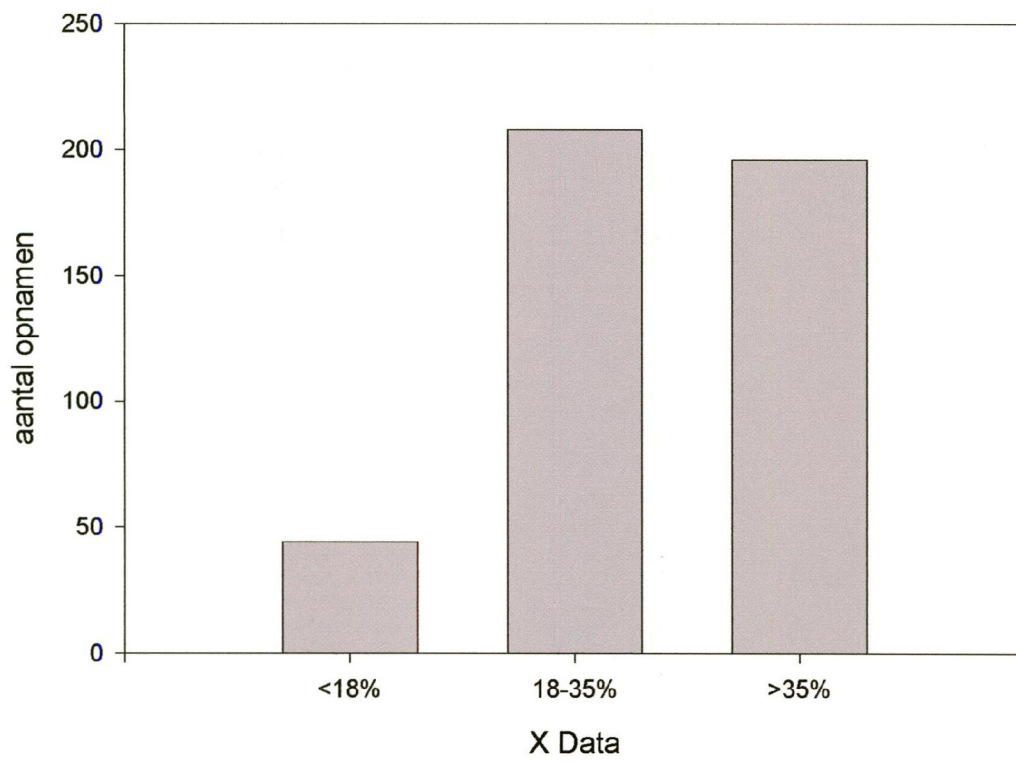
aantal opnamen CCA beheer en bodem

aantal opnamen CCA bodem

aantal opnamen CCA bodem

Bijlage 5: Synoptische tabellen bij de vegetatietypen volgens de classificatie t.b.v. EMOE

Potameto-Nymphoidetum
Watergentiaan-associatie

Aantal opnamen

10

Nymphoides peltata	IV	5	Watergentiaan
Butomus umbellatus	II	3	Zwanebloem
Potamogeton pectinatus	II	2	Schedefonteinkruid
Elodea nuttallii	I	3	Smalle waterpest
Glyceria maxima	I	2	Liesgras
Lemna minor	I	2	Klein kroos
Myosotis palustris	I	1	Moerasvergeet-mij-nietje
Phalaris arundinacea	I	1	Rietgras
Nuphar lutea	+	5	Gele plomp
Potamogeton trichoides	+	2	Haarfonteinkruid
Potamogeton lucens	+	2	Glanzig fonteinkruid
Rorippa amphibia	+	2	Gele waterkers
Ceratophyllum demersum	+	2	Grof hoornblad
Eleocharis palustris ssp. palustris	+	2	Gewone waterbies
Rumex palustris	+	2	Moeraszuring
Spirodela polyrhiza	+	1	Veelwortelig kroos
Rorippa sylvestris	+	1	Akkerkers
Sagittaria sagittifolia	+	1	Pijlkruid
Agrostis stolonifera	+	1	Fioringras
Carex acuta	+	1	Scherpe zegge
Eleocharis palustris	+	1	Waterbies
Phragmites australis	+	1	Riet
Mentha aquatica	+	1	Watermunt

**RG Potamogeton pect. en Zannich. pal. ssp. ped. -[Zannichellietalia pedic.]
Rompgemeenschap van Schedefonteinkruid en Gesteelde zannichellia**

Aantal opnamen 17

Potamogeton pectinatus	V	4	Schedefonteinkruid
Polygonum amphibium	II	2	Veenwortel
Phalaris arundinacea	II	3	Rietgras
Potamogeton perfoliatus	I	4	Doorgroeid fonteinkruid
Nuphar lutea	I	3	Gele plomp
Callitriche stagnalis	I	2	Gevleugeld sterrekroos
Lythrum salicaria	I	2	Grote kattestaart
Veronica catenata	I	2	Rode waterereprijs
Sagittar sagittifolia	I	2	Pijlkruid
Carex acutiformis	+	3	Moeraszegge
Potamogeton pusillus	+	2	Tenger fonteinkruid
Sparganium emersum	+	2	Kleine egelskop
Agrostis stolonifera	+	2	Fioringras
Ceratophyllum demersum	+	2	Grof hoornblad
Eleocharis palustris	+	2	Waterbies
Bidens frondosa	+	2	Zwart tandzaad
Phragmites australis	+	2	Riet
Glyceria species	+	1	Vlotgras (G)
Ranunculus sceleratus	+	1	Blaartrekkende boterbloem

**RG Potamogeton pusillus en Elodea nuttallii-[Parvopotamion]
Rompgemeenschap van Tenger fonteinkruid en Smalle waterpest**

Aantal opnamen 19

<i>Elodea nuttallii</i>	IV	4	Smalle waterpest
<i>Potamogeton pusillus</i>	IV	3	Tenger fonteinkruid
<i>Phragmites australis</i>	III	2	Riet
<i>Lemna minor</i>	II	3	Klein kroos
<i>Spirodela polyrhiza</i>	II	2	Veelwortelig kroos
<i>Sagittar sagittifolia</i>	II	2	Pijlkruid
<i>Potamogeton lucens</i>	I	5	Glanzig fonteinkruid
<i>Potamogeton trichoides</i>	I	4	Haarfonteinkruid
<i>Callitric obtusangula</i>	I	3	Stomphoekig sterrekroos
<i>Butomus umbellatus</i>	I	2	Zwanebloem
<i>Equisetum fluviatile</i>	I	2	Holpijp
<i>Potamogeton pectinatus</i>	I	2	Schedefonteinkruid
<i>Myosotis palustris</i>	I	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Glyceria maxima</i>	I	1	Liesgras
<i>Lemna trisulca</i>	+	4	Puntkroos
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	+	2	Zachte dravik s.s.
<i>Ceratophyllum demersum</i>	+	2	Grof hoornblad
<i>Polygonum amphibium</i>	+	2	Veenwortel
<i>Glyceria fluitans</i>	+	2	Mannagras
<i>Scirpus maritimus</i>	+	1	Heen
<i>Callitriche platycarpa</i>	+	1	Gewoon sterrekroos
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Rorippa amphibia</i>	+	1	Gele waterkers

Polygono-Veronicetum anagallidis-aquaticae
Associatie van Blauwe waterereprijs en Waterpeper

Aantal opnamen 61

<i>Lythrum salicaria</i>	III	2	Grote kattestaart
<i>Polygonum hydropiper</i>	III	3	Waterpeper
<i>Veronica catenata</i>	III	4	Rode waterereprijs
<i>Veron anagallis-aquat</i>	III	3	Blauwe waterereprijs
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	3	Fioringras
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Mentha aquatica</i>	II	3	Watermunt
<i>Bidens cernua</i>	II	2	Knikkend tandzaad
<i>Myosotis palustris</i>	II	4	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Ranunculus sceleratus</i>	II	2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Juncus bufonius</i>	II	4	Greppelrus
<i>Callitriche stagnalis</i>	II	3	Gevleugeld sterrekroos
<i>Bidens frondosa</i>	I	3	Zwart tandzaad
<i>Alis plantago-aquatic</i>	I	3	Grote waterweegbree
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	2	Rietgras
<i>Rorippa amphibia</i>	I	2	Gele waterkers
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Plantago major</i>	I	3	Grote weegbree s.l.
<i>Veronica beccabunga</i>	I	3	Beekpunge
<i>Rorippa palustris</i>	I	2	Moeraskers
<i>Urtica dioica</i>	I	2	Grote brandnetel
<i>Limosella aquatica</i>	I	3	Slijkgroen
<i>Cardamine amara</i>	I	3	Bittere veldkers
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	I	3	Witte waterkers
<i>Planta majo ssp major</i>	I	3	Grote weegbree s.s.
<i>Scirpus maritimus</i>	I	2	Heen
<i>Eleocharis palustris</i>	I	2	Waterbies
<i>Potentilla anserina</i>	I	2	Zilverschoon
<i>Calystegia sepium</i>	I	2	Haagwinde
<i>Rumex obtusifolius</i>	I	3	Ridderzuring
<i>Typha latifolia</i>	I	2	Grote lisdodde
<i>Glyceria maxima</i>	I	2	Liesgras
<i>Rorippa sylvestris</i>	I	2	Akkerkers
<i>Polygonum persicaria</i>	I	2	Perzikkruid
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	+	3	Gewone waterbies
<i>Trifolium repens</i>	+	2	Witte klaver
<i>Juncus articulatus</i>	+	3	Zomprus
<i>Alisma lanceolatum</i>	+	2	Slanke waterweegbree
<i>Poa trivialis</i>	+	2	Ruw beemdgras
<i>Solanum dulcamara</i>	+	2	Bitterzoet
<i>Matricaria maritima</i>	+	2	Reukeloze kamille
<i>Poa annua</i>	+	2	Straatgras
<i>Rumex crispus</i>	+	1	Krulzuring
<i>Chenopodium rubrum</i>	+	4	Rode ganzevoet
<i>Callitriche species</i>	+	3	Sterrekroos (G)
<i>Centaureum pulchellum</i>	+	2	Fraai duizendguldenkruid
<i>Scirpus triqueter</i>	+	2	Driekantige bies
<i>Cal palust ssp araneo</i>	+	2	Spindotterbloem
<i>Impatiens glandulifera</i>	+	2	Reuzenbalsemien
<i>Chenopodium glaucum</i>	+	2	Zeegroene ganzevoet

Polygono-Veronicetum anagallidis-aquaticae
Associatie van Blauwe waterereprijs en Waterpeper

Aantal opnamen 61

<i>Polygonum amphibium</i>	+	2	Veenwortel
<i>Galium aparine</i>	+	2	Kleefkruid
<i>Matricaria recutita</i>	+	1	Echte kamille
<i>Callitric obtusangula</i>	r	5	Stomphoekig sterrekroos
<i>Alnus glutinosa</i>	r	3	Zwarte els
<i>Artemisia biennis</i>	r	3	Rechte alsem
<i>Rumex conglomeratus</i>	r	3	Kluwenzuring
<i>Apium nodiflorum</i>	r	3	Groot moerasscherm
<i>Lysimachia nummularia</i>	r	3	Penningkruid
<i>Eupatorium cannabinum</i>	r	2	Koninginnekruid
<i>Equisetum palustre</i>	r	2	Lidrus
<i>Iris pseudacorus</i>	r	2	Gele lis
<i>Alopecurus geniculatus</i>	r	2	Geknikte vossestaart
<i>Pol. lapath ssp lapath</i>	r	2	Knopige duizendknoop
<i>Polygonum aviculare</i>	r	2	Varkensgras
<i>Cirsium arvense</i>	r	2	Akkerdistel
<i>Rumex maritimus</i>	r	2	Goudzuring
<i>Ambrosia species</i>	r	2	Ambrosia (G)
<i>Valeriana officinalis</i>	r	1	Echte valeriaan
<i>Angelica archangelica</i>	r	1	Grote engelwortel
<i>Bidens tripartita</i>	r	1	Veerdelig tandzaad
<i>Festuca arundinacea</i>	r	1	Rietzwenkgras
<i>Symphytum officinale</i>	r	1	Gewone smeewortel
<i>Salix viminalis</i>	r	3	Katwilg
<i>Carex acuta</i>	r	2	Scherpe zegge
<i>Senecio aquaticus</i>	r	2	Waterkruiskruid
<i>Ranunculus repens</i>	r	2	Kruipende boterbloem
<i>Matricaria discoidea</i>	r	2	Schijfkamille
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	r	2	Gewone en Glanzige hoomb
<i>Galium palustre</i>	r	2	Moeraswalstro
<i>Sagittar sagittifolia</i>	r	2	Pijlkruid
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	r	2	Ruwe bies
<i>Rumex palustris</i>	r	2	Moeraszuring
<i>Senecio paludosus</i>	r	2	Moeraskruiskruid
<i>Tussilago farfara</i>	r	2	Klein hoefblad
<i>Erigeron canadensis</i>	r	1	Canadese fijnstraal
<i>Sonchus asper</i>	r	1	Gekroesde melkdistel
<i>Galeopsis tetrahit</i>	r	1	Gewone hennepnetel
<i>Salix cinerea</i>	r	1	Grauwe wilg
<i>Barbarea stricta</i>	r	1	Stijf barbarakruid
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	r	5	Mattenbies s.s.
<i>Atriplex prostrata</i>	r	5	Spiesmelde
<i>Senecio jacobaea</i>	r	3	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Holcus lanatus</i>	r	3	Gestreepte witbol
<i>Potamogeton pectinatus</i>	r	3	Schedefonteinkruid
<i>Ranunc. fica ssp bulbi</i>	r	3	Gewoon speenkruid
<i>Impatiens noli-tangere</i>	r	3	Groot springzaad
<i>Stachys palustris</i>	r	3	Moerasandoorn
<i>Carex cuprina</i>	r	2	Valse voszegge
<i>Solidago gigantea</i>	r	2	Late guldenroede

Scirpetum lacustris
Mattenbies-associatie

Aantal opnamen 6

<i>Sci lacust ssp lacust</i>	V	5
<i>Mentha aquatica</i>	I	4
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	3
<i>Rorippa amphibia</i>	I	2
<i>Potamogeton pectinatus</i>	I	2

Mattenbies s.s.
Watermunt
Rietgras
Gele waterkers
Schedefonteinkruid

Scirpetum tabernaemontani
Associatie van Ruwe bies

Aantal opnamen 16

<i>Scirpus lac s. taberna</i>	V	5	Ruwe bies
<i>Polygonum hydropiper</i>	II	2	Waterpeper
<i>Phragmites australis</i>	II	1	Riet
<i>Scirpus maritimus</i>	I	3	Heen
<i>Callitriche stagnalis</i>	I	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	I	2	Witte waterkers
<i>Veron anagallis-aquat</i>	I	2	Blauwe waterereprijs
<i>Rorippa amphibia</i>	I	1	Gele waterkers
<i>Typha angustifolia</i>	I	1	Kleine lisdodde
<i>Aster tripolium</i>	I	1	Zulte
<i>Cal palust ssp araneo</i>	+	2	Spindotterbloem
<i>Callitric obtusangula</i>	+	2	Stomphoekig sterrekroos
<i>Ranunculus scleratus</i>	+	1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Rumex obtusifolius</i>	+	1	Ridderzuring
<i>Apium nodiflorum</i>	+	1	Groot moerasscherm
<i>Calystegia sepium</i>	+	1	Haagwinde
<i>Atriplex prostrata</i>	+	1	Spiesmelde
<i>Polygonum persicaria</i>	+	1	Perzikkruid
<i>Juncus ambiguus</i>	+	1	Zilte greppelrus
<i>Cardamine amara</i>	+	1	Bittere veldkers
<i>Epilobium hirsutum</i>	+	1	Harig wilgeroosje

Alismato-Scirpetum maritimi
Associatie van Heen en Grote waterweegbree

Aantal opnamen	41	
<i>Scirpus maritimus</i>	V 5	Heen
<i>Phragmites australis</i>	IV 2	Riet
<i>Lycopus europaeus</i>	III 2	Wolfspoot
<i>Agrostis stolonifera</i>	III 3	Fioringras
<i>Mentha aquatica</i>	II 3	Watermunt
<i>Calystegia sepium</i>	II 2	Haagwinde
<i>Stachys palustris</i>	II 2	Moerasandoorn
<i>Lythrum salicaria</i>	II 2	Grote kattestaart
<i>Polygonum hydropiper</i>	II 2	Waterpeper
<i>Ror nasturtium-aquat</i>	II 2	Witte waterkers
<i>Veron anagallis-aquat</i>	II 2	Blauwe waterereprijs
<i>Epilobium hirsutum</i>	II 2	Harig wilgeroosje
<i>Rumex crispus</i>	II 1	Krulzuring
<i>Veronica catenata</i>	II 1	Rode waterereprijs
<i>Festuca arundinacea</i>	I 2	Rietzwenkgras
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	I 2	Ruwe bies
<i>Valeriana officinalis</i>	I 2	Echte valeriaan
<i>Polygonum persicaria</i>	I 2	Perzikkruid
<i>Alis plantago-aquatic</i>	I 1	Grote waterweegbree
<i>Phalaris arundinacea</i>	+ 3	Rietgras
<i>Poa trivialis</i>	+ 2	Ruw beemdgras
<i>Urtica dioica</i>	+ 1	Grote brandnetel
<i>Tussilago farfara</i>	+ 1	Klein hoefblad
<i>Bidens cernua</i>	+ 2	Knikkend tandzaad
<i>Matricaria maritima</i>	+ 1	Reukeloze kamille
<i>Solanum dulcamara</i>	+ 1	Bitterzoet
<i>Plantago major</i>	+ 1	Grote weegbree s.l.
<i>Eupatorium cannabinum</i>	+ 1	Koninginnekruid
<i>Cirsium arvense</i>	+ 1	Akkerdistel
<i>Galium aparine</i>	r 4	Kleefkruid
<i>Berula erecta</i>	r 3	Kleine watereppe
<i>Juncus ambiguus</i>	r 3	Zilte greppelrus
<i>Rorippa amphibia</i>	r 2	Gele waterkers
<i>Senecio paludosus</i>	r 2	Moeraskruiskruid
<i>Elymus athericus</i>	r 2	Strandkweek
<i>Bidens tripartita</i>	r 2	Veerdelig tandzaad
<i>Atriplex prostrata</i>	r 1	Spiesmelde
<i>Ranunculus sceleratus</i>	r 1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Limosella aquatica</i>	r 1	Slijkgroen
<i>Potamogeton trichoides</i>	r 5	Haarfonteinkruid
<i>Sparganium erectum</i>	r 5	Grote egelskop s.l.
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	r 3	Gewone waterbies
<i>Rorippa palustris</i>	r 2	Moeraskers
<i>Agrostis capillaris</i>	r 2	Gewoon struisgras
<i>Dactylis glomerata</i>	r 2	Kropaar
<i>Carex cuprina</i>	r 2	Valse voszegge
<i>Eleoc palus ssp unigl</i>	r 2	Slanke waterbies
<i>Elodea nuttallii</i>	r 2	Smalle waterpest
<i>Agrostis gigantea</i>	r 2	Hoog struisgras
<i>Bryon creti (ss dioic</i>	r 2	Heggerank
<i>Apium graveolens</i>	r 2	Selderij

Alismato-Scirpetum scirpetosum triquetri

Ass. van Heen en Grote waterweegbree; subass. met Driekantige bies

Aantal opnamen

6

<i>Scirpus triquetri</i>	V	5	Driekantige bies
<i>Scirpus maritimus</i>	V	2	Heen
<i>Scirpus lacustris ssp. lacustris</i>	V	3	Mattenbies s.s.
<i>Scirpus lacustris s. taberna</i>	II	2	Ruwe bies
<i>Lythrum salicaria</i>	II	1	Grote kattenstaart
<i>Sagittaria sagittifolia</i>	I	4	Pijlkruid
<i>Callitriche stagnalis</i>	I	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Polygonum hydropiper</i>	I	2	Waterpeper
<i>Alisma plantago-aquaticum</i>	I	1	Grote waterweegbree
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	1	Rietgras

Alismato-Scirpetum calthetosum**Ass. van Heen en Grote waterweegbree; subass. met Spindotterbloem**

Aantal opnamen 15

<i>Scirpus maritimus</i>	V	4	Heen
<i>Phalaris arundinacea</i>	IV	3	Rietgras
<i>Polygonum hydropiper</i>	IV	3	Waterpeper
<i>Lythrum salicaria</i>	III	3	Grote kattedaart
<i>Cal palust ssp araneo</i>	III	2	Spindotterbloem
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	III	5	Mattenbies s.s.
<i>Senecio paludosus</i>	III	3	Moeraskruiskruid
<i>Alis plantago-aquatic</i>	II	2	Grote waterweegbree
<i>Mentha aquatica</i>	II	3	Watermunt
<i>Typha latifolia</i>	II	3	Grote lisdodde
<i>Myosotis palustris</i>	II	3	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Callitriche stagnalis</i>	II	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Scirpus triquetar</i>	II	3	Driekantige bies
<i>Apium nodiflorum</i>	II	3	Groot moerasscherm
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	2	Fioringras
<i>Calystegia sepium</i>	I	3	Haagwinde
<i>Cardamine amara</i>	I	1	Bittere veldkers
<i>Lycopus europaeus</i>	I	5	Wolfspoot
<i>Stachys palustris</i>	I	4	Moerasandoorn
<i>Solanum dulcamara</i>	I	3	Bitterzoet
<i>Butomus umbellatus</i>	I	2	Zwanebloem
<i>Berula erecta</i>	I	2	Kleine watereppe
<i>Ranunculus repens</i>	+	4	Kruipende boterbloem
<i>Bidens frondosa</i>	+	2	Zwart tandzaad
<i>Spargan erac ssp erac</i>	+	2	Grote egelskop s.s.
<i>Typha angustifolia</i>	+	2	Kleine lisdodde
<i>Poa trivialis</i>	+	2	Ruw beemdgras
<i>Epilobium hirsutum</i>	+	2	Harig wilgeroosje
<i>Rumex conglomeratus</i>	+	2	Kluwenzuring
<i>Glyceria maxima</i>	+	2	Liesgras
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	+	2	Ruwe bies
<i>Phragmites australis</i>	+	2	Riet
<i>Ranunculus ficaria</i>	+	1	Speenkruid

Scirpus lacustris facies van Alismato-Scirpetum calthetosum

Aantal opnamen 9

<i>Sci lacust ssp lacust</i>	V	7	Mattenbies s.s.
<i>Lythrum salicaria</i>	V	3	Grote kattestaart
<i>Cal palust ssp araneo</i>	V	2	Spindotterbloem
<i>Sagittar sagittifolia</i>	IV	2	Pijlkruid
<i>Polygonum hydropiper</i>	IV	2	Waterpeper
<i>Scirpus maritimus</i>	IV	2	Heen
<i>Alis plantago-aquatic</i>	IV	2	Grote waterweegbree
<i>Callitriche stagnalis</i>	III	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Myosotis palustris</i>	III	3	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Butomus umbellatus</i>	II	2	Zwanebloem
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Scirpus triquetar</i>	II	5	Driekantige bies
<i>Glyceria maxima</i>	II	4	Liesgras
<i>Sium latifolium</i>	II	2	Grote watereppe
<i>Potamogeton natans</i>	II	2	Drijvend fonteinkruid
<i>Spargan errec ssp errec</i>	II	2	Grote egelskop s.s.
<i>Berula erecta</i>	II	2	Kleine watereppe
VEROA.C	I	4	
<i>Rorippa amphibia</i>	I	2	Gele waterkers
<i>Apium nodiflorum</i>	I	2	Groot moerasscherm
<i>Cardamine amara</i>	+	2	Bittere veldkers
<i>Rorippa amphibia</i>	+	2	Gele waterkers
<i>Bidens cernua</i>	+	2	Knikkend tandzaad
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	+	2	Witte waterkers

VEROA.C = Veronica anagallis-aquatica + Veronica catenata

Alismato-Scirpetum inops

Ass. van Heen en Grote waterweegbree; arme subass.

Aantal opnamen

14

<i>Scirpus maritimus</i>	V	6	Heen
<i>Cardamine amara</i>	III	2	Bittere veldkers
<i>Polygonum hydropiper</i>	II	2	Waterpeper
<i>Veronica catenata</i>	II	2	Rode waterereprijs
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	2	Rietgras
<i>Phragmites australis</i>	I	2	Riet
<i>Lythrum salicaria</i>	I	2	Grote kattestaart
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	+	6	Ruwe bies
<i>Typha angustifolia</i>	+	5	Kleine lisdodde
<i>Cardamine pratensis</i>	+	3	Pinksterbloem
<i>Potamogeton pectinatus</i>	+	3	Schedefonteinkruid
<i>Callitric obtusangula</i>	+	2	Stomphoekig sterrekroos
<i>Sparganium emersum</i>	+	2	Kleine egelskop
<i>Sagittar sagittifolia</i>	+	2	Pijlkruid
<i>Callitriche stagnalis</i>	+	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Scirpus triqueter</i>	+	2	Driekantige bies
<i>Cal palust ssp araneo</i>	+	1	Spindotterbloem
<i>Stachys palustris</i>	+	1	Moerasandoorn

Typho-Phragmitetum typhetosum angustifoliae
Riet-ass.; subass. met Kleine lisdodde

Aantal opnamen 26

<i>Typha angustifolia</i>	V	5	Kleine lisdodde
<i>Polygonum hydropiper</i>	II	2	Waterpeper
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Lythrum salicaria</i>	II	2	Grote kattestaart
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Scirpus maritimus</i>	II	2	Heen
<i>Calystegia sepium</i>	II	2	Haagwinde
<i>Rorippa amphibia</i>	II	1	Gele waterkers
<i>Mentha aquatica</i>	I	3	Watermunt
<i>Stachys palustris</i>	I	2	Moerasandoorn
<i>Cal palust ssp araneo</i>	I	2	Spindotterbloem
<i>Epilobium hirsutum</i>	I	2	Harig wilgeroosje
<i>Solanum dulcamara</i>	I	1	Bitterzoet
<i>Typha latifolia</i>	I	2	Grote lisdodde
<i>Callitriche species</i>	I	3	Sterrekroos (G)
<i>Glyceria maxima</i>	I	2	Liesgras
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	1	Fioringras
<i>Bidens tripartita</i>	I	1	Veerdelig tandzaad
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	+	2	Gewone waterbies
<i>Alis plantago-aquatic</i>	+	2	Grote waterweegbree
<i>Lemna minor</i>	+	2	Klein kroos
RORIM.N	+	2	
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	+	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Acorus calamus</i>	r	4	Kalmoes
<i>Carex acutiformis</i>	r	2	Moeraszegge
<i>Cardamine amara</i>	r	2	Bittere veldkers
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	r	2	Ruwe bies
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	r	2	Mattenbies s.s.
<i>Apium nodiflorum</i>	r	2	Groot moerasscherm
<i>Spirodela polyrhiza</i>	r	2	Veelwortelig kroos
<i>Nuphar lutea</i>	r	2	Gele plomp
<i>Myosotis palustris</i>	r	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Galium aparine</i>	r	2	Kleefkruid
<i>Polygonum persicaria</i>	r	2	Perzikkruid
<i>Bidens cernua</i>	r	1	Knikkend tandzaad
<i>Valeriana officinalis</i>	r	1	Echte valeriaan
<i>Angelica archangelica</i>	r	1	Grote engelwortel
<i>Urtica dioica</i>	r	1	Grote brandnetel
<i>Carex riparia</i>	r	1	Oeverzegge
<i>Salix viminalis</i>	r	1	Katwilg
<i>Rumex hydrolapathum</i>	r	1	Waterzuring
<i>Salix alba</i>	r	1	Schietwilg
<i>Lemna trisulca</i>	r	1	Puntkroos
<i>Scirpus triquetter</i>	r	1	Driekantige bies
<i>Galium palustre</i>	r	1	Moeraswalstro

RORIM.N = *Rorippa microphylla* + *Rorippa nasturtium-aquaticum*

Typho-Phragmitetum calthetosum
Riet-ass.; subass. met Dotterbloem

Aantal opnamen 150

<i>Phragmites australis</i>	V	5	Riet
<i>Cal palust ssp araneo</i>	IV	3	Spindotterbloem
<i>Cardamine amara</i>	III	2	Bittere veldkers
<i>Calystegia sepium</i>	III	2	Haagwinde
<i>Poa trivialis</i>	II	3	Ruw beemdgras
<i>Myosotis palustris</i>	II	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Solanum dulcamara</i>	II	2	Bitterzoet
<i>Polygonum hydropiper</i>	I	2	Waterpeper
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	3	Rietgras
<i>Lythrum salicaria</i>	I	2	Grote kattestaart
<i>Ranunculus ficaria</i>	I	4	Speenkruid
<i>Epilobium hirsutum</i>	I	2	Harig wilgeroosje
<i>Urtica dioica</i>	I	1	Grote brandnetel
<i>Typha latifolia</i>	+	3	Grote lisdodde
<i>Senecio paludosus</i>	+	2	Moeraskruiskruid
<i>Galium palustre</i>	+	1	Moeraswalstro
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Alis plantago-aquatic</i>	+	2	Grote waterweegbree
<i>Stachys palustris</i>	+	2	Moerasandoorn
<i>Ranunculus repens</i>	+	2	Kruipende boterbloem
<i>Glyceria maxima</i>	+	2	Liesgras
<i>Callitriche stagnalis</i>	+	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Galium aparine</i>	+	2	Kleefkruid
<i>Iris pseudacorus</i>	+	2	Gele lis
<i>Mentha aquatica</i>	+	3	Watermunt
<i>Sium latifolium</i>	r	2	Grote watereppe
<i>Valeriana officinalis</i>	r	1	Echte valeriaan
<i>Angelica archangelica</i>	r	1	Grote engelwortel
<i>Rumex obtusifolius</i>	r	1	Ridderzuring
<i>Berula erecta</i>	r	2	Kleine watereppe
<i>Callitriche species</i>	r	1	Sterrekroos (G)
<i>Rumex hydrolapathum</i>	r	1	Waterzuring
<i>Bidens tripartita</i>	r	1	Veerdelig tandzaad
<i>Anthriscus sylvestris</i>	r	3	Fluitekruid
<i>Impatiens glandulifera</i>	r	2	Reuzenbalsemien
<i>Symphytum officinale</i>	r	1	Gewone smeewortel
<i>Ranunculus sceleratus</i>	r	1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Salix alba</i>	r	5	Schietwilg
<i>Carex acuta</i>	r	3	Scherpe zegge
<i>Scirpus maritimus</i>	r	2	Heen
<i>Lysimachia vulgaris</i>	r	1	Grote wederik
<i>Eupatorium cannabinum</i>	r	1	Koninginnekruid
<i>Spargan erect ssp erect</i>	r	3	Grote egelskop s.s.
<i>Rumex crispus</i>	r	2	Kruizuring
<i>Rorippa amphibia</i>	r	1	Gele waterkers
<i>Thalictrum flavum</i>	r	1	Poelruit
<i>Rumex species</i>	r	1	Zuring (G)
<i>Typha angustifolia</i>	r	4	Kleine lisdodde
<i>Callitriche obtusangula</i>	r	2	Stomphoekig sterrekroos
<i>Rorippa palustris</i>	r	2	Moeraskers

Typho-Phragmitetum calthetosum
Riet-ass.; subass. met Dotterbloem

Aantal opnamen

150

<i>Galeopsis tetrahit</i>	r	2	Gewone hennepnetel
<i>Cirsium arvense</i>	r	1	Akkerdistel
<i>Atriplex prostrata</i>	r	1	Spiesmelde
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	r	5	Mattenbies s.s.
<i>Cardamine pratensis</i>	r	5	Pinksterbloem
<i>Salix viminalis</i>	r	4	Katwilg
<i>Sagittar sagittifolia</i>	r	2	Pijlkruid
<i>Myosotis arvensis</i>	r	2	Akkervergeet-mij-nietje
<i>Lolium perenne</i>	r	2	Engels raagrass
<i>Heracleum sphondylium</i>	r	2	Gewone bereklauw
<i>Glechoma hederacea</i>	r	2	Hondsdrif
<i>Gal palus ssp elongat</i>	r	2	Rietwalstro
<i>Bidens frondosa</i>	r	2	Zwart tandzaad
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	r	2	Witte waterkers
<i>Humulus lupulus</i>	r	2	Hop
<i>Rorippa species</i>	r	2	Waterkers (G)
<i>Sonchus asper</i>	r	1	Gekroesde melkdistel
<i>Veron anagallis-aquat</i>	r	1	Blauwe waterereprijs
<i>Carex riparia</i>	r	1	Oeverzegge
<i>Bidens cernua</i>	r	1	Knikkend tandzaad
<i>Plantago major</i>	r	1	Grote weegbree s.l.
<i>Potentilla anserina</i>	r	1	Zilverschoon
<i>Epilobium palustre</i>	r	1	Moerasbasterdwederik
<i>Carex acutiformis</i>	r	1	Moeraszegge
<i>Scrophul umbr ssp nee</i>	r	1	Middelst helmkruid
<i>Rumex conglomeratus</i>	r	1	Kluwenzuring
<i>Rubus caesius</i>	r	1	Dauwbraam
<i>Ranunc fica ssp bulbi</i>	r	1	Gewoon speenkruid
<i>Ranunculus sardous</i>	r	1	Behaarde boterbloem

Caricetum ripariae
Oeverzegge-associatie

Aantal opnamen 7

<i>Carex riparia</i>	V	5
<i>Phragmites australis</i>	V	1
<i>Solanum dulcamara</i>	II	2
<i>Symphytum officinale</i>	II	2
<i>Cirsium arvense</i>	II	2
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	1
<i>Calystegia sepium</i>	II	1
<i>Urtica dioica</i>	I	4
<i>Rumex hydrolapathum</i>	I	2
<i>Iris pseudacorus</i>	I	2
<i>Stachys palustris</i>	I	1
<i>Glyceria maxima</i>	I	1
<i>Lythrum salicaria</i>	I	1
<i>Mentha aquatica</i>	I	1
<i>Rubus species</i>	I	1
<i>Impatiens noli-tangere</i>	I	1

Oeverzegge
Riet
Bitterzoet
Gewone smeerwortel
Akkerdistel
Rietgras
Haagwinde
Grote brandnetel
Waterzuring
Gele lis
Moerasandoorn
Liesgras
Grote kattestaart
Watermunt
Braam (G)
Groot springzaad

Caricetum gracilis
Associatie van Scherpe zegge

Aantal opnamen 19

<i>Carex acuta</i>	V 5	Scherpe zegge
<i>Phragmites australis</i>	III 2	Riet
<i>Phalaris arundinacea</i>	III 2	Rietgras
<i>Glyceria maxima</i>	III 2	Liesgras
<i>Myosotis palustris</i>	III 1	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Agrostis stolonifera</i>	II 2	Fioringras
<i>Mentha aquatica</i>	II 2	Watermunt
<i>Poa trivialis</i>	II 2	Ruw beemdgras
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	II 2	Gewone waterbies
<i>Cardamine pratensis</i>	II 2	Pinksterbloem
<i>Calystegia sepium</i>	II 1	Haagwinde
<i>Iris pseudacorus</i>	II 1	Gele lis
<i>Lycopus europaeus</i>	II 1	Wolfspoot
<i>Polygonum amphibium</i>	II 1	Veenwortel
<i>Galium palustre</i>	II 1	Moeraswalstro
<i>Lythrum salicaria</i>	II 1	Grote kattestaart
<i>Cardamine amara</i>	II 1	Bittere veldkers
<i>Lolium perenne</i>	I 3	Engels raaigras
<i>Carex riparia</i>	I 2	Oeverzegge
<i>Lemna minor</i>	I 2	Klein kroos
<i>Rumex hydrolapathum</i>	I 2	Waterzuring
<i>Lysimachia vulgaris</i>	I 2	Grote wederik
<i>Trifolium pratense</i>	I 2	Rode klaver
<i>Rumex crispus</i>	I 2	Krulzuring
<i>Acorus calamus</i>	I 2	Kalmoes
<i>Alopecurus pratensis</i>	I 2	Grote vossestaart
<i>Elodea nuttallii</i>	I 2	Smalle waterpest
<i>Cal palust ssp araneo</i>	I 1	Spindotterbloem
<i>Stachys palustris</i>	I 1	Moerasandoorn
<i>Rorippa amphibia</i>	I 1	Gele waterkers
<i>Solanum dulcamara</i>	I 1	Bitterzoet
<i>Equisetum palustre</i>	I 1	Lidrus
<i>Lysimachia nummularia</i>	I 1	Penningkruid
<i>Symphytum officinale</i>	I 1	Gewone smeewortel
<i>Polygonum hydropiper</i>	I 1	Waterpeper
<i>Senecio paludosus</i>	I 1	Moeraskruiskruid
<i>Callitriche species</i>	I 1	Sterrekroos (G)
<i>Alis plantago-aquatic</i>	I 1	Grote waterweegbree
<i>Salix alba</i>	+ 5	Schietwilg
<i>Salix cinerea</i>	+ 3	Grauwe wilg
<i>Typha angustifolia</i>	+ 3	Kleine lisdodde
<i>Carex acutiformis</i>	+ 2	Moeraszegge
<i>Sparganium erectum</i>	+ 2	Grote egelskop s.l.
<i>Scirpus maritimus</i>	+ 2	Heen
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	+ 2	Zachte dravik s.s.
<i>Juncus articulatus</i>	+ 2	Zomprus
<i>Lemna trisulca</i>	+ 2	Puntkroos
<i>Ranunculus repens</i>	+ 2	Kruipende boterbloem
<i>Senecio jacobaea</i>	+ 1	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Impatiens noli-tangere</i>	+ 1	Groot springzaad
<i>Rumex obtusifolius</i>	+ 1	Ridderzuring

Caricetum gracilis
Associatie van Scherpe zegge

Aantal opnamen 19

<i>Urtica dioica</i>	+ 1	Grote brandnetel
<i>Valeriana officinalis</i>	+ 1	Echte valeriaan
<i>Heracleum sphondylium</i>	+ 1	Gewone bereklauw
<i>Festuca arundinacea</i>	+ 1	Rietzwenkgras
<i>Galeopsis tetrahit</i>	+ 1	Gewone hennepnetel
<i>Equisetum fluviatile</i>	+ 1	Holpijp
<i>Pulicaria dysenterica</i>	+ 1	Heelblaadjes
<i>Glyceria fluitans</i>	+ 1	Mannagras
<i>Planta major ssp major</i>	+ 1	Grote weegbree s.s.
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	+ 1	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Rumex species</i>	+ 1	Zuring (G)
<i>Rorippa palustris</i>	+ 1	Moeraskers
<i>Nymphoides peltata</i>	+ 1	Watergentiaan
<i>Ranunc ficca ssp bulbi</i>	+ 1	Gewoon speenkruid
<i>Epilobium palustre</i>	+ 1	Moerasbasterdwederik

RG *Glyceria maxima*-[Phragmitetea]
Rompgemeenschap van Liesgras

Aantal opnamen 58

<i>Glyceria maxima</i>	V	6	Liesgras
<i>Phragmites australis</i>	III	2	Riet
<i>Phalaris arundinacea</i>	III	3	Rietgras
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	3	Fioringras
<i>Iris pseudacorus</i>	II	2	Gele lis
<i>Calystegia sepium</i>	II	2	Haagwinde
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Urtica dioica</i>	II	2	Grote brandnetel
<i>Lythrum salicaria</i>	II	2	Grote kattestaart
<i>Myosotis palustris</i>	II	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Galium palustre</i>	II	2	Moeraswalstro
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Gal palust ssp araneo</i>	II	2	Spindotterbloem
<i>Polygonum hydropiper</i>	II	2	Waterpeper
<i>Mentha aquatica</i>	II	3	Watermunt
<i>Typha latifolia</i>	II	2	Grote lisdodde
<i>Solanum dulcamara</i>	II	2	Bitterzoet
<i>Carex acuta</i>	I	2	Scherpe zegge
<i>Symphytum officinale</i>	I	2	Gewone smeewortel
<i>Ranunculus repens</i>	I	2	Kruipende boterbloem
<i>Equisetum palustre</i>	I	2	Lidrus
<i>Stachys palustris</i>	I	2	Moerasandoorn
<i>Poa trivialis</i>	I	2	Ruw beemdgras
<i>Cirsium arvense</i>	I	2	Akkerdistel
<i>Rorippa amphibia</i>	I	2	Gele waterkers
<i>Scirpus maritimus</i>	I	2	Heen
<i>Rumex obtusifolius</i>	I	2	Ridderzuring
<i>Senecio paludosus</i>	I	2	Moeraskruiskruid
<i>Galium aparine</i>	I	2	Kleefkruid
<i>Equisetum fluviatile</i>	I	2	Holpijp
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	+	3	Mattenbies s.s.
<i>Polygonum amphibium</i>	+	2	Veenwortel
<i>Valeriana officinalis</i>	+	2	Echte valeriaan
<i>Veronica beccabunga</i>	+	2	Beekpunge
<i>Spargan erect ssp erect</i>	+	3	Grote egelskop s.s.
<i>Rorippa palustris</i>	+	2	Moeraskers
<i>Lemna minor</i>	+	2	Klein kroos
<i>Cardamine amara</i>	+	2	Bittere veldkers
<i>Alis plantago-aquatic</i>	+	2	Grote waterweegbree
<i>Veronica catenata</i>	+	2	Rode waterereprijs
<i>Carex riparia</i>	+	2	Oeverzegge
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Juncus effusus</i>	+	2	Pitrus
<i>Veron anagallis-aquat</i>	+	1	Blauwe waterereprijs
<i>Rumex hydrolapathum</i>	+	1	Waterzuring
<i>Gal palus ssp elongat</i>	+	1	Rietwalstro
<i>Angelica archangelica</i>	+	1	Grote engelwortel
<i>Thalictrum flavum</i>	r	4	Poelruit
<i>Salix purpurea</i>	r	4	Bittere wilg
<i>Carex acutiformis</i>	r	3	Moeraszegge
<i>Salix alba</i>	r	3	Schietwilg

RG *Glyceria maxima*-[Phragmitetea]
Rompgemeenschap van Liesgras

Aantal opnamen

58

<i>Eleoc palus ssp palus</i>	r	3	Gewone waterbies
<i>Pol lapath ssp lapath</i>	r	2	Knopige duizendknoop
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	r	2	Witte waterkers
<i>Berula erecta</i>	r	2	Kleine watereppe
<i>Carex hirta</i>	r	2	Ruige zegge
<i>Sium latifolium</i>	r	2	Grote watereppe
<i>Plantago major</i>	r	2	Grote weegbree s.l.
<i>Callitriche stagnalis</i>	r	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Cardamine pratensis</i>	r	2	Pinksterbloem
<i>Bidens tripartita</i>	r	2	Veerdelig tandzaad
<i>Butomus umbellatus</i>	r	2	Zwanebloem
<i>Scutellar galericulat</i>	r	2	Blauw glikkruid
<i>Glechoma hederacea</i>	r	2	Hondsdrif
<i>Lysimachia vulgaris</i>	r	2	Grote wederik
<i>Atriplex prostrata</i>	r	1	Spiesmelde
<i>Apium nodiflorum</i>	r	4	Groot moerasscherm
<i>Typha angustifolia</i>	r	4	Kleine lisdodde
<i>Sparganium erectum</i>	r	3	Grote egelskop s.l.
<i>Glyceria fluitans</i>	r	3	Mannagras
<i>Spirodela polyrhiza</i>	r	2	Veelwortelig kroos
<i>Rumex conglomeratus</i>	r	2	Kluwenzuring
<i>Sinapis arvensis</i>	r	2	Herik
<i>Anthriscus sylvestris</i>	r	2	Fluitekruid
<i>Deschampsia cespitosa</i>	r	2	Ruwe smele
<i>Impatiens noli-tangere</i>	r	2	Groot springzaad
<i>Holcus lanatus</i>	r	2	Gestreepte witbol
<i>Juncus inflexus</i>	r	2	Zeegroene rus
<i>Chenopodium album</i>	r	2	Melganzevoet
<i>Elymus repens</i>	r	2	Kweek
<i>Eleocharis palustris</i>	r	2	Waterbies
<i>Heracleum sphondylium</i>	r	2	Gewone bereklauw
<i>Angelica sylvestris</i>	r	2	Gewone engelwortel
<i>Festuca gigantea</i>	r	2	Reuzenzwenkgras
<i>Carex pseudocyperus</i>	r	2	Hoge cyperzegge
<i>Bellis perennis</i>	r	2	Madeliefje
<i>Carex disticha</i>	r	2	Tweerijige zegge
<i>Polygonum persicaria</i>	r	2	Perzikkruid
<i>Lysimachia thysiflora</i>	r	2	Moeraswederik
<i>Potentilla anserina</i>	r	2	Zilver schoon
<i>Aster tripolium</i>	r	1	Zulte
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	r	1	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Carex trinervis</i>	r	1	Drienvijge zegge
<i>Taraxac officinal s.s</i>	r	1	Gewone paardebloem
<i>Cirsium oleraceum</i>	r	1	Moesdistel
<i>Ranunc fica ssp bulbi</i>	r	1	Gewoon speenkruid
<i>Petasites hybridus</i>	r	1	Groot hoefblad
<i>Rumex crispus</i>	r	1	Kruizuring
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	r	1	Echte koekoeksbloem
<i>Lathyrus pratensis</i>	r	1	Veldlathyrus
<i>Rubus caesius</i>	r	1	Dauwbraam

**RG *Typha latifolia*-[Phragmitetea]
Rompgemeenschap van Grote lisdodde**

Aantal opnamen 11

<i>Typha latifolia</i>	V	6	Grote lisdodde
<i>Phalaris arundinacea</i>	IV	3	Rietgras
<i>Lycopus europaeus</i>	III	3	Wolfspoot
<i>Calystegia sepium</i>	III	3	Haagwinde
<i>Lythrum salicaria</i>	III	2	Grote kattestaart
<i>Solanum dulcamara</i>	III	2	Bitterzoet
<i>Scirpus maritimus</i>	III	3	Heen
<i>Polygonum hydropiper</i>	III	2	Waterpeper
<i>Alis plantago-aquatic</i>	III	2	Grote waterweegbree
<i>Cal palust ssp araneo</i>	III	2	Spindotterbloem
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Stachys palustris</i>	II	6	Moerasandoorn
<i>Mentha aquatica</i>	II	3	Watermunt
<i>Glyceria maxima</i>	II	3	Liesgras
<i>Bidens frondosa</i>	II	2	Zwart tandzaad
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	II	2	Mattenbies s.s.
<i>Spargan erect ssp erect</i>	I	5	Grote egelskop s.s.
<i>Berula erecta</i>	I	3	Kleine watereppe
<i>Sium latifolium</i>	I	3	Grote watereppe
<i>Senecio paludosus</i>	I	2	Moeraskruiskruid
<i>Cardamine amara</i>	I	2	Bittere veldkers
<i>Epilobium hirsutum</i>	I	2	Harig wilgeroosje
<i>Apium nodiflorum</i>	I	2	Groot moerasscherm
<i>Rorippa amphibia</i>	I	2	Gele waterkers
<i>Carex acuta</i>	+	7	Scherpe zegge
<i>Salix fragilis</i>	+	5	Kraakwilg
<i>Salix dasyclados</i>	+	5	Duitse dot
<i>Spirodela polyrhiza</i>	+	3	Veelwortelig kroos
<i>Symphytum officinale</i>	+	2	Gewone smeewortel
<i>Valeriana officinalis</i>	+	2	Echte valeriaan
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Lemna trisulca</i>	+	2	Puntkroos
<i>Impatiens noli-tangere</i>	+	2	Groot springzaad
<i>Myosotis palustris</i>	+	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Callitriche stagnalis</i>	+	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Salix purpurea</i>	+	2	Bittere wilg
<i>Rumex conglomeratus</i>	+	2	Kluwenzuring
<i>Ranunculus repens</i>	+	2	Kruipende boterbloem
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Ranunculus repens</i>	+	2	Kruipende boterbloem
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Galium palustre</i>	+	1	Moeraswalstro

RG Phalaris arundinacea-[Phragmitetalia]
Rompgemeenschap van Rietgras

Aantal opnamen	24		
<i>Phalaris arundinacea</i>	V	6	Rietgras
<i>Phragmites australis</i>	III	2	Riet
<i>Glyceria maxima</i>	II	3	Liesgras
<i>Stachys palustris</i>	II	2	Moerasandoorn
<i>Calystegia sepium</i>	II	2	Haagwinde
<i>Lythrum salicaria</i>	II	1	Grote kattestaart
<i>Rorippa amphibia</i>	I	3	Gele waterkers
<i>Iris pseudacorus</i>	I	2	Gele lis
<i>Ranunculus repens</i>	I	2	Kruipende boterbloem
<i>Polygonum amphibium</i>	I	2	Veenwortel
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Solanum dulcamara</i>	I	1	Bitterzoet
<i>Typha latifolia</i>	I	2	Grote lisdodde
<i>Carex acuta</i>	I	2	Scherpe zegge
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	2	Fioringras
<i>Equisetum palustre</i>	I	2	Lidrus
<i>Myosotis palustris</i>	+	3	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Cal palust ssp araneo</i>	+	3	Spindotterbloem
<i>Galium aparine</i>	+	2	Kleefkruid
<i>Galium palustre</i>	+	2	Moeraswalstro
<i>Urtica dioica</i>	+	2	Grote brandnetel
<i>Spargan erect ssp erect</i>	+	2	Grote egelskop s.s.
<i>Epilobium hirsutum</i>	+	2	Harig wilgeroosje
<i>Carex cuprina</i>	+	2	Valse voszegge
<i>Valeriana officinalis</i>	+	2	Echte valeriaan
<i>Alis plantago-aquatic</i>	+	1	Grote waterweegbree
<i>Angelica archangelica</i>	+	1	Grote engelwortel
<i>Thalictrum flavum</i>	+	1	Poelruit
<i>Eupatorium cannabinum</i>	+	1	Koninginnekruid
<i>Cardamine amara</i>	+	1	Bittere veldkers
<i>Polygonum hydropiper</i>	+	1	Waterpeper
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	r	4	Ruwe bies
<i>Rumex obtusifolius</i>	r	3	Ridderzuring
<i>Typha angustifolia</i>	r	3	Kleine lisdodde
<i>Plantago major</i>	r	2	Grote weegbree s.l.
<i>Polygonum persicaria</i>	r	2	Perzikkruid
<i>Poa trivialis</i>	r	2	Ruw beemdgras
<i>Pol lapath ssp lapath</i>	r	2	Knopige duizendknoop
<i>Senecio paludosus</i>	r	2	Moeraskruiskruid
<i>Carex acutiformis</i>	r	2	Moeraszegge
<i>Trifolium repens</i>	r	2	Witte klaver
<i>Apium graveolens</i>	r	2	Selderij
<i>Myosotis arvensis</i>	r	2	Akkervergeet-mij-nietje
<i>Scirpus maritimus</i>	r	2	Heen
<i>Equisetum fluviatile</i>	r	2	Holpijp
<i>Festuca arundinacea</i>	r	2	Rietzwenkgras
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	r	1	Mattenbies s.s.
<i>Veronica beccabunga</i>	r	1	Beekpunge
<i>Stellaria media</i>	r	1	Vogelmuur
<i>Symphytum officinale</i>	r	1	Gewone smeewortel
<i>Acer pseudoplatanus</i>	r	1	Gewone esdoorn

**RG Phalaris arundinacea-[Phragmitetalia]
Rompgemeenschap van Rietgras**

Aantal opnamen 24

<i>Carex disticha</i>	r	1	Tweerijige zegge
<i>Callitriche species</i>	r	1	Sterrekroos (G)
<i>Cirsium arvense</i>	r	1	Akkerdistel
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	r	1	Gewone waterbies
<i>Acorus calamus</i>	r	1	Kalmoes
<i>Bidens tripartita</i>	r	1	Veerdelig tandzaad
<i>Anthriscus sylvestris</i>	r	1	Fluitekruid
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	r	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Rorippa sylvestris</i>	r	1	Akkerkers
<i>Mentha arvensis</i>	r	1	Akkermunt
<i>Rumex species</i>	r	1	Zuring (G)
<i>Elymus repens</i>	r	1	Kweek
<i>Gal palus ssp elongat</i>	r	1	Rietwalstro
<i>Lysimachia vulgaris</i>	r	1	Grote wederik
<i>Juncus effusus</i>	r	1	Pitrus

Plantagini-Lolietum perennis**Associatie van Engels raaigras en Grote weegbree**

Aantal opnamen 153

<i>Lolium perenne</i>	IV	5	Engels raaigras
<i>Agrostis stolonifera</i>	IV	3	Fioringras
<i>Poa trivialis</i>	IV	3	Ruw beemdgras
<i>Trifolium repens</i>	IV	2	Witte klaver
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Taraxac officinal s.s</i>	III	2	Gewone paardebloem
<i>Poa annua</i>	III	2	Straatgras
<i>Elymus repens</i>	III	2	Kweek
<i>Polygonum aviculare</i>	III	2	Varkensgras
<i>Stellaria media</i>	II	2	Vogelmuur
<i>Dactylis glomerata</i>	II	2	Kropaar
<i>Planta major ssp major</i>	II	2	Grote weegbree s.s.
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	II	2	Gewoon herderstasje
<i>Ranunculus repens</i>	II	2	Kruipende boterbloem
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	II	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Bellis perennis</i>	II	2	Madeliefje
<i>Plantago major</i>	II	2	Grote weegbree s.l.
<i>Potentilla anserina</i>	II	2	Zilverschoon
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	I	3	Zachte dravik s.s.
<i>Alopecurus pratensis</i>	I	3	Grote vossestaart
<i>Festuca rubra</i>	I	3	Rood zwenkgras s.l.
<i>Urtica dioica</i>	I	2	Grote brandnetel
<i>Ranunculus sardous</i>	I	2	Behaarde boterbloem
<i>Poa pratensis</i>	I	2	Veldbeemdgras
<i>Festuca arundinacea</i>	I	2	Rietzwenkgras
<i>Trifolium pratense</i>	I	2	Rode klaver
<i>Plantago lanceolata</i>	I	2	Smalle weegbree
<i>Polygonum persicaria</i>	I	2	Perzikkruid
<i>Phragmites australis</i>	I	2	Riet
<i>Phleum pratense</i>	I	2	Timoteegras s.l.
<i>Matricaria maritima</i>	I	2	Reukeloze kamille
<i>Achillea millefolium</i>	I	2	Gewoon duizendblad
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	I	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Rumex crispus</i>	I	1	Krulzuring
<i>Cirsium vulgare</i>	I	1	Speerdistel
<i>Rumex obtusifolius</i>	+	3	Ridderzuring
<i>Glechoma hederacea</i>	+	2	Hondsdrif
<i>Phalaris arundinacea</i>	+	2	Rietgras
<i>Rorippa sylvestris</i>	+	2	Akkerkers
<i>Matricaria discoidea</i>	+	2	Schijfkamille
<i>Equisetum arvense</i>	+	2	Heermoes
<i>Mentha aquatica</i>	+	2	Watermunt
<i>Ranunculus acris</i>	+	2	Scherpe boterbloem
<i>Geranium dissectum</i>	+	2	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Geranium molle</i>	+	2	Zachte ooievaarsbek
<i>Carex hirta</i>	+	2	Ruige zegge
<i>Equisetum palustre</i>	+	2	Lidrus
<i>Holcus lanatus</i>	+	2	Gestreepte witbol
<i>Phl praten ssp praten</i>	+	2	Timoteegras s.s.
<i>Potentilla reptans</i>	+	2	Vijfvingerkruid
<i>Prunella vulgaris</i>	+	2	Gewone brunel

Plantagini-Lolietum perennis

Associatie van Engels raaigras en Grote weegbree

Aantal opnamen

153

<i>Polygonum amphibium</i>	+	2	Veenwortel
<i>Plantago maj s. pleios</i>	+	2	Getande weegbree
<i>Trifolium dubium</i>	+	2	Kleine klaver
<i>Matricaria recutita</i>	+	2	Echte kamille
<i>Atriplex prostrata</i>	+	1	Spiesmelde
<i>Symphytum officinale</i>	+	1	Gewone smeerwortel
<i>Galium aparine</i>	+	1	Kleefkruid
<i>Chenopodium album</i>	+	1	Melganzevoet
<i>Veronica arvensis</i>	+	1	Veldereprijs
<i>Crepis capillaris</i>	+	1	Klein streepzaad

Triglochino-Agrostietum stoloniferae
Associatie van Moeraszoutgras en Fioringras

Aantal opnamen 63

<i>Agrostis stolonifera</i>	V	4	Fioringras
<i>Juncus ambiguus</i>	V	3	Zilte greppelrus
<i>Plantago major</i>	IV	2	Grote weegbree s.l.
<i>Trifolium repens</i>	IV	2	Witte klaver
<i>Juncus gerardi</i>	III	3	Zilte rus
<i>Scirpus maritimus</i>	III	2	Heen
<i>Potentilla anserina</i>	III	2	Zilverschoon
<i>Phragmites australis</i>	III	2	Riet
<i>Poa trivialis</i>	II	3	Ruw beemdgras
<i>Veron anagallis-aquat</i>	II	3	Blauwe waterereprijs
<i>Veronica catenata</i>	II	2	Rode waterereprijs
<i>Glaux maritima</i>	II	2	Melkkruid
<i>Festuca arundinacea</i>	II	2	Rietzwenkgras
<i>Alopecurus geniculatus</i>	II	2	Geknikte vossestaart
<i>Cirsium arvense</i>	II	2	Akkerdistel
<i>Polygonum persicaria</i>	II	2	Perzikkruid
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	II	2	Witte waterkers
<i>Trifolium fragiferum</i>	II	2	Aardbeiklaver
<i>Centaurium pulchellum</i>	II	2	Fraai duizendguldenkruid
<i>Rumex crispus</i>	II	1	Kruizuring
<i>Ranunculus sardous</i>	II	1	Behaarde boterbloem
<i>Ranunculus sceleratus</i>	II	1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Eleoc palus ssp unigl</i>	I	3	Slanke waterbies
<i>Juncus bufonius</i>	I	3	Greppelrus
<i>Lolium perenne</i>	I	3	Engels raaigras
<i>Mentha aquatica</i>	I	2	Watermunt
<i>Limosella aquatica</i>	I	2	Slijkgroen
<i>Triglochin palustris</i>	I	2	Moeraszoutgras
<i>Trifolium pratense</i>	I	2	Rode klaver
<i>Spergularia salina</i>	I	2	Zilte schijnspurrie
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Carex cuprina</i>	I	2	Valse voszegge
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	I	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Poa annua</i>	I	2	Straatgras
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	I	2	Gewone waterbies
<i>Crepis capillaris</i>	I	2	Klein streepzaad
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	I	2	Ruwe bies
<i>Alopecurus bulbosus</i>	I	2	Knolvossestaart
<i>Matricaria discoidea</i>	I	2	Schijfkamille
<i>Matricaria maritima</i>	I	1	Reukeloze kamille
<i>Taraxac officinal s.s</i>	I	1	Gewone paardebloem
<i>Juncus articulatus</i>	I	1	Zomprus
<i>Ranunculus repens</i>	I	1	Kruipende boterbloem
<i>Chenopodium rubrum</i>	I	1	Rode ganzevoet
<i>Atriplex prostrata</i>	I	1	Spiesmelde
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	1	Koninginnekruid
<i>Festuca rubra</i>	+	4	Rood zwenkgras s.l.
<i>Plantago coronopus</i>	+	2	Hertshoornweegbree
<i>Erigeron canadensis</i>	+	2	Canadese fijnstraal
<i>Matricaria recutita</i>	+	2	Echte kamille

Triglochino-Agrostietum stoloniferae
Associatie van Moeraszoutgras en Fioringras

Aantal opnamen 63

<i>Elymus repens</i>	+ 2	Kweek
<i>Bellis perennis</i>	+ 2	Madeliefje
<i>Poa pratensis</i>	+ 2	Veldbeemdgras
<i>Calystegia sepium</i>	+ 2	Haagwinde
<i>Althaea officinalis</i>	+ 2	Echte heemst
<i>Leontodon autumnalis</i>	+ 1	Vertakte leeuwetand
<i>Urtica dioica</i>	+ 1	Grote brandnetel
<i>Polygonum aviculare</i>	+ 1	Varkensgras
SONCA.A	+ 1	
<i>Bidens cernua</i>	+ 1	Knikkend tandzaad
<i>Apium graveolens</i>	+ 1	Selderij
<i>Tussilago farfara</i>	+ 1	Klein hoefblad
<i>Rorippa amphibia</i>	+ 1	Gele waterkers
<i>Rumex conglomeratus</i>	+ 1	Kluwenzuring
<i>Stellaria media</i>	+ 1	Vogelmuur

RG *Poa trivialis*-*Lolium perenne*-[*Plantaginetea majoris*/*Cynosurion cristati*]**Rompgemeenschap van Ruw beemdgras en Engels raaigras****Distelrijke vorm**

Aantal opnamen

49

<i>Cirsium arvense</i>	V	4	Akkerdistel
<i>Urtica dioica</i>	V	3	Grote brandnetel
<i>Poa trivialis</i>	IV	4	Ruw beemdgras
<i>Lolium perenne</i>	III	4	Engels raaigras
<i>Agrostis stolonifera</i>	III	3	Fioringras
<i>Anthriscus sylvestris</i>	III	3	Fluitekruid
<i>Phragmites australis</i>	III	2	Riet
<i>Calystegia sepium</i>	III	2	Haagwinde
<i>Heracleum sphondylium</i>	II	3	Gewone bereklauw
<i>Holcus lanatus</i>	II	3	Gestreepte witbol
<i>Galium aparine</i>	II	2	Kleefkruid
<i>Stellaria media</i>	II	2	Vogelmuur
<i>Symphytum officinale</i>	II	2	Gewone smeerwortel
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II	2	Koninginnekruid
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Festuca arundinacea</i>	II	2	Rietzwenkgras
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	II	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Galeopsis tetrahit</i>	II	2	Gewone hennepnetel
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Angelica archangelica</i>	II	2	Grote engelwortel
<i>Dactylis glomerata</i>	II	2	Kropaar
<i>Atriplex prostrata</i>	II	2	Spiesmelde
<i>Solidago gigantea</i>	II	2	Late guldenroede
<i>Arctium lappa</i>	II	2	Grote klit
<i>Cirsium vulgare</i>	II	1	Speerdistel
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	3	Rietgras
<i>Elymus repens</i>	I	2	Kweek
<i>Ranunculus repens</i>	I	2	Kruipende boterbloem
<i>Plantago major</i>	I	2	Grote weegbree s.l.
<i>Rumex obtusifolius</i>	I	2	Ridderzuring
<i>Taraxac officinal s.s.</i>	I	2	Gewone paardebloem
<i>Rubus caesius</i>	I	2	Dauwbraam
<i>Trifolium repens</i>	I	2	Witte klaver
<i>Polygonum persicaria</i>	I	2	Perzikkruid
<i>Stellaria aquatica</i>	I	2	Watermuur
<i>Sonchus oleraceus</i>	I	2	Gewone melkdistel
<i>Althaea officinalis</i>	I	2	Echte heemst
<i>Valeriana officinalis</i>	I	2	Echte valeriaan
<i>Mentha aquatica</i>	I	2	Watermunt
<i>Potentilla anserina</i>	I	2	Zilverschoon
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	I	2	Subsp. obtusifolius v. Ri
SONCA.A	I	1	
<i>Matricaria maritima</i>	I	1	Reukeloze kamille
<i>Artemisia vulgaris</i>	I	1	Bijvoet
<i>Salix alba</i>	+	5	Schietwilg
<i>Alopecurus pratensis</i>	+	3	Grote vossestaart
<i>Hordeum secalinum</i>	+	3	Veldgerst
<i>Glechoma hederacea</i>	+	3	Hondsdrif
<i>Scirpus maritimus</i>	+	3	Heen
<i>Festuca gigantea</i>	+	3	Reuzenzwenkgras
<i>Tussilago farfara</i>	+	2	Klein hoefblad

RG *Poa trivialis*-*Lolium perenne*-[*Plantaginetea majoris*/*Cynosurion cristati*]

Rompgemeenschap van Ruw beemdgras en Engels raai gras

Distelrijke vorm

Aantal opnamen 49

<i>Apium graveolens</i>	+ 2	Selderij
<i>Sinapis arvensis</i>	+ 2	Herik
<i>Rumex crispus</i>	+ 2	Krulzuring
<i>Myosotis arvensis</i>	+ 2	Akkervergeet-mij-nietje
<i>Poa pratensis</i>	+ 2	Veldbeemdgras
<i>Trifolium pratense</i>	+ 2	Rode klaver
<i>Achillea millefolium</i>	+ 2	Gewoon duizendblad
<i>Geranium dissectum</i>	+ 2	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	+ 1	Gewoon herderstasje
<i>Lythrum salicaria</i>	+ 1	Grote kattestaart
<i>Scrophularia umbrosa</i>	+ 1	Gevleugeld helmkruid
<i>Stachys palustris</i>	+ 1	Moerasandoorn
<i>Planta major ssp major</i>	+ 1	Grote weegbree s.s.
<i>Sonchus palustris</i>	+ 1	Moerasmelkdistel
<i>Carduus crispus</i>	+ 1	Kruldistel

**RG *Poa trivialis*-*Lolium perenne*-[*Plantaginetea majoris*/*Cynosurion cristati*]
Rompgemeenschap van Ruw beemdgras en Engels raaigras**

Aantal opnamen

34

<i>Poa trivialis</i>	V	5	Ruw beemdgras
<i>Lolium perenne</i>	V	4	Engels raaigras
<i>Trifolium repens</i>	V	3	Witte klaver
<i>Agrostis stolonifera</i>	V	3	Fioringras
<i>Elymus repens</i>	IV	2	Kweek
<i>Taraxac officinal s.s</i>	IV	2	Gewone paardebloem
<i>Plantago major</i>	IV	2	Grote weegbree s.l.
<i>Alopecurus geniculatus</i>	III	3	Geknikte vossestaart
<i>Ranunculus sardous</i>	III	2	Behaarde boterbloem
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Bellis perennis</i>	III	2	Madeliefje
<i>Trifolium pratense</i>	III	2	Rode klaver
<i>Alopecurus pratensis</i>	II	3	Grote vossestaart
<i>Rumex crispus</i>	II	2	Kruhzuring
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	II	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Hordeum secalinum</i>	II	2	Veldgerst
<i>Ranunculus repens</i>	II	2	Kruipende boterbloem
<i>Polygonum aviculare</i>	II	2	Varkensgras
<i>Poa annua</i>	II	2	Straatgras
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Festuca arundinacea</i>	I	3	Rietzwenkgras
<i>Poa pratensis</i>	I	3	Veldbeemdgras
<i>Festuca rubra</i>	I	3	Rood zwenkgras s.l.
<i>Potentilla anserina</i>	I	2	Zilverschoon
<i>Juncus bufonius</i>	I	2	Greppelrus
<i>Dactylis glomerata</i>	I	2	Kropaar
<i>Polygonum persicaria</i>	I	2	Perzikkruid
<i>Trifolium fragiferum</i>	I	2	Aardbeiklaver
<i>Stellaria media</i>	I	2	Vogelmuur
<i>Phl praten ssp praten</i>	+	2	Timoteegras s.s.
<i>Phleum pratense</i>	+	2	Timoteegras s.l.
<i>Scirpus maritimus</i>	+	2	Heen
<i>Plantago lanceolata</i>	+	2	Smalle weegbree
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Lycopus europaeus</i>	+	2	Wolfspoot
<i>Crepis capillaris</i>	+	2	Klein streepzaad
<i>Deschampsia cespitosa</i>	+	2	Ruwe smele
<i>Apium graveolens</i>	+	2	Selderij
<i>Trifolium campestre</i>	+	2	Liggende klaver
<i>Trifolium hybridum</i>	+	2	Basterdklaver
<i>Phalaris arundinacea</i>	+	2	Rietgras
<i>Mentha aquatica</i>	+	1	Watermunt
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	+	1	Witte waterkers
<i>Althaea officinalis</i>	+	1	Echte heemst
<i>Chenopodium album</i>	+	1	Melganzevoet
<i>Matricaria maritima</i>	+	1	Reukeloze kamille

RG *Poa trivialis*-*Lolium perenne*-[*Plantaginetea majoris*/*Cynosurion cristati*]**Rompgemeenschap van Ruw beemdgras en Engels raaigras****Ruige vorm**

Aantal opnamen 46

<i>Poa trivialis</i>	V	5	Ruw beemdgras
<i>Phragmites australis</i>	V	2	Riet
<i>Symphytum officinale</i>	IV	3	Gewone smeerwortel
<i>Cirsium arvense</i>	IV	3	Akkerdistel
<i>Calystegia sepium</i>	IV	2	Haagwinde
<i>Urtica dioica</i>	IV	2	Grote brandnetel
<i>Anthriscus sylvestris</i>	III	3	Fluitekruid
<i>Galium aparine</i>	III	1	Kleefkruid
<i>Angelica archangelica</i>	II	3	Grote engelwortel
<i>Cardamine amara</i>	II	3	Bittere veldkers
<i>Valeriana officinalis</i>	II	2	Echte valeriaan
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Ranunculus repens</i>	II	2	Kruipende boterbloem
<i>Heracleum sphondylium</i>	II	2	Gewone bereklauw
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Dactylis glomerata</i>	II	2	Kropaar
<i>Solidago gigantea</i>	II	2	Late guldenroede
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Arctium lappa</i>	II	1	Grote klit
<i>Festuca arundinacea</i>	I	3	Rietzwenkgras
<i>Rumex conglomeratus</i>	I	3	Kluwenzuring
<i>Angelica sylvestris</i>	I	3	Gewone engelwortel
<i>Salix alba</i>	I	3	Schietwilg
<i>Rubus caesius</i>	I	3	Dauwbraam
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	2	Fioringras
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	2	Koninginnekruid
<i>Iris pseudacorus</i>	I	2	Gele lis
<i>Glechoma hederacea</i>	I	2	Hondsdrif
<i>Stellaria media</i>	I	2	Vogelmuur
<i>Rumex obtusifolius</i>	I	2	Ridderzuring
<i>Festuca gigantea</i>	I	2	Reuzenzwenkgras
<i>Filipendula ulmaria</i>	I	2	Moerasspirea
<i>Plantago major</i>	I	2	Grote weegbree s.l.
<i>Taraxacum species</i>	I	2	Paardebloem (G)
<i>Scrophul umbr ssp nee</i>	I	2	Middelst helmkruid
<i>Galeopsis tetrahit</i>	I	1	Gewone hennepnetel
<i>Ranunculus ficaria</i>	+	6	Speenkruid
<i>Juncus bufonius</i>	+	4	Greppelrus
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	+	3	Witte waterkers
<i>Thalictrum flavum</i>	+	3	Poelruit
<i>Elymus repens</i>	+	3	Kweek
<i>Althaea officinalis</i>	+	2	Echte heemst
<i>Lythrum salicaria</i>	+	2	Grote kattestaart
<i>Stachys palustris</i>	+	2	Moerasandoorn
<i>Holcus lanatus</i>	+	2	Gestreepte witbol
<i>Myosotis palustris</i>	+	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Polygonum hydropiper</i>	+	2	Waterpeper
<i>Trifolium repens</i>	+	2	Witte klaver
<i>Sonchus palustris</i>	+	2	Moerasmelkdistel
<i>Mentha aquatica</i>	+	2	Watermunt
<i>Mentha longifolia</i>	+	2	Hertsmunt

**RG *Poa trivialis*-*Lolium perenne*-[*Plantaginetea majoris*/*Cynosurion cristati*]
Rompgemeenschap van Ruw beemdgras en Engels raaigras**

Ruige vorm

Aantal opnamen 46

<i>Senecio aquaticus</i>	+ 2	Waterkruiskruid
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+ 2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Veronica beccabunga</i>	+ 2	Beekpunge
<i>Aegopodium podagraria</i>	+ 2	Zevenblad
<i>Cal palust ssp araneo</i>	+ 2	Spindotterbloem
<i>Carduus crispus</i>	+ 2	Kruldistel
<i>Atriplex prostrata</i>	+ 1	Spiesmelde
<i>Cerastium fontan s. vu</i>	+ 1	Gewone hoornbloem
<i>Taraxac officinal s.s</i>	+ 1	Gewone paardebloem
<i>Solanum dulcamara</i>	+ 1	Bitterzoet

RG *Poa trivialis*-*Lolium perenne*-[*Plantaginetea majoris*/*Cynosurion cristati*]**Rompgemeenschap van Ruw beemdgras en Engels raaigras****Veldgerst-rijke vorm**

Aantal opnamen 113

<i>Lolium perenne</i>	V	5	Engels raaigras
<i>Poa trivialis</i>	V	5	Ruw beemdgras
<i>Trifolium repens</i>	V	3	Witte klaver
<i>Cirsium arvense</i>	IV	3	Akkerdistel
<i>Hordeum secalinum</i>	IV	3	Veldgerst
<i>Elymus repens</i>	IV	2	Kweek
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	IV	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Agrostis stolonifera</i>	III	3	Fioringras
<i>Ranunculus sardous</i>	III	2	Behaarde boterbloem
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	II	3	Zachte dravik s.s.
<i>Dactylis glomerata</i>	II	2	Kropaar
<i>Urtica dioica</i>	II	2	Grote brandnetel
<i>Plantago major</i>	II	2	Grote weegbree s.l.
<i>Trifolium pratense</i>	II	2	Rode klaver
<i>Stellaria media</i>	II	2	Vogelmuur
<i>Taraxac officinal s.s</i>	II	1	Gewone paardebloem
<i>Polygonum aviculare</i>	I	2	Varkensgras
<i>Holcus lanatus</i>	I	2	Gestreepte witbol
<i>Poa annua</i>	I	2	Straatgras
<i>Geranium dissectum</i>	I	2	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Cirsium vulgare</i>	I	1	Speerdistel
<i>Matricaria maritima</i>	+	2	Reukeloze kamille
<i>Phragmites australis</i>	+	2	Riet
<i>Trifolium hybridum</i>	+	2	Basterdklaver
<i>Trifolium fragiferum</i>	+	2	Aardbeiklaver
<i>Rumex crispus</i>	+	2	Krulzuring
<i>Potentilla anserina</i>	+	2	Zilverschoon
<i>Ranunculus repens</i>	+	2	Kruipende boterbloem
<i>Sonchus oleraceus</i>	+	2	Gewone melkdistel
<i>Achillea millefolium</i>	+	2	Gewoon duizendblad
<i>Cynosurus cristatus</i>	+	2	Kamgras
<i>Festuca rubra</i>	+	2	Rood zwenkgras s.l.
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	1	Blaatrekkende boterbloem
<i>Bellis perennis</i>	+	1	Madeliefje

**RG *Agrostis stolonifera*-[*Lolio-Potentillion anserinae*]
Rompgemeenschap van Fioringras**

Aantal opnamen

88

<i>Agrostis stolonifera</i>	V	3	Fioringras
<i>Poa trivialis</i>	IV	3	Ruw beemdgras
<i>Cirsium arvense</i>	IV	2	Akkerdistel
<i>Phragmites australis</i>	IV	2	Riet
<i>Festuca arundinacea</i>	III	2	Rietzwenkgras
<i>Plantago major</i>	III	2	Grote weegbree s.l.
<i>Ranunculus repens</i>	III	2	Kruipende boterbloem
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	III	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Mentha aquatica</i>	III	2	Watermunt
<i>Rumex obtusifolius</i>	II	3	Ridderzuring
<i>Elymus repens</i>	II	3	Kweek
<i>Urtica dioica</i>	II	2	Grote brandnetel
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Trifolium repens</i>	II	2	Witte klaver
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Potentilla anserina</i>	II	2	Zilverschoon
<i>Lolium perenne</i>	II	2	Engels raaigras
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II	2	Koninginnekruid
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Dactylis glomerata</i>	II	2	Kropaar
<i>Senecio jacobaea</i>	II	2	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Calystegia sepium</i>	II	2	Haagwinde
<i>Juncus bufonius</i>	II	2	Greppelrus
<i>Stellaria media</i>	II	2	Vogelmuur
<i>Polygonum persicaria</i>	II	2	Perzikkruid
<i>Rumex crispus</i>	II	1	Kruizuring
<i>Taraxac officinal s.s</i>	II	1	Gewone paardebloem
<i>Angelica archangelica</i>	II	1	Grote engelwortel
<i>Matricaria maritima</i>	II	1	Reukeloze kamille
<i>Anthriscus sylvestris</i>	II	1	Fluitekruid
<i>Symphytum officinale</i>	II	1	Gewone smeewortel
<i>Galium aparine</i>	II	1	Kleefkruid
<i>Lythrum salicaria</i>	II	1	Grote kattestaart
<i>Salix alba</i>	I	3	Schietwilg
<i>Atriplex prostrata</i>	I	2	Spiesmelde
<i>Carex cuprina</i>	I	2	Valse voszegge
<i>Tussilago farfara</i>	I	2	Klein hoefblad
<i>Glechoma hederacea</i>	I	2	Hondsdrif
<i>Poa annua</i>	I	2	Straatgras
<i>Carex hirta</i>	I	2	Ruige zegge
<i>Scirpus maritimus</i>	I	2	Heen
<i>Carex acuta</i>	I	2	Scherpe zegge
<i>Valeriana officinalis</i>	I	2	Echte valeriaan
<i>Bellis perennis</i>	I	2	Madeliefje
<i>Polygonum amphibium</i>	I	2	Veenwortel
<i>Ranunculus sardous</i>	I	2	Behaarde boterbloem
<i>Althaea officinalis</i>	I	2	Echte heemst
<i>Polygonum hydropiper</i>	I	2	Waterpeper
<i>Holcus lanatus</i>	I	2	Gestreepte witbol
<i>Solidago gigantea</i>	I	2	Late guldenroede
<i>Juncus inflexus</i>	I	2	Zeegroene rus

**RG *Agrostis stolonifera*-[*Lolio-Potentillion anserinae*]
Rompgemeenschap van Fioringras**

Aantal opnamen

88

<i>Cirsium vulgare</i>		1	Speerdistel
<i>Ror nasturtium-aquati</i>		1	Witte waterkers
<i>Geranium dissectum</i>		1	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Sonchus oleraceus</i>		1	Gewone melkdistel
<i>Rorippa palustris</i>		1	Moeraskers
<i>Equisetum palustre</i>		1	Lidrus
<i>Iris pseudacorus</i>		1	Gele lis
<i>Carex disticha</i>	+	3	Tweerijige zegge
<i>Alopecurus geniculatus</i>	+	3	Geknikte vossestaart
<i>Poa pratensis</i>	+	3	Veldbeemdgras
<i>Galeopsis tetrahit</i>	+	2	Gewone hennepnetel
<i>Solanum dulcamara</i>	+	2	Bitterzoet
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	+	2	Zachte dravik s.s.
<i>Alopecurus pratensis</i>	+	2	Grote vossestaart
<i>Galium palustre</i>	+	2	Moeraswalstro
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	2	Blaatrekkende boterbloem
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	+	2	Gewoon herderstasje
<i>Juncus effusus</i>	+	2	Pitrus
<i>Apium graveolens</i>	+	2	Selderij
<i>Rubus caesius</i>	+	2	Dauwbraam
<i>Centaurium pulchellum</i>	+	2	Fraai duizendguldenkruid
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	+	2	Gewone waterbies
<i>Trifolium pratense</i>	+	2	Rode klaver
<i>Populus nigra</i>	+	2	Zwarte populier
<i>Glyceria maxima</i>	+	2	Liesgras
<i>Festuca rubra</i>	+	2	Rood zwenkgras s.l.
<i>Salix viminalis</i>	+	2	Katwilg
<i>Bidens tripartita</i>	+	1	Veerdelig tandzaad
<i>Arctium lappa</i>	+	1	Grote klit
<i>Cardamine pratensis</i>	+	1	Pinksterbloem
<i>Polygonum aviculare</i>	+	1	Varkensgras
<i>Epilobium parviflorum</i>	+	1	Viltige basterdwederik
<i>Veronica arvensis</i>	+	1	Veldereprijs
<i>Juncus compressus</i>	+	1	Platte rus
<i>Myosotis palustris</i>	+	1	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Plantago lanceolata</i>	+	1	Smalle weegbree
<i>Scutellar galericulat</i>	+	1	Blauw glikkruid
<i>Sinapis arvensis</i>	+	1	Herik
<i>Solanum nigrum</i>	+	1	Zwarte nachtschade s.l.
<i>Prunella vulgaris</i>	+	1	Gewone brunel
<i>Artemisia vulgaris</i>	+	1	Bijvoet
<i>Equisetum arvense</i>	+	1	Heermoes

**RG Festuca arundinacea-[Lolio-Potentillion anserinae]
Rompgemeenschap van Rietzwenkgras**

Aantal opnamen 128

<i>Poa trivialis</i>	V	5	Ruw beemdgras
<i>Festuca arundinacea</i>	V	4	Rietzwenkgras
<i>Cirsium arvense</i>	V	2	Akkerdistel
<i>Urtica dioica</i>	IV	2	Grote brandnetel
<i>Agrostis stolonifera</i>	III	3	Fioringras
<i>Dactylis glomerata</i>	III	3	Kropaar
<i>Elymus repens</i>	III	3	Kweek
<i>Lolium perenne</i>	III	3	Engels raaigras
<i>Phragmites australis</i>	III	2	Riet
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	III	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Trifolium repens</i>	III	2	Witte klaver
<i>Calystegia sepium</i>	III	2	Haagwinde
<i>Althaea officinalis</i>	II	3	Echte heemst
<i>Ranunculus repens</i>	II	2	Kruipende boterbloem
<i>Plantago major</i>	II	2	Grote weegbree s.l.
<i>Rumex obtusifolius</i>	II	2	Ridderzuring
<i>Holcus lanatus</i>	II	2	Gestreepte witbol
<i>Glechoma hederacea</i>	II	2	Hondsdrif
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Symphytum officinale</i>	II	2	Gewone smeerwortel
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Stellaria media</i>	II	2	Vogelmuur
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	II	2	Zachte dravik s.s.
<i>Geranium dissectum</i>	II	2	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Bellis perennis</i>	II	2	Madeliefje
<i>Angelica archangelica</i>	II	2	Grote engelwortel
<i>Taraxac officinal s.s</i>	II	1	Gewone paardebloem
<i>Cirsium vulgare</i>	II	1	Speerdistel
<i>Rumex crispus</i>	II	1	Kruizuring
<i>Elymus athericus</i>	I	3	Strandkweek
<i>Galium aparine</i>	I	2	Kleefkruid
<i>Senecio jacobaea</i>	I	2	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Valeriana officinalis</i>	I	2	Echte valeriaan
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	2	Koninginnekruid
<i>Potentilla anserina</i>	I	2	Zilverschoon
<i>Carex hirta</i>	I	2	Ruige zegge
<i>Epilobium hirsutum</i>	I	2	Harig wilgeroosje
<i>Veronica arvensis</i>	I	2	Veldereprijs
<i>Festuca rubra</i>	I	2	Rood zwenkgras s.l.
<i>Cynosurus cristatus</i>	I	2	Kamgras
<i>Carex cuprina</i>	I	2	Valse voszegge
<i>Mentha aquatica</i>	I	2	Watermunt
<i>Iris pseudacorus</i>	I	2	Gele lis
SONCA.A	I	2	
<i>Polygonum persicaria</i>	I	2	Perzikkruid
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	1	Fluitekruid
<i>Arctium lappa</i>	I	1	Grote klit
<i>Solidago gigantea</i>	+	4	Late guldenroede
<i>Poa pratensis</i>	+	3	Veldbeemdgras
<i>Tussilago farfara</i>	+	2	Klein hoefblad
<i>Rubus caesius</i>	+	2	Dauwbraam

**RG Festuca arundinacea-[Lolio-Potentillion anserinae]
Rompgemeenschap van Rietwenkgras**

Aantal opnamen 128

<i>Lythrum salicaria</i>	+	2	Grote kattestaart
<i>Trifolium dubium</i>	+	2	Kleine klaver
<i>Artemisia vulgaris</i>	+	2	Bijvoet
<i>Sonchus palustris</i>	+	2	Moerasmelkdistel
<i>Geranium molle</i>	+	1	Zachte ooievaarsbek
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	+	1	Gewoon herderstasje
<i>Heracleum sphondylium</i>	+	1	Gewone bereklauw
<i>Polygonum amphibium</i>	+	1	Veenwortel
<i>Prunella vulgaris</i>	+	1	Gewone brunel
<i>Sonchus oleraceus</i>	+	1	Gewone melkdistel
<i>Trifolium pratense</i>	+	1	Rode klaver
<i>Atriplex prostrata</i>	+	1	Spiesmelde

**RG Carex arenaria-[Koelerio-Corynephoretea]
Rompgemeenschap van Zandzegge**

Aantal opnamen 19

<i>Carex arenaria</i>	V	5	Zandzegge
<i>Sedum acre</i>	II	2	Muurpeper
<i>Elymus athericus</i>	II	2	Strandkweek
<i>Festuca rubra</i>	II	2	Rood zwenkgras s.l.
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	II	2	Zandmuur
<i>Leymus arenarius</i>	II	2	Zandhaver
<i>Senecio jacobaea</i>	II	1	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Holcus lanatus</i>	I	3	Gestreepte witbol
<i>Ammophila arenaria</i>	I	3	Helm
<i>Oenothera biennis</i>	I	2	Middelste teunisbloem
<i>Festuca arundinacea</i>	I	2	Rietzwenkgras
<i>Erod cicutar ssp dune</i>	I	1	Duinreigersbek
<i>Festuca rubra ssp commuta</i>	I	1	Rood zwenkgras s.s.
<i>Dactylis glomerata</i>	I	1	Kropaar
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	I	1	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Taraxac officinal s.s</i>	I	1	Gewone paardebloem
<i>Agrostis capillaris</i>	+	5	Gewoon struisgras
<i>Galium verum</i>	+	5	Geel walstro
<i>Rubus caesius</i>	+	4	Dauwbraam
<i>Calamagrostis epigejos</i>	+	4	Duinriet
<i>Leontodon saxatilis</i>	+	3	Kleine leeuwetand
<i>Cerasti semidecandrum</i>	+	2	Zandhoornbloem
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Lolium perenne</i>	+	2	Engels raaigras
<i>Myosotis ramosissima</i>	+	1	Ruw vergeet-mij-nietje
<i>Melilotus alba</i>	+	1	Witte honingklaver
<i>Tussilago farfara</i>	+	1	Klein hoefblad
<i>Trifolium repens</i>	+	1	Witte klaver
<i>Rumex crispus</i>	+	1	Krulzuring
<i>Saponaria officinalis</i>	+	1	Zeepkruid
<i>Sonchus oleraceus</i>	+	1	Gewone melkdistel
<i>Carex hirta</i>	+	1	Ruige zegge
<i>Cirsium arvense</i>	+	1	Akkerdistel
<i>Equisetum arvense</i>	+	1	Heermoes
<i>Leontodon autumnalis</i>	+	1	Vertakte leeuwetand
<i>Erigeron canadensis</i>	+	1	Canadese fijnstraal
<i>Honckenya peploides</i>	+	1	Zeepstelein

**RG *Calamagrostis epigejos*-[*Cladonio-Koelerietalia*]
Rompgemeenschap van Duinriet**

Aantal opnamen 22

<i>Calamagrostis epigejos</i>	IV	6	Duinriet
<i>Carex hirta</i>	III	2	Ruige zegge
<i>Elymus repens</i>	II	2	Kweek
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	2	Fioringras
<i>Cirsium arvense</i>	II	2	Akkerdistel
<i>Equisetum arvense</i>	II	1	Heermoes
<i>Elymus athericus</i>	I	3	Strandkweek
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	2	Rietgras
<i>Rubus caesius</i>	I	2	Dauwbraam
<i>Urtica dioica</i>	I	2	Grote brandnetel
<i>Festuca rubra</i>	I	2	Rood zwenkgras s.l.
<i>Carex acutiformis</i>	I	2	Moeraszegge
<i>Dactylis glomerata</i>	I	2	Kroppaar
<i>Phragmites australis</i>	I	1	Riet
<i>Polygonum amphibium</i>	I	1	Veenwortel
<i>Festuca arundinacea</i>	I	1	Rietzwenkgras
<i>Equisetum palustre</i>	I	1	Lidrus
<i>Fest ovi ssp tenuifol</i>	+	4	Fijn schapegras
<i>Juncus inflexus</i>	+	3	Zeegroene rus
<i>Poa trivialis</i>	+	2	Ruw beemdgras
<i>Juncus compressus</i>	+	2	Platte rus
<i>Rumex acetosa</i>	+	2	Veldzuring
<i>Trifolium repens</i>	+	1	Witte klaver
<i>Potentilla anserina</i>	+	1	Zilverschoon
<i>Polygonum persicaria</i>	+	1	Perzikkruid
<i>Galium aparine</i>	+	1	Kleefkruid
<i>Artemisia vulgaris</i>	+	1	Bijvoet
<i>Taraxacum species</i>	+	1	Paardebloem (G)
<i>Senecio jacobaea</i>	+	1	Jakobskruid s.l.

**Arrhenatherum elatioris
Glanshaver-associatie**

Aantal opnamen 60

<i>Arrhenatherum elatius</i>	V	4	Glanshaver
<i>Dactylis glomerata</i>	V	2	Kropaar
<i>Poa trivialis</i>	IV	3	Ruw beemdgras
<i>Elymus repens</i>	IV	3	Kweek
<i>Alopecurus pratensis</i>	III	3	Grote vossestaart
<i>Lolium perenne</i>	III	3	Engels raagrass
<i>Festuca rubra</i>	III	3	Rood zwenkgras s.l.
<i>Taraxac officinal s.s</i>	III	2	Gewone paardebloem
<i>Plantago lanceolata</i>	III	2	Smalle weegbree
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	III	1	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Ranunculus acris</i>	II	2	Scherpe boterbloem
<i>Glechoma hederacea</i>	II	2	Hondsdrif
<i>Cirsium arvense</i>	II	2	Akkerdistel
<i>Anthriscus sylvestris</i>	II	2	Fluitekruid
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	2	Fioringras
<i>Urtica dioica</i>	II	2	Grote brandnetel
<i>Heracleum sphondylium</i>	II	2	Gewone bereklauw
<i>Rumex acetosa</i>	II	2	Veldzuring
<i>Achillea millefolium</i>	II	2	Gewoon duizendblad
<i>Trifolium repens</i>	II	2	Witte klaver
<i>Trifolium pratense</i>	II	2	Rode klaver
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	II	2	Zachte dravik s.s.
<i>Potentilla reptans</i>	II	2	Vijfvingerkruid
<i>Ranunculus repens</i>	II	2	Kruipende boterbloem
<i>Poa pratensis</i>	II	2	Veldbeemdgras
<i>Holcus lanatus</i>	II	2	Gestreepte witbol
<i>Cardamine pratensis</i>	II	2	Pinksterbloem
<i>Trifolium dubium</i>	II	2	Kleine klaver
<i>Cerastium arvense</i>	II	2	Akkerhoornbloem
<i>Centaurea jacea</i>	II	1	Knoopkruid
<i>Allium vineale</i>	II	1	Kraailook
<i>Trisetum flavescens</i>	I	3	Goudhaver
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	2	Rietgras
<i>Bellis perennis</i>	I	2	Madeliefje
<i>Equisetum arvense</i>	I	2	Heermoes
<i>Festuca arundinacea</i>	I	2	Rietzwenkgras
<i>Carex hirta</i>	I	2	Ruige zegge
<i>Crepis biennis</i>	I	2	Groot streepzaad
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	I	2	Gewoon herderstasje
<i>Poa angustifolia</i>	I	2	Smal beemdgras
<i>Convolvulus arvensis</i>	I	2	Akkerwinde
<i>Galium verum</i>	I	2	Geel walstro
<i>Phleum pratense</i>	I	2	Timoteegras s.l.
<i>Eryngium campestre</i>	I	2	Echte kruisdistel
<i>Polygonum amphibium</i>	I	1	Veenwortel
<i>Symphytum officinale</i>	I	1	Gewone smeewortel
<i>Stellaria media</i>	I	1	Vogelmuur
<i>Equisetum palustre</i>	+	3	Lidrus
<i>Leontodon autumnalis</i>	+	2	Vertakte leeuwetand
<i>Geranium dissectum</i>	+	2	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Festuca pratensis</i>	+	2	Beemdlangbloem

Arrhenatheretum elatioris
Glanshaver-associatie

Aantal opnamen 60

<i>Festuca rubra</i> ssp. <i>commutata</i>	+	2	Rood zwenkgras s.s.
<i>Galium mollugo</i>	+	2	Glad walstro
<i>Ranunculus bulbosus</i>	+	2	Knolboterbloem
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	+	2	Gewoon reukgras
<i>Medicago falcata</i>	+	2	Sikkelklaver
<i>Tanacetum vulgare</i>	+	2	Boerenwormkruid
<i>Plantago major</i> ssp. <i>major</i>	+	2	Grote weegbree s.s.
<i>Veronica arvensis</i>	+	2	Veldereprijs
<i>Vicia cracca</i>	+	2	Vogelwikke
<i>Cynosurus cristatus</i>	+	2	Kamgras
<i>Geranium molle</i>	+	2	Zachte ooievaarsbek
<i>Lotus corniculatus</i> ssp. <i>corniculatus</i>	+	2	Gewone rolklaver
<i>Lathyrus pratensis</i>	+	2	Veldlathyrus
<i>Lemna trisulca</i>	+	2	Puntkroos
<i>Artemisia vulgaris</i>	+	1	Bijvoet
<i>Rubus caesius</i>	+	1	Dauwbraam
<i>Rumex obtusifolius</i> ssp. <i>obtusifolius</i>	+	1	Subsp. <i>obtusifolius</i> v. <i>Ri</i>
<i>Veronica agrestis</i>	+	1	Akkerereprijs
<i>Galium aparine</i>	+	1	Kleefkruid
<i>Senecio jacobaea</i>	+	1	Jakobskruid s.l.
<i>Rumex crispus</i>	+	1	Krulzuring
<i>Calystegia sepium</i>	+	1	Haagwinde
<i>Eupatorium cannabinum</i>	+	1	Koninginnekruid
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	+	1	Zandmuur
<i>Filipendula ulmaria</i>	+	1	Moerasspirea
<i>Euphorbia esula</i>	+	1	Heksenmelk s.l.

**RG Alopecurus pratensis-Elymus repens-[Arrhenatheretalia]
Rompgem. van Grote vossestaart en Kweek**

Aantal opnamen	13	
<i>Alopecurus pratensis</i>	V 5	Grote vossestaart
<i>Poa trivialis</i>	IV 5	Ruw beemdgras
<i>Elymus repens</i>	IV 3	Kweek
<i>Agrostis stolonifera</i>	IV 2	Fioringras
<i>Taraxac officinal s.s</i>	IV 2	Gewone paardebloem
<i>Lolium perenne</i>	IV 2	Engels raaigras
<i>Ranunculus acris</i>	IV 2	Scherpe boterbloem
<i>Cirsium arvense</i>	III 2	Akkerdistel
<i>Ranunculus repens</i>	III 2	Kruipende boterbloem
<i>Trifolium repens</i>	II 2	Witte klaver
<i>Plantago lanceolata</i>	II 2	Smalle weegbree
<i>Glechoma hederacea</i>	II 2	Hondsdrif
<i>Rumex acetosa</i>	II 2	Veldzuring
<i>Cardamine pratensis</i>	II 2	Pinksterbloem
<i>Trifolium pratense</i>	II 2	Rode klaver
<i>Rumex crispus</i>	II 2	Kruizuring
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	II 2	Zachte dravik s.s.
<i>Festuca rubra</i>	II 2	Rood zwenkgras s.l.
<i>Poa pratensis</i>	II 2	Veldbeemdgras
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	II 1	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Crepis biennis</i>	II 1	Groot streepzaad
<i>Polygonum amphibium</i>	II 1	Veenwortel
<i>Urtica dioica</i>	II 1	Grote brandnetel
<i>Dactylis glomerata</i>	I 3	Kropaar
<i>Lathyrus pratensis</i>	I 2	Veldlathyrus
<i>Ranunculus bulbosus</i>	I 2	Knolboterbloem
<i>Ranunculus ficaria</i>	I 2	Speenkruid
<i>Potentilla reptans</i>	I 2	Vijfvingerkruid
<i>Phalaris arundinacea</i>	I 2	Rietgras
<i>Equisetum arvense</i>	I 2	Heermoes
<i>Centaurea jacea</i>	I 2	Knoopkruid
<i>Bellis perennis</i>	I 2	Madeliefje
<i>Stellaria media</i>	I 2	Vogelmuur
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	I 1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Symphytum officinale</i>	I 1	Gewone smeewortel
<i>Agrostis capillaris</i>	+ 5	Gewoon struisgras
<i>Hordeum secalinum</i>	+ 4	Veldgerst
<i>Phragmites australis</i>	+ 3	Riet
<i>Cynosurus cristatus</i>	+ 3	Kamgras
<i>Carex disticha</i>	+ 3	Tweerijige zegge
<i>Trisetum flavescens</i>	+ 2	Goudhaver
<i>Phleum pratense</i>	+ 2	Timoteegras s.l.
<i>Polygonum persicaria</i>	+ 2	Perzikkruid
<i>Festuca pratensis</i>	+ 2	Beemdlangbloem
<i>Allium vineale</i>	+ 2	Kraailook
<i>Anthriscus sylvestris</i>	+ 2	Fluitekruid
<i>Carex acuta</i>	+ 2	Scherpe zegge
<i>Lysimachia nummularia</i>	+ 2	Penningkruid
<i>Leontodon autumnalis</i>	+ 2	Vertakte leeuwetand
<i>Heracleum sphondylium</i>	+ 2	Gewone bereklauw
<i>Holcus lanatus</i>	+ 2	Gestreepte witbol

**RG Alopecurus pratensis-Elymus repens-[Arrhenatheretalia]
Rompgem. van Grote vossestaart en Kweek**

Aantal opnamen 13

<i>Rorippa sylvestris</i>	+ 1	Akkerkers
<i>Trifolium dubium</i>	+ 1	Kleine klaver
<i>Tanacetum vulgare</i>	+ 1	Boerenwormkruid
<i>Achillea millefolium</i>	+ 1	Gewoon duizendblad
<i>Filipendula ulmaria</i>	+ 1	Moerasspirea
<i>Equisetum palustre</i>	+ 1	Lidrus
<i>Galium mollugo</i>	+ 1	Glad walstro
<i>Galium aparine</i>	+ 1	Kleefkruid
<i>Geranium dissectum</i>	+ 1	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	+ 1	Gewoon herderstasje
<i>Myosotis arvensis</i>	+ 1	Akkervergeet-mij-nietje
<i>Lycopus europaeus</i>	+ 1	Wolfspoot
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	+ 1	Echte koekoeksbloem
<i>Matricaria maritima</i>	+ 1	Reukeloze kamille
<i>Lythrum salicaria</i>	+ 1	Grote kattestaart
<i>Geranium molle</i>	+ 1	Zachte ooievaarsbek
<i>Glyceria maxima</i>	+ 1	Liesgras
<i>Lemna trisulca</i>	+ 1	Puntkroos

**RG *Ammophila arenaria*-*Carex arenaria*-[*Ammophiletea*/*Koelerio-Coryneporetea*]
 Rompgemeenschap van Helm en Zandzegge**

Aantal opnamen 13

<i>Ammophila arenaria</i>	V	6	Helm
<i>Elymus athericus</i>	III	4	Strandkweek
<i>Carex arenaria</i>	II	4	Zandzegge
<i>Urtica dioica</i>	II	3	Grote brandnetel
<i>Hippophae rhamnoides</i>	II	3	Duindoorn
<i>Holcus lanatus</i>	II	3	Gestreepte witbol
<i>Cirsium arvense</i>	II	2	Akkerdistel
<i>Calamagrostis epigejos</i>	II	2	Duinriet
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	II	1	Zandmuur
<i>Senecio jacobaea</i>	II	1	Jakobskruid s.l.
<i>Rubus caesius</i>	II	1	Dauwbraam
<i>Festuca rubra ssp. commutata</i>	I	3	Rood zwenkgras s.s.
<i>Hypochaeris radicata</i>	I	2	Gewoon biggekruid
<i>Sedum acre</i>	I	2	Muurpeper
<i>Myosotis arvensis</i>	I	1	Akkervergeet-mij-nietje
<i>Oenothera biennis</i>	+	3	Middelste teunisbloem
<i>Plantago lanceolata</i>	+	1	Smalle weegbree
<i>Achillea millefolium</i>	+	1	Gewoon duizendblad
<i>Cynoglossum officinale</i>	+	1	Veldhondstong
<i>Erigeron canadensis</i>	+	1	Canadese fijnstraal
<i>Agrostis capillaris</i>	+	1	Gewoon struisgras
<i>Galium verum</i>	+	1	Geel walstro
<i>Erodium glutinosum</i>	+	1	Kleverige reigersbek

Puccinellietum distantis
Associatie van Stomp kweldergras

Aantal opnamen 10

<i>Puccinellia distans</i>	V	4	Stomp kweldergras s.l.
<i>Aster tripolium</i>	V	4	Zulte
<i>Glaux maritima</i>	V	3	Melkkruid
<i>Triglochin maritima</i>	V	2	Schorrezoutgras
<i>Scirpus maritimus</i>	V	2	Heen
<i>Spergularia salina</i>	V	1	Zilte schijnspurrie
<i>Plantago maritima</i>	IV	2	Zeewegbree
<i>Atriplex prostrata</i>	IV	2	Spiesmelde
<i>Salicornia europaea</i>	IV	1	Kortarige zeekraal
<i>Juncus gerardi</i>	III	3	Zilte rus
<i>Agrostis stolonifera</i>	III	3	Fioringras
<i>Festuca rubra</i>	III	3	Rood zwenkgras s.l.
<i>Spartina townsendii</i>	II	2	Engels slijkgras
<i>Salicornia procumbens</i>	II	1	Langarige zeekraal
<i>Juncus ambiguus</i>	II	1	Zilte greppelrus
<i>Elymus athericus</i>	I	1	Strandkweek

**RG *Scirpus maritimus*-[*Asteretea tripolii*]
Rompgemeenschap van Heen**

Aantal opnamen	6	
<i>Scirpus maritimus</i>	V 6	Heen
<i>Aster tripolium</i>	V 3	Zulte
<i>Atriplex prostrata</i>	V 2	Spiesmelde
<i>Triglochin maritima</i>	IV 1	Schorrezoutgras
<i>Spergularia salina</i>	III 2	Zilte schijnspurrie
<i>Agrostis stolonifera</i>	III 2	Fioringras
<i>Spartina townsendii</i>	III 1	Engels slijkgras
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	II 3	Ruwe bies
<i>Phragmites australis</i>	II 2	Riet
<i>Elymus athericus</i>	II 1	Strandkweek
<i>Juncus gerardi</i>	II 1	Zilte rus
<i>Festuca rubra</i>	I 1	Rood zwenkgras s.l.
<i>Glaux maritima</i>	I 1	Melkkruid
<i>Barbarea stricta</i>	I 1	Stijf barbarakruid
<i>Juncus ambiguus</i>	I 1	Zilte greppelrus
<i>Puccinellia distans</i>	I 1	Stomp kweldergras s.l.
<i>Salicornia procumbens</i>	I 1	Langarige zeekraal
<i>Salicornia europaea</i>	I 1	Kortarige zeekraal

Polygono-Bidentetum**Associatie van Waterpeper en Tandzaad**

Aantal opnamen

26

<i>Veronica catenata</i>	III	3	Rode waterereprijs
<i>Bidens frondosa</i>	III	2	Zwart tandzaad
<i>Polygonum hydropiper</i>	II	3	Waterpeper
<i>Lythrum salicaria</i>	II	2	Grote kattestaart
<i>Bidens cernua</i>	II	2	Knikkend tandzaad
<i>Myosotis palustris</i>	II	3	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Alis plantago-aquatic</i>	II	3	Grote waterweegbree
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	II	2	Mattenbies s.s.
<i>Callitriche stagnalis</i>	II	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Typha latifolia</i>	II	2	Grote lisdodde
<i>Eleoc palus ssp unigl</i>	I	5	Slanke waterbies
<i>Potamogeton pectinatus</i>	I	4	Schedefonteinkruid
<i>Callitriche species</i>	I	4	Sterrekroos (G)
<i>Phragmites australis</i>	I	2	Riet
<i>Polygonum persicaria</i>	I	1	Perzikkruid
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	1	Fioringras
<i>Mentha aquatica</i>	I	5	Watermunt
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	I	4	Witte waterkers
<i>Cal palust ssp araneo</i>	I	2	Spindotterbloem
<i>Juncus articulatus</i>	I	2	Zomprus
<i>Glyceria maxima</i>	I	3	Liesgras
<i>Apium nodiflorum</i>	I	3	Groot moerasscherm
<i>Scirpus maritimus</i>	I	2	Heen
<i>Phalaris arundinacea</i>	+	3	Rietgras
<i>Lemna minor</i>	+	2	Klein kroos
<i>Senecio paludosus</i>	+	2	Moeraskruiskruid
<i>Rorippa palustris</i>	+	2	Moeraskers
<i>Planta major ssp major</i>	+	1	Grote weegbree s.s.
<i>Ranunculus sardous</i>	+	1	Behaarde boterbloem
<i>Rumex conglomeratus</i>	+	1	Kluwenzuring
<i>Sparganium erectum</i>	r	6	Grote egelskop s.l.
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	r	5	Gewone waterbies
<i>Solanum dulcamara</i>	r	4	Bitterzoet
<i>Epilobium hirsutum</i>	r	3	Harig wilgeroosje
<i>Chenopodium album</i>	r	3	Melganzevoet
<i>Chenopodium rubrum</i>	r	3	Rode ganzevoet
<i>Carex acuta</i>	r	2	Scherpe zegge
<i>Salix purpurea</i>	r	2	Bittere wilg
<i>Veronica beccabunga</i>	r	2	Beekpunge
<i>Cardamine amara</i>	r	2	Bittere veldkers
<i>Sium latifolium</i>	r	2	Grote watereppe
<i>Typha angustifolia</i>	r	2	Kleine lisdodde
<i>Galium palustre</i>	r	2	Moeraswalstro
<i>Cirsium arvense</i>	r	2	Akkerdistel
<i>Elymus repens</i>	r	2	Kweek
<i>Ranunculus repens</i>	r	2	Kruipende boterbloem
<i>Groenlandia densa</i>	r	2	Paarbladig fonteinkruid
<i>Salix dasyclados</i>	r	2	Duitse dot
<i>Rorippa amphibia</i>	r	2	Gele waterkers
<i>Sagittar sagittifolia</i>	r	2	Pijlkruid
<i>Juncus species</i>	r	1	Rus (G)

Polygono-Bidentetum
Associatie van Waterpeper en Tandzaad

Aantal opnamen 26

Juncus bufonius r 1
Ranunculus sceleratus r 1
Scirpus lac s. taberna r 1
Juncus tenuis r 1
Limosella aquatica r 1

Greppelrus
Blaartrekkende boterbloem
Ruwe bies
Tengere rus
Slijkgroen

Eleocharito acicularis-Limoselletum
Slijkgroen-associatie

Aantal opnamen 1

<i>Phalaris arundinacea</i>	V	5	Rietgras
<i>Juncus bufonius</i>	V	5	Greppelrus
<i>Limosella aquatica</i>	V	3	Slijkgroen
<i>Scirpus maritimus</i>	V	2	Heen
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	V	2	Ruwe bies
<i>Scirpus triquetar</i>	V	2	Driekantige bies
<i>Agrostis stolonifera</i>	V	2	Fioringras
<i>Epilobium hirsutum</i>	V	2	Harig wilgeroosje
<i>Lythrum salicaria</i>	V	2	Grote kattestaart

**RG *Elymus repens*-[*Artemisietea vulgaris*]
Rompgemeenschap van Kweek**

Aantal opnamen		123	
<i>Elymus repens</i>	V	4	Kweek
<i>Poa trivialis</i>	IV	4	Ruw beemdgras
<i>Lolium perenne</i>	IV	4	Engels raaigras
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Taraxac officinal s.s</i>	III	2	Gewone paardebloem
<i>Dactylis glomerata</i>	III	2	Kropaar
<i>Stellaria media</i>	III	2	Vogelmuur
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	II	3	Zachte dravik s.s.
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	2	Fioringras
<i>Urtica dioica</i>	II	2	Grote brandnetel
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	II	2	Gewoon herderstasje
<i>Trifolium repens</i>	II	2	Witte klaver
<i>Poa annua</i>	II	2	Straatgras
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	II	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Festuca arundinacea</i>	II	2	Rietzwenkgras
<i>Festuca rubra</i>	I	3	Rood zwenkgras s.l.
<i>Alopecurus pratensis</i>	I	3	Grote vossestaart
<i>Phragmites australis</i>	I	2	Riet
<i>Calystegia sepium</i>	I	2	Haagwinde
<i>Poa pratensis</i>	I	2	Veldbeemdgras
<i>Ranunculus sardous</i>	I	2	Behaarde boterbloem
<i>Veronica arvensis</i>	I	2	Veldereprijs
<i>Galium aparine</i>	I	2	Kleefkruid
<i>Althaea officinalis</i>	I	2	Echte heemst
<i>Achillea millefolium</i>	I	2	Gewoon duizendblad
<i>Bellis perennis</i>	I	2	Madeliefje
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	2	Fluitekruid
<i>Polygonum aviculare</i>	I	2	Varkensgras
<i>Elymus athericus</i>	+	3	Strandkweek
<i>Ranunculus repens</i>	+	2	Kruipende boterbloem
<i>Plantago major</i>	+	2	Grote weegbree s.l.
<i>Epilobium hirsutum</i>	+	2	Harig wilgeroosje
<i>Artemisia vulgaris</i>	+	2	Bijvoet
<i>Geranium molle</i>	+	2	Zachte ooievaarsbek
<i>Glechoma hederacea</i>	+	2	Hondsdrif
<i>Arrhenatherum elatius</i>	+	2	Glanshaver
<i>Holcus lanatus</i>	+	2	Gestreepte witbol
<i>Phalaris arundinacea</i>	+	2	Rietgras
<i>Equisetum arvense</i>	+	2	Heermoes
<i>Alopecurus geniculatus</i>	+	2	Geknikte vossestaart
<i>Potentilla anserina</i>	+	2	Zilverschoon
<i>Rumex crispus</i>	+	1	Krulzuring
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	+	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Solanum nigrum</i>	+	1	Zwarte nachtschade s.l.
<i>Cirsium vulgare</i>	+	1	Speerdistel
<i>Potentilla reptans</i>	+	1	Vijfvingerkruid
<i>Lycopus europaeus</i>	+	1	Wolfspoot
<i>Ranunculus acris</i>	+	1	Scherpe boterbloem

**RG *Cirsium arvense*-[*Artemisietea vulgaris*]
Rompgemeenschap van Akkerdistel**

Aantal opnamen

23

<i>Cirsium arvense</i>	V	4	Akkerdistel
<i>Elymus repens</i>	III	3	Kweek
<i>Holcus lanatus</i>	II	4	Gestreepte witbol
<i>Glechoma hederacea</i>	II	3	Hondsdrif
<i>Urtica dioica</i>	II	2	Grote brandnetel
<i>Artemisia vulgaris</i>	II	2	Bijvoet
<i>Dactylis glomerata</i>	II	1	Kropaar
<i>Festuca rubra</i>	I	5	Rood zwenkgras s.l.
<i>Poa trivialis</i>	I	4	Ruw beemdgras
<i>Poa pratensis</i>	I	3	Veldbeemdgras
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	3	Fioringras
<i>Equisetum palustre</i>	I	3	Lidrus
<i>Calamagrostis epigejos</i>	I	3	Duinriet
<i>Phragmites australis</i>	I	2	Riet
<i>Rubus caesius</i>	I	2	Dauwbraam
<i>Arrhenatherum elatius</i>	I	2	Glanshaver
<i>Equisetum arvense</i>	I	2	Heermoes
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	2	Rietgras
<i>Erigeron canadensis</i>	I	2	Canadese fijnstraal
<i>Eryngium campestre</i>	I	2	Echte kruisdistel
<i>Achillea millefolium</i>	I	2	Gewoon duizendblad
<i>Chenopodium album</i>	I	2	Melganzevoet
<i>Alopecurus pratensis</i>	I	2	Grote vossestaart
<i>Galium aparine</i>	I	1	Kleefkruid
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	I	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Symphytum officinale</i>	I	1	Gewone smeewortel
<i>Senecio jacobaea</i>	I	1	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Polygonum amphibium</i>	I	1	Veenwortel
<i>Calystegia sepium</i>	+	5	Haagwinde
<i>Tussilago farfara</i>	+	5	Klein hoefblad
<i>Trifolium repens</i>	+	4	Witte klaver
<i>Ranunculus repens</i>	+	3	Kruipende boterbloem
<i>Plantago lanceolata</i>	+	3	Smalle weegbree
<i>Tanacetum vulgare</i>	+	3	Boerenwormkruid
<i>Rorippa sylvestris</i>	+	2	Akkerkers
<i>Stellaria media</i>	+	2	Vogelmuur
<i>Stachys palustris</i>	+	2	Moerasandoorn
<i>Potentilla reptans</i>	+	2	Vijfvingerkruid
<i>Festuca arundinacea</i>	+	2	Rietzwenkgras
<i>Crepis capillaris</i>	+	2	Klein streepzaad
<i>Taraxac officinal s.s</i>	+	2	Gewone paardebloem
<i>Galeopsis tetrahit</i>	+	2	Gewone hennepnetel
<i>Rumex crispus</i>	+	1	Krulzuring
<i>Solidago gigantea</i>	+	1	Late guldenroede
<i>Bryon creti (ss dioic</i>	+	1	Heggerank
<i>Polygonum persicaria</i>	+	1	Perzikkruid
<i>Cirsium vulgare</i>	+	1	Speerdistel

Valeriano-Filipenduletum symphytetosum**Ass. van Moerasspirea en Echte Valeriaan; subass. met Gewone smeewortel**

Aantal opnamen

14

<i>Urtica dioica</i>	V	3	Grote brandnetel
<i>Symphytum officinale</i>	V	3	Gewone smeewortel
<i>Phragmites australis</i>	V	2	Riet
<i>Valeriana officinalis</i>	V	3	Echte valeriaan
<i>Calystegia sepium</i>	V	2	Haagwinde
<i>Thalictrum flavum</i>	IV	5	Poelruit
<i>Angelica archangelica</i>	III	3	Grote engelwortel
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Poa trivialis</i>	III	2	Ruw beemdgras
<i>Iris pseudacorus</i>	III	2	Gele lis
<i>Galium aparine</i>	III	1	Kleefkruid
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	3	Harig wilgeroosje
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II	2	Koninginnekruid
<i>Cardamine amara</i>	II	1	Bittere veldkers
<i>Heracleum sphondylium</i>	I	3	Gewone bereklauw
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	3	Fluitekruid
<i>Impatiens noli-tangere</i>	I	2	Groot springzaad
<i>Scutellar galericulat</i>	I	2	Blauw glidkruid
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	2	Fioringras
<i>Stellaria media</i>	I	1	Vogelmuur
<i>Filipendula ulmaria</i>	I	1	Moerasspirea
<i>Atriplex prostrata</i>	I	1	Spiesmelde
<i>Carex pseudocyperus</i>	+	3	Hoge cyperzegge
<i>Solidago gigantea</i>	+	2	Late guldenroede
<i>Polygonum hydropiper</i>	+	2	Waterpeper
<i>Humulus lupulus</i>	+	2	Hop
<i>Lycopus europaeus</i>	+	2	Wolfspoot
<i>Galeopsis tetrahit</i>	+	2	Gewone hennepnetel
<i>Glechoma hederacea</i>	+	2	Hondsdrif
<i>Dactylis glomerata</i>	+	1	Kropaar
<i>Sonchus palustris</i>	+	1	Moerasmelkdistel
<i>Cal palust ssp araneo</i>	+	1	Spindotterbloem
<i>Ranunc fica ssp bulbi</i>	+	1	Gewoon speenkruid
<i>Rubus caesius</i>	+	1	Dauwbraam
<i>Rumex conglomeratus</i>	+	1	Kluwenzuring
<i>Festuca gigantea</i>	+	1	Reuzenzwenkgras
<i>Elymus repens</i>	+	1	Kweek
<i>Sambucus nigra</i>	+	1	Gewone vlier

Valeriano-Senecionetum fluviatilis
Rivierkruid-associatie

Aantal opnamen

2

<i>Epilobium hirsutum</i>	V	5	Harig wilgeroosje
<i>Senecio fluviatilis</i>	V	3	Rivierkruid
<i>Phragmites australis</i>	V	3	Riet
<i>Valeriana officinalis</i>	V	3	Echte valeriaan
<i>Phalaris arundinacea</i>	V	2	Rietgras
<i>Calystegia sepium</i>	V	2	Haagwinde
<i>Urtica dioica</i>	III	4	Grote brandnetel
<i>Scrophularia umbrosa</i>	III	3	Gevleugeld helmkruid
<i>Symphytum officinale</i>	III	3	Gewone smeerwortel
<i>Stachys palustris</i>	III	3	Moerasandoorn
<i>Lycopus europaeus</i>	III	3	Wolfspoot
<i>Anthriscus sylvestris</i>	III	2	Fluitekruid
<i>Atriplex prostrata</i>	III	2	Spiesmelde
<i>Cardamine amara</i>	III	2	Bittere veldkers
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Galium aparine</i>	III	2	Kleefkruid
<i>Artemisia vulgaris</i>	III	1	Bijvoet
<i>Humulus lupulus</i>	III	1	Hop

Soncho-Epilobietum hirsuti**Moerasmelkdistel-ass.; subass. met Echte heemst**

Aantal opnamen 48

<i>Epilobium hirsutum</i>	V	5	Harig wilgeroosje
<i>Calystegia sepium</i>	V	4	Haagwinde
<i>Phragmites australis</i>	V	3	Riet
<i>Urtica dioica</i>	V	2	Grote brandnetel
<i>Sonchus palustris</i>	IV	2	Moerasmelkdistel
<i>Cirsium arvense</i>	IV	2	Akkerdistel
<i>Poa trivialis</i>	III	3	Ruw beemdgras
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II	2	Koninginnekruid
<i>Elymus athericus</i>	II	2	Strandkweek
<i>Festuca arundinacea</i>	II	2	Rietzwenkgras
<i>Elymus repens</i>	I	3	Kweek
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	2	Fioringras
<i>Althaea officinalis</i>	I	2	Echte heemst
<i>Symphytum officinale</i>	I	2	Gewone smeerwortel
<i>Atriplex prostrata</i>	I	2	Spiesmelde
<i>Angelica archangelica</i>	I	1	Grote engelwortel
<i>Sambucus nigra</i>	I	1	Gewone vlier
<i>Arctium lappa</i>	I	1	Grote klit
<i>Cirsium vulgare</i>	I	1	Speerdistel
<i>Galium aparine</i>	+	2	Kleefkruid
<i>Anthriscus sylvestris</i>	+	2	Fluitekruid
<i>Scutellar galericulat</i>	+	1	Blauw glidkruid
<i>Rumex crispus</i>	+	1	Krulzuring

Oenantho-Althaeetum**Associatie van Strandkweek en Echte heemst**

Aantal opnamen

30

<i>Urtica dioica</i>	V	3	Grote brandnetel
<i>Althaea officinalis</i>	V	3	Echte heemst
<i>Phragmites australis</i>	V	3	Riet
<i>Cirsium arvense</i>	V	2	Akkerdistel
<i>Calystegia sepium</i>	V	3	Haagwinde
<i>Elymus athericus</i>	IV	5	Strandkweek
<i>Festuca arundinacea</i>	IV	2	Rietzwenkgras
<i>Epilobium hirsutum</i>	III	3	Harig wilgeroosje
<i>Poa trivialis</i>	III	3	Ruw beemdgras
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Elymus repens</i>	II	2	Kweek
<i>Galium aparine</i>	II	2	Kleefkruid
<i>Symphytum officinale</i>	I	2	Gewone smeerwortel
<i>Solidago gigantea</i>	I	2	Late guldenroede
<i>Angelica archangelica</i>	I	2	Grote engelwortel
<i>Stellaria media</i>	I	1	Vogelmuur
<i>Rubus caesius</i>	I	3	Dauwbraam
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	2	Koninginnekruid
<i>Valeriana officinalis</i>	I	2	Echte valeriaan
<i>Holcus lanatus</i>	+	3	Gestreepte witbol
<i>Sonchus palustris</i>	+	2	Moerasmelkdistel
<i>Galeopsis tetrahit</i>	+	2	Gewone hennepnetel
<i>Dactylis glomerata</i>	+	2	Krobaar
<i>Sambucus nigra</i>	+	2	Gewone vlier
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	+	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Agrostis gigantea</i>	+	1	Hoog struisgras
<i>Atriplex prostrata</i>	+	1	Spiesmelde
<i>Anthriscus sylvestris</i>	+	1	Fluitekruid
<i>Carex riparia</i>	+	3	Oeverzegge
<i>Rumex crispus</i>	+	2	Krulzuring
<i>Cirsium vulgare</i>	+	2	Speerdistel
<i>Brassica napus</i>	+	2	Koolzaad
<i>Scutellar galericulat</i>	+	2	Blauw glidkruid
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Mentha aquatica</i>	+	2	Watermunt
<i>Stachys palustris</i>	+	2	Moerasandoorn
<i>Sonchus oleraceus</i>	+	2	Gewone melkdistel
<i>Taraxac officinal s.s</i>	+	1	Gewone paardebloem
<i>Myosotis arvensis</i>	+	1	Akkervergeet-mij-nietje
<i>Phalaris arundinacea</i>	r	3	Rietgras
<i>Veron anagallis-aquat</i>	r	2	Blauwe waterereprijs
<i>Apium graveolens</i>	r	2	Selderij
<i>Artemisia vulgaris</i>	r	2	Bijvoet
<i>Arctium lappa</i>	r	2	Grote klit
<i>Juncus bufonius</i>	r	2	Greppelrus
<i>Potentilla anserina</i>	r	2	Zilverschoon
<i>Rorippa sylvestris</i>	r	2	Akkerkers
<i>Plantago major</i>	r	2	Grote weegbree s.l.
<i>Scrophularia umbrosa</i>	r	2	Gevleugeld helmkruid
<i>Carex arenaria</i>	r	2	Zandzegge
<i>Trifolium repens</i>	r	1	Witte klaver

Oenantho-Althaeetum

Associatie van Strandkweek en Echte heemst

Aantal opnamen 30

<i>Lysimachia vulgaris</i>	r	1	Grote wederik
<i>Lythrum salicaria</i>	r	1	Grote kattestaart
<i>Leymus arenarius</i>	r	1	Zandhaver
<i>Geranium dissectum</i>	r	1	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Ranunculus sardous</i>	r	1	Behaarde boterbloem
<i>Ranunculus repens</i>	r	1	Kruipende boterbloem
<i>Scirpus maritimus</i>	r	1	Heen
<i>Tanacetum vulgare</i>	r	1	Boerenwormkruid
<i>Erigeron canadensis</i>	r	1	Canadese fijnstraal
<i>Solanum nigrum</i>	r	1	Zwarte nachtschade s.l.

**DG *Solidago gigantea*-[*Epilobion hirsuti*]
Derivaatgemeenschap van Late guldenroede**

Aantal opnamen	85	
<i>Solidago gigantea</i>	V 6	Late guldenroede
<i>Urtica dioica</i>	V 2	Grote brandnetel
<i>Phragmites australis</i>	IV 2	Riet
<i>Epilobium hirsutum</i>	III 3	Harig wilgeroosje
<i>Eupatorium cannabinum</i>	III 2	Koninginnekruid
<i>Cirsium arvense</i>	III 2	Akkerdistel
<i>Calystegia sepium</i>	III 2	Haagwinde
<i>Poa trivialis</i>	II 3	Ruw beemdgras
<i>Symphytum officinale</i>	II 2	Gewone smeewortel
<i>Galium aparine</i>	II 2	Kleefkruid
<i>Rubus caesius</i>	I 2	Dauwbraam
<i>Angelica archangelica</i>	I 2	Grote engelwortel
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I 2	Fluitekruid
<i>Lycopus europaeus</i>	I 2	Wolfspoot
<i>Phalaris arundinacea</i>	I 2	Rietgras
<i>Althaea officinalis</i>	I 2	Echte heemst
<i>Galeopsis tetrahit</i>	I 2	Gewone hennepnetel
<i>Mentha aquatica</i>	I 2	Watermunt
<i>Lythrum salicaria</i>	I 2	Grote kattestaart
<i>Valeriana officinalis</i>	I 2	Echte valeriaan
<i>Dactylis glomerata</i>	I 2	Kroppaar
<i>Heracleum sphondylium</i>	I 1	Gewone bereklauw
<i>Agrostis stolonifera</i>	+ 3	Fioringras
<i>Festuca arundinacea</i>	+ 2	Rietzwenkgras
<i>Atriplex prostrata</i>	+ 2	Spiesmelde
<i>Artemisia vulgaris</i>	+ 2	Bijvoet
<i>Iris pseudacorus</i>	+ 2	Gele lis
<i>Filipendula ulmaria</i>	+ 2	Moerasspirea
<i>Sonchus palustris</i>	+ 2	Moerasmelkdistel
<i>Scutellar galericulata</i>	+ 2	Blauw glidkruid
<i>Rumex obtusifolius</i>	+ 2	Ridderzuring
<i>Plantago major</i>	+ 2	Grote weegbree s.l.
<i>Holcus lanatus</i>	+ 2	Gestreepte witbol
<i>Cirsium vulgare</i>	+ 1	Speerdistel
<i>Polygonum persicaria</i>	+ 1	Perzikkruid
<i>Sonchus oleraceus</i>	+ 1	Gewone melkdistel
<i>Ranunculus repens</i>	+ 1	Kruipende boterbloem

**RG *Epilobium hirsutum*-[Convolvulo-Filipenduletea]
Rompgemeenschap van Harig wilgeroosje**

Aantal opnamen 15

<i>Epilobium hirsutum</i>	V	5	Harig wilgeroosje
<i>Urtica dioica</i>	V	3	Grote brandnetel
<i>Poa trivialis</i>	IV	3	Ruw beemdgras
<i>Cirsium arvense</i>	IV	2	Akkerdistel
<i>Phragmites australis</i>	IV	2	Riet
<i>Rubus caesius</i>	III	4	Dauwbraam
<i>Calystegia sepium</i>	III	3	Haagwinde
<i>Galium aparine</i>	III	3	Kleefkruid
<i>Lycopus europaeus</i>	III	2	Wolfspoot
<i>Anthriscus sylvestris</i>	III	2	Fluitekruid
<i>Althaea officinalis</i>	II	4	Echte heemst
<i>Stachys palustris</i>	II	3	Moerasandoorn
<i>Valeriana officinalis</i>	II	3	Echte valeriaan
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Ranunculus repens</i>	II	2	Kruipende boterbloem
<i>Artemisia vulgaris</i>	II	2	Bijvoet
<i>Elymus repens</i>	II	1	Kweek
<i>Sonchus asper</i>	II	1	Gekroesde melkdistel
<i>Rumex crispus</i>	II	1	Krulzuring
<i>Cardamine amara</i>	II	1	Bittere veldkers
<i>Potentilla anserina</i>	II	1	Zilver schoon
<i>Filipendula ulmaria</i>	I	6	Moerasspirea
<i>Rubus fruticosus agg.</i>	I	5	Gewone braam
<i>Bidens tripartita</i>	I	5	Veerdelig tandzaad
<i>Pol laphath ssp laphath</i>	I	5	Knopige duizendknoop
<i>Rumex obtusifolius</i>	I	4	Ridderzuring
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	4	Koninginnekruid
<i>Lythrum salicaria</i>	I	4	Grote kattestaart
<i>Rorippa amphibia</i>	I	3	Gele waterkers
<i>Vicia cracca</i>	I	2	Vogelwikke
<i>Salix alba</i>	I	2	Schietwilg
<i>Stellaria media</i>	I	2	Vogelmuur
<i>Sonchus palustris</i>	I	2	Moerasmelkdistel
<i>Symphytum officinale</i>	I	2	Gewone smeewortel
<i>Sambucus nigra</i>	I	2	Gewone vlier
<i>Scirpus maritimus</i>	I	2	Heen
<i>Solanum dulcamara</i>	I	2	Bitterzoet
<i>Aegopodium podagraria</i>	I	2	Zevenblad
<i>Callitriche stagnalis</i>	I	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Festuca arundinacea</i>	I	2	Rietzwenkgras
<i>Ranunculus sceleratus</i>	I	2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Impatiens noli-tangere</i>	I	2	Groot springzaad
<i>Lathyrus pratensis</i>	I	2	Veldlathyrus
<i>Salix fragilis</i>	I	1	Kraakwilg
<i>Tussilago farfara</i>	I	1	Klein hoefblad
<i>Typha latifolia</i>	I	1	Grote lisdodde
<i>Salix viminalis</i>	I	1	Katwilg
<i>Senecio paludosus</i>	I	1	Moeraskruiskruid
<i>Epilobium ciliatum</i>	I	1	Beklierde basterdwederik
<i>Cal palust ssp araneo</i>	I	1	Spindotterbloem
<i>Equisetum arvense</i>	I	1	Heermoes

RG *Epilobium hirsutum*-[Convolvulo-Filipenduletea]
Rompgemeenschap van Harig wilgeroosje

Aantal opnamen 15

<i>Angelica archangelica</i>		1	Grote engelwortel
<i>Apium nodiflorum</i>		1	Groot moerasscherm
<i>Atriplex prostrata</i>		1	Spiesmelde
<i>Polygonum hydropiper</i>		1	Waterpeper
<i>Mentha aquatica</i>		1	Watermunt
<i>Polygonum persicaria</i>		1	Perzikkruid
<i>Lactuca serriola</i>		1	Kompassla

**RG Calystegia sepium-Phragmites australis-[Convolvulo-Filipenduletea]
Rompgemeenschap van Haagwinde en Riet**

Aantal opnamen

192

<i>Phragmites australis</i>	V	6	Riet
<i>Calystegia sepium</i>	III	2	Haagwinde
<i>Epilobium hirsutum</i>	I	2	Harig wilgeroosje
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	3	Koninginnekruid
<i>Lythrum salicaria</i>	I	2	Grote kattestaart
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Urtica dioica</i>	I	2	Grote brandnetel
<i>Poa trivialis</i>	I	2	Ruw beemdgras
<i>Scirpus maritimus</i>	+	3	Heen
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Valeriana officinalis</i>	+	2	Echte valeriaan
<i>Phalaris arundinacea</i>	+	3	Rietgras
<i>Mentha aquatica</i>	+	2	Watermunt
<i>Festuca arundinacea</i>	+	2	Rietzwenkgras
<i>Angelica archangelica</i>	+	2	Grote engelwortel
<i>Althaea officinalis</i>	+	1	Echte heemst
<i>Cirsium arvense</i>	+	2	Akkerdistel
<i>Solanum dulcamara</i>	+	2	Bitterzoet
<i>Salix alba</i>	+	3	Schietwilg
<i>Polygonum hydropiper</i>	+	1	Waterpeper
<i>Polygonum persicaria</i>	+	1	Perzikkruid
<i>Anthriscus sylvestris</i>	r	2	Fluitekruid
<i>Cal palust ssp araneo</i>	r	2	Spindotterbloem
<i>Atriplex prostrata</i>	r	1	Spiesmelde
<i>Rumex obtusifolius</i>	r	1	Ridderzuring
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	r	2	Witte waterkers
<i>Solidago gigantea</i>	r	3	Late guldenroede
<i>Senecio paludosus</i>	r	2	Moeraskruiskruid
<i>Symphytum officinale</i>	r	2	Gewone smeewortel
<i>Dactylis glomerata</i>	r	2	Kropaar
<i>Salix viminalis</i>	r	4	Katwilg
<i>Rubus caesius</i>	r	2	Dauwbraam
<i>Typha latifolia</i>	r	2	Grote lisdodde
<i>Scutellar galericulat</i>	r	1	Blauw glikkruid
<i>Cardamine pratensis</i>	r	1	Pinksterbloem
<i>Galeopsis tetrahit</i>	r	2	Gewone hennepnetel
<i>Stellaria aquatica</i>	r	2	Watermuur
<i>Glyceria maxima</i>	r	2	Liesgras
<i>Veron anagallis-aquat</i>	r	2	Blauwe waterereprijs
<i>Rumex crispus</i>	r	2	Kruhzuring
<i>Agrostis capillaris</i>	r	2	Gewoon struisgras
<i>Stachys palustris</i>	r	1	Moerasandoorn
<i>Matricaria maritima</i>	r	1	Reukeloze kamille
<i>Iris pseudacorus</i>	r	5	Gele lis
<i>Agrostis gigantea</i>	r	2	Hoog struisgras
<i>Galium aparine</i>	r	2	Kleefkruid
<i>Rorippa amphibia</i>	r	2	Gele waterkers
<i>Stellaria media</i>	r	2	Vogelmuur
<i>Salix fragilis</i>	r	2	Kraakwilg
<i>Potentilla anserina</i>	r	1	Zilverschoon
<i>Heracleum sphondylium</i>	r	1	Gewone bereklauw

**RG *Calystegia sepium-Phragmites australis*-[*Convolvulo-Filipenduletea*]
Rompgemeenschap van Haagwinde en Riet**

Aantal opnamen 192

<i>Angelica sylvestris</i>	r	1	Gewone engelwortel
<i>Salix cinerea</i>	r	3	Grauwe wilg
<i>Scrophularia umbrosa</i>	r	3	Gevleugeld helmkruid
<i>Typha angustifolia</i>	r	2	Kleine lisdodde
<i>Cardamine amara</i>	r	2	Bittere veldkers
<i>Gal palus ssp elongat</i>	r	2	Rietwalstro
<i>Elymus repens</i>	r	2	Kweek
<i>Plantago major</i>	r	1	Grote weegbree s.l.
<i>Bidens tripartita</i>	r	1	Veerdelig tandzaad
<i>Tussilago farfara</i>	r	3	Klein hoefblad
<i>Carex riparia</i>	r	3	Oeverzegge
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	r	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Holcus lanatus</i>	r	2	Gestreepte witbol
<i>Carex hirta</i>	r	2	Ruige zegge
<i>Ranunculus sardous</i>	r	2	Behaarde boterbloem
<i>Salix purpurea</i>	r	2	Bittere wilg
<i>Rorippa sylvestris</i>	r	2	Akkerkers
<i>Carex acuta</i>	r	1	Scherpe zegge
<i>Arctium lappa</i>	r	1	Grote klit
<i>Rumex conglomeratus</i>	r	1	Kluwenzuring
<i>Veronica beccabunga</i>	r	1	Beekpunge
<i>Impatiens noli-tangere</i>	r	1	Groot springzaad
<i>Myosotis palustris</i>	r	1	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Alis plantago-aquatic</i>	r	1	Grote waterweegbree
<i>Rumex maritimus</i>	r	1	Goudzuring
<i>Plantago lanceolata</i>	r	1	Smalle weegbree
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	r	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Ranunculus acris</i>	r	1	Scherpe boterbloem
<i>Bidens cernua</i>	r	1	Knikkend tandzaad
<i>Juncus effusus</i>	r	1	Pitrus
<i>Polygonum aviculare</i>	r	1	Varkensgras
<i>Scirpus lac s. taberna</i>	r	1	Ruwe bies
<i>Ranunculus repens</i>	r	1	Kruipende boterbloem
<i>Sonchus palustris</i>	r	1	Moerasmelkdistel
<i>Sonchus asper</i>	r	1	Gekroesde melkdistel
SONCA.A	r	1	
<i>Aster tripolium</i>	r	1	Zulte
<i>Polygonum amphibium</i>	r	1	Veenwortel

RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]
Rompgemeenschap van Rietgras

Aantal opnamen

75

<i>Phalaris arundinacea</i>	V	6	Rietgras
<i>Calystegia sepium</i>	IV	2	Haagwinde
<i>Phragmites australis</i>	IV	3	Riet
<i>Urtica dioica</i>	IV	3	Grote brandnetel
<i>Symphytum officinale</i>	III	2	Gewone smeewortel
<i>Lycopus europaeus</i>	III	2	Wolfspoot
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Poa trivialis</i>	II	2	Ruw beemdgras
<i>Cirsium arvense</i>	II	2	Akkerdistel
<i>Galium aparine</i>	II	2	Kleefkruid
<i>Valeriana officinalis</i>	II	2	Echte valeriaan
<i>Lythrum salicaria</i>	II	2	Grote kattestaart
<i>Iris pseudacorus</i>	II	2	Gele iis
<i>Glyceria maxima</i>	I	3	Liesgras
<i>Stachys palustris</i>	I	2	Moerasandoorn
<i>Senecio paludosus</i>	I	2	Moeraskruiskruid
<i>Angelica archangelica</i>	I	2	Grote engelwortel
<i>Solanum dulcamara</i>	I	2	Bitterzoet
<i>Cal palust ssp araneo</i>	I	2	Spindotterbloem
<i>Polygonum hydropiper</i>	I	2	Waterpeper
<i>Galeopsis tetrahit</i>	I	1	Gewone hennepnetel
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	1	Koninginnekruid
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	3	Fioringras
<i>Mentha aquatica</i>	I	3	Watermunt
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	2	Fluitekruid
<i>Elymus repens</i>	I	3	Kweek
<i>Rubus caesius</i>	I	2	Dauwbraam
<i>Myosotis palustris</i>	I	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Scirpus maritimus</i>	I	2	Heen
<i>Cardamine amara</i>	I	2	Bittere veldkers
<i>Sonchus palustris</i>	I	2	Moerasmelkdistel
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	I	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Heracleum sphondylium</i>	+	2	Gewone bereklauw
<i>Festuca arundinacea</i>	+	2	Rietzwenkgras
<i>Carex acuta</i>	+	2	Scherpe zegge
<i>Ranunculus repens</i>	+	2	Kruipende boterbloem
<i>Rumex crispus</i>	+	1	Krulzuring
<i>Glechoma hederacea</i>	+	2	Hondsdrif
<i>Solidago gigantea</i>	+	2	Late guldenroede
<i>Rumex obtusifolius</i>	+	2	Ridderzuring
<i>Thalictrum flavum</i>	+	2	Poelruit
<i>Galium palustre</i>	+	2	Moeraswalstro
<i>Polygonum amphibium</i>	+	1	Veenwortel
<i>Apium nodiflorum</i>	+	2	Groot moerasscherm
<i>Bidens frondosa</i>	+	2	Zwart tandzaad
<i>Alopecurus pratensis</i>	+	2	Grote vossestaart
<i>Dactylis glomerata</i>	+	2	Kropaar
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	+	2	Witte waterkers
<i>Rorippa amphibia</i>	+	2	Gele waterkers
<i>Stellaria media</i>	+	1	Vogelmuur
<i>Lysimachia vulgaris</i>	+	1	Grote wederik

RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]
Rompgemeenschap van Rietgras

Aantal opnamen 75

<i>Atriplex prostrata</i>	+ 1	Spiesmelde
<i>Typha angustifolia</i>	r 3	Kleine lisdodde
<i>Equisetum arvense</i>	r 2	Heermoes
<i>Sci lacust ssp lacust</i>	r 2	Mattenbies s.s.
<i>Callitriche stagnalis</i>	r 2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Stellaria aquatica</i>	r 2	Watermuur
<i>Salix viminalis</i>	r 2	Katwilg
<i>Filipendula ulmaria</i>	r 2	Moerasspirea
<i>Senecio fluviatilis</i>	r 2	Rivierkruiskruid
<i>Potentilla anserina</i>	r 1	Zilverschoon
<i>Planta major ssp major</i>	r 1	Grote weegbree s.s.
<i>Rumex hydrolapathum</i>	r 1	Waterzuring
<i>Achillea ptarmica</i>	r 1	Wilde bertram
<i>Deschampsia cespitosa</i>	r 3	Ruwe smele
<i>Sambucus nigra</i>	r 3	Gewone vlier
<i>Carex trinervis</i>	r 2	Drienervige zegge
<i>Carex riparia</i>	r 2	Oeverzegge
<i>Salix fragilis</i>	r 2	Kraakwilg
<i>Salix triandra</i>	r 2	Amandelwilg
<i>Callitriche species</i>	r 2	Sterrekroos (G)
<i>Angelica sylvestris</i>	r 2	Gewone engelwortel
<i>Cardamine pratensis</i>	r 2	Pinksterbloem
<i>Arrhenatherum elatius</i>	r 2	Glanshaver
<i>Scrophularia nodosa</i>	r 2	Knopig helmkruid
<i>Carex acutiformis</i>	r 2	Moeraszegge
<i>Agrostis capillaris</i>	r 2	Gewoon struisgras
<i>Polygonum aviculare</i>	r 2	Varkensgras
<i>Potamogeton pectinatus</i>	r 2	Schedefonteinkruid
<i>Lolium perenne</i>	r 2	Engels raaigras
<i>Polygonum persicaria</i>	r 2	Perzikkruid
<i>Pulicaria dysenterica</i>	r 2	Heelblaadjes
<i>Mentha arvensis</i>	r 2	Akkermunt
<i>Ranunculus ficaria</i>	r 2	Speenkruid
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	r 2	Gewone waterbies
<i>Eleocharis palustris</i>	r 2	Waterbies
<i>Plantago major</i>	r 2	Grote weegbree s.l.
<i>Gal palus ssp elongat</i>	r 2	Rietwalstro
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	r 1	Gewoon herderstasje
<i>Juncus articulatus</i>	r 1	Zomprus
<i>Sparganium erectum</i>	r 1	Grote egelskop s.l.
<i>Impatiens glandulifera</i>	r 1	Reuzenbalsemien
<i>Veronica catenata</i>	r 1	Rode waterereprijs
<i>Alopecurus geniculatus</i>	r 1	Geknikte vossestaart
<i>Taraxac officinal s.s</i>	r 1	Gewone paardebloem
<i>Althaea officinalis</i>	r 1	Echte heemst
<i>Salix cinerea</i>	r 1	Grauwe wilg
<i>Rumex acetosa</i>	r 1	Veldzuring
<i>Carex hirta</i>	r 1	Ruige zegge
<i>Scrophul umbr ssp nee</i>	r 1	Middelst helmkruid
<i>Scrophularia umbrosa</i>	r 1	Gevleugeld helmkruid
<i>Chenopodium album</i>	r 1	Melganzevoet

**RG Phalaris arundinacea-[Convolvulo-Filipenduletea]
Rompgemeenschap van Rietgras**

Aantal opnamen 75

Rumex conglomeratus r 1
Rumex palustris r 1
Cardamine species r 1
Sium latifolium r 1

Kluwenzuring
 Moeraszuring
 Veldkers (G)
 Grote waterrepe

**RG *Urtica dioica*-[*Convolvulo-Filipenduletea*]
Rompgemeenschap van Grote brandnetel**

Aantal opnamen		292	
<i>Urtica dioica</i>	V	5	Grote brandnetel
<i>Phragmites australis</i>	V	2	Riet
<i>Calystegia sepium</i>	V	2	Haagwinde
<i>Galium aparine</i>	IV	2	Kleefkruid
<i>Symphytum officinale</i>	III	2	Gewone smeewortel
<i>Epilobium hirsutum</i>	III	3	Harig wilgeroosje
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Poa trivialis</i>	III	3	Ruw beemdgras
<i>Anthriscus sylvestris</i>	II	3	Fluitekruid
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Angelica archangelica</i>	II	2	Grote engelwortel
<i>Heracleum sphondylium</i>	II	2	Gewone bereklauw
<i>Valeriana officinalis</i>	II	2	Echte valeriaan
<i>Galeopsis tetrahit</i>	II	2	Gewone hennepnetel
<i>Rubus caesius</i>	I	2	Dauwbraam
<i>Iris pseudacorus</i>	I	2	Gele lis
<i>Thalictrum flavum</i>	I	3	Poelruit
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	2	Koninginnekruid
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Rumex obtusifolius</i>	+	2	Ridderzuring
<i>Sambucus nigra</i>	+	3	Gewone vlier
<i>Stachys palustris</i>	+	2	Moerasandoorn
<i>Senecio fluviatilis</i>	+	4	Rivierkruiskruid
<i>Glyceria maxima</i>	+	2	Liesgras
<i>Solanum dulcamara</i>	+	2	Bitterzoet
<i>Solidago gigantea</i>	+	2	Late guldenroede
<i>Sonchus palustris</i>	+	2	Moerasmelkdistel
<i>Stellaria media</i>	+	1	Vogelmuur
<i>Elymus repens</i>	+	2	Kweek
<i>Cardamine amara</i>	+	2	Bittere veldkers
<i>Ranunculus repens</i>	+	2	Kruipende boterbloem
<i>Arctium lappa</i>	+	2	Grote klit
<i>Glechoma hederacea</i>	+	2	Hondsdrif
<i>Dactylis glomerata</i>	+	2	Kropaar
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Atriplex prostrata</i>	+	2	Spiesmelde
<i>Salix triandra</i>	+	5	Amandelwilg
<i>Ranunculus ficaria</i>	r	6	Speenkruid
<i>Salix caprea</i>	r	6	Boswilg
<i>Populus nigra</i>	r	6	Zwarte populier
<i>Salix cinerea</i>	r	5	Grauwe wilg
<i>Salix fragilis</i>	r	5	Kraakwilg
<i>Carex acutiformis</i>	r	4	Moeraszegge
<i>Salix dasyclados</i>	r	4	Duitse dot
<i>Salix viminalis</i>	r	4	Katwilg
<i>Arrhenatherum elatius</i>	r	4	Glanshaver
<i>Senecio aquaticus</i>	r	4	Waterkruiskruid
<i>Rubus fruticosus agg.</i>	r	3	Gewone braam
<i>Salix alba</i>	r	3	Schietwilg
<i>Alopecurus pratensis</i>	r	3	Grote vossestaart
<i>Impatiens glandulifera</i>	r	3	Reuzenbalsemien

**RG *Urtica dioica*-[*Convolvulo-Filipenduletea*]
Rompgemeenschap van Grote brandnetel**

Aantal opnamen

292

<i>Ranunc ficula ssp bulbi</i>	r	3	Gewoon speenkruid
<i>Raphanus raphanistrum</i>	r	3	Knopherik
<i>Circaea lutetiana</i>	r	3	Groot heksenkruid
<i>Trifolium repens</i>	r	3	Witte klaver
<i>Festuca arundinacea</i>	r	2	Rietzwenkgras
<i>Polygonum hydropiper</i>	r	2	Waterpeper
<i>Filipendula ulmaria</i>	r	2	Moerasspirea
<i>Impatiens noli-tangere</i>	r	2	Groot springzaad
<i>Festuca gigantea</i>	r	2	Reuzenzwenkgras
<i>Aithaea officinalis</i>	r	2	Echte heemst
<i>Lolium perenne</i>	r	2	Engels raaigras
<i>Scutellar galericulata</i>	r	2	Blauw glidkruid
<i>Rumex conglomeratus</i>	r	2	Kluwenzuring
<i>Epipactis helleborine</i>	r	2	Brede wespenorchis
<i>Carduus crispus</i>	r	2	Kruldistel
<i>Plantago lanceolata</i>	r	2	Smalle weegbree
<i>Epilobium parviflorum</i>	r	2	Viltige basterdwederik
<i>Cuscuta lupuliformis</i>	r	2	Hopwarkruid
<i>Sonchus oleraceus</i>	r	2	Gewone melkdistel
<i>Ranunculus sceleratus</i>	r	2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Rorippa palustris</i>	r	2	Moeraskers
<i>Polygonum mite</i>	r	2	Zachte duizendknoop
<i>Bryon creti (ss dioica)</i>	r	2	Heggerank
<i>Vicia sepium</i>	r	2	Heggewikke
<i>Solanum nigrum</i>	r	2	Zwarte nachtschade s.l.
<i>Cardamine species</i>	r	2	Veldkers (G)
<i>Potentilla anserina</i>	r	2	Zilverschoon
<i>Melilotus altissima</i>	r	2	Goudgele honingklaver
<i>Mentha longifolia</i>	r	2	Hertsmunt
<i>Lemna trisulca</i>	r	2	Puntkroos
<i>Populus tremula</i>	r	2	Ratelpopulier
<i>Ornithogalum umbellatum</i>	r	2	Gewone vogelmelk
<i>Scirpus sylvaticus</i>	r	2	Bosbies
<i>Festuca ovina ssp cinerea</i>	r	2	Hard zwenkgras
<i>Scrophularia umbrosa</i>	r	1	Gevleugeld helmkruid
<i>Lythrum salicaria</i>	r	1	Grote kattestaart
<i>Artemisia vulgaris</i>	r	1	Bijvoet
<i>Matricaria maritima</i>	r	1	Reukeloze kamille
<i>Sinapis arvensis</i>	r	1	Herik
<i>Cirsium vulgare</i>	r	1	Speerdistel
<i>Calluna palustris ssp araneoides</i>	r	1	Spindotterbloem
<i>Rumex crispus</i>	r	1	Krulzuring
<i>Tussilago farfara</i>	r	1	Klein hoefblad
<i>Equisetum arvense</i>	r	1	Heermoes
<i>Taraxacum officinale s.s.</i>	r	1	Gewone paardebloem
<i>Rorippa nasturtium-aquaticum</i>	r	1	Witte waterkers
<i>Rumex obtusifolius ssp obtusifolius</i>	r	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Alliaria petiolata</i>	r	1	Look-zonder-look
<i>Fraxinus excelsior</i>	r	1	Gewone es
<i>Senecio jacobaea</i>	r	1	Jakobskruid s.l.
<i>Rumex hydrolapathum</i>	r	1	Waterzuring

**RG *Urtica dioica*-[*Convolvulo-Filipenduletea*]
Rompgemeenschap van Grote brandnetel**

Aantal opnamen

292

<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	r	1	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Galium palustre</i>	r	1	Moeraswalstro
<i>Festuca rubra ssp commuta</i>	r	1	Rood zwenkgras s.s.
<i>Bidens tripartita</i>	r	1	Veerdelig tandzaad
<i>Atriplex species</i>	r	1	Melde (G)
<i>Barbarea stricta</i>	r	1	Stijf barbarakruid
<i>Rorippa sylvestris</i>	r	1	Akkerkers
<i>Raphanus species</i>	r	1	Radijs (G)
<i>Polylapath ssp lapath</i>	r	1	Knopige duizendknoop
<i>Rosa rugosa</i>	r	1	Rimpelroos
<i>Brassica napus</i>	r	1	Koolzaad
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	r	1	Gewoon herderstasje
<i>Veronica persica</i>	r	1	Grote ereprijs
<i>Alchemilla species</i>	r	1	Vrouwenmantel (G)
<i>Equisetum telmateia</i>	r	1	Reuzenpaardestaart
<i>Arctium pubens</i>	r	1	Middelste klit
<i>Typha angustifolia</i>	r	1	Kleine lisdodde
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	r	1	Gewoon reukgras
<i>Festuca rubra</i>	r	1	Rood zwenkgras s.l.
<i>Chenopodium rubrum</i>	r	1	Rode ganzevoet
<i>Senecio vulgaris</i>	r	1	Klein kruiskruid
<i>Sedum sexangulare</i>	r	1	Zacht vetkruid
<i>Chamerion angustifolium</i>	r	1	Wilgeroosje
<i>Crataegus monogyna</i>	r	1	Eenstijlige meidoorn
<i>Geranium molle</i>	r	1	Zachte ooievaarsbek
<i>Poa annua</i>	r	1	Straatgras
<i>Rumex species</i>	r	1	Zuring (G)
<i>Dipsacus fullonum</i>	r	1	Grote kaardebol
<i>Sedum species</i>	r	1	Vetkruid (G)
<i>Sonchus asper</i>	r	1	Gekroesde melkdistel

**RG *Angelica archangelica*-[*Epilobion hirsuti*]
Rompgemeenschap van Grote engelwortel**

Aantal opnamen	61	
<i>Angelica archangelica</i>	V 5	Grote engelwortel
<i>Urtica dioica</i>	V 3	Grote brandnetel
<i>Phragmites australis</i>	V 3	Riet
<i>Calystegia sepium</i>	V 2	Haagwinde
<i>Epilobium hirsutum</i>	IV 3	Harig wilgeroosje
<i>Poa trivialis</i>	III 3	Ruw beemdgras
<i>Anthriscus sylvestris</i>	III 3	Fluitekruid
<i>Galium aparine</i>	II 2	Kleefkruid
<i>Cirsium arvense</i>	II 2	Akkerdistel
<i>Symphytum officinale</i>	II 2	Gewone smeewortel
<i>Lycopus europaeus</i>	II 2	Wolfspoot
<i>Valeriana officinalis</i>	II 2	Echte valeriaan
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II 2	Koninginnekruid
<i>Phalaris arundinacea</i>	I 2	Rietgras
<i>Atriplex prostrata</i>	I 1	Spiesmelde
<i>Sonchus palustris</i>	I 1	Moerasmelkdistel
<i>Sambucus nigra</i>	I 3	Gewone vlier
<i>Rubus caesius</i>	I 2	Dauwbraam
<i>Althaea officinalis</i>	I 2	Echte heemst
<i>Stellaria media</i>	I 2	Vogelmuur
<i>Iris pseudacorus</i>	I 1	Gele lis
<i>Galeopsis tetrahit</i>	I 1	Gewone hennepnetel
<i>Elymus repens</i>	I 2	Kweek
<i>Solidago gigantea</i>	+ 2	Late guldenroede
<i>Thalictrum flavum</i>	+ 2	Poelruit
<i>Agrostis stolonifera</i>	+ 2	Fioringras
<i>Festuca arundinacea</i>	+ 2	Rietzwenkgras
<i>Cal palust ssp araneo</i>	+ 2	Spindotterbloem
<i>Glyceria maxima</i>	+ 2	Liesgras
<i>Heracleum sphondylium</i>	+ 2	Gewone bereklauw
<i>Polygonum persicaria</i>	+ 1	Perzikkruid
<i>Scirpus maritimus</i>	+ 2	Heen
<i>Mentha aquatica</i>	+ 2	Watermunt
<i>Festuca gigantea</i>	+ 2	Reuzenzwenkgras
<i>Cardamine amara</i>	+ 2	Bittere veldkers
<i>Lythrum salicaria</i>	+ 1	Grote kattestaart
<i>Salix viminalis</i>	r 4	Katwilg
<i>Salix alba</i>	r 3	Schietwilg
<i>Elymus athericus</i>	r 3	Strandkweek
<i>Senecio fluviatilis</i>	r 2	Rivierkruiskruid
<i>Scutellar galericulata</i>	r 2	Blauw glidkruid
<i>Tussilago farfara</i>	r 1	Klein hoefblad
<i>Solanum dulcamara</i>	r 1	Bitterzoet
<i>Stachys palustris</i>	r 1	Moerasandoorn
<i>Matricaria maritima</i>	r 1	Reukeloze kamille
<i>Senecio paludosus</i>	r 2	Moeraskruiskruid
<i>Lolium perenne</i>	r 2	Engels raaigras
<i>Rumex conglomeratus</i>	r 2	Kluwenzuring
<i>Myosotis palustris</i>	r 2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Ranunculus repens</i>	r 2	Kruipende boterbloem
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	r 2	Subsp. obtusifolius v. Ri

**RG *Angelica archangelica*-[*Epilobion hirsuti*]
Rompgemeenschap van Grote engelwortel**

Aantal opnamen 61

<i>Chamerion angustifolium</i>	r	2	Wilgeroosje
<i>Arctium lappa</i>	r	2	Grote klit
<i>Glechoma hederacea</i>	r	2	Hondsdrif
<i>Filipendula ulmaria</i>	r	2	Moerasspirea
<i>Cuscuta europaea</i>	r	2	Groot warkruid
<i>Cirsium vulgare</i>	r	2	Speerdistel
<i>Rumex obtusifolius</i>	r	1	Ridderzuring
<i>Taraxac officinal s.s</i>	r	1	Gewone paardebloem
<i>Angelica sylvestris</i>	r	1	Gewone engelwortel
<i>Salix dasyclados</i>	r	5	Duitse dot
<i>Salix pentandra</i>	r	4	Laurierwilg
<i>Rubus fruticosus agg.</i>	r	4	Gewone braam
<i>Agrostis gigantea</i>	r	3	Hoog struisgras
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	r	1	Echte koekoeksbloem
<i>Rorippa sylvestris</i>	r	1	Akkerkers
<i>Cardamine pratensis</i>	r	1	Pinksterbloem
<i>Carex cuprina</i>	r	1	Valse voszegge
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	r	1	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Sinapis arvensis</i>	r	1	Herik
<i>Fraxinus excelsior</i>	r	1	Gewone es

RG *Urtica dioica*-[Galio-Urticetea]
Rompgemeenschap van Grote brandnetel

Aantal opnamen 67

<i>Urtica dioica</i>	V	5	Grote brandnetel
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Galium aparine</i>	III	2	Kleefkruid
<i>Phragmites australis</i>	III	2	Riet
<i>Calystegia sepium</i>	III	2	Haagwinde
<i>Symphytum officinale</i>	III	2	Gewone smeerwortel
<i>Poa trivialis</i>	II	3	Ruw beemdgras
<i>Rubus caesius</i>	II	3	Dauwbraam
<i>Solidago gigantea</i>	II	4	Late guldenroede
<i>Glechoma hederacea</i>	II	3	Hondsdrif
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	3	Rietgras
<i>Elymus repens</i>	II	2	Kweek
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	2	Fluitekruid
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	I	3	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	3	Fioringras
<i>Dactylis glomerata</i>	I	2	Krobaar
<i>Rumex obtusifolius</i>	I	2	Ridderzuring
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	2	Koninginnekruid
<i>Iris pseudacorus</i>	I	1	Gele lis
<i>Alopecurus pratensis</i>	I	3	Grote vossestaart
<i>Lolium perenne</i>	I	2	Engels raaigras
<i>Stellaria media</i>	I	2	Vogelmuur
<i>Matricaria maritima</i>	I	1	Reukeloze kamille
<i>Althaea officinalis</i>	I	2	Echte heemst
<i>Galeopsis tetrahit</i>	I	1	Gewone hennepnetel
<i>Crataegus monogyna</i>	+	4	Eenstijlige meidoorn
<i>Holcus lanatus</i>	+	3	Gestreepte witbol
<i>Arrhenatherum elatius</i>	+	2	Glanshaver
<i>Cirsium vulgare</i>	+	2	Speerdistel
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	+	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Arctium lappa</i>	+	2	Grote klit
<i>Senecio jacobaea</i>	+	2	Jakobs kruiskruid s.l.
<i>Heracleum sphondylium</i>	+	1	Gewone bereklauw
<i>Lycopus europaeus</i>	+	1	Wolfspoot
<i>Fraxinus excelsior</i>	+	5	Gewone es
<i>Impatiens glandulifera</i>	+	3	Reuzenbalsemien
<i>Elymus athericus</i>	+	3	Strandkweek
<i>Tanacetum vulgare</i>	+	3	Boerenwormkruid
<i>Ranunculus repens</i>	+	2	Kruipende boterbloem
<i>Potentilla anserina</i>	+	2	Zilverschoon
<i>Artemisia vulgaris</i>	+	2	Bijvoet
<i>Thalictrum flavum</i>	+	1	Poelruit
<i>Polygonum amphibium</i>	+	1	Veenwortel
<i>Angelica archangelica</i>	+	1	Grote engelwortel
<i>Glyceria fluitans</i>	r	7	Mannagras
<i>Salix caprea</i>	r	6	Boswilg
<i>Carex arenaria</i>	r	6	Zandzegge
<i>Sambucus nigra</i>	r	5	Gewone vlier
<i>Hippophae rhamnoides</i>	r	5	Duindoorn
<i>Populus canescens</i>	r	5	Grauwe abeel

RG *Urtica dioica*-[Galio-Urticetea]
Rompgemeenschap van Grote brandnetel

Aantal opnamen 67

<i>Berberis vulgaris</i>	r	5	Zuurbes
<i>Carex disticha</i>	r	5	Tweerijige zegge
<i>Petasites hybridus</i>	r	4	Groot hoefblad
<i>Alnus glutinosa</i>	r	4	Zwarte els
<i>Rhamnus catharticus</i>	r	4	Wegedoorn
<i>Salix cinerea</i>	r	4	Grauwe wilg
<i>Raphanus raphanistrum</i>	r	4	Knopherik
<i>Festuca arundinacea</i>	r	3	Rietzwenkgras
<i>Equisetum arvense</i>	r	3	Heermoes
<i>Salix fragilis</i>	r	3	Kraakwilg
<i>Oenothera biennis</i>	r	3	Middelste teunisbloem
<i>Poa annua</i>	r	3	Straatgras
<i>Lathyrus pratensis</i>	r	3	Veldlathyrus
<i>Achillea millefolium</i>	r	2	Gewoon duizendblad
<i>Myosotis arvensis</i>	r	2	Akkervergeet-mij-nietje
<i>Phl praten ssp praten</i>	r	2	Timoteegras s.s.
<i>Crepis capillaris</i>	r	2	Klein streepzaad
<i>Bromus sterilis</i>	r	2	IJle dravik
<i>Cuscuta lupuliformis</i>	r	2	Hopwarkruid
<i>Impatiens noli-tangere</i>	r	2	Groot springzaad
<i>Carex riparia</i>	r	2	Oeverzegge
<i>Chrysosple alternifol</i>	r	2	Verspreidbladig goudveil
<i>Festuca rubra</i>	r	2	Rood zwenkgras s.l.
<i>Bellis perennis</i>	r	2	Madeliefje
<i>Ranunculus sardous</i>	r	2	Behaarde boterbloem
<i>Poa palustris</i>	r	2	Moerasbeemdgras
<i>Ranunc ficia ssp bulbi</i>	r	2	Gewoon speenkruid
<i>Ranunculus ficaria</i>	r	2	Speenkruid
<i>Atriplex prostrata</i>	r	1	Spiesmelde
<i>Tussilago farfara</i>	r	1	Klein hoefblad
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	r	1	Gewoon herderstasje
<i>Lythrum salicaria</i>	r	1	Grote kattestaart
<i>Carduus crispus</i>	r	1	Kruldistel
<i>Taraxac officinal s.s</i>	r	1	Gewone paardebloem
<i>Sonchus asper</i>	r	1	Gekroesde melkdistel
<i>Carex hirta</i>	r	1	Ruige zegge
<i>Scutellar galericulat</i>	r	1	Blauw glidkruid
<i>Solanum dulcamara</i>	r	1	Bitterzoet
<i>Chamerion angustifoliu</i>	r	1	Wilgeroosje
<i>Sinapis arvensis</i>	r	1	Herik
<i>Alliaria petiolata</i>	r	1	Look-zonder-look
<i>Achillea ptarmica</i>	r	1	Wilde bertram
<i>Rorippa palustris</i>	r	1	Moeraskers
<i>Stachys palustris</i>	r	1	Moerasandoorn
<i>Stellaria species</i>	r	1	Muur (G)
<i>Cynoglossum officinale</i>	r	1	Veldhondstong
<i>Typha latifolia</i>	r	1	Grote lisdodde
<i>Bidens tripartita</i>	r	1	Veerdelig tandzaad
<i>Barbarea stricta</i>	r	1	Stijf barbarakruid
<i>Chenopodium rubrum</i>	r	1	Rode ganzevoet
<i>Taraxacum species</i>	r	1	Paardebloem (G)

RG *Urtica dioica*-[Galio-Urticetea]
Rompgemeenschap van Grote brandnetel

Aantal opnamen 67

<i>Cardamine flexuosa</i>	r	1	Bosveldkers
<i>Rorippa amphibia</i>	r	1	Gele waterkers
<i>Salix viminalis</i>	r	1	Katwilg
<i>Plantago major ssp. major</i>	r	1	Grote weegbree s.s.
<i>Scirpus maritimus</i>	r	1	Heen
<i>Matricaria discoidea</i>	r	1	Schijfkamille
<i>Rumex conglomeratus</i>	r	1	Kluwenzuring
<i>Ranunculus sceleratus</i>	r	1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Rumex crispus</i>	r	1	Kruizuring
<i>Diplotaxis tenuifolia</i>	r	1	Grote zandkool
<i>Erigeron canadensis</i>	r	1	Canadese fijnstraal
<i>Festuca gigantea</i>	r	1	Reuzenzwenkgras
<i>Epilobium ciliatum</i>	r	1	Beklierde basterdwederik
<i>Lamium album</i>	r	1	Witte dovenetel
<i>Geranium molle</i>	r	1	Zachte ooievaarsbek
<i>Sisymbrium officinale</i>	r	1	Gewone raket
<i>Festuca rubra ssp. commutata</i>	r	1	Rood zwenkgras s.s.

RG *Petasites hybridus*-[Galio-Urticetea]
Rompgemeenschap van Groot hoefblad

Aantal opnamen

9

<i>Petasites hybridus</i>	V	7	Groot hoefblad
<i>Urtica dioica</i>	V	2	Grote brandnetel
<i>Poa trivialis</i>	III	2	Ruw beemdgras
<i>Galium aparine</i>	III	1	Kleefkruid
<i>Anthriscus sylvestris</i>	II	2	Fluitekruid
<i>Rubus caesius</i>	II	2	Dauwbraam
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Heracleum sphondylium</i>	II	1	Gewone bereklauw
<i>Impatiens noli-tangere</i>	I	2	Groot springzaad
<i>Symphytum officinale</i>	I	2	Gewone smeerwortel
<i>Galeopsis tetrahit</i>	I	2	Gewone hennepnetel
<i>Glechoma hederacea</i>	I	1	Hondsdrif
<i>Calystegia sepium</i>	I	1	Haagwinde
<i>Thalictrum flavum</i>	+	2	Poelruit
<i>Cirsium arvense</i>	+	2	Akkerdistel
<i>Epilobium hirsutum</i>	+	2	Harig wilgeroosje
<i>Ranunculus repens</i>	+	1	Kruipende boterbloem
<i>Stellaria media</i>	+	1	Vogelmuur
<i>Alliaria petiolata</i>	+	1	Look-zonder-look
<i>Arrhenatherum elatius</i>	+	1	Glanshaver
<i>Arctium lappa</i>	+	1	Grote klit
<i>Dactylis glomerata</i>	+	1	Kropaar

Pruno-Crataegetum**Associatie van Sleedoorn en Eenstijlige meidoorn**

Aantal opnamen

9

<i>Crataegus monogyna</i>	V	5	Eenstijlige meidoorn
<i>Urtica dioica</i>	IV	3	Grote brandnetel
<i>Sambucus nigra</i>	III	2	Gewone vlier
<i>Stellaria media</i>	III	2	Vogelmuur
<i>Glechoma hederacea</i>	II	4	Hondsdrif
<i>Rhamnus catharticus</i>	II	4	Wegedoorn
<i>Alliaria petiolata</i>	II	4	Look-zonder-look
<i>Rubus caesius</i>	II	2	Dauwbraam
<i>Elymus repens</i>	II	2	Kweek
<i>Poa trivialis</i>	II	2	Ruw beemdgras
<i>Galium aparine</i>	II	1	Kleefkruid
<i>Cirsium arvense</i>	II	1	Akkerdistel
<i>Anthriscus sylvestris</i>	II	1	Fluitekruid
<i>Solanum dulcamara</i>	II	1	Bitterzoet
<i>Populus canescens</i>	I	7	Grauwe abeel
<i>Acer pseudoplatanus</i>	I	5	Gewone esdoorn
<i>Berberis vulgaris</i>	I	5	Zuurbes
<i>Fraxinus excelsior</i>	I	5	Gewone es
<i>Viburnum opulus</i>	I	2	Gelderse roos
<i>Sinapis arvensis</i>	I	2	Herik
<i>Sambucus racemosa</i>	I	2	Trosvlier
<i>Urtica urens</i>	I	2	Kleine brandnetel
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	I	2	Gewoon herderstasje
<i>Dactylis glomerata</i>	I	2	Kropaar
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	2	Fioringras
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	2	Rietgras
<i>Galeopsis tetrahit</i>	I	2	Gewone hennepnetel
<i>Rumex acetosa</i>	I	1	Veldzuring
<i>Rubus species</i>	I	1	Braam (G)
<i>Sagina species</i>	I	1	Vetmuur (G)
<i>Rumex obtusifolius</i>	I	1	Ridderzuring
<i>Carex hirta</i>	I	1	Ruige zegge
<i>Cynoglossum officinale</i>	I	1	Veldhondstong
<i>Lamium purpureum</i>	I	1	Paarse dovenetel s.l.
<i>Heracleum sphondylium</i>	I	1	Gewone bereklauw
<i>Equisetum arvense</i>	I	1	Heermoes

Hippophae-Sambucetum
Associatie van Duindoorn en Vlier

Aantal opnamen 30

<i>Hippophae rhamnoides</i>	IV	6	Duindoorn
<i>Sambucus nigra</i>	III	5	Gewone vlier
<i>Urtica dioica</i>	III	3	Grote brandnetel
<i>Rubus caesius</i>	II	4	Dauwbraam
<i>Sedum acre</i>	I	4	Muurpeper
<i>Phragmites australis</i>	I	3	Riet
<i>Poa trivialis</i>	I	3	Ruw beemdgras
<i>Senecio jacobaea</i>	I	2	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Bryon creti (ss dioic)</i>	I	1	Heggerank
<i>Cirsium arvense</i>	I	1	Akkerdistel
<i>Fest ovi ssp tenuifol</i>	+	5	Fijn schapegras
<i>Rubus fruticosus agg.</i>	+	5	Gewone braam
<i>Agrostis capillaris</i>	+	5	Gewoon struisgras
<i>Calystegia sepium</i>	+	5	Haagwinde
<i>Crataegus monogyna</i>	+	4	Eenstijlige meidoorn
<i>Epilobium hirsutum</i>	+	4	Harig wilgeroosje
<i>Rhamnus catharticus</i>	+	4	Wegedoorn
<i>Berberis vulgaris</i>	+	4	Zuurbes
<i>Angelica archangelica</i>	+	4	Grote engelwortel
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	3	Fioringras
<i>Elymus athericus</i>	+	3	Strandkweek
<i>Ammophila arenaria</i>	+	3	Helm
<i>Galium aparine</i>	+	1	Kleefkruid
<i>Cynoglossum officinale</i>	+	1	Veldhondstong
<i>Erod cicutar ssp dune</i>	+	1	Duinreigersbek

**RG Hippophae rhamnoides-Calamagrostis epigejos-[Berberidion vulgaris/Polygalo-Koelerion]
Rompgemeenschap van Duindoorn en Hennegras**

Aantal opnamen 10

<i>Elymus athericus</i>	V 3	Strandkweek
<i>Festuca rubra</i>	V 3	Rood zwenkgras s.l.
<i>Poa trivialis</i>	IV 2	Ruw beemdgras
<i>Galium aparine</i>	IV 2	Kleefkruid
<i>Hippophae rhamnoides</i>	III 5	Duindoorn
<i>Phragmites australis</i>	III 2	Riet
<i>Urtica dioica</i>	III 2	Grote brandnetel
<i>Bryon creti (ss dioic</i>	III 2	Heggerank
<i>Sambucus nigra</i>	III 2	Gewone vlier
<i>Rubus caesius</i>	III 2	Dauwbraam
<i>Calamagrostis epigejos</i>	II 4	Duinriet
<i>Carex arenaria</i>	II 3	Zandzegge
<i>Cirsium arvense</i>	II 2	Akkerdistel
<i>Festuca arundinacea</i>	II 2	Rietzwenkgras
<i>Ammophila arenaria</i>	II 2	Helm
<i>Leymus arenarius</i>	II 2	Zandhaver
<i>Ligustrum vulgare</i>	II 2	Wilde liguster
<i>Chelidonium majus</i>	I 3	Stinkende gouwe
<i>Artemisia vulgaris</i>	I 2	Bijvoet
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I 2	Fluitekruid
<i>Fraxinus excelsior</i>	I 2	Gewone es
<i>Crataegus monogyna</i>	I 2	Eenstijlige meidoorn
<i>Dactylis glomerata</i>	I 2	Kropaar
<i>Agrostis stolonifera</i>	I 2	Fioringras
<i>Stellaria media</i>	I 2	Vogelmuur
<i>Eryngium campestre</i>	I 1	Echte kruisdistel
<i>Erigeron canadensis</i>	I 1	Canadese fijnstraal
<i>Lycopus europaeus</i>	I 1	Wolfspoot
<i>Solanum dulcamara</i>	I 1	Bitterzoet
<i>Epilobium hirsutum</i>	+ 4	Harig wilgeroosje
<i>Berberis vulgaris</i>	+ 4	Zuurbes
<i>Rhamnus catharticus</i>	+ 3	Wegedoorn
<i>Elymus repens</i>	+ 3	Kweek
<i>Hypochoeris radicata</i>	+ 3	Gewoon biggekruid
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	+ 2	Witte waterkers
<i>Potentilla anserina</i>	+ 2	Zilverschoon
<i>Pulicaria dysenterica</i>	+ 2	Heelblaadjes
<i>Tanacetum vulgare</i>	+ 2	Boerenwormkruid
<i>Valeriana officinalis</i>	+ 2	Echte valeriaan
<i>Senecio jacobaea</i>	+ 2	Jakobskruid s.l.
<i>Agrostis capillaris</i>	+ 2	Gewoon struisgras
<i>Bromus sterilis</i>	+ 2	IJle dravik
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	+ 2	Zandmuur
<i>Lythrum salicaria</i>	+ 2	Grote katestaart
<i>Galium mollugo</i>	+ 2	Glad walstro
<i>Galium verum</i>	+ 2	Geel walstro
<i>Holcus lanatus</i>	+ 2	Gestreepte witbol
<i>Myosotis ramosissima</i>	+ 1	Ruw vergeet-mij-nietje
<i>Taraxac officinal s.s</i>	+ 1	Gewone paardebloem
<i>Tussilago farfara</i>	+ 1	Klein hoefblad
<i>Scutellar galericulat</i>	+ 1	Blauw glikkruid
<i>Sedum acre</i>	+ 1	Muurpeper

<i>Sonchus oleraceus</i>	+ 1	Gewone melkdistel
SONCA.M	+ 1	
<i>Calystegia sepium</i>	+ 1	Haagwinde
<i>Cerasti semidecandrum</i>	+ 1	Zandhoornbloem
<i>Epilobium parviflorum</i>	+ 1	Viltige basterdwederik
<i>Althaea officinalis</i>	+ 1	Echte heemst
<i>Angelica archangelica</i>	+ 1	Grote engelwortel
<i>Melilotus alba</i>	+ 1	Witte honingklaver
<i>Leontodon saxatilis</i>	+ 1	Kleine leeuwetand
<i>Lolium perenne</i>	+ 1	Engels raaigras
<i>Lactuca serriola</i>	+ 1	Kompassla
<i>Iris pseudacorus</i>	+ 1	Gele lis

Artemisio-Salicetum albae
Bijvoet-ooibos

Aantal opnamen 34

<i>Phragmites australis</i>	IV	3	Riet
<i>Urtica dioica</i>	IV	3	Grote brandnetel
<i>Poa trivialis</i>	III	3	Ruw beemdgras
<i>Salix alba</i>	III	3	Schietwilg
<i>Salix viminalis</i>	II	5	Katwilg
<i>Angelica archangelica</i>	II	2	Grote engelwortel
<i>Calystegia sepium</i>	II	2	Haagwinde
<i>Rubus caesius</i>	II	2	Dauwbraam
<i>Symphytum officinale</i>	II	1	Gewone smeerwortel
<i>Salix cinerea</i>	II	2	Grauwe wilg
<i>Equisetum arvense</i>	II	2	Heermoes
<i>Cirsium arvense</i>	II	2	Akkerdistel
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	2	Fioringras
<i>Glechoma hederacea</i>	II	2	Hondsdrif
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II	2	Koninginnekruid
<i>Mentha aquatica</i>	II	2	Watermunt
<i>Salix caprea</i>	II	2	Boswilg
<i>Lythrum salicaria</i>	II	2	Grote kattestaart
<i>Cardamine pratensis</i>	II	2	Pinksterbloem
<i>Stellaria media</i>	II	2	Vogelmuur
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Scutellar galericulata</i>	II	2	Blauw glidkruid
<i>Salix triandra</i>	I	4	Amandelwilg
<i>Valeriana officinalis</i>	I	2	Echte valeriaan
<i>Salix dasyclados</i>	I	2	Duitse dot
<i>Atriplex prostrata</i>	I	1	Spiesmelde
<i>Solanum dulcamara</i>	I	1	Bitterzoet
<i>Iris pseudacorus</i>	I	1	Gele lis
<i>Galium aparine</i>	I	1	Kleefkruid
<i>Ranunculus repens</i>	I	2	Kruipende boterbloem
<i>Elymus repens</i>	I	2	Kweek
<i>Myosotis palustris</i>	I	1	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Alopecurus pratensis</i>	I	1	Grote vossestaart
<i>Agrostis capillaris</i>	I	2	Gewoon struisgras
<i>Artemisia vulgaris</i>	I	2	Bijvoet
<i>Angelica sylvestris</i>	I	2	Gewone engelwortel
<i>Dactylis glomerata</i>	I	2	Kropaar
<i>Taraxac officinal s.s</i>	I	1	Gewone paardebloem
<i>Bidens tripartita</i>	I	1	Veerdelig tandzaad
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	1	Fluitekruid
<i>Holcus lanatus</i>	+	2	Gestreepte witbol
<i>Althaea officinalis</i>	+	2	Echte heemst
<i>Epilobium parviflorum</i>	+	2	Viltige basterdwederik
<i>Tussilago farfara</i>	+	2	Klein hoefblad
<i>Festuca rubra</i>	+	2	Rood zwenkgras s.l.
<i>Thalictrum flavum</i>	+	2	Poelruit
<i>Carex disticha</i>	+	1	Tweerijige zegge
<i>Rumex crispus</i>	+	1	Krulzuring
<i>Potentilla reptans</i>	+	1	Vijfvingerkruid
<i>Polygonum persicaria</i>	+	1	Perzikkruid
<i>Polygonum amphibium</i>	+	1	Veenwortel

Artemisio-Salicetum albae
Bijvoet-ooibos

Aantal opnamen 34

<i>Stachys palustris</i>	+ 1	Moerasandoorn
<i>Salix purpurea</i>	+ 1	Bittere wilg
<i>Salix fragilis</i>	+ 1	Kraakwilg
<i>Fraxinus excelsior</i>	+ 4	Gewone es
<i>Rumex obtusifolius</i>	+ 3	Ridderzuring
<i>Carex acuta</i>	+ 3	Scherpe zegge
<i>Elymus athericus</i>	+ 3	Strandkweek
<i>Solidago gigantea</i>	+ 3	Late guldenroede
<i>Chenopodium album</i>	+ 2	Melganzevoet
<i>Impatiens glandulifera</i>	+ 2	Reuzenbalsemien
<i>Rumex conglomeratus</i>	+ 2	Kluwenzuring
<i>Melilotus altissima</i>	+ 2	Goudgele honingklaver
<i>Poa pratensis</i>	+ 2	Veldbeemdgras
<i>Epilobium hirsutum</i>	r 2	Harig wilgeroosje
<i>Scirpus maritimus</i>	r 2	Heen
<i>Festuca arundinacea</i>	r 2	Rietzwenkgras
<i>Tanacetum vulgare</i>	r 2	Boerenwormkruid
<i>Cardamine amara</i>	r 2	Bittere veldkers
<i>Achillea ptarmica</i>	r 2	Wilde bertram
<i>Carex trinervis</i>	r 2	Drienerlige zegge
<i>Sparganium erectum</i>	r 2	Grote egelskop s.l.
<i>Carex hirta</i>	r 2	Ruige zegge
<i>Rorippa amphibia</i>	r 2	Gele waterkers
<i>Phleum pratense</i>	r 2	Timoteegras s.l.
<i>Polygonum aviculare</i>	r 2	Varkensgras
<i>Arctium lappa</i>	r 1	Grote klit
<i>Rorippa sylvestris</i>	r 1	Akkerkers
<i>Berula erecta</i>	r 1	Kleine watereppe
<i>Ranunculus acris</i>	r 1	Scherpe boterbloem
<i>Rorippa austriaca</i>	r 1	Oostenrijkse kers
<i>Veronica catenata</i>	r 1	Rode waterereprijs
<i>Alnus glutinosa</i>	r 1	Zwarte els
<i>Ranunculus sceleratus</i>	r 1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Filipendula ulmaria</i>	r 1	Moerasspirea
<i>Heracleum sphondylium</i>	r 1	Gewone bereklauw
<i>Glyceria maxima</i>	r 1	Liesgras
<i>Lysimachia vulgaris</i>	r 1	Grote wederik
<i>Gal palus ssp elongat</i>	r 1	Rietwalstro
<i>Rumex acetosa</i>	r 1	Veldzuring

Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
Bittere veldkers-ooibos; subass. met Fluitekruid

Aantal opnamen

225

<i>Salix alba</i>	IV	5	Schietwilg
<i>Poa trivialis</i>	IV	4	Ruw beemdgras
<i>Cardamine amara</i>	IV	3	Bittere veldkers
<i>Urtica dioica</i>	IV	3	Grote brandnetel
<i>Anthriscus sylvestris</i>	IV	3	Fluitekruid
<i>Symphytum officinale</i>	IV	2	Gewone smeewortel
<i>Valeriana officinalis</i>	IV	2	Echte valeriaan
<i>Calystegia sepium</i>	IV	2	Haagwinde
<i>Ranunculus repens</i>	III	3	Kruipende boterbloem
<i>Galium aparine</i>	III	2	Kleefkruid
<i>Rumex obtusifolius</i>	III	2	Ridderzuring
<i>Solanum dulcamara</i>	III	2	Bitterzoet
<i>Salix viminalis</i>	II	4	Katwilg
<i>Salix fragilis</i>	II	4	Kraakwilg
<i>Ranunculus ficaria ssp. bulbifera</i>	II	3	Gewoon speenkruid
<i>Rubus caesius</i>	II	3	Dauwbraam
<i>Rumex conglomeratus</i>	II	2	Kluwenzuring
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Angelica sylvestris</i>	II	2	Gewone engelwortel
<i>Heracleum sphondylium</i>	II	2	Gewone bereklauw
<i>Impatiens noli-tangere</i>	II	2	Groot springzaad
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Myosotis palustris</i>	II	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Callitriche palustris ssp. araneoides</i>	II	2	Spindotterbloem
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Polygonum hydropiper</i>	II	2	Waterpeper
<i>Filipendula ulmaria</i>	II	2	Moerasspirea
<i>Galeopsis tetrahit</i>	II	2	Gewone hennepnetel
<i>Lythrum salicaria</i>	II	2	Grote kattestaart
<i>Salix dasyclados</i>	I	5	Duitse dot
<i>Salix triandra</i>	I	4	Amandelwilg
<i>Impatiens glandulifera</i>	I	3	Reuzenbalsemien
<i>Phragmites australis</i>	I	2	Riet
<i>Scrophularia nodosa</i>	I	2	Knopig helmkruid
<i>Festuca gigantea</i>	I	2	Reuzenzwenkgras
<i>Iris pseudacorus</i>	I	2	Gele lis
<i>Thalictrum flavum</i>	I	2	Poelruit
<i>Circaea lutetiana</i>	I	2	Groot heksenkruid
<i>Angelica archangelica</i>	I	2	Grote engelwortel
<i>Taraxacum officinale</i>	I	2	Paardebloem (G)
<i>Glechoma hederacea</i>	+	3	Hondsdrif
<i>Carex remota</i>	+	3	IJle zegge
<i>Carex riparia</i>	+	3	Oeverzegge
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Dactylis glomerata</i>	+	2	Kropaar
<i>Sambucus nigra</i>	+	2	Gewone vlier
<i>Callitriche stagnalis</i>	+	2	Gevleugeld sterrekroos
<i>Senecio paludosus</i>	+	2	Moeraskruiskruid
<i>Cardamine pratensis</i>	+	2	Pinksterbloem
<i>Aegopodium podagraria</i>	+	2	Zevenblad
<i>Crepis paludosa</i>	+	2	Moerasstreepzaad

Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
Bittere veldkers-ooibos; subass. met Fluitekruid

Aantal opnamen

225

<i>Bidens frondosa</i>	+	2	Zwart tandzaad
<i>Festuca arundinacea</i>	+	2	Rietzwenkgras
<i>Atriplex prostrata</i>	+	2	Spiesmelde
<i>Stellaria media</i>	+	1	Vogelmuur
<i>Rorippa amphibia</i>	+	1	Gele waterkers
<i>Ranunculus sceleratus</i>	+	1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Bidens tripartita</i>	+	1	Veerdelig tandzaad
<i>Fraxinus excelsior</i>	r	7	Gewone es
<i>Populus x canadensis</i>	r	6	
<i>Salix purpurea</i>	r	5	Bittere wilg
<i>Salix species</i>	r	5	Wilg (G)
<i>Populus nigra</i>	r	5	Zwarte populier
<i>Populus species</i>	r	4	Populier (G)
<i>Alliaria petiolata</i>	r	2	Look-zonder-look
<i>Arctium lappa</i>	r	2	Grote klit
<i>Lathyrus pratensis</i>	r	2	Veldlathyrus
<i>Glyceria maxima</i>	r	2	Liesgras
<i>Rumex acetosa</i>	r	2	Veldzuring
<i>Plantago lanceolata</i>	r	2	Smalle weegbree
<i>Solidago gigantea</i>	r	2	Late guldenroede
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	r	2	Echte koekoeksbloem
<i>Deschampsia cespitosa</i>	r	2	Ruwe smele
<i>Alis plantago-aquatic</i>	r	2	Grote waterweegbree
<i>Cerastium fontan s. vu</i>	r	2	Gewone hoornbloem
<i>Petasites hybridus</i>	r	2	Groot hoefblad
<i>Lapsana communis</i>	r	2	Akkerkool
<i>Humulus lupulus</i>	r	2	Hop
<i>Sium latifolium</i>	r	2	Grote waterpeppe
<i>Ribes rubrum</i>	r	2	Aalbes
<i>Vicia cracca</i>	r	2	Vogelwikke
<i>Equisetum palustre</i>	r	2	Lidrus
<i>Ranunculus acris</i>	r	2	Scherpe boterbloem
<i>Typha angustifolia</i>	r	2	Kleine lisdodde
<i>Plantago major</i>	r	2	Grote weegbree s.l.
<i>Viburnum opulus</i>	r	2	Gelderse roos
<i>Sonchus arvensis</i>	r	2	Akkermelkdistel s.l.
<i>Sonchus oleraceus</i>	r	2	Gewone melkdistel
<i>Planta majo ssp major</i>	r	2	Grote weegbree s.s.
<i>Atriplex species</i>	r	2	Melde (G)
<i>Sinapis arvensis</i>	r	2	Herik
<i>Epilobium parviflorum</i>	r	2	Viltige basterdwederik
<i>Vicia sepium</i>	r	2	Heggewikke
<i>Juncus effusus</i>	r	2	Pitrus
<i>Tussilago farfara</i>	r	2	Klein hoefblad
<i>Cuscuta lupuliformis</i>	r	2	Hopwarkruid
<i>Ammophila arenaria</i>	r	2	Helm
<i>Elymus farctus</i>	r	2	Biestarwegras
<i>Galeopsis species</i>	r	2	Hennepnetel (G)
<i>Stellaria aquatica</i>	r	2	Watermuur
<i>Sonchus palustris</i>	r	2	Moerasmelkdistel
<i>Trifolium species</i>	r	2	Klaver (G)

Cardamino amarae-Salicetum anthriscetosum
Bittere veldkers-ooibos; subass. met Fluitekruid

Aantal opnamen

225

<i>Elymus caninus</i>	r	2	Hondstarwegras
<i>Sorbus aucuparia</i>	r	2	Wilde lijsterbes
<i>Quercus robur</i>	r	2	Zomereik
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	r	2	Gewoon herderstasje
<i>Polygonum mite</i>	r	2	Zachte duizendknoop
<i>Polygonum persicaria</i>	r	2	Perzikkruid
<i>Bromus hordeaceus</i>	r	2	Zachte dravik s.l.
<i>Cerastium glomeratum</i>	r	2	Kluwenhoornbloem
<i>Berula erecta</i>	r	2	Kleine watereppe
<i>Rorippa species</i>	r	2	Waterkers (G)
<i>Rorippa palustris</i>	r	2	Moeraskers
<i>Rumex species</i>	r	2	Zuring (G)
<i>Erod cicutar ssp dune</i>	r	2	Duinreigersbek
<i>Sinapis species</i>	r	2	Mosterd (G)
<i>Mentha species</i>	r	2	Munt (G)
<i>Festuca pratensis</i>	r	2	Beemdlangbloem
<i>Sedum acre</i>	r	2	Muurpeper
<i>Armoracia rusticana</i>	r	2	Mierik
<i>Potentilla anserina</i>	r	2	Zilverschoon
<i>Mentha longifolia</i>	r	2	Hertsmunt
<i>Prunella vulgaris</i>	r	2	Gewone brunel
<i>Mentha arvensis</i>	r	2	Akkermunt
<i>Apium nodiflorum</i>	r	1	Groot moerasscherm
<i>Veron anagallis-aquat</i>	r	1	Blauwe waterereprijs
<i>Eupatorium cannabinum</i>	r	1	Koninginnekruid
<i>Mentha aquatica</i>	r	1	Watermunt
<i>Taraxac officinal s.s</i>	r	1	Gewone paardebloem
<i>Artemisia vulgaris</i>	r	1	Bijvoet
<i>Epilobium ciliatum</i>	r	1	Beklierde basterdwederik
<i>Matricaria maritima</i>	r	1	Reukeloze kamille
<i>Sonchus asper</i>	r	1	Gekroesde melkdistel
<i>Scrophul umbr ssp nee</i>	r	1	Middelst helmkruid
<i>Cirsium palustre</i>	r	1	Kale jonker
<i>Carex acuta</i>	r	1	Scherpe zegge
<i>Lysimachia thyrsoiflora</i>	r	1	Moeraswederik
<i>Cirsium oleraceum</i>	r	1	Moesdistel
<i>Lysimachia vulgaris</i>	r	1	Grote wederik
<i>Cirsium arvense</i>	r	1	Akkerdistel
<i>Scrophularia umbrosa</i>	r	1	Gevleugeld helmkruid
<i>Fragaria vesca</i>	r	1	Bosaardbei
<i>Equisetum fluviatile</i>	r	1	Holpijp
<i>Raphanus raphanistrum</i>	r	1	Knopherik
<i>Rumex crispus</i>	r	1	Kruhzuring
<i>Rubus fruticosus agg.</i>	r	1	Gewone braam
<i>Rumex hydrolapathum</i>	r	1	Waterzuring
<i>Rubus species</i>	r	1	Braam (G)
<i>Gal palus ssp elongat</i>	r	1	Rietwalstro
<i>Salix caprea</i>	r	1	Boswilg
<i>Cirsium vulgare</i>	r	1	Speerdistel

Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
Bittere veldkers-ooibos; subass. met Grote waterweegbree

Aantal opnamen

94

<i>Cardamine amara</i>	IV	3	Bittere veldkers
<i>Myosotis palustris</i>	IV	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Salix alba</i>	IV	4	Schietwilg
<i>Cal palust ssp araneo</i>	IV	2	Spindotterbloem
<i>Lythrum salicaria</i>	III	2	Grote kattestaart
<i>Polygonum hydropiper</i>	III	2	Waterpeper
<i>Ranunculus repens</i>	III	3	Kruipende boterbloem
<i>Callitriche species</i>	II	3	Sterrekroos (G)
<i>Solanum dulcamara</i>	II	2	Bitterzoet
<i>Alis plantago-aquatic</i>	II	2	Grote waterweegbree
<i>Salix viminalis</i>	II	4	Katwilg
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Callitriche stagnalis</i>	II	3	Gevleugeld sterrekroos
<i>Rumex obtusifolius</i>	II	2	Ridderzuring
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Apium nodiflorum</i>	II	2	Groot moerasscherm
<i>Berula erecta</i>	II	2	Kleine watereppe
<i>Symphytum officinale</i>	II	2	Gewone smeewortel
<i>Salix triandra</i>	II	3	Amandelwilg
<i>Poa trivialis</i>	II	3	Ruw beemdgras
<i>Calystegia sepium</i>	II	2	Haagwinde
<i>Valeriana officinalis</i>	I	2	Echte valeriaan
<i>Bidens frondosa</i>	I	2	Zwart tandzaad
<i>Rumex conglomeratus</i>	I	2	Kluwenzuring
<i>Galium aparine</i>	I	2	Kleefkruid
<i>Ranunc ficca ssp bulbi</i>	I	3	Gewoon speenkruid
<i>Galium palustre</i>	I	2	Moeraswalstro
<i>Sium latifolium</i>	I	2	Grote watereppe
<i>Senecio paludosus</i>	I	2	Moeraskruiskruid
<i>Epilobium hirsutum</i>	I	2	Harig wilgeroosje
<i>Salix fragilis</i>	I	3	Kraakwilg
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	2	Fluitekruid
<i>Urtica dioica</i>	I	2	Grote brandnetel
<i>Salix purpurea</i>	I	6	Bittere wilg
<i>Stachys palustris</i>	+	2	Moerasandoorn
<i>Angelica sylvestris</i>	+	2	Gewone engelwortel
<i>Sparganium erectum</i>	+	2	Grote egelskop s.l.
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Salix dasyclados</i>	+	5	Duitse dot
<i>Typha latifolia</i>	+	2	Grote lisdodde
<i>Typha angustifolia</i>	+	2	Kleine lisdodde
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	+	2	Witte waterkers
<i>Iris pseudacorus</i>	r	3	Gele lis
<i>Ranunculus sceleratus</i>	r	2	Blaartrekkende boterbloem
<i>Sonchus oleraceus</i>	r	2	Gewone melkdistel
<i>Cardamine pratensis</i>	r	2	Pinksterbloem
<i>Salix species</i>	r	5	Wilg (G)
<i>Mentha aquatica</i>	r	2	Watermunt
<i>Impatiens noli-tangere</i>	r	2	Groot springzaad
<i>Atriplex prostrata</i>	r	2	Spiesmelde

Cardamino amarae-Salicetum alismatetosum
Bittere veldkers-ooibos; subass. met Grote waterweegbree

Aantal opnamen 94

<i>Scrophularia nodosa</i>	r	2	Knopig helmkruid
<i>Veron anagallis-aquat</i>	r	1	Blauwe waterereprijs
<i>Angelica archangelica</i>	r	3	Grote engelwortel
<i>Sambucus nigra</i>	r	2	Gewone vlier
<i>Rubus caesius</i>	r	2	Dauwbraam
<i>Aegopodium podagraria</i>	r	2	Zevenblad
<i>Equisetum arvense</i>	r	2	Heermoes
<i>Galeopsis tetrahit</i>	r	2	Gewone hennepnetel
<i>Stellaria media</i>	r	2	Vogelmuur
<i>Taraxacum species</i>	r	2	Paardebloem (G)
<i>Glechoma hederacea</i>	r	2	Hondsdrif
<i>Juncus effusus</i>	r	4	Pitrus
<i>Heracleum sphondylium</i>	r	4	Gewone bereklauw
<i>Cirsium oleraceum</i>	r	1	Moesdistel
<i>Eleoc palus ssp palus</i>	r	1	Gewone waterbies
<i>Carex acutiformis</i>	r	1	Moeraszegge
<i>Scirpus maritimus</i>	r	1	Heen
<i>Cirsium arvense</i>	r	1	Akkerdistel
<i>Carduus crispus</i>	r	1	Kruidistel

Cardamino amarae-Salicetum urticetosum
Bittere veldkers-ooibos; subass. met Grote brandnetel

Aantal opnamen

120

<i>Urtica dioica</i>	V	5	Grote brandnetel
<i>Salix alba</i>	V	5	Schietwilg
<i>Galium aparine</i>	III	2	Kleefkruid
<i>Symphytum officinale</i>	III	2	Gewone smeerwortel
<i>Anthriscus sylvestris</i>	III	3	Fluitekruid
<i>Poa trivialis</i>	II	2	Ruw beemdgras
<i>Calystegia sepium</i>	II	2	Haagwinde
<i>Galeopsis tetrahit</i>	II	2	Gewone hennepnetel
<i>Cardamine amara</i>	II	2	Bittere veldkers
<i>Glechoma hederacea</i>	II	3	Hondsdrif
<i>Impatiens noli-tangere</i>	II	2	Groot springzaad
<i>Rubus caesius</i>	II	2	Dauwbraam
<i>Valeriana officinalis</i>	II	2	Echte valeriaan
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Phragmites australis</i>	I	2	Riet
<i>Heracleum sphondylium</i>	I	2	Gewone bereklauw
<i>Cal palust ssp araneo</i>	I	2	Spindotterbloem
<i>Angelica archangelica</i>	I	2	Grote engelwortel
<i>Iris pseudacorus</i>	I	2	Gele lis
<i>Ranunculus repens</i>	I	1	Kruipende boterbloem
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	2	Rietgras
<i>Arctium lappa</i>	I	2	Grote klit
<i>Sambucus nigra</i>	I	3	Gewone vlier
<i>Festuca gigantea</i>	I	3	Reuzenzwenkgras
<i>Solanum dulcamara</i>	I	2	Bitterzoet
<i>Myosotis palustris</i>	I	2	Moerasvergeet-mij-nietje
<i>Salix viminalis</i>	+	3	Katwilg
<i>Circaea lutetiana</i>	+	2	Groot heksenkruid
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Rumex obtusifolius</i>	+	2	Ridderzuring
<i>Mentha aquatica</i>	+	2	Watermunt
<i>Filipendula ulmaria</i>	+	1	Moerasspirea
<i>Eupatorium cannabinum</i>	+	2	Koninginnekruid
<i>Cirsium arvense</i>	+	1	Akkerdistel
<i>Salix triandra</i>	+	4	Amandelwilg
<i>Callitriche species</i>	+	3	Sterrekroos (G)
<i>Scutellar galericulat</i>	+	2	Blauw glidkruid
<i>Epilobium hirsutum</i>	+	2	Harig wilgeroosje
<i>Lythrum salicaria</i>	+	2	Grote kattestaart
<i>Stellaria media</i>	+	1	Vogelmuur
<i>Salix dasyclados</i>	+	4	Duitse dot
<i>Alliaria petiolata</i>	+	2	Look-zonder-look
<i>Atriplex prostrata</i>	+	2	Spiesmelde
<i>Stachys palustris</i>	+	1	Moerasandoorn
<i>Scrophularia nodosa</i>	+	1	Knopig helmkruid
<i>Thalictrum flavum</i>	+	1	Poelruit
<i>Rumex conglomeratus</i>	r	2	Kluwenzuring
<i>Polygonum hydropiper</i>	r	1	Waterpeper
<i>Angelica sylvestris</i>	r	1	Gewone engelwortel
<i>Fraxinus excelsior</i>	r	4	Gewone es
<i>Petasites hybridus</i>	r	3	Groot hoefblad

Cardamino amarae-Salicetum urticetosum**Bittere veldkers-ooibos; subass. met Grote brandnetel**

Aantal opnamen

120

<i>Rumex sanguineus</i>	r	2	Bloedzuring
<i>Scrophularia umbrosa</i>	r	2	Gevleugeld helmkruid
<i>Dactylis glomerata</i>	r	2	Kropaar
<i>Crataegus monogyna</i>	r	2	Eenstijlige meidoorn
<i>Rubus fruticosus agg.</i>	r	2	Gewone braam
<i>Veron anagallis-aquat</i>	r	1	Blauwe waterereprijs
<i>Ranunc fica ssp bulbi</i>	r	1	Gewoon speenkruid
<i>Rumex crispus</i>	r	1	Krulzuring
<i>Bidens tripartita</i>	r	1	Veerdelig tandzaad
<i>Galium palustre</i>	r	1	Moeraswalstro
<i>Carex riparia</i>	r	3	Oeverzegge
<i>Solidago gigantea</i>	r	2	Late guldenroede
<i>Alnus glutinosa</i>	r	2	Zwarte els
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	r	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Planta major ssp major</i>	r	1	Grote weegbree s.s.
<i>Chrysosple alternifol</i>	r	4	Verspreidbladig goudveil
<i>Salix cinerea</i>	r	3	Grauwe wilg
<i>Bryon creti (ss dioic</i>	r	3	Heggerank
<i>Scrophularia species</i>	r	2	Helmkruid (G)
<i>Scrophul umbr ssp nee</i>	r	2	Middelst helmkruid
<i>Cuscuta europaea</i>	r	2	Groot warkruid
<i>Chenopodium album</i>	r	2	Melganzevoet
<i>Equisetum arvense</i>	r	2	Heermoes
<i>Arrhenatherum elatius</i>	r	2	Glanshaver
<i>Barbarea vulgaris</i>	r	2	Gewoon barbarakruid
<i>Raphanus raphanistrum</i>	r	2	Knopherik
<i>Polygonum persicaria</i>	r	2	Perzikkruid
<i>Poa palustris</i>	r	2	Moerasbeemdgras
<i>Gal palus ssp elongat</i>	r	2	Rietwalstro
<i>Glyceria maxima</i>	r	2	Liesgras
<i>Lysimachia vulgaris</i>	r	2	Grote wederik
<i>Senecio paludosus</i>	r	1	Moeraskruiskruid
<i>Taraxac officinal s.s</i>	r	1	Gewone paardebloem
<i>Aegopodium podagraria</i>	r	1	Zevenblad
<i>Epilobium palustre</i>	r	1	Moerasbasterdwederik
<i>Equisetum fluviatile</i>	r	1	Holpijp
<i>Cirsium palustre</i>	r	1	Kale jonker
<i>Festuca arundinacea</i>	r	1	Rietzwenkgras
<i>Holcus lanatus</i>	r	1	Gestreepte witbol
<i>Artemisia vulgaris</i>	r	1	Bijvoet
<i>Cerastium glomeratum</i>	r	1	Kluwenhoornbloem
<i>Cardamine pratensis</i>	r	1	Pinksterbloem
<i>Scirpus maritimus</i>	r	1	Heen
<i>Rumex maritimus</i>	r	1	Goudzuring
<i>Rumex species</i>	r	1	Zuring (G)
<i>Salix pentandra</i>	r	1	Laurierwilg
<i>Polygonum species</i>	r	1	Duizendknoop (G)
<i>Polygonum amphibium</i>	r	1	Veenwortel
<i>Rorippa sylvestris</i>	r	1	Akkerkers
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	r	1	Witte waterkers

Cardamino amarae-Salicetum inops
Bittere veldkers-ooibos; arme subass.

Aantal opnamen

19

<i>Salix dasyclados</i>	III	6	Duitse dot
<i>Urtica dioica</i>	III	3	Grote brandnetel
<i>Salix purpurea</i>	II	6	Bittere wilg
<i>Rubus caesius</i>	II	4	Dauwbraam
<i>Phragmites australis</i>	II	2	Riet
<i>Solanum dulcamara</i>	II	1	Bitterzoet
<i>Calystegia sepium</i>	II	1	Haagwinde
<i>Salix alba</i>	I	6	Schietwilg
<i>Phalaris arundinacea</i>	I	5	Rietgras
<i>Poa trivialis</i>	I	4	Ruw beemdgras
<i>Galium aparine</i>	I	4	Kleefkruid
<i>Salix triandra</i>	I	3	Amandelwilg
<i>Cardamine amara</i>	I	3	Bittere veldkers
<i>Angelica archangelica</i>	I	2	Grote engelwortel
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Galeopsis tetrahit</i>	I	2	Gewone hennepnetel
<i>Valeriana officinalis</i>	I	1	Echte valeriaan
<i>Bidens tripartita</i>	I	1	Veerdelig tandzaad
<i>Lythrum salicaria</i>	I	1	Grote kattestaart
<i>Cal palust ssp araneo</i>	I	1	Spindotterbloem
<i>Impatiens glandulifera</i>	+	7	Reuzenbalsemien
<i>Salix viminalis</i>	+	3	Katwilg
<i>Lysimachia vulgaris</i>	+	3	Grote wederik
<i>Salix fragilis</i>	+	2	Kraakwilg
<i>Angelica sylvestris</i>	+	2	Gewone engelwortel
<i>Heracleum sphondylium</i>	+	2	Gewone bereklauw
<i>Petasites hybridus</i>	+	2	Groot hoefblad
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	+	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Arctium pubens</i>	+	1	Middelste klit
<i>Symphytum officinale</i>	+	1	Gewone smeerwortel
<i>Sambucus nigra</i>	+	1	Gewone vlier
<i>Sonchus oleraceus</i>	+	1	Gewone melkdistel
<i>Atriplex prostrata</i>	+	1	Spiesmelde
<i>Epilobium hirsutum</i>	+	1	Harig wilgeroosje
<i>Impatiens noli-tangere</i>	+	1	Groot springzaad
<i>Iris pseudacorus</i>	+	1	Gele lis
<i>Equisetum arvense</i>	+	1	Heermoes
<i>Fraxinus excelsior</i>	+	1	Gewone es
<i>Crataegus monogyna</i>	+	1	Eenstijlige meidoorn
<i>Dactylis glomerata</i>	+	1	Kropaar
<i>Elymus athericus</i>	+	1	Strandkweek
<i>Polygonum amphibium</i>	+	1	Veenwortel
<i>Mentha aquatica</i>	+	1	Watermunt

**RG *Rubus fruticosus*-[*Alnion glutinosae*]
Rompgemeenschap van Gewone braam**

Aantal opnamen

6

<i>Rubus fruticosus</i> agg.	V	6	Gewone braam
<i>Phragmites australis</i>	V	1	Riet
<i>Epilobium hirsutum</i>	IV	2	Harig wilgeroosje
<i>Urtica dioica</i>	III	2	Grote brandnetel
<i>Calystegia sepium</i>	II	4	Haagwinde
<i>Cirsium arvense</i>	I	5	Akkerdistel
<i>Rubus caesius</i>	I	4	Dauwbraam
<i>Poa trivialis</i>	I	2	Ruw beemdgras
<i>Symphytum officinale</i>	I	2	Gewone smeerwortel
<i>Stellaria media</i>	I	2	Vogelmuur
<i>Solidago gigantea</i>	I	2	Late guldenroede
<i>Agrostis stolonifera</i>	I	2	Fioringras
<i>Poa annua</i>	I	2	Straatgras
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Juncus bufonius</i>	I	2	Greppelrus
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	2	Koninginnekruid
<i>Galium aparine</i>	I	2	Kleefkruid
<i>Ranunculus repens</i>	I	1	Kruipende boterbloem
<i>Atriplex prostrata</i>	I	1	Spiesmelde
<i>Artemisia vulgaris</i>	I	1	Bijvoet
<i>Angelica archangelica</i>	I	1	Grote engelwortel

Fraxino-Ulmetum
Essen- Iepenbos

Aantal opnamen

4

Acer pseudoplatanus V 5
Fraxinus excelsior IV 5
Urtica dioica III 2
Populus x canadensis II 6
Crataegus monogyna II 2
Taraxac officinal s.s II 1
Quercus robur II 1

Gewone esdoorn
Gewone es
Grote brandnetel
Canadapopulier
Eenstijlige meidoorn
Gewone paardebloem
Zomereik

Ranunculo-Festucetum arundinaceae (Pro Associatie)
Gemeenschap van Rietzwenkgras en Behaarde boterbloem

Aantal opnamen 120

<i>Poa trivialis</i>	V	5	Ruw beemdgras
<i>Agrostis stolonifera</i>	V	4	Fioringras
<i>Cirsium arvense</i>	V	3	Akkerdistel
<i>Trifolium repens</i>	IV	3	
<i>Festuca arundinacea</i>	IV	3	Rietzwenkgras
<i>Plantago major</i>	IV	2	Grote weegbree s.l.
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	IV	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Ranunculus sardous</i>	IV	2	Behaarde boterbloem
<i>Phragmites australis</i>	IV	3	Riet
<i>Taraxac officinal s.s</i>	III	2	
<i>Urtica dioica</i>	III	2	
<i>Calystegia sepium</i>	III	2	Haagwinde
<i>Lycopus europaeus</i>	II	2	Wolfspoot
<i>Lolium perenne</i>	II	4	Engels raaigras
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II	2	Koninginnekruid
<i>Cirsium vulgare</i>	II	2	Speerdistel
<i>Sonchus oleraceus</i>	II	2	
<i>Elymus repens</i>	II	2	Kweek
<i>Angelica archangelica</i>	II	3	Grote engelwortel
SONCHA.A	II	2	
<i>Ranunculus repens</i>	II	2	Kruipende boterbloem
<i>Stellaria media</i>	I	2	
<i>Juncus bufonius</i>	I	3	Greppelrus
<i>Poa annua</i>	I	2	Straatgras
<i>Rumex crispus</i>	I	1	Krulzuring
<i>Holcus lanatus</i>	I	2	Gestreepte witbol
<i>Mentha aquatica</i>	I	2	Watermunt
<i>Ror nasturtium-aquati</i>	I	2	Witte waterkers
<i>Rubus caesius</i>	I	2	Dauwbraam
<i>Solidago gigantea</i>	I	2	Late guldenroede

Ranunculo-Festucetum arundinaceae (Pro Associatie), Althaea-rijke vorm
Gemeenschap van Rietzwenkgras en Behaarde boterbloem, Heemstrijke vorm

Aantal opnamen

84

<i>Poa trivialis</i>	V	6	Ruw beemdgras
<i>Phragmites australis</i>	V	3	Riet
<i>Cirsium arvense</i>	V	3	Akkerdistel
<i>Calystegia sepium</i>	V	2	Haagwinde
<i>Althaea officinalis</i>	V	2	Echte heemst
<i>Urtica dioica</i>	V	2	
<i>Festuca arundinacea</i>	IV	3	Rietzwenkgras
<i>Plantago major</i>	IV	2	Grote weegbree s.l.
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	IV	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Trifolium repens</i>	IV	2	
<i>Agrostis stolonifera</i>	III	3	Fioringras
<i>Lycopus europaeus</i>	III	2	Wolfspoot
<i>Eupatorium cannabinum</i>	III	2	Koninginnekruid
<i>Cirsium vulgare</i>	III	2	Speerdistel
<i>Taraxac officinal s.s</i>	III	2	
<i>Ranunculus sardous</i>	III	2	Behaarde boterbloem
SONCHA.A	II	2	
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	2	Harig wilgeroosje
<i>Angelica archangelica</i>	II	3	Grote engelwortel
<i>Sonchus oleraceus</i>	II	2	
<i>Solidago gigantea</i>	II	2	Late guldenroede
<i>Ranunculus repens</i>	II	2	Kruipende boterbloem
<i>Symphytum officinale</i>	II	2	
<i>Mentha aquatica</i>	II	2	Watermunt
<i>Holcus lanatus</i>	II	2	Gestreepte witbol
<i>Rubus caesius</i>	II	2	Dauwbraam
<i>Elymus repens</i>	II	3	Kweek
<i>Stellaria media</i>	I	2	
<i>Apium graveolens</i>	I	2	Selderij
<i>Elymus athericus</i>	I	2	Strandkweek
<i>Dactylis glomerata</i>	I	2	Kropaar
<i>Tussilago farfara</i>	I	2	
<i>Lolium perenne</i>	I	2	Engels raaigras
<i>Juncus bufonius</i>	r	3	Greppelrus
SONCHA.M	r	2	
<i>Galium aparine</i>	r	2	Kleefkruid
<i>Sonchus palustris</i>	r	1	
<i>Ranunculus sceleratus</i>	r	1	Blaartrekkende boterbloem
<i>Solanum nigrum</i>	r	1	Zwarte nachtschade s.l.
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	r	2	Zachte dravik s.s.
<i>Bellis perennis</i>	r	2	Madeliefje
<i>Rorippa sylvestris</i>	r	2	Akkerkers
<i>Sambucus nigra</i>	r	2	Gewone vlier
<i>Scutellar galericulat</i>	r	2	Blauw glidkruid
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	r	1	Gewoon herderstasje
<i>Epilobium parviflorum</i>	r	1	Viltige basterdwederik
<i>Arctium pubens</i>	r	1	Middelste klit
<i>Arctium lappa</i>	r	1	Grote klit
<i>Polygonum aviculare</i>	r	1	Varkensgras
<i>Rubus fruticosus agg.</i>	r	3	Gewone braam
<i>Glechoma hederacea</i>	r	2	Hondsdrif

RG alnus glutinosa [Alnetea glutinosae]

RG Zwarte els

Aantal opnamen

3

<i>Alnus glutinosa</i>	V	7	Zwarte els
<i>Urtica dioica</i>	IV	5	Grote brandnetel
<i>Glechoma hederacea</i>	II	3	Hondsdrif
<i>Rubus caesius</i>	II	1	Dauwbraam
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	1	Rietgras
<i>Taraxac officinal s.s</i>	II	1	Gewone paardebloem
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	1	Fioringras
<i>Anthriscus sylvestris</i>	II	1	Fluitekruid
<i>Dactylis glomerata</i>	II	1	Kropaar
<i>Heracleum sphondylium</i>	II	1	Gewone bereklauw
<i>Galium aparine</i>	II	1	Kleefkruid

RG Alopecurus pratensis [Arrhenatheretalia]
RG Grote vossenstaart

Aantal opnamen

48

<i>Poa trivialis</i>	V	4	
<i>Lolium perenne</i>	V	3	
<i>Alopecurus pratensis</i>	IV	3	Grote vossenstaart
<i>Agrostis stolonifera</i>	IV	3	Fioringras
<i>Dactylis glomerata</i>	III	2	Kropaar
<i>Ranunculus repens</i>	III	2	
<i>Trifolium pratense</i>	III	2	
<i>Trifolium repens</i>	III	2	
<i>Plantago lanceolata</i>	III	2	
<i>Rumex acetosa</i>	III	1	
<i>Taraxac officinal s.s</i>	III	1	
<i>Ranunculus acris</i>	III	2	
<i>Bellis perennis</i>	III	1	Madeliefje
<i>Cirsium arvense</i>	III	1	Akkerdistel
<i>Elymus repens</i>	II	3	Kweek
<i>Festuca pratensis</i>	II	2	
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	II	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Achillea millefolium</i>	II	2	Gewoon duizendblad
<i>Cardamine pratensis</i>	II	1	Pinksterbloem
<i>Trisetum flavescens</i>	II	2	
<i>Trifolium dubium</i>	II	2	
<i>Taraxacum species</i>	II	2	
<i>Arrhenatherum elatius</i>	II	2	Glanshaver
<i>Crepis biennis</i>	II	2	Groot streepzaad
<i>Lathyrus pratensis</i>	II	1	
<i>Polygonum amphibium</i>	II	2	
<i>Anthriscus sylvestris</i>	II	1	Fluitekruid
<i>Bromus hordeaceus</i>	II	1	Zachte dravik s.l.
<i>Cerastium fontan s. vu</i>	II	1	Gewone hoornbloem
<i>Festuca rubra</i>	II	4	
<i>Holcus lanatus</i>	II	2	
<i>Heracleum sphondylium</i>	II	1	
<i>Centaurea jacea</i>	I	2	Knoopkruid
<i>Equisetum palustre</i>	I	1	Lidrus
<i>Rumex crispus</i>	I	1	
<i>Symphytum officinale</i>	I	1	
<i>Carex hirta</i>	I	3	Ruige zegge
<i>Filipendula ulmaria</i>	I	2	
<i>Potentilla reptans</i>	I	2	
<i>Equisetum arvense</i>	I	1	Heermoes
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	I	2	Zachte dravik s.s.
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	I	2	Gewoon reukgras
<i>Vicia cracca</i>	I	2	
<i>Phragmites australis</i>	I	1	
<i>Sanguisor officinalis</i>	I	2	
<i>Festuca rub ssp commuta</i>	I	2	
<i>Glechoma hederacea</i>	I	1	
<i>Allium vineale</i>	I	1	Kraailook
<i>Cynosurus cristatus</i>	I	2	Kamgras
<i>Pimpinella major</i>	I	2	

**RG *Elymus athericus* en *Festuca rubra*-[*Koelerio-Coryneporetea*]
RG Strandkweek en Rood zwenkgras**

Aantal opnamen

55

<i>Elymus athericus</i>	V	4	Strandkweek
<i>Festuca rubra</i>	V	4	Rood zwenkgras s.l.
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Phragmites australis</i>	III	2	Riet
<i>Sedum acre</i>	III	2	Muurpeper
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	III	2	Zandmuur
<i>Festuca arundinacea</i>	II	2	Rietzwenkgras
<i>Dactylis glomerata</i>	II	2	Kropaar
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	II	1	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Carex arenaria</i>	II	2	Zandzegge
<i>Holcus lanatus</i>	II	2	Gestreepte witbol
<i>Rubus caesius</i>	II	1	Dauwbraam
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	2	Fioringras
<i>Poa pratensis</i>	II	2	Veldbeemdgras
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II	2	Koninginnekruid
<i>Senecio jacobaea</i>	II	2	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Geranium molle</i>	II	1	Zachte ooievaarsbek
<i>Poa trivialis</i>	II	2	Ruw beemdgras
<i>Rumex crispus</i>	II	1	Kruizuring
<i>Taraxac officinal s.s</i>	II	1	
<i>Leymus arenarius</i>	I	2	Zandhaver
<i>Erigeron canadensis</i>	I	2	Canadese fijnstraal
<i>Galium aparine</i>	I	2	Kleefkruid
<i>Potentilla anserina</i>	I	1	Zilverschoon
<i>Ammophila arenaria</i>	I	3	Helm
<i>Mentha aquatica</i>	I	2	Watermunt
<i>Plantago lanceolata</i>	I	2	Smalle weegbree
<i>Lolium perenne</i>	I	2	Engels raaigras
<i>Artemisia vulgaris</i>	I	2	Bijvoet
<i>Equisetum arvense</i>	I	1	Heermoes
<i>Urtica dioica</i>	I	2	
<i>Elymus repens</i>	I	2	Kweek
<i>Achillea millefolium</i>	I	2	Gewoon duizendblad
<i>Carex cuprina</i>	I	2	Valse voszegge
<i>Tussilago farfara</i>	I	2	
<i>Eryngium campestre</i>	I	2	Echte kruisdistel
<i>Melilotus alba</i>	I	2	Witte honingklaver
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Epilobium hirsutum</i>	I	2	Harig wilgeroosje
<i>Galium verum</i>	I	3	Geel walstro
<i>Lythrum salicaria</i>	I	2	Grote kattestaart
<i>Hypochaeris radicata</i>	I	2	Gewoon biggekruid
<i>Oenothera parviflora</i>	I	1	Kleine teunisbloem s.l.
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	I	1	Gewoon herderstasje
<i>Hippophae rhamnoides</i>	I	3	Duindoorn
<i>Crepis capillaris</i>	I	2	Klein streepzaad
<i>Erod cicutar ssp dune</i>	I	2	Duinreigersbek
<i>Valeriana officinalis</i>	I	1	
<i>Solanum dulcamara</i>	I	1	Bitterzoet

**RG Festuca rubra-[Arrhenatheretalia]
RG Rood zwenkgras**

Aantal opnamen

25

<i>Festuca rubra</i>	V	6	Rood zwenkgras s.l.
<i>Poa pratensis</i>	IV	2	Veldbeemdgras
<i>Elymus repens</i>	IV	2	Kweek
<i>Dactylis glomerata</i>	IV	2	Kropaar
<i>Taraxac officinal s.s</i>	III	2	Gewone paardebloem
<i>Bro hordea ssp hordea</i>	III	2	Zachte dravik s.s.
<i>Achillea millefolium</i>	III	2	Gewoon duizendblad
<i>Poa trivialis</i>	III	3	Ruw beemdgras
<i>Plantago lanceolata</i>	III	1	Smalle weegbree
<i>Agrostis stolonifera</i>	II	2	Fioringras
<i>Eryngium campestre</i>	II	2	Echte kruisdistel
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	II	2	Gewone en Glanzige hoornb
<i>Lolium perenne</i>	II	2	Engels raaigras
<i>Galium verum</i>	II	2	Geel walstro
<i>Veronica arvensis</i>	II	2	Veldereprijs
<i>Allium vineale</i>	II	1	Kraailook
<i>Trifolium dubium</i>	II	1	Kleine klaver
<i>Arrhenatherum elatius</i>	II	3	Glanshaver
<i>Cirsium arvense</i>	II	2	Akkerdistel
<i>Cerastium arvense</i>	II	2	Akkerhoornbloem
<i>Poa angustifolia</i>	II	4	Smal beemdgras
<i>Bellis perennis</i>	II	2	Madeliefje
<i>Ranunculus bulbosus</i>	II	2	Knolboterbloem
<i>Geranium molle</i>	II	2	Zachte ooievaarsbek
<i>Senecio jacobaea</i>	I	2	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Trifolium repens</i>	I	2	Witte klaver
<i>Capsel bursa-pastoris</i>	I	2	Gewoon herderstasje
<i>Sedum acre</i>	I	2	Muurpeper
<i>Poa annua</i>	I	2	Straatgras
<i>Rumex acetosa</i>	I	1	Veldzuring
<i>Festuca arundinacea</i>	I	2	Rietzwenkgras
<i>Erophila verna</i>	I	2	Vroegeling
<i>Carex hirta</i>	I	2	Ruige zegge
<i>Phragmites australis</i>	I	2	Riet
<i>Ranunculus repens</i>	I	2	Kruipende boterbloem
<i>Festuca pratensis</i>	I	2	Beemdlangbloem
<i>Rumex acetosella</i>	I	2	Schapezuring
<i>Hypochaeris radicata</i>	I	1	Gewoon biggekruid
<i>Medicago falcata</i>	I	3	Sikkelklaver
<i>Holcus lanatus</i>	I	2	Gestreepte witbol
<i>Glechoma hederacea</i>	I	2	Hondsdrif
<i>Alopecurus pratensis</i>	I	2	Grote vossestaart
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	I	2	Zandmuur
<i>Trisetum flavescens</i>	I	2	Goudhaver
<i>Heracleum sphondylium</i>	I	2	Gewone bereklauw
<i>Phleum pratense</i>	I	2	Timoteegras s.l.
<i>Ranunculus acris</i>	I	2	Scherpe boterbloem
<i>Potentilla reptans</i>	I	2	Vijfvingerkruid
<i>Cynosurus cristatus</i>	I	2	Kamgras
<i>Trifolium pratense</i>	I	2	Rode klaver

<i>Artemisia vulgaris</i>	I	2	Bijvoet
<i>Leontodon saxatilis</i>	I	1	Kleine leeuwetand
<i>Stellaria media</i>	I	1	Vogelmuur
<i>Equisetum arvense</i>	I	1	Heermoes
<i>Convolvulus arvensis</i>	I	1	Akkerwinde

RG Nuphar lutea-[Nymphaeion]
RG Gele plomp

Aantal opnamen

13

<i>Nuphar lutea</i>	V	5	Gele plomp
<i>Elodea nuttallii</i>	II	4	Smalle waterpest
<i>Lemna minor</i>	II	1	Klein kroos
<i>Phragmites australis</i>	II	1	Riet
<i>Potamogeton lucens</i>	I	3	Glanzig fonteinkruid
<i>Nymphoides peltata</i>	I	3	Watergentiaan
<i>Butomus umbellatus</i>	I	2	Zwanebloem
<i>Lemna trisulca</i>	I	2	Puntkroos
<i>Spirodela polyrhiza</i>	I	2	Veelwortelig kroos
<i>Potamogeton pusillus</i>	+	3	Tenger fonteinkruid
<i>Senecio fluviatilis</i>	+	2	Rivierkruiskruid
<i>Sagittar sagittifolia</i>	+	2	Pijlkruid
<i>Typha angustifolia</i>	+	2	Kleine lisdodde
<i>Typha latifolia</i>	+	2	Grote lisdodde
<i>Ceratophyllum demersum</i>	+	2	Grof hoornblad
<i>Rorippa amphibia</i>	+	2	Gele waterkers
<i>Callitric obtusangula</i>	+	2	Stomphoekig sterrekroos
<i>Glyceria maxima</i>	+	1	Liesgras

RG *Rubus caesius* [Galio-Urticetea]**RG Dauwbraam**

Aantal opnamen

50

<i>Rubus caesius</i>	V	5	
<i>Urtica dioica</i>	V	3	
<i>Phragmites australis</i>	IV	2	Riet
<i>Cirsium arvense</i>	III	2	Akkerdistel
<i>Calystegia sepium</i>	III	2	Haagwinde
<i>Galium aparine</i>	III	2	Kleefkruid
<i>Symphytum officinale</i>	III	2	
<i>Epilobium hirsutum</i>	II	3	Harig wilgeroosje
<i>Poa trivialis</i>	II	3	Ruw beemdgras
<i>Phalaris arundinacea</i>	II	2	Rietgras
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	2	Fluitekruid
<i>Elymus repens</i>	I	3	Kweek
<i>Eupatorium cannabinum</i>	I	2	Koninginnekruid
<i>Valeriana officinalis</i>	I	2	
<i>Sambucus nigra</i>	I	4	
<i>Althaea officinalis</i>	I	1	Echte heemst
<i>Dactylis glomerata</i>	I	1	Kropaar
<i>Elymus athericus</i>	I	3	Strandkweek
<i>Solidago gigantea</i>	I	3	
<i>Festuca arundinacea</i>	I	2	Rietzwenkgras
<i>Equisetum arvense</i>	I	2	Heermoes
<i>Artemisia vulgaris</i>	I	2	Bijvoet
<i>Lythrum salicaria</i>	I	2	Grote kattestaart
<i>Lycopus europaeus</i>	I	2	Wolfspoot
<i>Chamerion angustifolium</i>	+	3	Wilgeroosje
<i>Senecio fluviatilis</i>	+	3	
<i>Stellaria media</i>	+	2	
<i>Tanacetum vulgare</i>	+	2	
<i>Angelica archangelica</i>	+	2	Grote engelwortel
<i>Filipendula ulmaria</i>	+	2	Moerasspirea
<i>Glechoma hederacea</i>	+	1	Hondsdrif
<i>Fraxinus excelsior</i>	+	4	Gewone es
<i>Crataegus monogyna</i>	+	3	Eenstijlige meidoorn
<i>Thalictrum flavum</i>	+	2	
<i>Sonchus palustris</i>	+	2	
<i>Atriplex prostrata</i>	+	2	Spiesmelde
<i>Galeopsis tetrahit</i>	+	2	Gewone hennepnetel
<i>Heracleum sphondylium</i>	+	1	Gewone bereklauw
<i>Iris pseudacorus</i>	+	1	Gele lis
<i>Polygonum persicaria</i>	+	2	Perzikkruid
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	2	Fioringras
<i>Bryon creti (ss dioic)</i>	+	2	Heggerank
<i>Taraxac officinal s.s</i>	+	1	
<i>Solanum dulcamara</i>	+	1	
<i>Arctium lappa</i>	+	1	Grote klit
<i>Cerasti fontanu s.l.</i>	+	1	Gewone en Glanzige hoornb

**RG *Sedum acre*-*Festuca ovina*-[*Koelerio-Corynephoretea*]
 RG Muurpeper en Schapegras**

Aantal opnamen

19

<i>Sedum acre</i>	V	3	Muurpeper
<i>Fest ovi ssp tenuifol</i>	III	5	Fijn schapegras
<i>Senecio jacobaea</i>	III	3	Jakobskruid s.l.
<i>Erod cicutar ssp dune</i>	II	1	Duinreigersbek
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	II	1	Zandmuur
<i>Erodium glutinosum</i>	II	3	Kleverige reigersbek
<i>Holcus lanatus</i>	II	2	Gestreepte witbol
<i>Oenothera biennis</i>	I	2	Middelste teunisbloem
<i>Urtica dioica</i>	I	2	Grote brandnetel
<i>Cirsium arvense</i>	I	2	Akkerdistel
<i>Cirsium vulgare</i>	I	1	Speerdistel
<i>Galium verum</i>	I	5	Geel walstro
<i>Hippophae rhamnoides</i>	I	3	Duindoorn
<i>Phragmites australis</i>	I	1	Riet
<i>Carex arenaria</i>	+	4	Zandzegge
<i>Plantago lanceolata</i>	+	3	Smalle weegbree
<i>Potentilla reptans</i>	+	3	Vijfvingerkruid
<i>Matricaria maritima</i>	+	3	Reukeloze kamille
<i>Achillea millefolium</i>	+	3	Gewoon duizendblad
<i>Artemisia vulgaris</i>	+	3	Bijvoet
<i>Chenopodium glaucum</i>	+	3	Zeegroene ganzevoet
<i>Chenopodium album</i>	+	3	Melganzevoet
<i>Rum obtusi ssp obtusi</i>	+	1	Subsp. obtusifolius v. Ri
<i>Potentilla anserina</i>	+	1	Zilverschoon
<i>Ammophila arenaria</i>	+	1	Helm
<i>Calamagrostis epigejos</i>	+	1	Duinriet
<i>Eryngium campestre</i>	+	1	Echte kruisdistel
<i>Matricaria recutita</i>	+	1	Echte kamille
<i>Melilotus altissima</i>	+	1	Goudgele honingklaver
<i>Polygonum aviculare</i>	+	1	Varkensgras
<i>Cynoglossum officinale</i>	+	1	Veldhondstong
<i>Erigeron canadensis</i>	+	1	Canadese fijnstraal

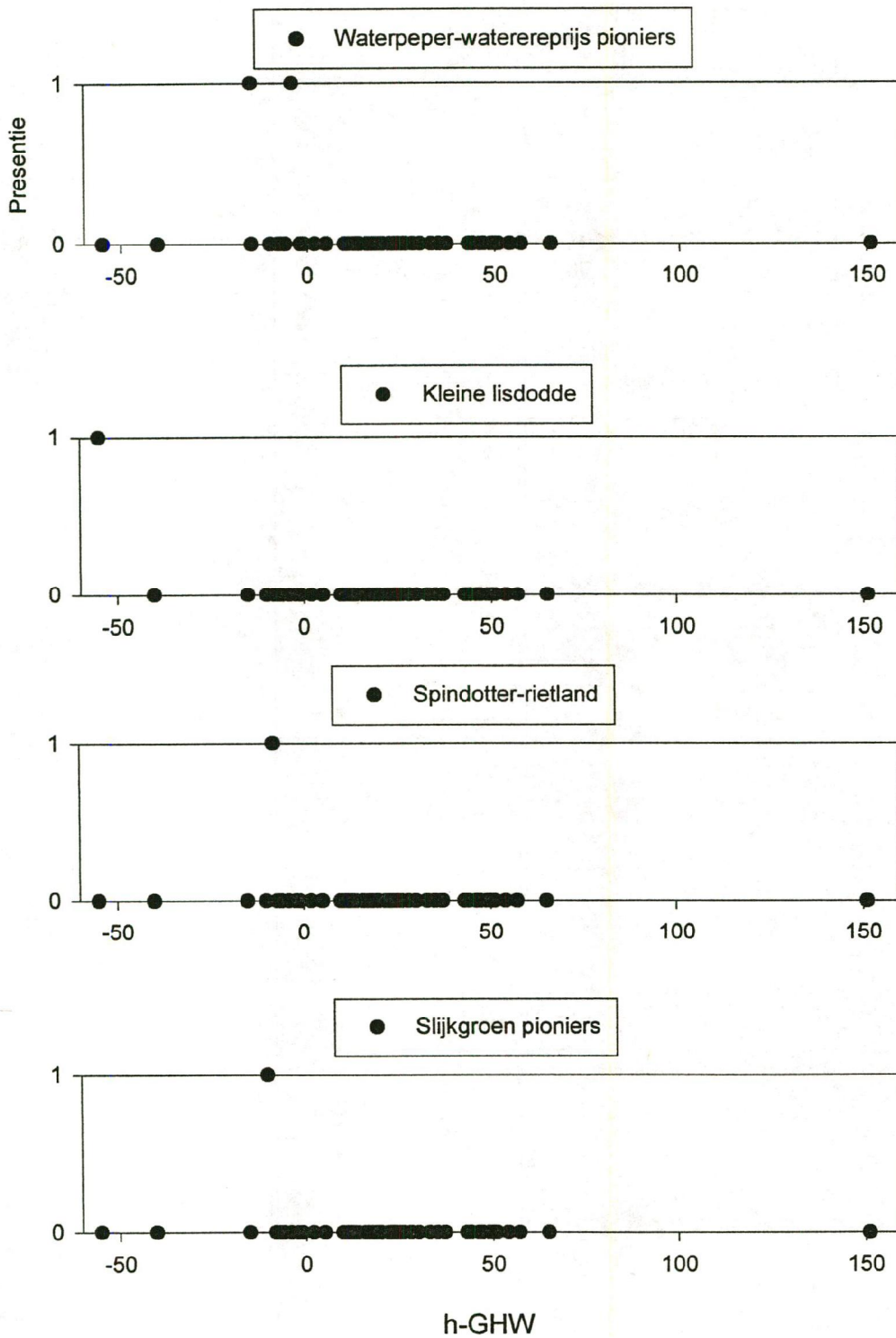
RG Valeriana officinalis-Epilobium hirsutum
RG Echte valeriaan en Harig wilgenroosje

Aantal opnamen	46	
<i>Epilobium hirsutum</i>	V 6	Harig wilgeroosje
<i>Calystegia sepium</i>	V 3	Haagwinde
<i>Urtica dioica</i>	V 3	
<i>Phragmites australis</i>	V 2	Riet
<i>Galium aparine</i>	IV 2	Kleefkruid
<i>Valeriana officinalis</i>	IV 2	
<i>Lycopus europaeus</i>	III 2	Wolfspoot
<i>Symphytum officinale</i>	III 2	
<i>Anthriscus sylvestris</i>	III 2	Fluitekruid
<i>Poa trivialis</i>	III 3	Ruw beemdgras
<i>Angelica archangelica</i>	III 2	Grote engelwortel
<i>Phalaris arundinacea</i>	II 2	Rietgras
<i>Cirsium arvense</i>	II 2	Akkerdistel
<i>Galeopsis tetrahit</i>	II 2	Gewone hennepnetel
<i>Heracleum sphondylium</i>	II 2	Gewone bereklauw
<i>Stachys palustris</i>	II 2	
<i>Scutellar galericulat</i>	II 2	Blauw glidkruid
<i>Eupatorium cannabinum</i>	II 2	Koninginnekruid
<i>Mentha aquatica</i>	I 2	Watermunt
<i>Solanum dulcamara</i>	I 2	Bitterzoet
<i>Lythrum salicaria</i>	I 2	Grote kattestaart
<i>Rumex obtusifolius</i>	I 2	Ridderzuring
<i>Iris pseudacorus</i>	I 2	Gele lis
<i>Thalictrum flavum</i>	I 3	
<i>Sonchus palustris</i>	I 2	
<i>Atriplex prostrata</i>	I 2	Spiesmelde
<i>Impatiens noli-tangere</i>	I 3	Groot springzaad
<i>Ranunculus repens</i>	I 2	Kruipende boterbloem
<i>Stellaria media</i>	I 2	
<i>Agrostis stolonifera</i>	I 2	Fioringras
<i>Cardamine amara</i>	I 2	Bittere veldkers
<i>Salix alba</i>	I 2	Schietwilg
<i>Polygonum hydropiper</i>	+ 2	Waterpeper
<i>Scirpus maritimus</i>	+ 2	Heen
<i>Rorippa amphibia</i>	+ 1	Gele waterkers
<i>Angelica sylvestris</i>	+ 2	Gewone engelwortel
<i>Glyceria maxima</i>	+ 2	Liesgras
<i>Festuca arundinacea</i>	+ 2	Rietzwenkgras
<i>Senecio paludosus</i>	+ 2	Moeraskruiskruid
<i>Cal palust ssp araneo</i>	+ 2	Spindotterbloem
<i>Cuscuta europaea</i>	+ 2	Groot warkruid
<i>Rumex crispus</i>	+ 2	Krulzuring
<i>Glechoma hederacea</i>	+ 2	Hondsdrif
<i>Cirsium vulgare</i>	+ 2	Speerdistel
<i>Myosotis palustris</i>	+ 1	Moerasvergeet-mij-nietje

Bijlage 6: Resultaten logistische regressie van vegetatietypen ten opzichte van de hoogtegradient gestratificeerd naar getijgrootte en beheer.

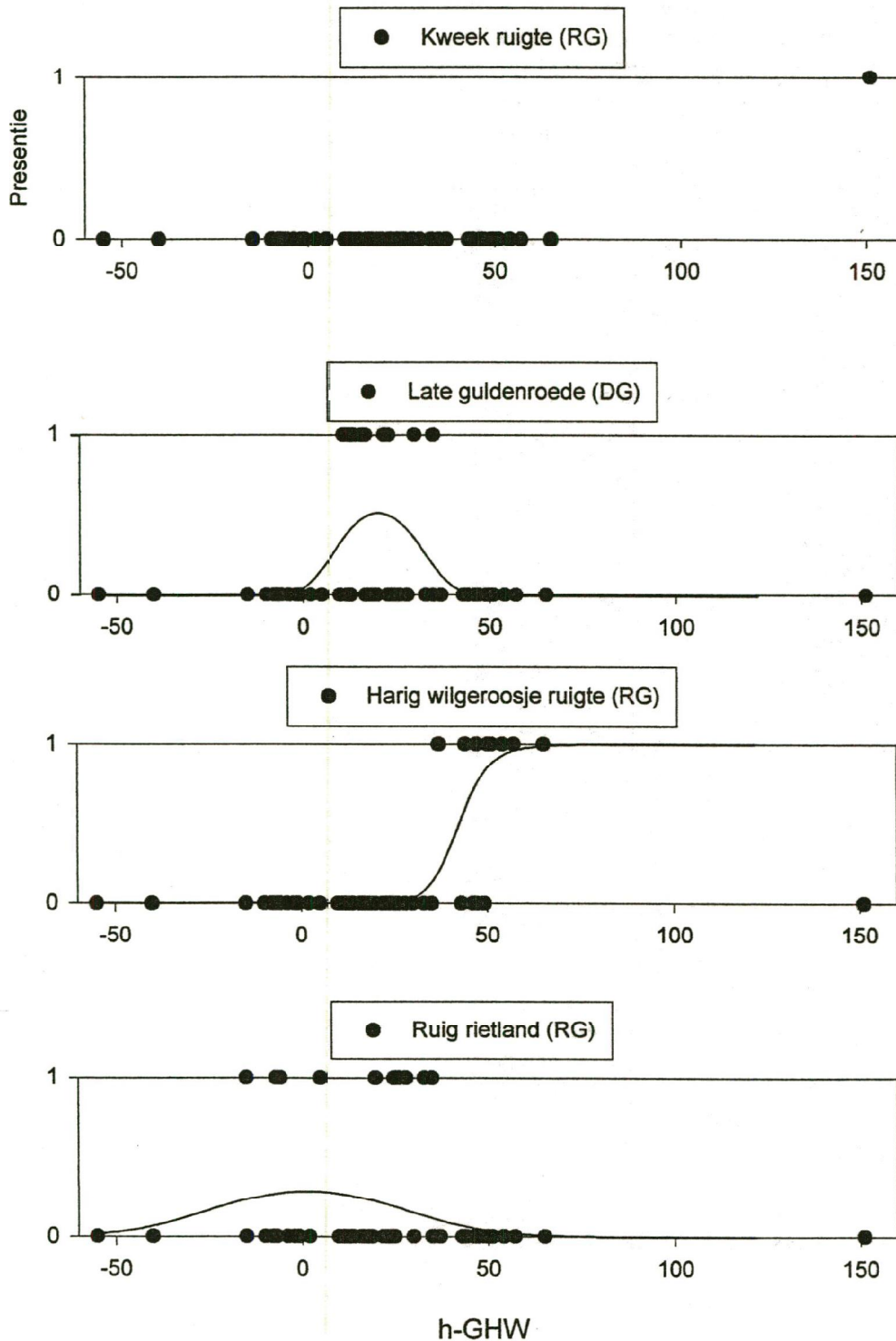
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegraasde vegetatie, kleine getijdenamplitudo

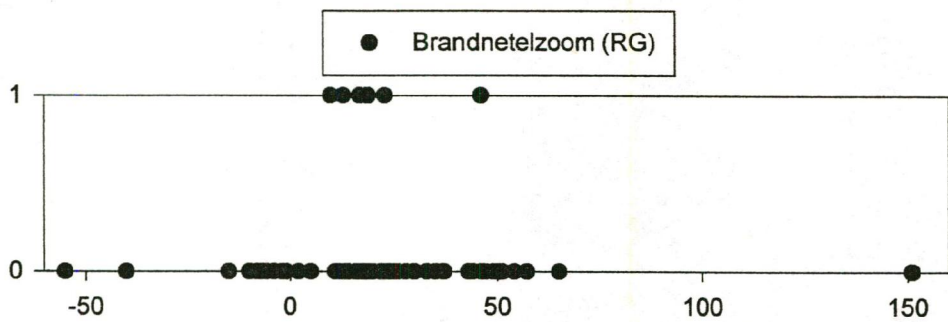
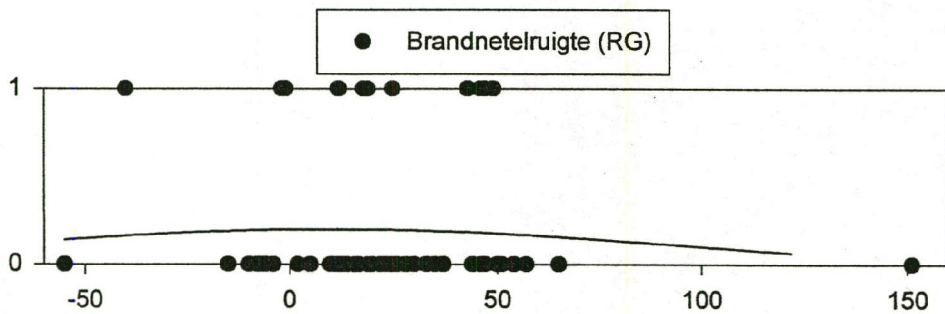
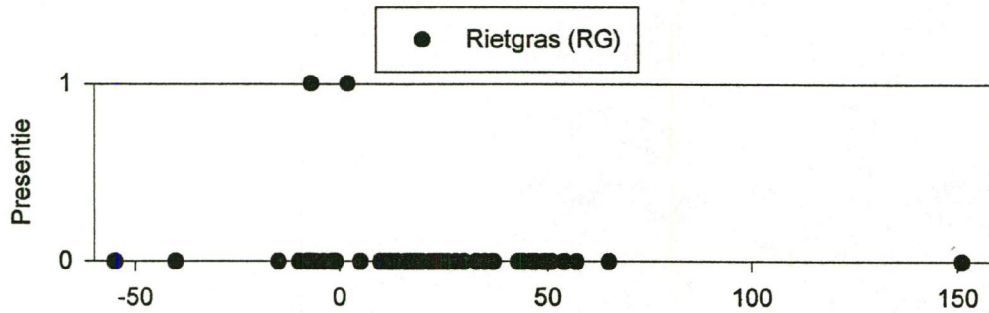
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegaasde vegetatie, kleine getijdenamplitudo

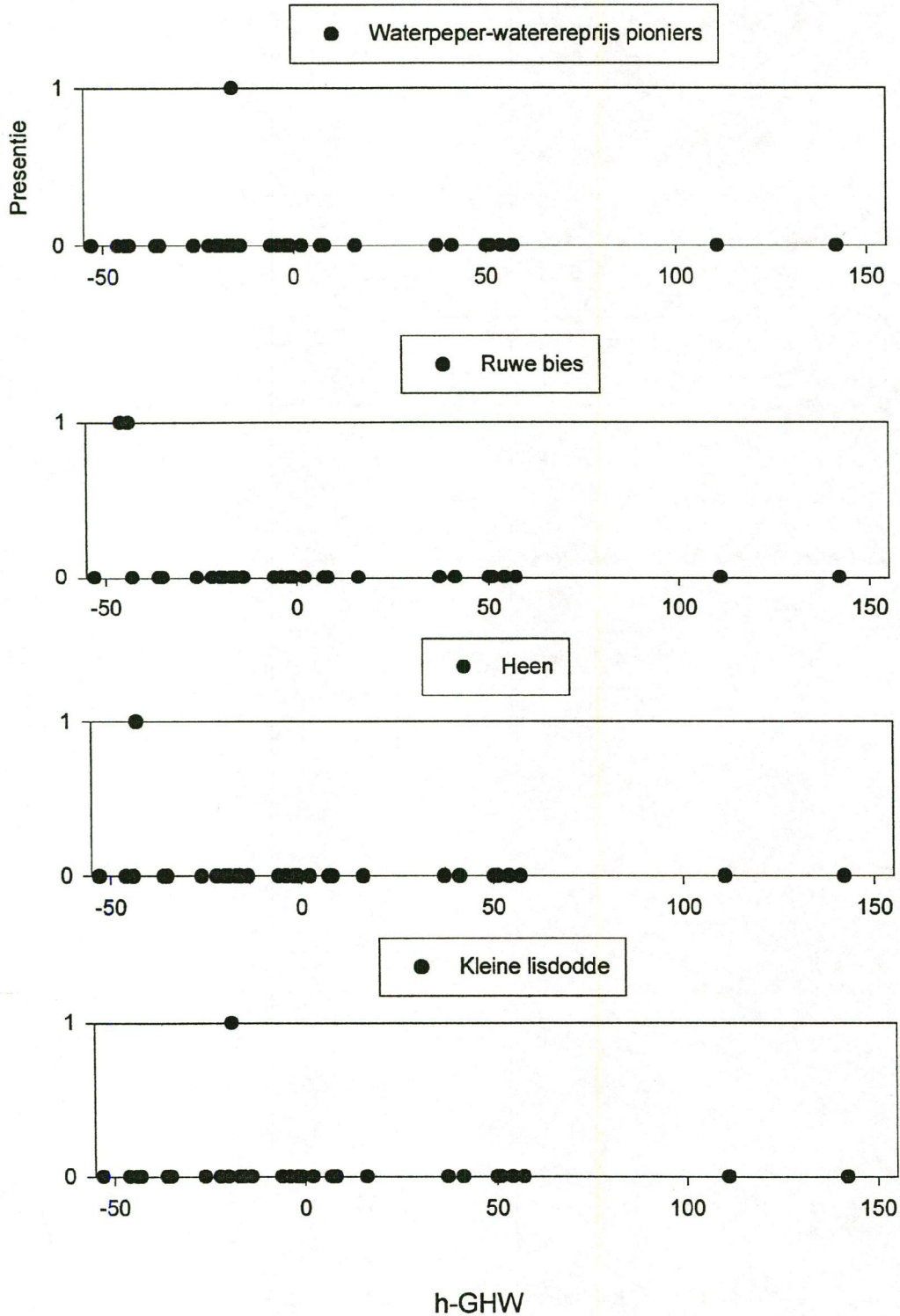
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegaasde vegetatie, kleine getijdenamplitudo

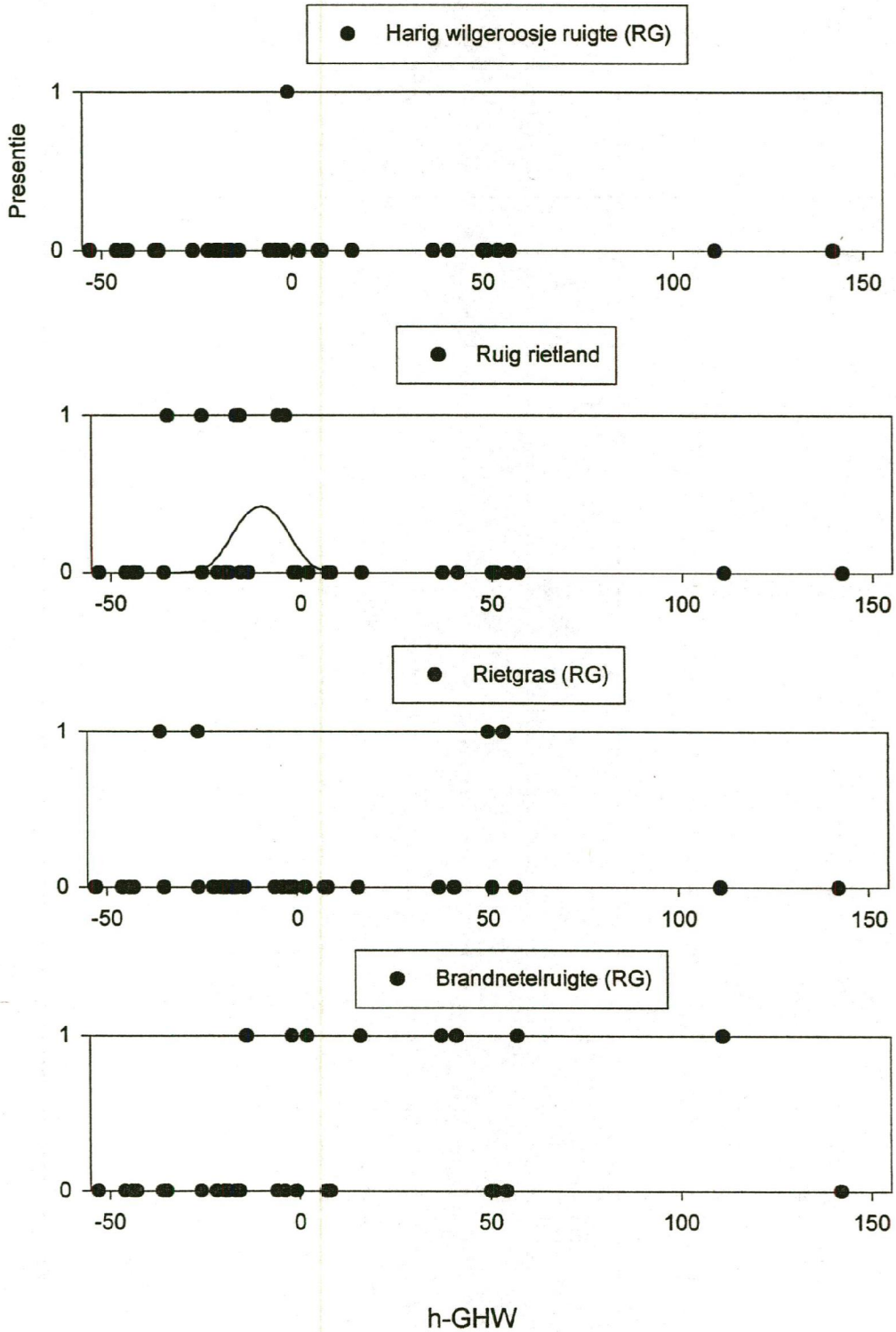
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegaasde vegetatie, gemiddelde getijdenamplitudo

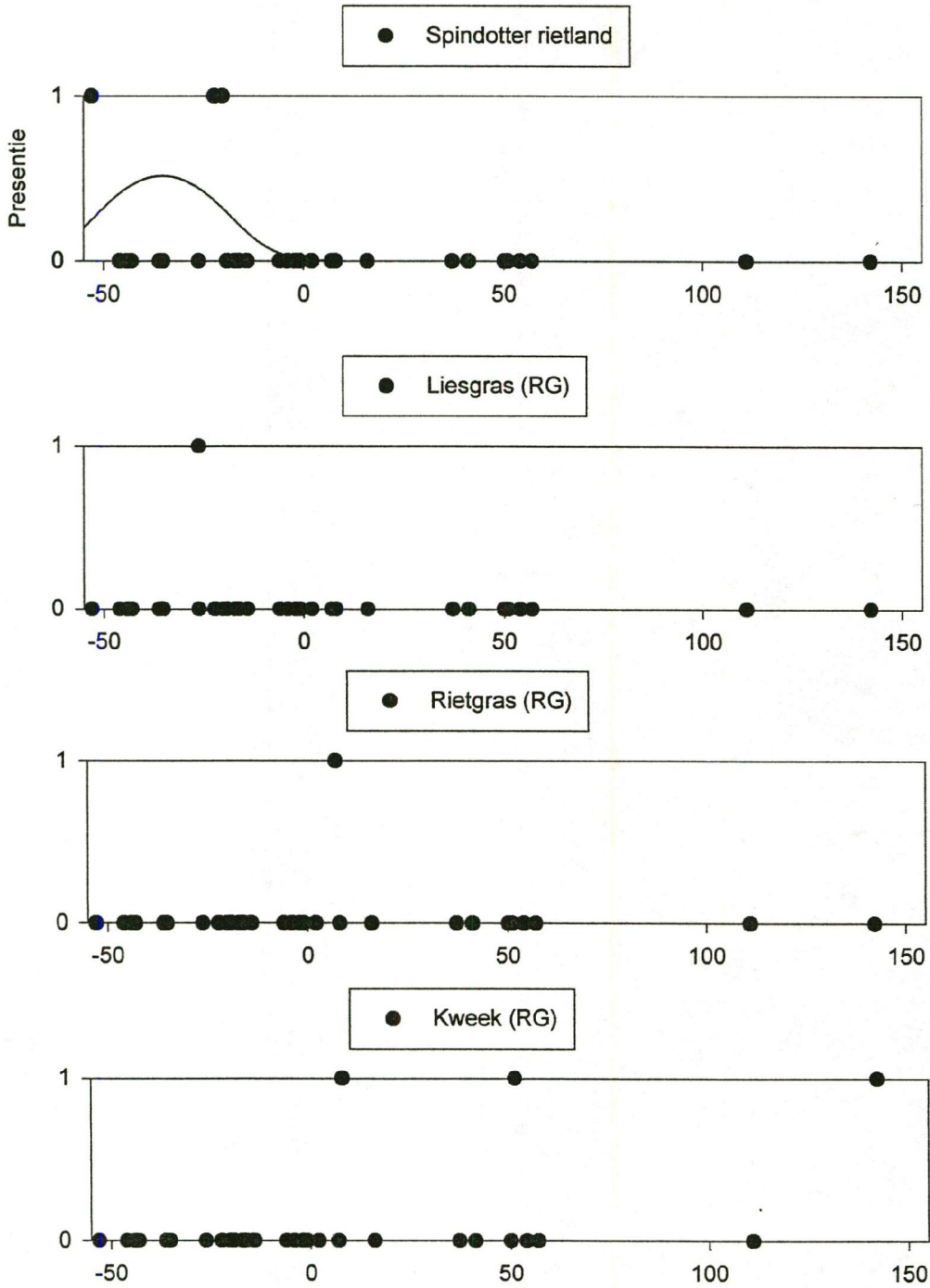
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegraasde vegetatie, gemiddelde getijdenamplitudo

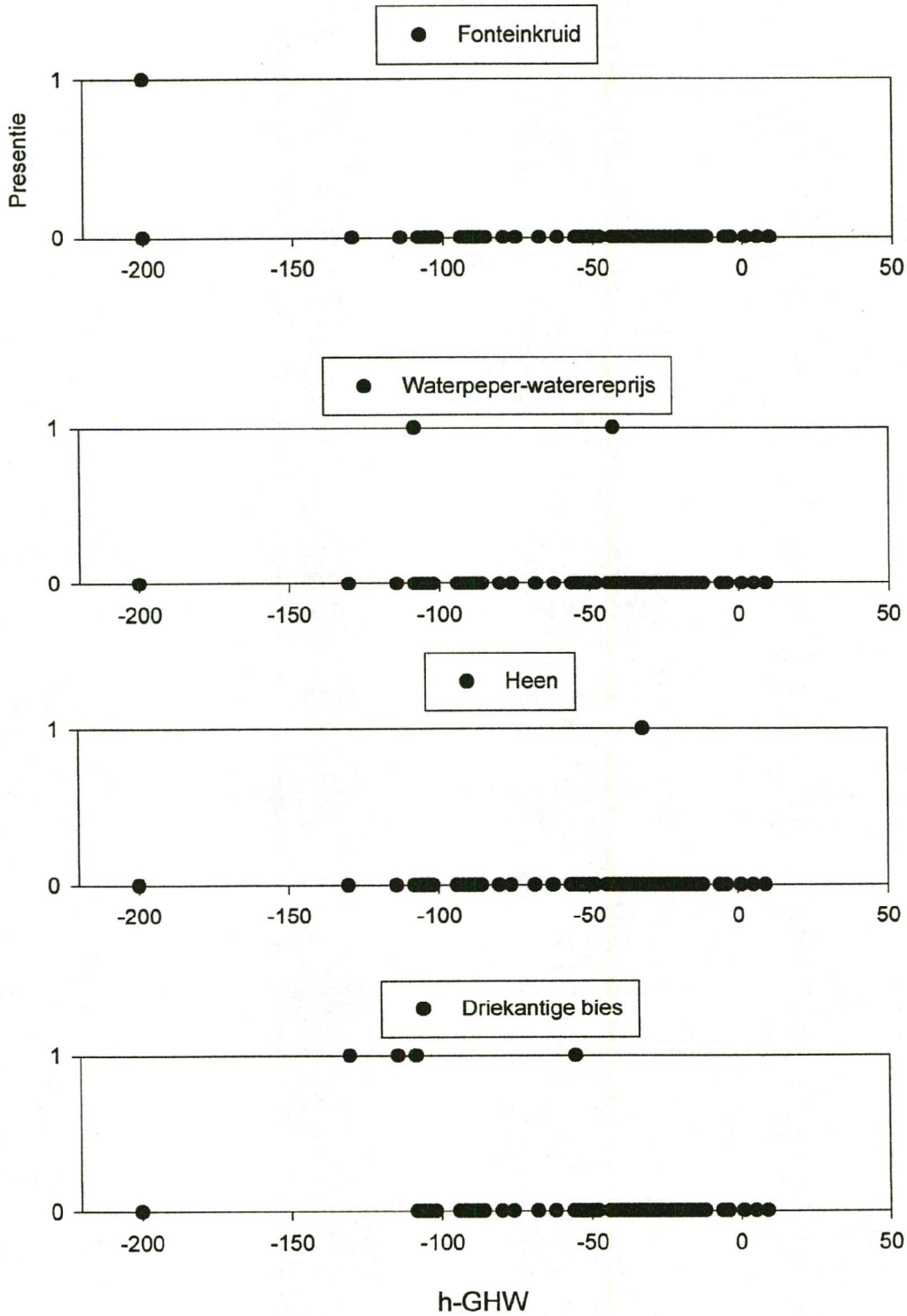
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegaasde vegetatie, gemiddelde getijdenamplitudo

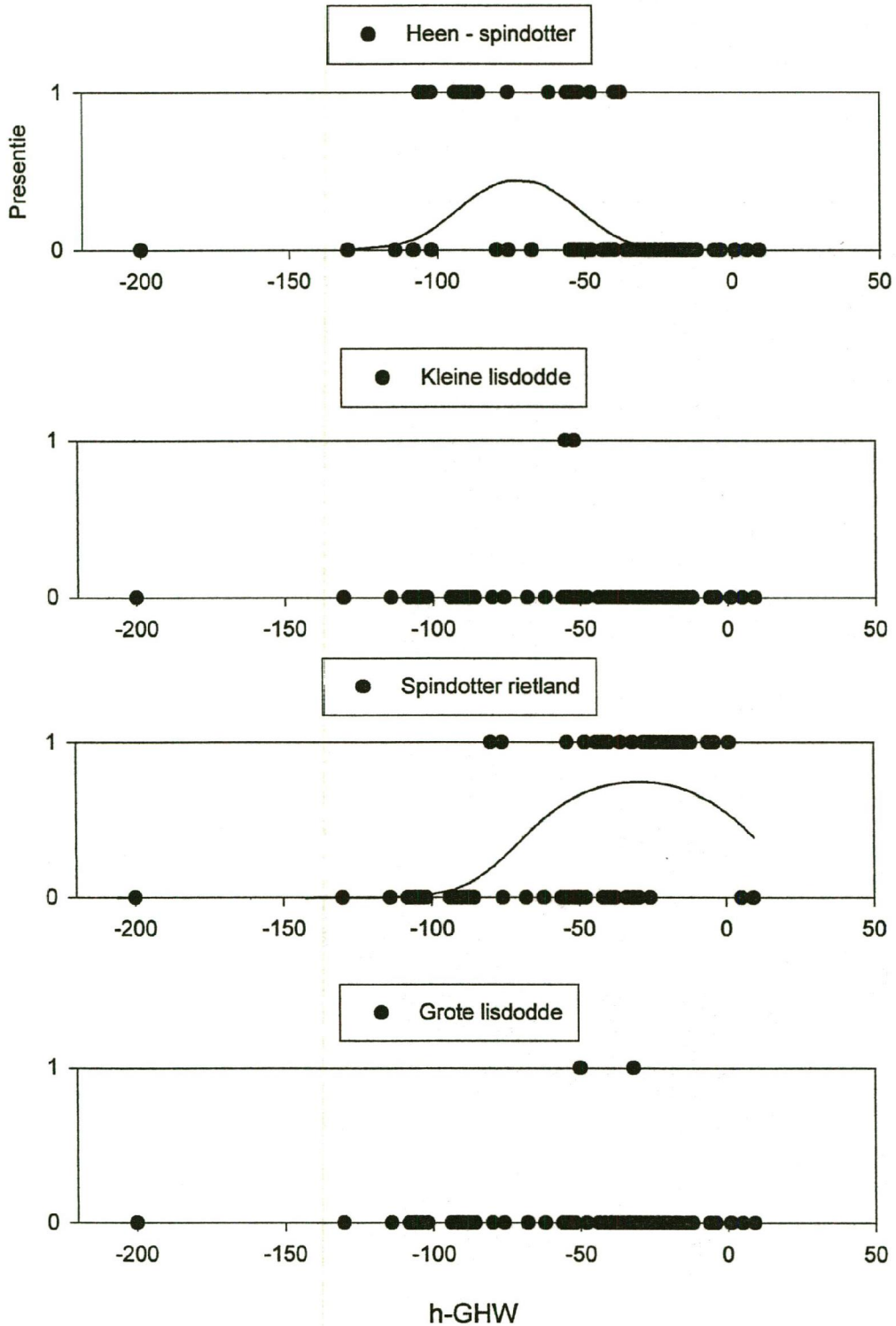
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegraasde vegetatie, grote getijdenamplitudo

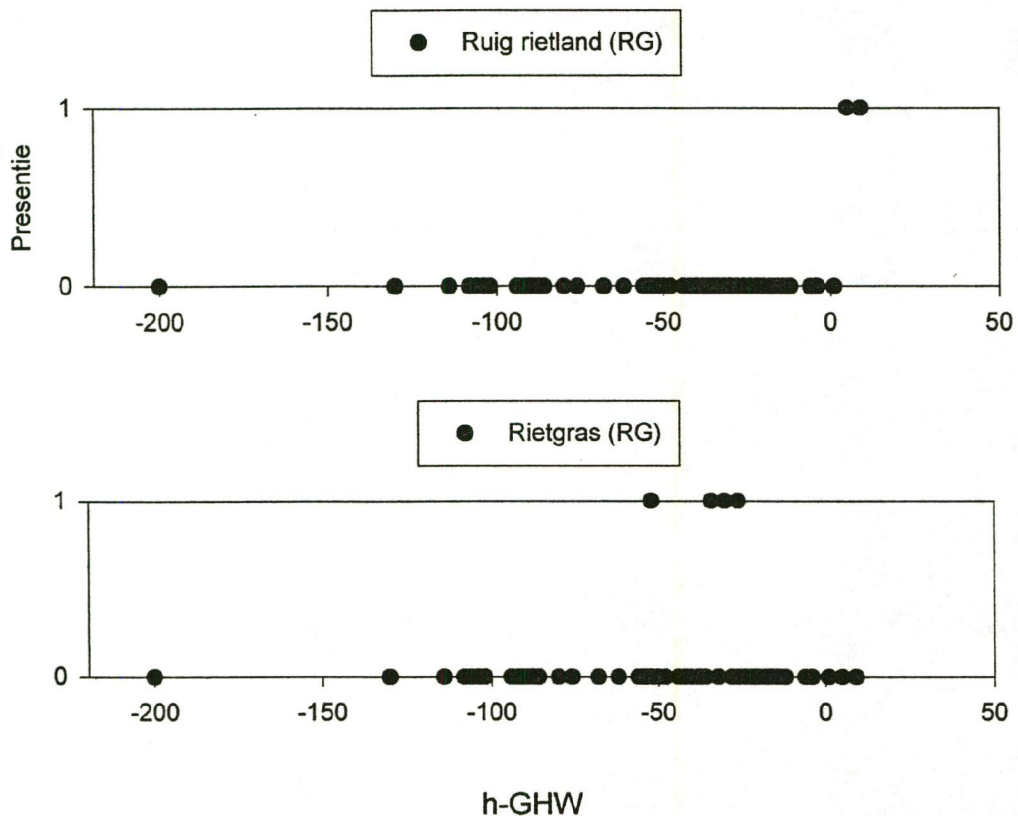
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegraasde vegetatie, grote getijdenamplitudo

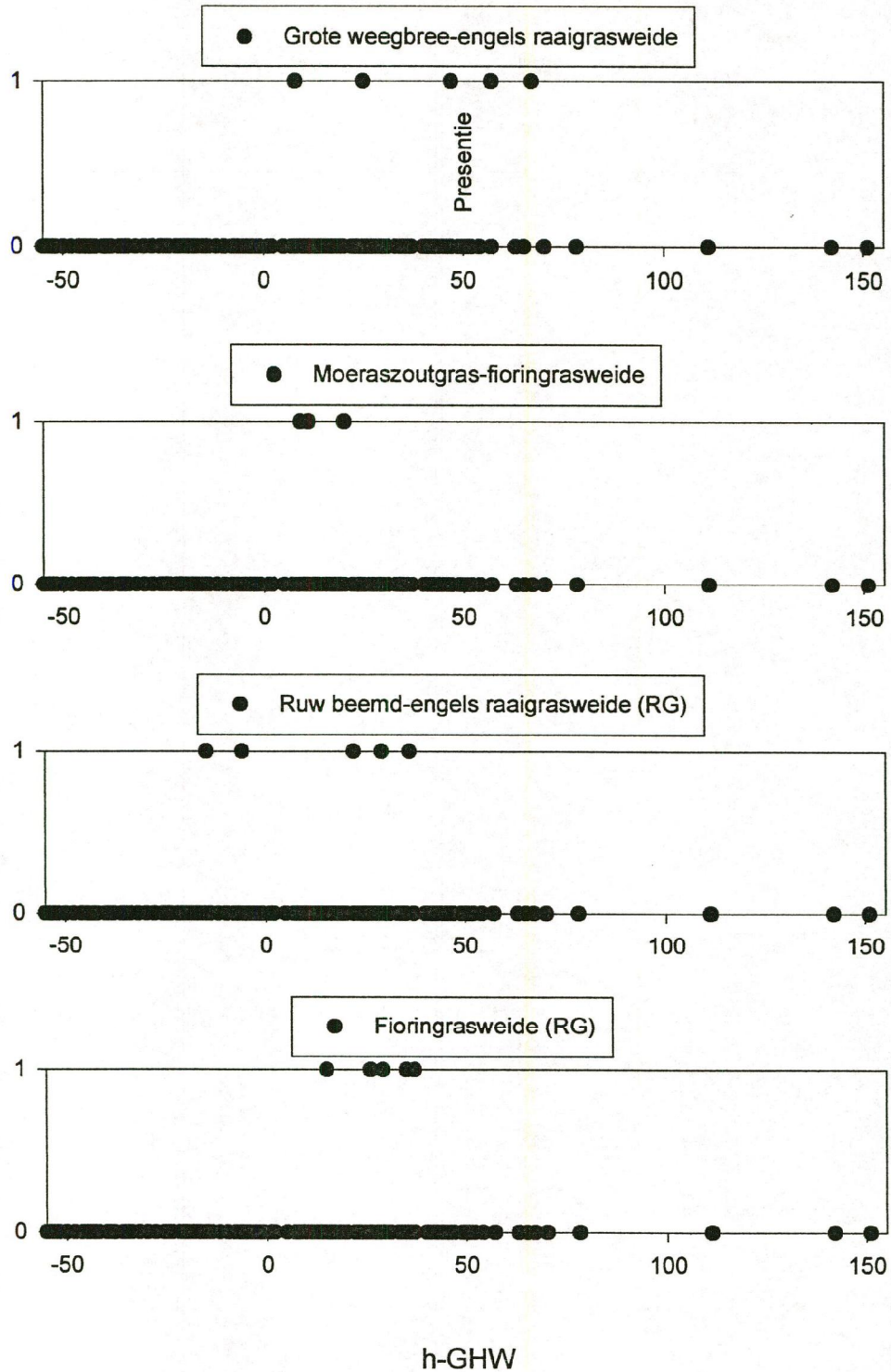
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Onbegaasde vegetatie, grote getijdenamplitudo

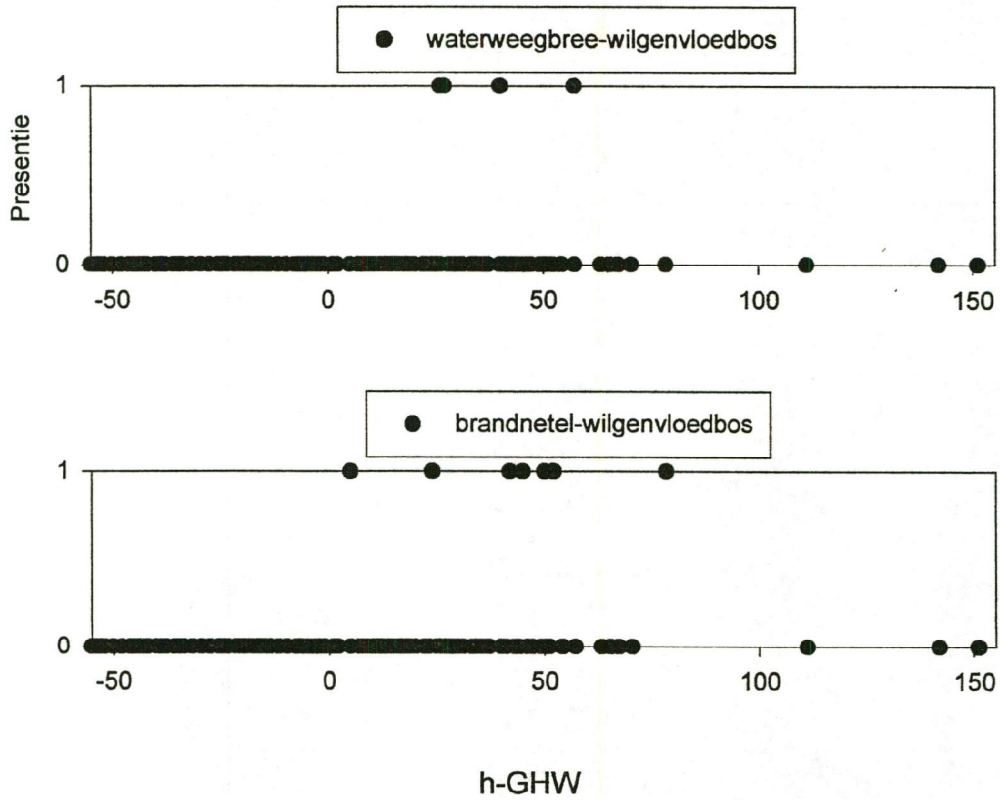
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Graslanden, kleine getijdenamplitudo

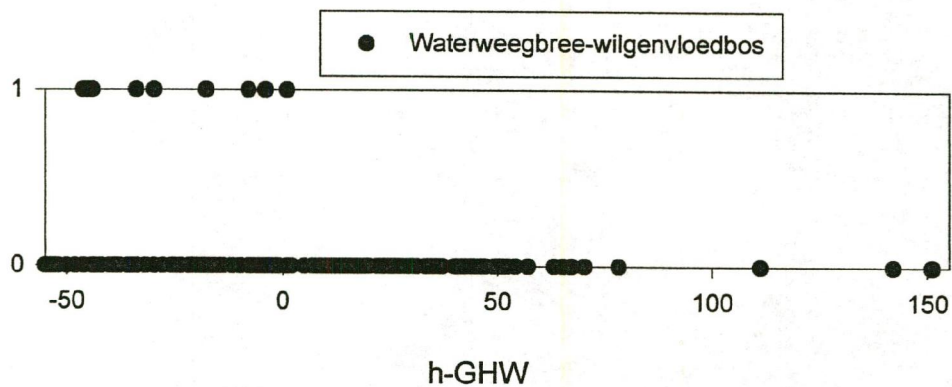
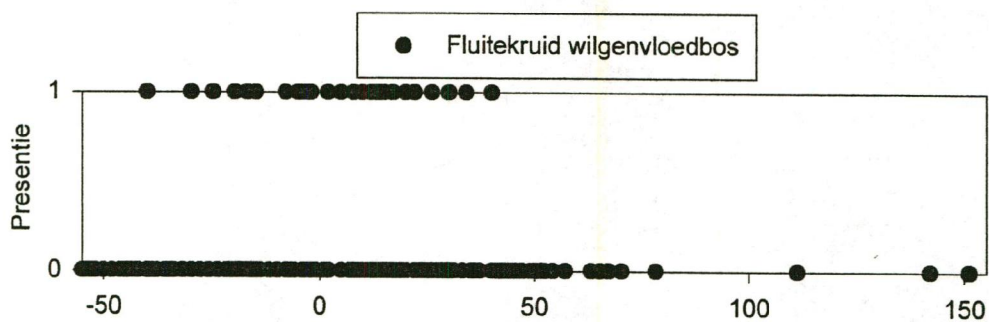
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Griend, kleine getijdenamplitudo

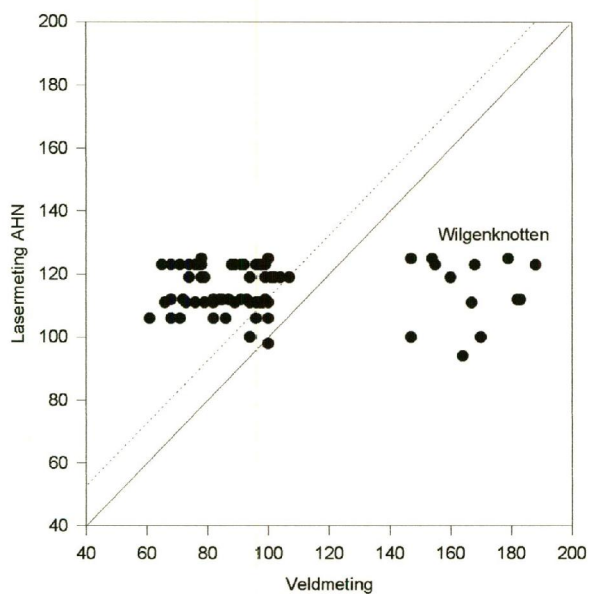
Presentie van vegetatietypen t.o.v. gemiddeld hoog water t.b.v. logistische regressie

Griend, grote getijdenamplitudo

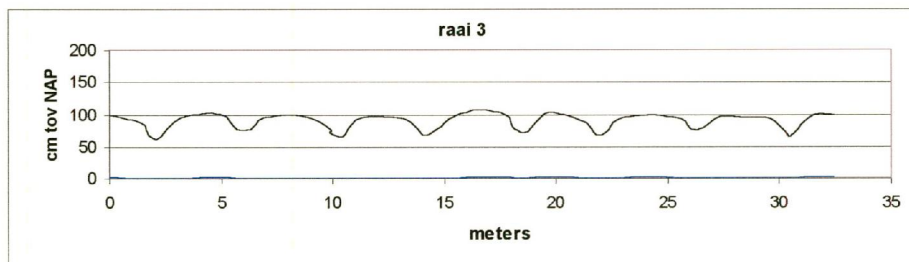

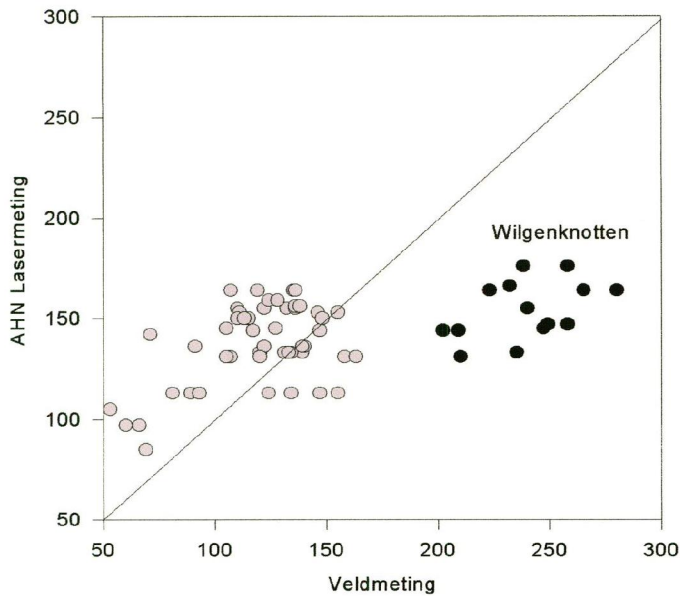
Raai 3 Brabantse Biesbosch

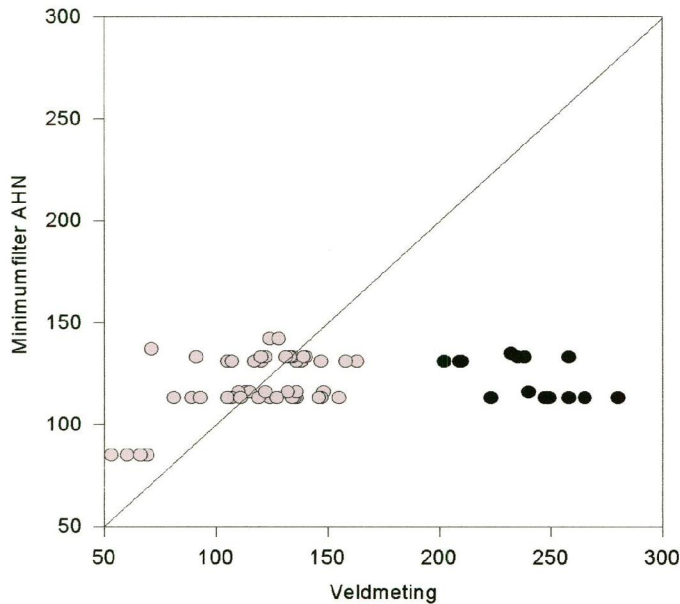
Raai 3 is gelegen in een vrij dicht beplant griend dat nog gesneden wordt, waardoor de gebruikte laser-apparatuur hier moeite heeft gehad de bodem te bereiken. Bij de constructie van het DTM zijn de geleverde data gefilterd volgens een gewogen gemiddelde filter. Het resultaat is dat het DTM op sommige plaatsen wel 60-70 cm te hoog is. Bij gebruik van een minimumfilter zou mogelijk een hoogte gevonden zijn die meer met de werkelijke (gemiddelde) bodemhoogte overeenstemt. De meetpuntendichtheid is te laag voor een juiste weergave van de greppel-rabatstructuur.

Raai 7 Brabantse Biesbosch

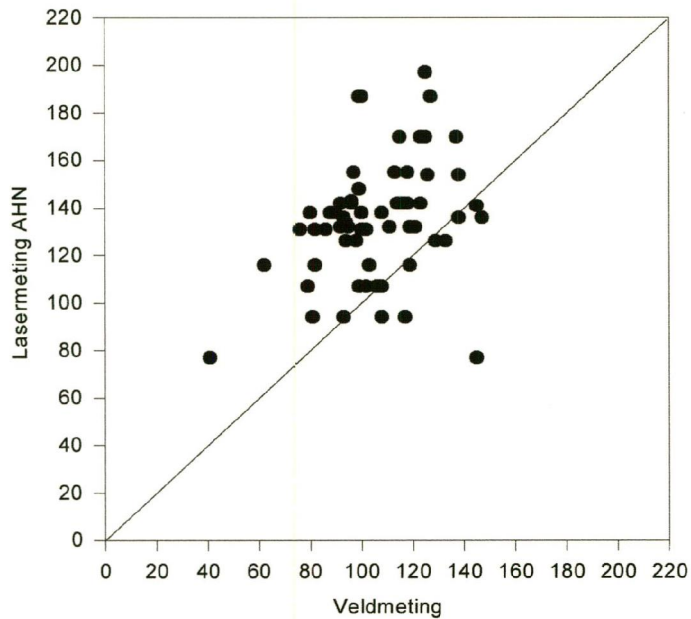

Raai 7 na filtering

Het effect van filtering wordt gedemonstreerd aan de hand van Raai 7 in de Brabantse Biesbosch. Deze raai loopt door een vrij open griend. Op foto's van de grienden is te zien dat de wilgen in deze griend duidelijk verder uit elkaar staan dan in de griend van raai 3. Dit verklaart de betere correlatie tussen veldmetingen en AHN. Voor de filtering is gebruik gemaakt van een 3*3 minimumfilter: elke celwaarde wordt vervangen door de laagste waarde in een blok van 9 cellen: de cel zelf en haar 8 buurcellen. In de figuur is duidelijk het nivellerend effect van de filtering te zien. Het blok van 9 cellen is 15*15 meter groot, waardoor de greppel-rabatstructuur nu definitief weggefilterd wordt. Het is daarom van belang om filtering toe te passen op de ruwe laserdata.

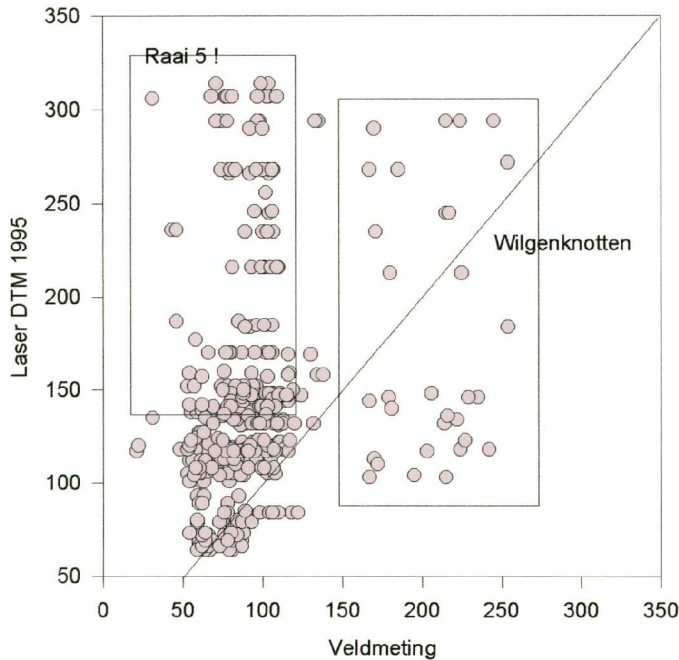
Raai 8 Brabantse biesbosch

Raai 8 is gelegen in een hoog opgaand verwaarloosd griendcomplex. De correlatie tussen de veldmetingen en de waarden in het Actueel hoogtemodel is in verhouding tot andere raaien nog vrij hoog (rond 40%). Dit wijst op een redelijk vermogen van de gebruikte apparatuur in een dergelijk griend daadwerkelijk de bodem te raken. Door een betere filtering toe te passen op de ruwe gegevens van het AHN moet uit dit DTM meer te halen zijn.

Hoewel de DTM's van het AHN nog verre van perfect zijn, geven deze toch al een aanzienlijk beter beeld van de hoogteligging dan het laser-DTM van 1995, waarmee de raaien ten westen van de Nieuwe Merwede zijn vergeleken:

Raaien 1,2,5 en 10

Verrassend is, dat de punten die het meest afwijken van de veldmetingen niet afkomstig zijn van raai 2, maar van raai 5. Raai 5 ligt door een recent gesneden griend, terwijl raai 2 gelegen is in een doorgesloten griend met bomen tot 15 meter hoog! Blijkbaar bereiken de laserstralen in het gebied met de hoogopgaande bomen de bodem beter dan in het (ten tijde van de lasermetingen) dichtbegroeide griend.

Conclusies

1. De hoogtemetingen op de DTM's van het Actueel Hoogtemodel van Nederland geven een overschatting van de werkelijke hoogteligging.
2. De gridcellen van deze DTM's zijn te groot voor een goede weergave van de geomorfologie in de grienden van de Biesbosch.
3. In doorgesloten grienden worden betere resultaten behaald dan in de dichtbeplante grienden wanneer deze langere tijd niet gesneden zijn.
4. Filtering van de basisgegevens dient onderzocht te worden om de kwaliteit van de DTM's in dichtbegroeide gebieden te verbeteren.